

บทบาทของพรมแดนต่อการค้าของไทยกับประเทศในกลุ่มอาเซียน

นายวงศ์พรหม พรหมวงศ์

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-14-2317-9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE ROLE OF BORDER IN TRADE BETWEEN THAI AND ASEAN

Mr. Wongprom Promwong

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics Program in Economics

Faculty of Economics
Chulalongkorn University

Academic year 2005

ISBN 974-14-2317-9

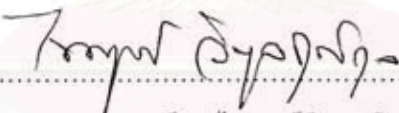
หัวข้อวิทยานิพนธ์	บทบาทของพรมแดนต่อการค้าของไทยกับประเทศในกลุ่มอาเซียน
โดย	นายวงศ์พรหม พรหมวงศ์
สาขาวิชา	เศรษฐศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ วัฒนสุทธิกุล

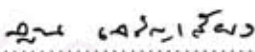
คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไสตถิธร มัลลิกะมาส)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพันธ์ จีราธิวัฒน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ วัฒนสุทธิกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุน เจริญเสียง)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จันทรทิพย์ บุญประกายแก้ว)

นายวงศ์พรหม พรหมวงศ์ : บทบาทของพรมแดนต่อการค้าของไทยกับประเทศในกลุ่มอาเซียน. (THE ROLE OF BORDER EFFECT IN TRADE BETWEEN THAI AND ASEAN)

อ. ที่ปรึกษา: รศ.ดร. ไพฑูรย์ วัฒนสุทธิกุล, 178 หน้า. ISBN 974-14-2317-9.

ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียนตั้งแต่ปี พ.ศ.2535 แต่มูลค่าการค้าของประเทศไทยกับประเทศสมาชิกในเขตการค้าเสรีอาเซียนตั้งแต่ปีพ.ศ.2536 จนถึง พ.ศ.2547 เพิ่มขึ้นในอัตราไม่สูงมากและมีมูลค่าโดยเฉลี่ยเพียง 19 เปอร์เซ็นต์ของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศทั้งหมดของไทย การศึกษานี้ศึกษาปัจจัยที่กำหนดการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนเพื่อวิเคราะห์ลักษณะการค้าภายในภูมิภาคเปรียบเทียบกับการค้ากับประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ทั้งนี้การศึกษาเน้นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ระยะทางระหว่างประเทศ และความสำคัญของการมีพรมแดนที่ติดต่อกัน

การศึกษาได้ประยุกต์แบบจำลอง Gravity Model มาใช้ในการศึกษาโดยใช้ข้อมูลของประเทศที่เป็นสมาชิกเขตการค้าเสรีอาเซียนทั้ง 10 ประเทศรวมทั้งสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และจีน โดยใช้ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่ปี 2541-2547 และในการศึกษายังได้ขยายไปถึงการวิเคราะห์ผลของพรมแดน (Border Effect) ที่มีต่อการค้าภายในประเทศไทยเปรียบเทียบกับการค้ากับประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกันอีกด้วยโดยการศึกษาแยกออกเป็นในระดับภาพรวมของประเทศและในระดับอุตสาหกรรมที่แบ่งตาม ISIC 4 หลัก

ผลของการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่กำหนดการค้าภายในภูมิภาคอาเซียน ประกอบไปด้วยรายได้ของประเทศผู้ส่งออก รายได้ของประเทศผู้นำเข้า ระยะทางระหว่างประเทศ ความห่างไกลของประเทศผู้ส่งออก การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน ลักษณะภูมิประเทศที่ไม่มีทางออกทางทะเล ลักษณะของภูมิประเทศที่เป็นเกาะ และลักษณะของการใช้สกุลเงินตราร่วมกัน

การศึกษามูลของพรมแดนของประเทศไทยในระดับภาพรวมของประเทศ พบว่าการค้าภายในประเทศไทยมีขนาดมากกว่าการค้าระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน 5.57 เท่า และผลการศึกษาในระดับรายอุตสาหกรรม พบว่าผลของพรมแดนมีขนาดที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของอุตสาหกรรม ซึ่งเรียงลำดับได้โดยอุตสาหกรรมที่ผลของพรมแดนมีขนาดใหญ่คือ อุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์และวัสดุก่อสร้าง ในขณะที่อุตสาหกรรมที่ผลของพรมแดนมีขนาดเล็กคือ อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องนุ่งห่มและการผลิตตัวถังรถยนต์

สาขาวิชา.....เศรษฐศาสตร์.....ลายมือชื่อนิสิต.....*วงศ์พรหม พรหมวงศ์*
ปีการศึกษา.....2548.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*ไพฑูรย์ วัฒนสุทธิกุล*

468 55890 29 : MAJOR ECONOMICS

KEY WORD: BORDER EFFECT / INTRA ASEAN TRADE / INTRA THAILAND TRADE

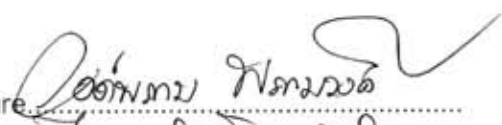
WONGPROM PROMWONG: THE ROLE OF BORDER EFFECT IN TRADE BETWEEN THAI AND ASEAN. THESIS ADVISOR: PAITON WIBOONCHUTIKULA, 178 pp. ISBN 974-14-2317-9.

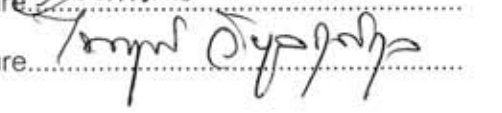
Thailand has been an ASEAN member since 1992 but the average value of Thailand's export to ASEAN in 1993-2004 calculates only 19 percent of total value of Thailand's exports. This study finds determinants of Intra - ASEAN trade and computes the border effect to explain why Thailand has low level of Intra - ASEAN trade.

The study applies the gravity model to the database of 10 ASEAN members including United State, Japan and China during the years 1998 to 2004. In addition to the above study, this research also estimates border effect of Thailand both at the aggregate level and the disaggregated industrial level classified by 4-digits-*ISIC*. The purpose is to find out the extent of the impact of political border on trade within Thailand versus the trade of Thailand with the neighboring countries, controlling for distance and income differences between countries.

The result finds that the determinants of the Intra - ASEAN trade are exporter's GDP, Importer's GDP, distance between countries, exporter's remoteness ,ASEAN membership and other geographic characteristics namely ,being an Island country , being an landlocked country and trading by using similar currency.

The study of the border effect in Thailand shows that Thailand trade within the country is 5.57 times greater than trade with countries across the border. The result of the disaggregated industrial level shows that the border effect varies with industries, ranging from high border effect in the automobiles and the construction materials industries to low border effect in the textiles and the motor vehicles industries.

Field of study.....Economics..... Student's Signature

Academic year.....2005..... Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะไม่สามารถสำเร็จได้เลย หากปราศจากบุคคลที่มีพระคุณต่าง ๆ เหล่านี้ ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.ไพฑูริย์ วิบูลชุตติกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่างๆ รวมทั้งยังคอยเคียงข้างอยู่เรื่อยมา นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ รศ.ดร. สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์ ผศ.ดร.จูน เจริญเสียง และ อ.ดร.จันทร์ทิพย์ บุญประกายแก้ว ที่เสียสละเวลามาเป็นประธานและคณะกรรมการ ในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งให้คำแนะนำและเสนอแนะแนวทางในการเขียนวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์และชัดเจนมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณ คุณยาย บิดา มารดา ลุง ป้า พี่สาว พี่ชายและน้องชาย ที่คอยเป็นกำลังใจและผลักดันให้แก่วีรชนก้าวเดินไปข้างหน้าเสมอมา เพื่อนๆ พี่น้องชาวเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และเพื่อนๆชาวจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เป็นส่วนเติมเต็มในการใช้ชีวิตวัยรุ่นของข้าพเจ้าให้คุ้มค่ามากขึ้น สร้างความประทับใจและรอยยิ้มให้แก่วีรชน และที่ขาดไม่ได้คือ พี่ๆน้องๆสำนักกลางนักเรียนคริสเตียน ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกเสมือนว่าสถานที่แห่งนี้เป็นเสมือนบ้านหลังที่สองของข้าพเจ้าตลอดการใช้ชีวิตนักศึกษาในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา ข้าพเจ้าขอขอบคุณทุกๆท่านที่ก้าวผ่านเข้ามาด้วยใจที่รักและเคารพยิ่ง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	6
1.3 ขอบเขตในการศึกษา.....	7
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
1.5 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการศึกษา.....	7
1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา.....	8
บทที่ 2 แนวคิดและวรรณกรรมปริทัศน์.....	9
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.2 วรรณกรรมปริทัศน์.....	24
บทที่ 3 วิธีการศึกษา.....	33
3.1 แหล่งที่มาของข้อมูล.....	33
3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis).....	33
บทที่ 4 เขตการค้าเสรีอาเซียนและสถานการณ์ของการค้าระหว่างประเทศ.....	40
4.1 ประวัติความเป็นมาของการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนและสถานการณ์ปัจจุบัน.....	40
4.2 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของไทย.....	43
4.3 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศสมาชิกในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนกับประเทศไทย.....	45
บทที่ 5 สถานการณ์การค้าภายในประเทศของไทย.....	60
5.1 มูลค่าการค้าภายในประเทศของไทย.....	60

บทที่ 6 ผลการศึกษา.....	120
6.1 ผลการศึกษาปัจจัยที่กำหนดการเปลี่ยนแปลงของการค้าในระดับภูมิภาคอาเซียน.....	120
6.2 ผลการศึกษาผลของพรมแดน (Border Effect) และการมีพรมแดนร่วมกันต่อการค้า ในระดับภาพรวมของประเทศไทย.....	122
6.3 ผลการศึกษาผลของพรมแดน (Border Effect) และการมีพรมแดนร่วมกันต่อการค้า ในระดับอุตสาหกรรมของไทย.....	125
บทที่ 7 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	160
7.1 สรุปผลการศึกษา.....	160
7.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	163
7.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป.....	165
รายการอ้างอิง.....	166
ภาคผนวก.....	169
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	178

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวอย่างปัจจัยแรงงานที่ใช้ในการผลิตสินค้า 1 หน่วยในแต่ละประเทศ	13
ตารางที่ 3.1 แสดงตัวแปรและแหล่งที่มาของข้อมูล	36
ตารางที่ 3.2 สมมุติฐานที่ใช้ในการศึกษา	37
ตารางที่ 4.1 แสดงมูลค่าการส่งออกของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2541 – พ.ศ.2548	44
ตารางที่ 4.2 แสดงมูลค่าการส่งออกของประเทศไทยไปยังประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน รวมทั้ง สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และจีน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2541 – พ.ศ.2548.....	46
ตารางที่ 4.3 แสดงประเภทสินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการส่งออกที่สูงสุดจากไทยไปยัง สหรัฐอเมริกา	47
ตารางที่ 4.4 แสดงประเภทสินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการส่งออกที่สูงสุดจากไทยไปยัง ญี่ปุ่น	48
ตารางที่ 4.5 แสดงประเภทสินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการส่งออกที่สูงสุดจากไทยไปยัง สิงคโปร์.....	48
ตารางที่ 4.6 แสดงประเภทสินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการส่งออกที่สูงสุดจากไทยไปยัง จีน	49
ตารางที่ 4.7 แสดงประเภทสินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการส่งออกที่สูงสุดจากไทยไปยัง มาเลเซีย.....	50
ตารางที่ 4.8 แสดงประเภทสินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการส่งออกที่สูงสุดจากไทยไปยัง อินโดนีเซีย.....	51
ตารางที่ 4.9 แสดงประเภทสินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการส่งออกที่สูงสุดจากไทยไปยัง ฟิลิปปินส์	52
ตารางที่ 4.10 แสดงประเภทสินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการส่งออกที่สูงสุดจากไทยไปยัง เวียดนาม.....	53
ตารางที่ 4.11 แสดงประเภทสินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการส่งออกที่สูงสุดจากไทยไปยัง กัมพูชา.....	54
ตารางที่ 4.12 แสดงประเภทสินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการส่งออกที่สูงสุดจากไทยไปยัง ลาว.....	55

ตารางที่ 5.52 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยัง ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 3610.....	113
ตารางที่ 5.53 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยัง ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 3691.....	114
ตารางที่ 5.54 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยัง ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 3699.....	115
ตารางที่ 5.55 แสดงการสรุปลักษณะของการค้าในแต่ละอุตสาหกรรม.....	116
ตารางที่ 5.56 แสดงการสรุปลักษณะของการค้าในแต่ละอุตสาหกรรม (ต่อ)	117
ตารางที่ 5.57 แสดงการสรุปลักษณะของการค้าในแต่ละอุตสาหกรรม (ต่อ)	118
ตารางที่ 6.1 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิต ผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม (ISIC 15).....	125
ตารางที่ 6.2 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิต สิ่งทอ (ISIC 17)	128
ตารางที่ 6.3 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิต เครื่องแต่งกายรวมทั้งการตกแต่งและย้อมสีขนสัตว์ (ISIC 18)	129
ตารางที่ 6.4 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการฟอก และตกแต่งหนังฟอก รวมทั้งการผลิตกระเป๋าเดินทาง กระเป๋าถือ อานม้า เครื่องลากเทียมและรองเท้า (ISIC 19)	130
ตารางที่ 6.5 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิต ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้และไม้ก๊อก ยกเว้นเฟอร์นิเจอร์ รวมทั้งการผลิตสิ่งของที่ ทำมาจากฟางและวัสดุอื่นๆ (ISIC 20)	132
ตารางที่ 6.6 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในการผลิต กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ (ISIC 21)	133
ตารางที่ 6.7 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิต ถ่านโค้ก ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นปิโตรเลียมและเชื้อเพลิงปรมาณู (ISIC 23)	135
ตารางที่ 6.8 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิต เคมีภัณฑ์ (ISIC 24)	136

ตารางที่ 6.9 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิต ผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก (ISIC 25)	138
ตารางที่ 6.10 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิต ผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะ (ISIC 26).....	139
ตารางที่ 6.11 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิต โลหะขั้นมูลฐาน (ISIC 27)	142
ตารางที่ 6.12 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิต ผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากโลหะประดิษฐ์ ยกเว้นเครื่องจักรและอุปกรณ์ (ISIC 28)	143
ตารางที่ 6.13 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิต เครื่องจักรและอุปกรณ์ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 29).....	144
ตารางที่ 6.14 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในการผลิต เครื่องจักรและเครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่นๆ (ISIC 31).....	145
ตารางที่ 6.15 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิต อุปกรณ์และเครื่องอุปกรณ์วิทยุ โทรทัศน์ และการสื่อสาร (ISIC 32)	147
ตารางที่ 6.16 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในด้านการผลิต อุปกรณ์ที่ใช้ในการแพทย์ การวัดความเที่ยง ปลายอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์ นาฬิกา (ISIC 33).....	148
ตารางที่ 6.17 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิต ยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งรถพ่วง (ISIC 34).....	149
ตารางที่ 6.18 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิต เฟอร์นิเจอร์ รวมทั้งการผลิตซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 36)	150

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 แสดงแนวโน้มมูลค่าการส่งออกของประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 6 ในช่วงปี พ.ศ.2536 - พ.ศ.2547	3
ภาพที่ 1.2 แสดงแนวโน้มมูลค่าการส่งออกภายในอาเซียนของประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 6 ในช่วงปี พ.ศ.2536 - พ.ศ.2547	4
ภาพที่ 1.3 แสดงสัดส่วนของการส่งออกภายในอาเซียนและการส่งออกภายนอกอาเซียนของประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 6 ในช่วงปี พ.ศ.2536 - พ.ศ.2547	5
ภาพที่ 1.4 แสดงสัดส่วนของการส่งออกภายในอาเซียนและการส่งออกนอกอาเซียนของประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 6 ในช่วงปีพ.ศ.2536 - พ.ศ.2547	5
ภาพที่ 3.1 แสดงแนวโน้มการส่งออกของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2541 – พ.ศ.2547	45
ภาพที่ 3.2 แสดงแนวโน้มมูลค่าการส่งออกของประเทศไทยไปยังประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน รวมทั้ง สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และจีน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2541 – พ.ศ.2547	58

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ความสำคัญของพรมแดนประเทศเป็นตัวกำหนดระดับ รูปแบบของการค้า การลงทุน และการเจริญเติบโตของประเทศ การศึกษาผลทางพรมแดน (Border Effect) ต่อการไหลเวียนของการค้าระหว่างประเทศ และภายในประเทศของกลุ่มที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนาพบว่า ยอดขายของสินค้าภายในประเทศ (Intranational Trade) ของประเทศที่พัฒนาแล้ว มีขนาดมากกว่า 10 เท่าของยอดขายระหว่าง ประเทศ (International Trade) เมื่อไม่นำผลของการรวมกลุ่มทางการค้าและผลจากการใช้ภาษาร่วมกันมาวิเคราะห์ จากการศึกษาของ Helliwell (1998) พบว่า ผลทางพรมแดนต่อการค้าภายในประเทศของประเทศกำลังพัฒนามีขนาดมากกว่า 100 เท่า หากพิจารณาในเรื่องของราคาสินค้าผู้บริโภค Engel and Roger (1996) พบว่าผลของพรมแดนส่งผลให้ความผันผวนของราคาผู้บริโภคภายในประเทศแคนาดาที่มีความผันผวนสูงกว่าระหว่างเมืองในประเทศแคนาดาและเมืองในประเทศสหรัฐอเมริกา

หลักฐานที่แสดงถึงความสามารถในการเคลื่อนย้ายของทุนระหว่างประเทศพบว่า ความสามารถในการเคลื่อนย้ายทุนจะมีขนาดใหญ่ภายในประเทศซึ่งมากกว่าการเคลื่อนย้ายจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง จากข้อมูลระหว่างเมืองในประเทศแคนาดาจะแสดงถึงสหสัมพันธ์อย่างสูง ของการออมและอัตราการลงทุนภายในเมือง ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าการออมในเมืองหนึ่งๆสามารถเคลื่อนย้ายไปสู่การลงทุนที่แท้จริงภายในเมืองอื่นๆภายในประเทศได้ง่ายและรวดเร็วกว่าการที่จะโอนย้ายไปลงทุนข้ามชาติ และการศึกษาเชิงประจักษ์ในเรื่องของความเชื่อมโยงระหว่างการค้าและผลของพรมแดนพบว่าผลของพรมแดนจากผลกระทบภายนอกที่เกิดจากการพัฒนาและวิจัยอุตสาหกรรม (Industrial Research and Developing) มีขนาดใหญ่กว่าผลกระทบด้านการค้า ซึ่งการเจริญเติบโตในประเทศที่กำลังพัฒนาจะเป็นไปอย่างรวดเร็ว หากประเทศดังกล่าวเปิดประเทศเพื่อที่จะสามารถนำเข้าและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีที่มีในโลก กล่าวคือผลของพรมแดนของประเทศกำลังพัฒนาดังกล่าว ต้องมีขนาดเล็กซึ่งแสดงถึงระดับการเปิดประเทศมาก

ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดในการลดขนาดผลกระทบของพรมแดนต่อการค้า อาจเกิดขึ้นได้จาก การลดลงของกำแพงการค้าที่เป็นทางการ (Formal Trade Barriers) เช่น การรวมกลุ่มสหภาพยุโรป (European Union) หรือ เขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ – แคนาดา (Canada – United State Free Trade Agreements) เป็นต้น ที่เมื่อมีการรวมกลุ่มกันแล้วจะส่งผลให้การค้าระหว่างกันเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามผลกระทบของพรมแดนต่อการค้าของประเทศแคนาดาและสหรัฐอเมริกา ในปีพ.ศ. 2531 พบว่าการค้าภายในประเทศแคนาดามีปริมาณมากกว่า การค้าระหว่างประเทศแคนาดากับสหรัฐอเมริกาถึง 17 เท่า และลดลงเหลือเพียง 12 เท่าในปีพ.ศ.2536 และมีระดับที่คงที่เรื่อยมาจนถึงปีพ.ศ. 2539 ซึ่งผลของการลดลงดังกล่าวอาจเกิดขึ้นมาจากการปรับตัวในการรวมกลุ่มเขตการค้าเสรีของทั้ง 2 ประเทศ

กลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN) เป็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคที่เกิดขึ้นระหว่างประเทศต่างๆ ภายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีพันธกิจในการรวมกลุ่มคือเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้ดีขึ้น ซึ่งอดีตนายกรัฐมนตรีของไทย นายอานันท์ ปันยารชุน ได้ประกาศเจตนารมณ์และโน้มน้าวประเทศต่างๆ ให้เข้ามาร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่ม จนในปีพ.ศ. 2535 จึงได้ประกาศจัดตั้งเขตการค้าเสรี ASEAN หรือ ASEAN Free Trade Area* ขึ้น โดยคาดหวังว่าประเทศไทยจะเป็นศูนย์กลางการลงทุนภูมิภาคและส่งเสริมการขยายตัวในภาคบริการ ซึ่งในปัจจุบันได้เร่งรัดให้มีการลดมาตรการทางภาษีลงให้เหลือ 0% ภายในปีพ.ศ. 2540 ซึ่งการรวมกลุ่มดังกล่าวได้ส่งผลต่อการค้าของประเทศสมาชิกเป็นจำนวนมาก

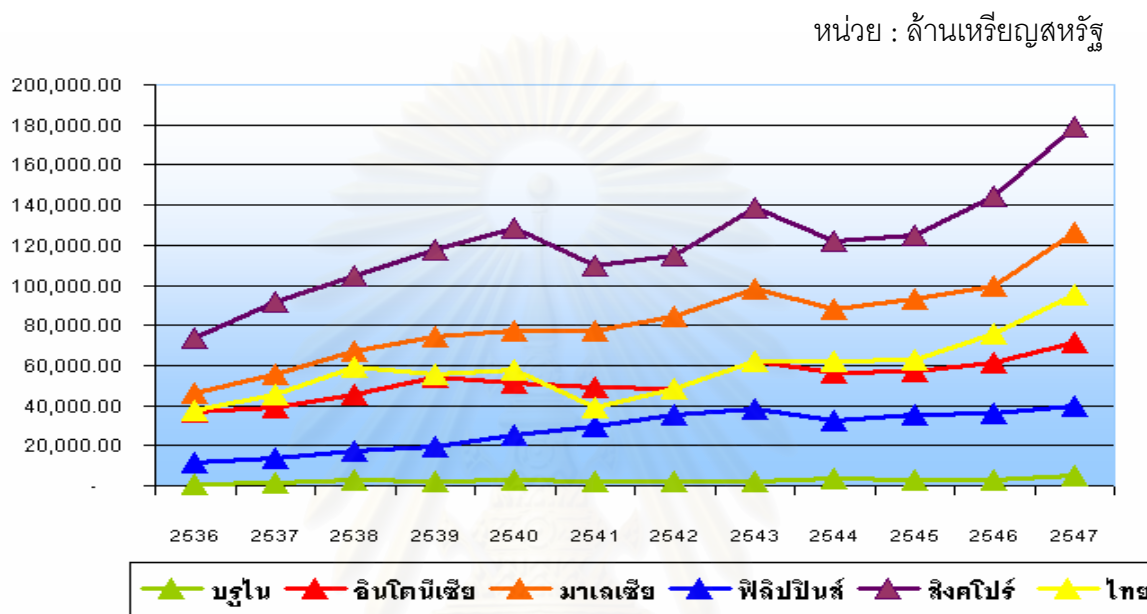
เมื่อพิจารณาถึงมูลค่าการส่งออกของประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 6 ประเทศ ซึ่งประกอบไปด้วย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และบรูไนก็พบว่ามูลค่าการส่งออกของประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน มีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นภายหลังช่วงที่เกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในช่วงปีพ.ศ. 2540 และในปีพ.ศ. 2547 สิงคโปร์มีมูลค่าการส่งออกสูงที่สุดในกลุ่มอาเซียน 6 ประเทศ โดยมีมูลค่าการส่งออกของประเทศ 179,006.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ รองลงมาคือมาเลเซีย มีมูลค่าการส่งออกทั้งสิ้น 126,529.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และไทยโดยมีมูลค่าการส่งออกทั้งสิ้น 97,361.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา โดยทั้ง 3 ประเทศดังกล่าวมีอัตราการ

---

* ประเทศภาคี สมาชิกในเริ่มแรก ประกอบด้วย บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย เวียดนาม และต่อมาภายหลังปี 2538 2540 และ 2542 ได้เปิดรับเวียดนาม ลาว พม่า และ กัมพูชา เข้ามาเป็นสมาชิกของเขตการค้าเสรีอาเซียน ตามลำดับ

ส่งออกที่สูงขึ้นจากปีพ.ศ. 2546 คิดเป็นร้อยละ 24.02 ร้อยละ 27.32 และร้อยละ 21.02 ตามลำดับ ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 แสดงแนวโน้มมูลค่าการส่งออกของประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 6 ในช่วงปีพ.ศ. 2536-2547

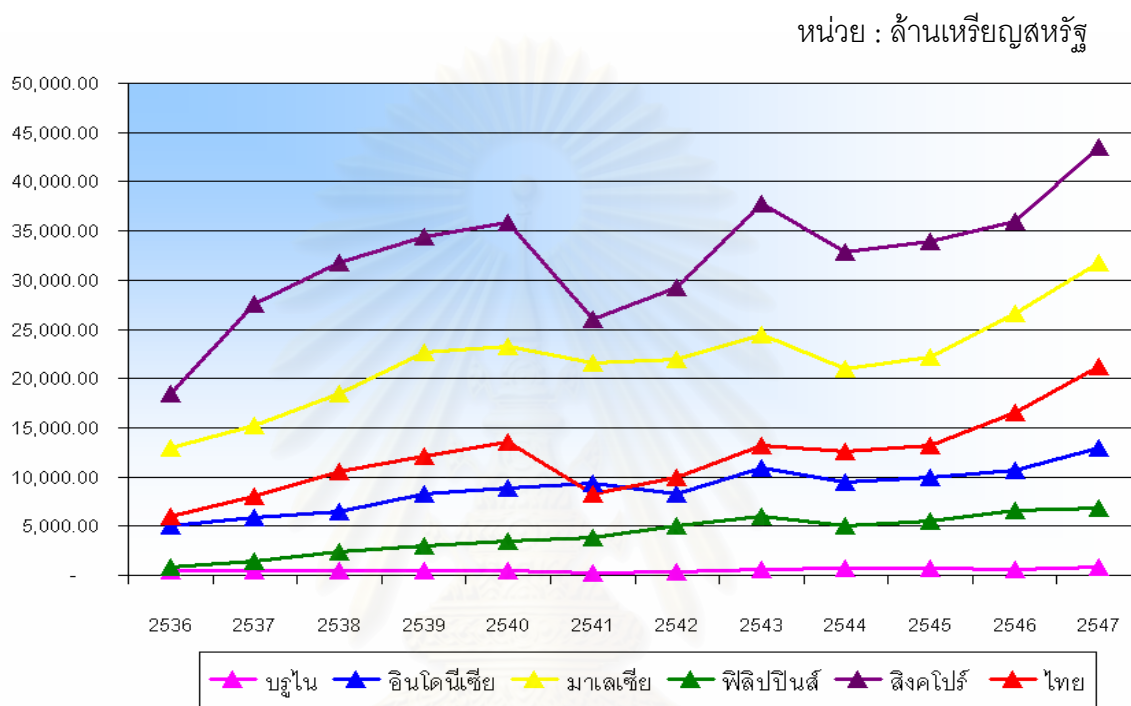
ที่มา ข้อมูลสถิติการค้า www.aseansec.org

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนแล้วพบว่า ภายหลังจากปีพ.ศ. 2540 ประเทศต่างๆในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนก็มีแนวโน้มที่มีการค้าระหว่างกันเพิ่มมากขึ้น ในปีพ.ศ.2547 ประเทศที่มีมูลค่าการส่งออกไปยังประเทศต่างๆในภูมิภาคอาเซียนมากที่สุด คือประเทศสิงคโปร์ โดยมีมูลค่าการส่งออกภายในภูมิภาคอาเซียน 4,348.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยอัตราการเจริญเติบโตของมูลค่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียน คิดเป็น 20.77 เปอร์เซ็นต์ที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อน รองลงมาคือประเทศ มาเลเซีย โดยมีมูลค่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียน คิดเป็น 31,472.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 19.19 เปอร์เซ็นต์ จากปีก่อน และประเทศที่มีมูลค่าการส่งออกภายในภูมิภาคอาเซียนมากเป็นอันดับที่ 3 คือประเทศไทย โดยมีมูลค่าการส่งออก 21,170 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นคิดเป็น 27.66เปอร์เซ็นต์

จากภาพที่ 1.2 แสดงการส่งออกของประเทศไทยไปยังประเทศต่างๆภายในภูมิภาคอาเซียน พบว่าตั้งแต่ปีพ.ศ.2536 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มมีการก่อตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนนั้น มูลค่าการส่งออกของประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้น แต่มาลดลงในปีพ.ศ.2541 ซึ่งเป็นผลมาจากการเกิดวิกฤติทาง

เศรษฐกิจที่ส่งผลต่อทุกประเทศอย่างถ้วนหน้า แต่หลังจากนั้นแนวโน้มการส่งออกของประเทศไทย ก็ยังเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ เป็นต้นมา อันเป็นผลมาจากความร่วมมือจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน

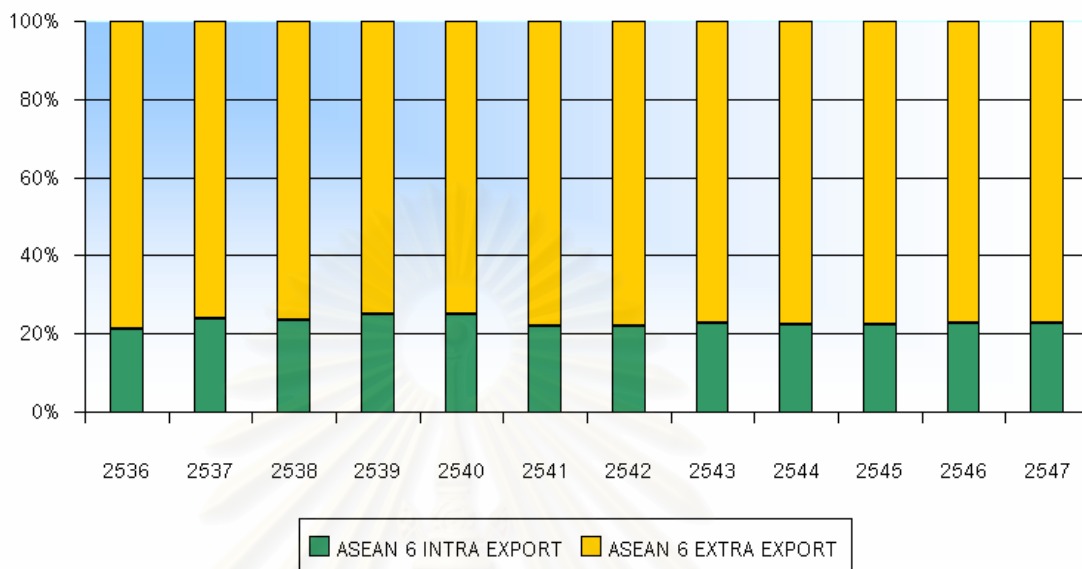
ภาพที่ 1.2 แสดงแนวโน้มมูลค่าการส่งออกภายในอาเซียนของประเทศไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 6 ในช่วงปีพ.ศ.2536-2547

ที่มา ข้อมูลสถิติการค้า www.aseansec.org

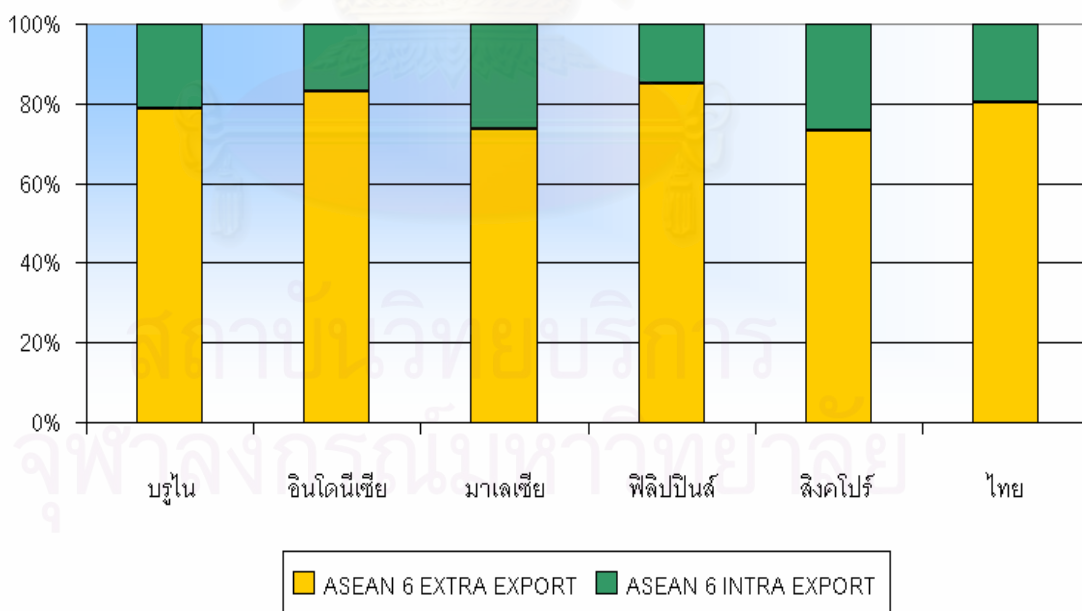
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 1.3 แสดงสัดส่วนของการส่งออกภายในอาเซียนและการส่งออกภายนอกอาเซียนของประเทศไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 6 ในช่วงปีพ.ศ.2536-2547

ที่มา ข้อมูลสถิติการค้า www.aseansec.org

ภาพที่ 1.4 แสดงสัดส่วนของการส่งออกภายในอาเซียนและการส่งออกนอกอาเซียนของประเทศไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 6 ในช่วงปีพ.ศ.2536-2547

ที่มา ข้อมูลสถิติการค้า www.aseansec.org

ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปีพ.ศ.2536-2547 สัดส่วนของการส่งออกไปยังประเทศต่างๆภายในเขตการค้าเสรีอาเซียน 6 มีแนวโน้มอัตราการเจริญเติบโตที่ค่อนข้างคงที่ ซึ่งอยู่ในช่วง

23 เปอร์เซนต์ของการส่งออกทั้งหมดของกลุ่มประเทศอาเซียน 6 ประเทศ และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเทศก็พบว่า ประเทศที่มีสัดส่วนของการค้าภายในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนมากที่สุดคือ สิงคโปร์คิดเป็น 27 เปอร์เซนต์ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด รองลงมาคือ มาเลเซียและบรูไน ในขณะที่ประเทศไทยมีสัดส่วนของการค้าภายในอาเซียน 6 ประเทศ คิดเป็น 19 เปอร์เซนต์ของการค้าทั้งหมด

อย่างไรก็ตาม การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจดังกล่าว ก็ยังไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างเต็มที่ กล่าวคือ บางสินค้ายังไม่ได้รับการลดภาษีลงอย่างหมดสิ้น หรือ ระดับของการพัฒนาประเทศในกลุ่มสมาชิกที่ไม่เท่าเทียมกันก็ไม่สามารถนำไปสู่การค้าระหว่างประเทศได้อย่างเต็มที่ และที่สำคัญที่สุด หากพิจารณาถึงขนาดเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าและระยะทางระหว่างประเทศคู่ค้าแล้ว อาจพบว่าเป็นปัจจัยประการหนึ่งที่เป็นปัจจัยที่นำไปสู่การลดมูลค่าการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งในการศึกษาเพื่อหาขนาดของผลทางพรมแดน (Border Effect) ที่ส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศของไทยและประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียน เพื่อที่จะยืนยันการมีอยู่ของผลดังกล่าวที่ทำให้ การรวมกลุ่มในภูมิภาคนี้ยังไม่สามารถเป็นตัวสนับสนุนการทำงานของการค้าเสรีได้อย่างเต็มที่ และทำการเปรียบเทียบการค้าภายในประเทศและการค้าระหว่างประเทศของไทยว่ามีขนาดและทิศทางที่เป็นอย่างไร ในเมื่อประเทศสามารถผลิตได้มากขึ้นและสามารถส่งออกได้มากขึ้นเช่นกัน

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น

1.) เพื่อศึกษาปัจจัยที่กำหนดการค้าระหว่างประเทศของประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน รวมทั้งศึกษาแนวโน้มของการค้าของประเทศต่างๆภายในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนในระดับภาพรวมของภูมิภาคอาเซียน

2.) เพื่อประมาณการถึงผลกระทบของพรมแดน (Border Effect) ต่อการค้าภายในประเทศไทยและเปรียบเทียบการค้าระหว่างไทยกับประเทศอื่นๆในภูมิภาคอาเซียน โดยศึกษาทั้งในภาพรวมของทุกอุตสาหกรรมและระดับกลุ่มอุตสาหกรรม

1.3 ขอบเขตในการศึกษา

1.) การศึกษาปัจจัยที่กำหนดการค้าระหว่างประเทศของประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน จะทำการศึกษาในประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศและประเทศนอกกลุ่มอาเซียน อีก 3 ประเทศซึ่งประกอบไปด้วยสหรัฐอเมริกา จีน และญี่ปุ่น โดยมีระยะเวลาที่ทำการศึกษาดังแต่ปีพ.ศ.2541-2547 รวมทั้งสิ้น 7 ปี

2.) การศึกษาผลกระทบของพรมแดนต่อการค้าภายในประเทศไทยในระดับภาพรวมทุกอุตสาหกรรมและในระดับอุตสาหกรรม โดยจะทำการแบ่งประเภทสินค้าตามรหัส ISIC ในระดับ4หลัก และทำการศึกษาดังแต่ปีพ.ศ. 2543-2548 รวมทั้งสิ้น 5 ปี

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาในครั้งนี้สามารถทำให้ทราบถึง

1.) ปัจจัยที่กำหนดการค้าระหว่างประเทศของประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน รวมทั้งแนวโน้มของการค้าของประเทศต่างๆภายในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน

2.) ปัจจัยต่างๆที่สามารถกำหนดการค้าระหว่างประเทศของไทย รวมทั้งบทบาทของพรมแดน (Border Effect) ของไทยที่เกิดจากการค้าระหว่างประเทศสมาชิกในกลุ่มเขตการค้าเสรีอาเซียนทั้งในระดับภาพรวมของประเทศ และระดับอุตสาหกรรม

3.) ลักษณะและแนวโน้มของการค้าภายในประเทศของไทยในอุตสาหกรรมต่างๆได้

1.5 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการศึกษา

การศึกษาดังนี้แบ่งออกเป็น 7 บท โดยบทที่ 1 กล่าวถึงความสำคัญของปัญหาวัตถุประสงค์ของการศึกษา และประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา บทที่ 2 จะกล่าวถึงแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและวรรณกรรมปริทัศน์ บทที่ 3 เป็นบทที่อธิบายถึงวิธีการที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ บทที่ 4จะกล่าวถึงเขตการค้าเสรีอาเซียนและสถานการณ์การค้าระหว่างประเทศของไทย บทที่ 5 เป็นการกล่าวถึงสถานการณ์การค้าภายในประเทศของไทย บทที่ 6 จะเป็นการอธิบายถึงผลของการศึกษา และบทที่ 7 เป็นการสรุปผลการศึกษาและนำเสนอข้อเสนอแนะต่างๆจากการศึกษา

1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

ผลของพรมแดน (Border Effect) เป็นลักษณะประการหนึ่ง que แสดงถึงขนาดของการค้าระหว่างประเทศ จะมีขนาดน้อยกว่า การค้าภายในประเทศ กล่าวคือ ลักษณะของการค้าระหว่างประเทศ มีอุปสรรคบางอย่าง เช่น มาตรการกีดกันทางภาษี มาตรการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษี ขนาดเศรษฐกิจของประเทศ รวมไปถึงระยะทางระหว่างประเทศคู่ค้า ที่เป็นสิ่งขัดขวางลักษณะการค้าแบบทวิภาคีระหว่างประเทศให้น้อยลง ดังนั้นผลของพรมแดนต่อการค้าจะเป็นส่วนที่ใช้ศึกษาถึงพรมแดนในฐานะที่เป็นตัวกำหนดการค้าในประเทศ และการค้าระหว่างประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน

ในขณะที่การมีพรมแดนร่วมกัน (Border) นั้นจะเป็นการศึกษาถึงปัจจัยของการมีพรมแดนร่วมกันในการกำหนดลักษณะของการค้าระหว่างประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิดและวรรณกรรมปริทัศน์

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ

วิวัฒนาการของทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศนั้นได้มีจุดเริ่มต้นมาจาก ลัทธิพาณิชย์นิยม(Mercantilism) แนวคิดนี้ยึดหลักว่าประเทศควรจะส่งออกสินค้ามากกว่าการนำเข้าสินค้า ซึ่งเป็นทฤษฎีการค้าแบบเสรีนิยม (Laissez Faire) ทฤษฎีนี้เกิดขึ้นในราวปี ค.ศ. 1500-1800 โดยทฤษฎีนี้ยึดหลักว่า ความมั่งคั่งของประเทศจะขึ้นกับการถือครองทรัพย์สินโดยเฉพาะในรูปของทองคำ ดังนั้นจากทฤษฎีนี้ประเทศจึงควรส่งออกสินค้ามากกว่านำเข้าสินค้า เพื่อให้ดุลการค้าเกินดุลซึ่งจะทำให้มูลค่าของสินทรัพย์ (ในรูปทองคำเข้าประเทศ) เพิ่มขึ้น และประเทศที่เป็นคู่ค้าเกิดดุลการค้าขาดดุล ซึ่งจะมีผลให้มูลค่าของสินทรัพย์ของประเทศคู่ค้า (ในรูปทองคำออกนอกประเทศ) ลดลง เพื่อให้การส่งออกมีมากกว่าการนำเข้าสินค้า รัฐบาลจะต้องดำเนินนโยบายการผูกขาดทางการค้า โดยจำกัดการนำเข้าสินค้าให้มากที่สุดและให้เงินสนับสนุนการส่งออก เช่น ในประเทศ ศรีลังกาซึ่งอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษ ต้องส่งออกวัตถุดิบที่เป็นสินค้าเกษตรกรรมที่มีมูลค่าต่ำ และนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าสูง

จากทฤษฎีดังกล่าว จึงเกิดยุคของการล่าอาณานิคม (Colonial Possessions) และจากข้อบังคับของทฤษฎีนี้สร้างความไม่พอใจให้แก่ประเทศที่เป็นอาณานิคม และเป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้เกิดการปฏิวัติในอเมริกาต่อมาจึงเกิด ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศของสำนักคลาสสิก โดยมีนักเศรษฐศาสตร์สำคัญในแนวความคิดนี้ ซึ่งได้แก่ Adam Smith (1723-1790), David Ricardo (1772-1823), John Stuart Mill (1806-1873) โดยทฤษฎีของนักคิดในสำนักนี้ได้แก่ ทฤษฎีการค้าได้เปรียบโดยเด็ดขาด (Absolute Advantage) และ ทฤษฎีการค้าได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Comparative Advantage) ซึ่งมีข้อสมมุติต่างๆในการอธิบายทฤษฎี ดังนี้ คือ

- การค้าเกิดขึ้นระหว่าง 2 ประเทศและสินค้าที่นำมาซื้อ - ขาย มีเพียง 2 ชนิด
- มีการแข่งขันอย่างสมบูรณ์ระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค(ทั้งตลาดสินค้าและตลาดปัจจัย)

- ปัจจัยการผลิตเคลื่อนย้ายภายในประเทศได้อย่างเสรี
- แรงงานเป็นปัจจัยเพียงชนิดเดียวและมีคุณภาพเหมือนกัน
- ราคาของสินค้าต่างๆถูกกำหนดโดยแรงงานที่ใช้ในการผลิต
- ฟังก์ชันการผลิตให้ผลตอบแทนต่อขนาดที่คงที่
- ไม่มีต้นทุนค่าขนส่งสินค้า
- การค้าระหว่างประเทศเป็นไปอย่างเสรี และไม่มีข้อจำกัดทางการค้า
- ไม่มีการประหยัดหรือสิ้นเปลืองทรัพยากร จากสาเหตุภายนอก

ทฤษฎีการค้าเปรียบโดยเด็ดขาด (Absolute Advantage) เป็นทฤษฎีที่ตั้งขึ้นโดยนักเศรษฐศาสตร์คลาสสิก Adam Smith ซึ่งเชื่อว่าประเทศหนึ่งจะผลิตสินค้าหนึ่งได้มีประสิทธิภาพมากกว่าอีกประเทศหนึ่ง เพราะมีความเชี่ยวชาญและส่งออกสินค้าที่ผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า (ต้นทุนต่ำกว่า) เพื่อแลกเปลี่ยนสินค้าที่ตนเองต้องการ จากทฤษฎีดังกล่าวเขาเชื่อว่า ประชาชนในประเทศจะซื้อสินค้าที่ผลิตในประเทศ เมื่อสินค้าที่ผลิตในประเทศมีราคาถูกกว่าสินค้าที่ผลิตจากต่างประเทศ โดยในใจความสำคัญของทฤษฎีความได้เปรียบโดยเด็ดขาดนั้น Adam Smith กล่าวว่า รัฐไม่ควรเข้ามากีดกันการนำเข้า โดยเขาเสนอให้มีการค้าเสรีโดยใช้หลัก Division of labor และ Specialization เพื่อแสดงให้เห็นว่าการค้าเสรีทำให้โลกมีสินค้าที่จะบริโภคมากขึ้นและประเทศคู่ค้าก็มีสินค้าบริโภคมากขึ้น โดยเงื่อนไขที่เขาเสนอคือ ประเทศหนึ่งจะได้เปรียบโดยเด็ดขาด ถ้าประเทศนั้นสามารถผลิตสินค้าชนิดหนึ่งได้มากกว่า อีกประเทศหนึ่งโดยการใช้ปัจจัยการผลิตที่เท่ากัน

Smith ชี้ให้เห็นว่าถ้าหากการค้าของโลกไม่มีข้อจำกัด แต่ละประเทศจะมีความเชี่ยวชาญในการผลิตสินค้าที่แตกต่างกันโดยมุ่งผลิตสินค้าที่ตนมีความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive Advantage) ในการใช้ทรัพยากรของแต่ละประเทศ ควรจะมีทิศทางสู่การประกอบอุตสาหกรรมที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความชำนาญโดยความชำนาญเฉพาะด้าน (Specialization) เกิดขึ้นได้จาก

1. ความชำนาญเฉพาะด้านของแรงงานซึ่งเกิดจากการทำงานแบบเดียวกันซ้ำๆ
2. แรงงานจะไม่เสียเวลาในการเปลี่ยนจากการผลิตสินค้าประเภทหนึ่งไปผลิตสินค้าประเภทอื่น
3. การผลิตในระยะยาวจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้

ถ้าหากประเทศหนึ่งสามารถผลิตสินค้าหรือบริการที่ตนมีความชำนาญเฉพาะด้าน ก็จะทำให้ผลิตสินค้าได้มากขึ้นและสามารถซื้อสินค้าเข้าได้เพิ่มขึ้น Smith เชื่อว่าความได้เปรียบของประเทศดังกล่าว เกิดขึ้นได้จาก การได้เปรียบทางธรรมชาติ (Natural Advantage) และการได้เปรียบจากการแสวงหาการแปรรูป (Acquired Advantage)

การได้เปรียบทางธรรมชาติ (Natural Advantage) คือการที่ประเทศผลิตสินค้าเนื่องจากมีความได้เปรียบจากทรัพยากรธรรมชาติ เช่น สภาพดินฟ้าอากาศและมีแรงงานในประเทศจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น สภาพอากาศในประเทศไทยทางภาคใต้เหมาะแก่การปลูกยางพารา ตลอดจนมีแรงงานจำนวนมากที่จะใช้ในการเก็บเกี่ยวและดำเนินการทางการผลิต ทำให้สามารถส่งออกยางพาราได้เป็นจำนวนมาก

การได้เปรียบจากการแสวงหาการแปรรูป (Acquired Advantage) เป็นข้อได้เปรียบซึ่งเกิดจากการพัฒนาเทคโนโลยี ทักษะ ตลอดจนความสามารถในการผลิตสินค้าให้มีความแตกต่างจากคู่แข่ง โดยการได้เปรียบจากการแสวงหาการแปรรูปนั้น เกิดได้จากข้อได้เปรียบทางด้านเทคโนโลยีของสินค้า และข้อได้เปรียบจากเทคนิคของกระบวนการผลิต

ข้อได้เปรียบทางด้านเทคโนโลยีของสินค้าเป็นการผลิตสินค้าที่แตกต่างกัน โดยที่มีคุณภาพที่ดีกว่าคู่แข่ง เช่นประเทศสวีตเซอร์แลนด์ ส่งออกนาฬิกาได้ทั้งนี้อาจไม่ใช่เพราะความได้เปรียบทางธรรมชาติแต่เป็นเพราะบริษัทสามารถพัฒนาสินค้าให้มีความแตกต่างได้

ข้อได้เปรียบจากเทคนิคของกระบวนการผลิต เป็นความสามารถที่จะผลิตสินค้าที่เหมือนกันแต่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตัวอย่างเช่น ญี่ปุ่นสามารถส่งออกเหล็กได้ แม้ว่าจะต้องนำเข้าถ่านหินและแร่เหล็ก ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการผลิต เนื่องจากมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยเน้นปัจจัยทุนและกระบวนการผลิตที่ใช้วัตถุดิบลดลง

จากการที่เทคโนโลยีมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วทำให้เกิดการผลิตสินค้าใหม่ทดแทนสินค้าที่มีอยู่ทั่วไปในตลาด ซึ่งมีผลต่อการเกิดการเปลี่ยนแปลงทิศทางการค้าของประเทศต่างๆ โดยการเปรียบเทียบจากความสามารถทางการแข่งขันระหว่างประเทศ เช่นการผลิตคอมพิวเตอร์และเครื่องบินที่เน้นการพัฒนาทางเทคโนโลยีสูงหรือการพัฒนาโยสังเคราะห์เพื่อทดแทนสินค้าธรรมชาติ จำพวกฝ้าย ไหม ยางสังเคราะห์ เป็นต้น

ข้อบกพร่องของทฤษฎีการได้เปรียบโดยเด็ดขาด

1. การค้าระหว่างประเทศจะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าหากประเทศหนึ่งได้เปรียบในสินค้าทั้งสองชนิด แต่ในขณะที่อีกประเทศหนึ่งไม่มีการได้เปรียบโดยเด็ดขาดในการผลิตสินค้านั้น ซึ่งนำไปสู่การอธิบายโดย ทฤษฎีการได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Comparative Advantage)

2. จากข้อสมมุติฐานในการใช้แรงงานเป็นปัจจัยการผลิตเพียงอย่างเดียว ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ในกระบวนการผลิตสินค้าและบริการยังคงต้องใช้ปัจจัยการผลิต หลายๆ อย่างร่วมกัน เช่น ทุน เครื่องจักร เทคโนโลยี เป็นต้น นอกจากนี้ การที่สมมุติให้แรงงานมีลักษณะเหมือนกันนั้น ก็เป็นข้อสมมุติที่ควรพิจารณา เพราะ แรงงานสามารถแบ่งออกได้ทั้งแรงงานไร้ฝีมือ และแรงงานที่มีความเชี่ยวชาญ ดังนั้นแรงงานจึงไม่ได้มีลักษณะเหมือนกัน

ทฤษฎีการได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Comparative Advantage) เป็นทฤษฎีที่เกิดขึ้นใน ค.ศ. 1918 โดย David Ricardo ทฤษฎีนี้มีสาระสำคัญว่า การที่แต่ละประเทศมีต้นทุนเปรียบเทียบแตกต่างกัน ทำให้เกิดการค้านระหว่างประเทศ โดยแต่ละประเทศจะผลิตสินค้าที่ตนมีต้นทุนเปรียบเทียบต่ำสุดที่สุด โดยไม่จำเป็นต้องขึ้นกับว่าประเทศนั้นต้องได้เปรียบโดยสมบูรณ์ตลอดไป กล่าวคือ สามารถผลิตสินค้าประเภทใดประเภทหนึ่งที่มีความเสียเปรียบน้อยที่สุด เพื่อเปรียบเทียบกับการผลิตสินค้าชนิดอื่นๆ เช่นประเทศ A ผลิตสินค้า ก. และ ข. ได้ถูกกว่าประเทศ B แต่สามารถทำการค้าได้ ถ้าพบว่าสินค้า ก. มีต้นทุนต่ำกว่าสินค้า ข. โดยเปรียบเทียบ ดังนั้นประเทศ A จะส่งออกสินค้า ก. เพื่อแลกกับสินค้า ข. ที่ผลิตโดยประเทศ B จึงได้ทำการแลกเปลี่ยนสินค้าชนิดนั้นกับสินค้าของอีกประเทศหนึ่ง ซึ่งการแลกเปลี่ยนดังกล่าวจะทำให้ผลิตของโลกเพิ่มขึ้น เนื่องจากแต่ละประเทศจะผลิตสินค้าที่ตนมีความชำนาญมากที่สุดและค้าขายไปยังต่างประเทศ

ข้อแตกต่างของการได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Advantage) และการได้เปรียบโดยเด็ดขาด (Absolute Advantage) กล่าวคือ การกำหนดว่าประเทศคู่ค้าใดจะผลิตสินค้าหรือบริการใดนั้น ไม่จำเป็นต้องขึ้นอยู่กับการที่ประเทศนั้นต้องมีความได้เปรียบโดยเด็ดขาดเสมอไป แต่ประเทศนั้นยังคงสามารถผลิตสินค้าหรือบริการอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีความเสียเปรียบอย่างสมบูรณ์น้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับการผลิตสินค้าหรือบริการชนิดอื่นได้ ดังนั้นประเทศใดประเทศหนึ่งจะเกิดความได้เปรียบ ถ้าหากประเทศนั้นใช้ทรัพยากรในการผลิตสินค้าที่มีความ

ได้เปรียบหรือมีประสิทธิภาพมากที่สุด ในขณะที่เดียวกันก็จะซื้อสินค้าจากประเทศที่มีความชำนาญ หรือมีทรัพยากรน้อยกว่าสินค้าที่ตนผลิตได้ หรือสินค้าที่ตนไม่สามารถผลิตได้นั่นเอง

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวอย่างปัจจัยแรงงานที่ใช้ในการผลิตสินค้า 1 หน่วยในแต่ละประเทศ

ประเทศ	จำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตสินค้า 1 หน่วย	
	สินค้า ก.	สินค้า ข.
ประเทศ A	2	1
ประเทศ B	10	2

จากตารางที่แสดงให้เห็นว่า ประเทศ A มีความได้เปรียบโดยเด็ดขาด (Absolute Advantage) ในการผลิตสินค้า ก. และ ข. เนื่องจากมีการใช้แรงงานในการผลิตสินค้า ก. และ ข. น้อยกว่าที่ประเทศ B ใช้ แต่ประเทศ A จะไม่ผลิตสินค้าทั้ง 2 ชนิดเพราะทำให้เกิดแรงต้านจากประเทศ B เพราะไม่สามารถส่งออกและผลิตแข่งขันได้ จึงต้องมีการกีดกันการค้าจากประเทศ A เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศ

ในการผลิต สินค้า ก. 1 หน่วย ประเทศ A ใช้แรงงาน 20 เปอร์เซ็นต์ ของประเทศ B ($2/10 * 100\%$) และในการผลิตสินค้า ข.1 หน่วย ประเทศ A ใช้แรงงาน 50เปอร์เซ็นต์ ของประเทศ B ($1/2 * 100\%$) ส่วนในการผลิต สินค้า ก. 1 หน่วย ประเทศ B ใช้แรงงาน 500เปอร์เซ็นต์ ของประเทศ A ($10/2 * 100\%$) และในการผลิต สินค้า ข. 1 หน่วย ประเทศ B ใช้แรงงาน 200 เปอร์เซ็นต์ของประเทศ A ($2/1 * 100\%$) ดังนั้นเราจึงสามารถสรุปได้ว่าประเทศ A มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิต สินค้า ก. (เพราะประเทศ A ใช้แรงงานในการผลิตน้อยกว่าที่ประเทศ B ใช้โดยเปรียบเทียบ) และประเทศ B มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตสินค้า ข. ดังนั้นเมื่อแต่ละประเทศ เกิดความได้เปรียบในการผลิตสินค้าแล้ว ประเทศก็จะผลิตสินค้าที่ตนมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบเพียงชนิดเดียว โดยประเทศ A จะผลิตสินค้า ก. เพียงอย่างเดียว ส่วนประเทศ B ก็จะมีผลิตสินค้า ข. เพียงอย่างเดียวเช่นกัน แล้วนำที่เหลือจากการบริโภคในประเทศ แลกเปลี่ยนกัน

ประโยชน์จากการค้าระหว่างประเทศจะเกิดขึ้นได้โดยผลผลิตโดยรวมของสินค้า ทั้ง 2 ชนิดจะเพิ่มขึ้น เช่นหากประเทศ A ลดการผลิตสินค้า ข.ลง 4 หน่วย จะมีการย้ายแรงงาน

ผลิตสินค้า ก. เพิ่ม โดยสินค้า ก. จะเพิ่มขึ้นอีก 2 หน่วย และหากประเทศ B ลดการผลิตสินค้า ก. ลง 1 หน่วย จะทำให้มีการผลิตสินค้า ข. เพิ่มขึ้น 5 หน่วย (โดยการเปรียบเทียบจำนวนแรงงานที่ใช้ในแต่ละประเทศ) ดังนั้น ผลผลิตโดยส่วนรวมแล้ว สินค้า ก. จะเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ($-4 + 5 = 1$) และสินค้า ข. เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ($-1+2 = 1$)

ข้อบกพร่องของทฤษฎีการได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ

การสร้างข้อสมมุติฐานที่ให้แรงงานเป็นปัจจัยการผลิตเพียงชนิดเดียว และแรงงานมีคุณภาพในการผลิตเหมือนกัน ซึ่งในความเป็นจริงแล้วยังมีปัจจัยการผลิตอื่นๆ ร่วมในการผลิตด้วย

หากแต่ละประเทศผลิตสินค้าที่ตนมี Comparative Advantage เพียงอย่างเดียว อาจทำให้เกิดปัญหา Complete Specialization ซึ่งจะทำให้เกิดความไม่มั่นคงในการบริโภค เช่น หากประเทศไม่ยอมทำการแลกเปลี่ยนสินค้ากับอีกประเทศหนึ่ง ประเทศที่ไม่ได้ทำการผลิตสินค้าที่ตนไม่มีความได้เปรียบก็จะมีสินค้าในการบริโภค

การเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตและสินค้าทำได้ยากในความเป็นจริง นอกจากนี้ยังเกิดต้นทุนค่าขนส่งในการแลกเปลี่ยนสินค้าอีกด้วย

ทฤษฎีไม่ได้อธิบายถึงสาเหตุที่ประเทศนั้นๆ เกิด Comparative Advantage หรือสาเหตุที่ฟังก์ชันการผลิตของประเทศต่างๆ มีความแตกต่างกันได้อย่างไร

แม้ทฤษฎีของสำนักคลาสสิกจะสามารถอธิบายได้ว่า เหตุใดจึงเกิดการค้าระหว่างประเทศขึ้น, เกิดขึ้นในปริมาณเท่าใด และมีองค์ประกอบของสินค้าอย่างไร แต่ทฤษฎีของสำนักคลาสสิกไม่อาจสามารถอธิบายการเกิดการลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศได้เพราะข้อสมมุติของทฤษฎีนี้ตั้งอยู่บนสมมุติฐานที่ว่า ปัจจัยการผลิตไม่สามารถเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศได้ (Complete International Immobility of Factors of Production)

ดังนั้นทฤษฎีของ Smith และ Ricardo ไม่ได้อธิบายถึงชนิดของสินค้า ซึ่งจะพูดถึงว่าประเทศใดจะได้ประโยชน์สูงสุดเนื่องจากทฤษฎีเหล่านี้มีข้อสมมุติฐานที่ว่า การทำงานในตลาดเสรีจะทำให้ผู้ผลิตสามารถผลิตสินค้าที่มีประสิทธิภาพ และหลีกเลี่ยงสินค้าที่ตนไม่สามารถผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามในอีก 125 ปีต่อมามีนักเศรษฐศาสตร์ชาวสวีเดน 2 คน คือ Eli Heckscher และ Bertil Ohlin ได้พัฒนาทฤษฎีการจัดสรรปัจจัยการผลิตขึ้นมา

ทฤษฎีการจัดสรรปัจจัยการผลิต (Factor – Proportions Theory) เป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงความแตกต่างระหว่างปัจจัยการผลิตของประเทศต่างๆ อันเนื่องมาจากความแตกต่างทางด้านแรงงาน เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยการผลิตทางด้านที่ดินและปัจจัยทุน ซึ่งเราสามารถใช้อธิบายถึงความแตกต่างในต้นทุนการผลิตได้ โดย Heckscher – Ohlin ได้มีข้อเสนอที่ว่า ถ้าแรงงานมีจำนวนมากเมื่อเทียบกับที่ดินและเงินทุน ก็หมายความว่า ต้นทุนของแรงงานจะมีค่าต่ำ ขณะเดียวกันต้นทุนของที่ดินและเงินทุนจะมีค่าสูง ถ้าหากแรงงานขาดแคลน ต้นทุนของแรงงานก็จะมีค่าสูงเมื่อเปรียบเทียบกับที่ดินและเงินทุน ดังนั้น การเปรียบเทียบต้นทุนในด้านของปัจจัยการผลิตจะทำให้ประเทศสามารถผลิตสินค้า และส่งออกสินค้าที่ตนมีปัจจัยการผลิตจำนวนมาก โดยสามารถผลิตได้ดีกว่าและถูกกว่า

Heckscher – Ohlin ได้พยายามอธิบายว่า ทำไมประเทศหนึ่งๆ ถึงมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสินค้าหนึ่งๆ โดยให้ Factor Endowments เป็นตัวแทนของความได้เปรียบเฉพาะในทำเลที่ตั้ง (Location Specific Advantages) ซึ่งประกอบไปด้วยทุนและแรงงาน ดังนั้น ประเทศหนึ่งๆ จะมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและส่งออกสินค้าเฉพาะที่มี Factor Endowments ขณะเดียวกันจะนำเข้าสินค้าที่ตนมีปัจจัยการผลิตขาดแคลน

สมมติว่า ประเทศ A มีแรงงานเหลือเฟือ และผลิตสินค้า ก. ซึ่งเป็นสินค้าที่ใช้แรงงานในการผลิต แรงงานเป็นปัจจัยการผลิตที่ประเทศ A โดยเปรียบเทียบแล้วมีมากมายอย่างเหลือเฟือและค่าจ้างแรงงานถูกกว่า ในทางตรงกันข้าม เนื่องจากประเทศ B เป็นประเทศที่มีทุนมากเหลือเฟือโดยเปรียบเทียบ จากนั้นประเทศ B ก็จะส่งออกสินค้า ข. ที่เน้นเครื่องจักรและทุนในการผลิต และราคาถูกกว่า ดังนั้นทฤษฎีจึงอธิบายการได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมากกว่าและดีกว่า ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศของสำนักคลาสสิก โดย Heckscher – Ohlin ถือว่าความแตกต่างในปัจจัยการผลิตที่มีอยู่และราคาสินค้าเปรียบเทียบ เป็นสาเหตุของความแตกต่างในราคาสินค้าเปรียบเทียบก่อนมีการค้า และการลงทุนระหว่าง 2 ประเทศ ซึ่งนำไปสู่ความแตกต่างอย่างเด็ดขาดของปัจจัยการผลิตและราคาสินค้าสองประเทศ และเป็นสาเหตุของการค้าระหว่างประเทศในที่สุด

2.1.2 แนวคิดในการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

แนวทางในการดำเนินการเพื่อเพิ่มขนาดของตลาดในประเทศด้วยวิธีการหนึ่งก็คือ ความพยายามเจรจาให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เพื่อเป็นช่องทางในการขยายตลาดให้กว้างขึ้น ในการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเป็นกระบวนการดำเนินการยกเลิกวิธีปฏิบัติด้านการค้าและการชำระเงินระหว่าง 2 ประเทศ หรือมากกว่านั้นขึ้นไป ซึ่งจะสามารถช่วยให้ประเทศที่เป็นสมาชิกสามารถพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างรวดเร็ว การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่มีการแก้ไขอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะด้านภาษีศุลกากร จะเป็นการช่วยให้ตลาดสินค้าของสมาชิกในกลุ่มขยายกว้างขึ้น

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจสามารถดำเนินงานไปได้ในหลายรูปแบบซึ่งมีความสลับซับซ้อนในด้านโครงสร้างของกลุ่มที่แตกต่างกันออกไป การรวมกลุ่มประเทศทางเศรษฐกิจมีหลายระดับตั้งแต่การรวมกันอย่างผิวเผินจนถึงระดับที่ทำให้ประเทศสมาชิกกลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจเดียวกัน ซึ่งสามารถแบ่งลำดับออกได้ดังนี้

1. ชมรมสิทธิพิเศษทางการค้า (Preferential Trading Club) ซึ่งได้แก่ การรวมกลุ่มทางด้านเศรษฐกิจตั้งแต่ 2 ประเทศขึ้นไปตกลงที่จะลดอัตราอากรขาเข้าให้กันและกัน สำหรับสินค้าบางรายการหรือทุกรายการ แต่ในขณะเดียวกันประเทศยังรักษาสิทธิในการที่จะเก็บอากรขาเข้ากับสินค้าที่มาจากประเทศนอกกลุ่มในอัตราที่ตนเองต้องการ

2. เขตการค้าเสรี (Free Trade Area) เป็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นมาในอีกระดับหนึ่ง สมาชิกมีการตกลงยกเลิกอากรขาเข้าและมาตรการกีดกันการค้าเชิงปริมาณในทุกรูปแบบให้กันและกันจนหมดไป แต่ยังคงมีสิทธิเป็นอากรขาเข้าจากสินค้าที่มาจากนอกกลุ่มในอัตราที่ตนเองเลือกได้เช่นเดิม

3. สหภาพศุลกากร (Custom Union) ประเทศสมาชิกในกลุ่มยกเลิกภาษีสินค้าเข้าทุกชนิดกับประเทศในกลุ่ม นอกจากนั้นประเทศสมาชิกทุกประเทศใช้นโยบายภาษีศุลกากรรวมทั้งนโยบายจำกัดการค้าอื่น ๆ แบบเดียวกันกับประเทศนอกกลุ่ม กล่าวคือ มีการกำหนดภาษีขาเข้าในอัตราเดียวกันสำหรับสินค้านำเข้าเดียวกันที่มาจากประเทศนอกกลุ่ม และนอกจากนี้ยังมีหน่วยงานที่มีหน้าที่คอยเก็บภาษีและแบ่งรายได้จากภาษีให้กับประเทศสมาชิก

4. ตลาดร่วม (Common Market) จะมีลักษณะเหมือนกับ สหภาพศุลกากรทุกประการ และเพิ่มเติมด้วยการยินยอมให้ปัจจัยการผลิต ทุกประเภทสามารถเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศสมาชิกได้อย่างเสรี

5. สหภาพเศรษฐกิจ (Economic Union) เป็นการรวมกันทางเศรษฐกิจในระดับที่สมบูรณ์ที่สุด คือทุกประเทศเปรียบเสมือนเป็นระบบเศรษฐกิจเดียวกัน เพราะนอกจากปัจจัยการผลิตจะสามารถเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรีแล้ว ประเทศสมาชิกยังมีการใช้นโยบายการเงินและการคลังชุดเดียวกัน การใช้จ่ายเงินในสกุลเดียวกัน โดยตั้งองค์กรกลางขึ้นมาเพื่อคอยควบคุมและดูแลนโยบาย รวมถึงนโยบายทางการค้า นโยบายต่างประเทศ และนโยบายสวัสดิการสังคมร่วมกัน

เมื่อเกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ อาจนำไปสู่สถานการณ์ที่ผู้ผลิตสามารถผลิตสินค้าได้เป็นจำนวนมากขึ้น ในขณะที่ต้นทุนเฉลี่ยต่อหน่วยต่ำลง กล่าวคือ การรวมกลุ่มอาจก่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาดและราคาสินค้าต่อหน่วยต่ำลง รวมทั้งความหลากหลายของสินค้าก็อาจจะเพิ่มมากขึ้นด้วย แต่อย่างไรก็ตามประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณาเมื่อเกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ คือ ผลทางด้านสวัสดิการ โดยหากผู้บริโภคสามารถซื้อสินค้าได้ในราคาที่ต่ำลงที่มาจากแหล่งผลิตที่มีต้นทุนต่ำที่สุดในกลุ่ม ผลประการณ์นี้เรียกว่า การรวมกลุ่มก่อให้เกิดการสร้างการค้า (Trade creation) ในขณะที่ หากผู้บริโภคในประเทศซื้อสินค้าในราคาที่สูงกว่า แต่สินค้านั้นไม่ได้มาจากแหล่งผลิตที่มีต้นทุนต่ำที่สุด กล่าวคือ การตกลงทางการค้ากับประเทศสมาชิก ที่แม้ว่าจะมีต้นทุนในการผลิตสูงกว่าประเทศที่ไม่ได้เป็นสมาชิกแต่ข้อตกลงทางด้านภาษีทำให้ประเทศสมาชิกสามารถมีราคาขายต่ำกว่าประเทศที่ไม่ได้เป็นสมาชิกลักษณะประการนี้ก่อให้เกิด การเบี่ยงเบนทางการค้า (Trade diversion) ดังนั้นประเทศจะได้ประโยชน์จากการรวมกลุ่มหากการสร้างการค้ามีผลมากกว่าการเบี่ยงเบนการค้า ไม่เช่นนั้นแล้วสวัสดิการของประเทศจะลดลง การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจไม่ส่งผลดีต่อทุกประเทศสมาชิก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1.3 แนวความคิดเกี่ยวกับแบบจำลอง Gravity (Gravity Model)

แบบจำลอง Gravity ได้ถูกประยุกต์มาจาก “กฎแรงโน้มถ่วงของจักรวาล” ที่สร้างขึ้นโดย เซอร์ ไอแซค นิวตัน ในปี 1687 โดยได้อธิบายไว้ว่า แรงดึงดูดของวัตถุ 2 ชนิด (M_i และ M_j) จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับขนาดตัวมันเอง และมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับระยะทางของวัตถุทั้ง 2 ชนิด (D_{ij})

ดังนั้นแรงดึงดูดของวัตถุทั้ง 2 ชนิด จะเท่ากับ $\frac{GM_i M_j}{D_{ij}^2}$ โดย G คือค่าคงที่ของแรงดึงดูดซึ่งขึ้นอยู่กับหน่วยที่ใช้ในการวัดขนาดของวัตถุ

Jan Tinbergen (1962) ได้เสนอแนวคิดของรูปแบบความสัมพันธ์ดังกล่าวสามารถนำประยุกต์ใช้ได้ในการศึกษาทิศทางการไหลเวียนของการค้าระหว่างประเทศ โดยการไหลเวียนจากแหล่งกำเนิดสินค้า i ไปยังแหล่งสุดท้ายปลายทาง j ซึ่งสามารถแสดงออกมาได้ในรูปของ

$$F_{ij} = \frac{GM_i^\alpha M_j^\beta}{D_{ij}^\theta}$$

โดย F_{ij} คือ การไหลเวียนของสินค้าจากประเทศ i ไปยังประเทศ j

M_i^α และ M_j^β คือ ขนาดเศรษฐกิจของประเทศ i และ j ตามลำดับ

D_{ij}^θ คือ ระยะทางระหว่างประเทศของประเทศ i และ j

ซึ่งค่าความยืดหยุ่นของการค้าต่อหน่วยผลิต (Unit production elasticity of trade; α และ β) มีค่าเท่ากับ 1 และความยืดหยุ่นของการค้าต่อระยะทาง (Distance elasticity of trade; θ) มีค่าเท่ากับ 2

แบบจำลองแรงดึงดูดทางการค้าสามารถอธิบายในรูปของการค้าแบบมวลรวมในลักษณะของการค้าที่เป็นแบบทวิภาคีได้ โดยองค์ประกอบที่ใช้ในการอธิบายความสัมพันธ์ของ

การค้าระหว่าง 2 ประเทศประกอบด้วย ปัจจัยดึงดูดซึ่งอธิบายได้จาก ขนาดเศรษฐกิจของประเทศ ที่เป็นผู้ส่งออกและประเทศผู้นำเข้า ตามลำดับ ซึ่งทวิเคราะห์ดังกล่าวจะใช้ ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ (Gross Domestic Product) เป็นตัวแทนของขนาดประเทศและปัจจัยผลักดันซึ่ง อธิบายได้จาก ระยะเวลาภูมิศาสตร์ ซึ่งจะใช้เป็นตัวแทนของต้นทุนทางการค้าซึ่งประกอบด้วย ต้นทุนค่าขนส่งและต้นทุนในการทำธุรกรรม

ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างการไหลเวียนของการค้า ขนาดของเศรษฐกิจ และระยะเวลา สามารถแสดงออกมาได้โดยการใส่ Logarithm ลงในแบบจำลองของความสัมพันธ์ ดังกล่าว ซึ่งจะนำไปสู่

$$\ln F_{ij} = C + \alpha \ln M_i + \beta \ln M_j - \theta \ln D_{ij} + \varepsilon$$

โดย F_{ij} แสดงถึงการค้าระหว่างประเทศจากประเทศ i สู่อะประเทศ j

M_i และ M_j แสดงถึง รายได้ภายในประเทศของประเทศ i และ j ตามลำดับ

D_{ij} แสดงถึงระยะทางระหว่างเมืองหลวงของ 2 ประเทศคู่ค้า

และ ε แสดงถึงค่าความคาดเคลื่อน (error term)

ต่อมาแบบจำลอง Gravity ได้ถูกพัฒนาและปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับ ความเป็นจริงมากขึ้น โดยการนำข้อสมมติต่างๆ และแนวคิดพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์จุลภาค เข้า มาประกอบทวิเคราะห์ โดย Helpman และ Krugman (1985) ได้สนับสนุนแบบจำลองโดยการ ใช้กรอบความคิดในเรื่อง ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์กับการประหยัดต่อขนาด ในขณะที่ Deardorff (1995) ได้แสดงให้เห็นถึงแบบจำลอง Gravity ถูกสนับสนุนโดยสมมุติฐานประการ หนึ่ง คือ ประเทศที่แตกต่างกันจะผลิตสินค้าที่ต่างประเภทกัน และ Deardorff (1995) ได้ค้นพบว่า ปริมาณการส่งออกของ 2 ประเทศไม่ได้ขึ้นอยู่กับระยะทางโดยสมบูรณ์ แต่ขึ้นอยู่กับที่ตั้งทาง ภูมิศาสตร์โดยเปรียบเทียบกับแหล่งอื่นๆทั่วโลก ยกตัวอย่างเช่น แม้ว่าระยะทางระหว่างออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ จะมีระยะห่างเท่ากับระยะห่างระหว่างสเปนและสวีเดน ซึ่งเมื่อพิสูจน์แล้วพบว่า การค้าระหว่างออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ จะมีมากกว่า เนื่องจากความอยู่ห่างไกลกว่าตลาดแหล่ง อื่นๆ เช่น ยุโรป หรือ อเมริกาเหนือ

ในการหาความโน้มเอียงในการบริโภคของประเทศ(Home Bias) จาก Gravity Equation โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของเศรษฐศาสตร์จุลภาคนั้น Deardorff (1995) ได้ค้นพบว่า ความโน้มเอียงดังกล่าวมีสาเหตุมาจากกำแพงภาษีทางการค้า ในการวิเคราะห์ดังกล่าว กำหนดให้ C_{ij} แทน การบริโภคของสินค้า i ของประเทศ j ให้ P_{ij} แทน ราคาสินค้า i ในประเทศ j ให้ Y_j แทน ผลิตภัณฑ์มวลรวมในการผลิตสินค้า i โดยประเทศ j จะบริโภคสินค้าแต่ละชนิดด้วยความพอใจสูงสุด ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \text{Max } U_j &= \sum_i \beta_i C_{ij}^\theta \\ \text{s.t. } \sum_i P_{ij} C_{ij} &= Y_j \end{aligned}$$

โดย $\theta = \frac{\sigma-1}{\sigma}$ คือความยืดหยุ่นของการทดแทนกันระหว่างสินค้า 2 ประเภท โดยมีข้อสมมุติฐานที่สำคัญในแบบจำลองคือ ทุกๆประเทศผลิตสินค้าที่แตกต่างกันออกไป

หากกำหนดให้มี 1 ประเทศ ($j=1$) และสมมุติให้มี 2 สินค้า ($i=1,2$) แล้วทำการแก้ปัญหาการเลือกบริโภค ดังกล่าวจะได้การบริโภคสินค้าที่ 1 และสินค้าประเภทที่ 2 ในประเทศที่ 1 เท่ากับ

$$C_{11} = \frac{Y_1 \beta_1^\sigma}{P_{21}^{1-\sigma} P_{11}^\sigma \beta_2^\sigma + P_{11}^\sigma P_{11}^{1-\sigma} \beta_1^\sigma}$$

และ

$$C_{21} = \frac{Y_1 \beta_2^\sigma}{P_{11}^{1-\sigma} P_{21}^\sigma \beta_1^\sigma + P_{21}^\sigma P_{21}^{1-\sigma} \beta_2^\sigma}$$

ดังนั้นสำหรับทุกสินค้า k การบริโภคในแต่ละประเทศจะสามารถเขียนให้อยู่ในรูปทั่วไปได้ ดังนี้ โดย k แทนประเภทสินค้าทั้งหมด k ประเภทที่ประเทศ j จะบริโภค

$$C_{kj} = \frac{Y_j \beta_k^\sigma}{P_{kj}^\sigma \sum_i P_{ij}^{1-\sigma} \beta_i^\sigma} \dots \dots \dots (1)$$

เพื่อให้ได้มาซึ่งรูปแบบของสมการ จึงจำเป็นต้องหาความสัมพันธ์ของ β_k กับ รายได้ของประเทศ k โดยรายได้ของประเทศ k ในรูปทั่วไปจะถูกกำหนดให้เท่ากับ

$$Y_k = P_k \sum_h C_{kh} \quad \text{-----} \quad (2)$$

โดย h คือประเทศที่ทำการบริโภคสินค้าต่างๆ และจากนั้นกำหนดให้

$$Q_h = \sum_i P_{ih}^{1-\sigma} \beta_i^\sigma \quad \text{-----} \quad (3)$$

ซึ่งก็คือ CES Index (Constant elasticity of substitution) ของทุกราคาสินค้าในประเทศ h

เมื่อนำสมการที่ 3 แทนลงในสมการที่ 1 ก็จะได้เท่ากับ

$$C_{kh} = \frac{Y_h \beta_k^\sigma}{P_{kh}^\sigma Q_h} \quad \text{-----} \quad (4)$$

จากนั้นนำสมการที่ 4 แทนลงใน สมการที่ 2 ได้

$$Y_k = P_k \sum_h \frac{Y_h \beta_k^\sigma}{P_{kh}^\sigma Q_h}$$

และกำหนดให้ S_k แทนส่วนแบ่งรายได้ของประเทศ k ในตลาดโลก

$$S_k = \frac{Y_k}{Y_w} = \beta_k^\sigma P_k \sum_h \frac{Y_h}{P_{kh}^\sigma Q_h}$$

ดังนั้น $\beta_k^\sigma = \frac{S_k}{P_k \sum_h \frac{S_h}{P_{kh}^\sigma Q_h}}$ และนำไปแทนในสมการที่ 1 ได้

$$C_{kj} = \frac{Y_j Y_k / Y_w}{P_{kj}^\sigma Q_j P_k \sum_h \frac{S_h}{P_{kh}^\sigma Q_h}} \quad \text{-----} \quad (5)$$

เพื่อให้เกิดความง่าย จึงมีการสมมุติให้ต้นทุนการขนส่งมีรูปแบบที่เป็นก้อน (Iceberg Form) และกำแพงภาษีทางการค้า อื่นๆ ถูกกำหนดให้อยู่ในรูปของการเก็บภาษีตามมูลค่า (Ad Valorem) ดังนั้น ราคาของสินค้าจากประเทศ k ในประเทศ j สามารถแยกออกมาได้ เป็น 3 เทอม ดังนี้

$$P_{kj} = P_k D_{kj} t_{kj}$$

โดย P_k คือราคาสินค้า k ในประเทศ K

D_{kj} คือต้นทุนค่าขนส่งจากประเทศ k ไปยังประเทศ j และ

t_{kj} คือการเก็บภาษีตามมูลค่าของสินค้าจากประเทศ k ในประเทศ j

ในการพิจารณา ความโน้มเอียงของการค้าภายในประเทศ (Home Bias) เราจะสมมุติให้

$$t_{kj} = \begin{cases} t_j & \text{if } k \neq j \\ 1 & \text{if } k = j \end{cases}$$

t_{kj} คือการเก็บภาษีตามมูลค่าของสินค้าจากประเทศ k ในประเทศ j ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 2 เงื่อนไขคือ หนึ่ง อัตราภาษีจะเท่ากับที่ประเทศ j เรียกเก็บ หากสินค้าชนิดนั้นมาจากประเทศ k โดยให้สัญลักษณ์คือ t_j และเงื่อนไขที่สอง คือ อัตราภาษีจะเท่ากับ 1 หากสินค้าเป็นสินค้าที่ผลิตเองในประเทศ j ซึ่งโดยนัย หมายความว่าไม่มีการเก็บภาษีในสินค้า นั่นเอง

และเมื่อเรารวมทุกๆ ข้อสมมุติฐาน ก็จะสามารถได้สมการที่แสดงถึงการส่งออกของประเทศ k ไปยังประเทศ j หลังจากที่ได้ Logarithm เข้าไปทั้ง 2 ข้าง จะได้

$$\begin{aligned} \log C_{kj} &= \log Y_k + \log Y_j - \sigma \log D_{kj} - \log Y_w \\ &+ \sigma (H_{k=j} - 1) \log t_j + \log (R_k) + \log (R_j) \end{aligned}$$

----- (6)

โดย $H_{k,j}$ เป็นตัวแปรหุ่นจะมีค่าเท่ากับ 1 เมื่อ $k=j$ และมีค่าเท่ากับ 0 เมื่อเป็นอื่นๆ ซึ่งแสดงถึงความโน้มเอียงของการบริโภคในประเทศ K

ตัวแปร R_k และ R_j คือตัวแปรที่ใช้ในการวัดความห่างไกลของประเทศผู้ส่งออกต่อระยะทางของตลาดอื่นๆ และประเทศผู้นำเข้าต่อระยะทางของตลาดอื่นๆ ตามลำดับ โดย

$$R_K = \left[\sum_i D_{ki}^{-\sigma} \frac{S_i}{t_{ki}^\sigma Q_i} \right]^{-1}$$

เป็นการถ่วงน้ำหนักด้วยค่าเฉลี่ยของ

ระยะทางของประเทศที่เป็นผู้ส่งออกไปประเทศคู่ค้าอื่นๆในทุกประเทศ

$$\text{และ } R_j = \left[\sum_i D_{ij}^{1-\sigma} \left(t_{ij}^{1-\sigma} \beta_i^\sigma \right) \right]^{-1}$$

เป็นการถ่วงน้ำหนักด้วยค่าเฉลี่ย

ของระยะทางผู้นำเข้ากับประเทศคู่ค้าอื่นๆในทุกประเทศ

จากพื้นฐานของแบบจำลองกราวิตีแบบดั้งเดิมนั้น จะอ้างถึงเพียง 4 พจน์แรกของสมการที่ 6 เท่านั้น ซึ่งประกอบด้วย ค่าคงที่ รายได้ของประเทศ k รายได้ของประเทศ j และระยะทางระหว่างประเทศ k และ j ซึ่งต่อมาก็มีนำพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์จุลภาคเข้ามาสู่การวิเคราะห์ในแบบจำลองกราวิตี ดังนั้น จากสมการที่ 6 จะสามารถแสดงถึง การส่งออกเพื่อการบริโภคในสินค้า k และ j โดยจะมีปัจจัยกำหนดต่างๆ ดังนี้ คือ ขนาดเศรษฐกิจของประเทศ k ขนาดของเศรษฐกิจของประเทศ j ระยะทางระหว่างประเทศทั้งสอง และความห่างไกลของประเทศผู้นำเข้าและผู้ส่งออก ซึ่งจะนำแบบจำลองดังกล่าวไปใช้ในการวิเคราะห์หาขนาดของบทบาทของพรมแดนระหว่างประเทศ ต่อไป

2.2 วรรณกรรมปริทัศน์

ในการศึกษางานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.2.1 การศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดของแบบจำลอง Gravity

Oguledo and Macphee (1994) ได้ทำการศึกษาแบบจำลอง Gravity ในอดีตจากความเป็นที่นิยมในการนำมาใช้เพื่อการศึกษาเชิงประจักษ์ ในเรื่องของผลกระทบจากการค้าระหว่างประเทศซึ่งแม้ผลการวิเคราะห์จะสามารถอธิบายผลออกมาได้เป็นอย่างดี แต่ตัวแบบจำลองยังขาดความอ่อนด้อยในเรื่องของทฤษฎีที่สามารถนำมาใช้ในการอธิบายแบบจำลอง Gravity อย่างไรก็ตามแนวคิดที่สามารถนำมาใช้ในการอธิบายแบบจำลอง Gravity สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 แนวคิด ดังนี้

แนวคิดแรกเป็นแนวคิดที่มีพื้นฐานการประยุกต์มาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ ซึ่งเชื่อว่า ประเทศที่มีทำเลที่ตั้งใกล้กัน จะส่งผลให้มีการค้าระหว่างประเทศมาก ในขณะที่ หากทำเลที่ตั้งของประเทศ ไกลกันมาก ก็ส่งผลให้การค้าระหว่างประเทศน้อย นั่นคือ ทำเลที่ตั้งของประเทศจะแปรผกผันกับการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งงานศึกษาของ Isard and Peck (1954) และ Beckerman (1956) ได้นำแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ ซึ่งพบว่า ประเทศที่มีพรมแดนทางภูมิศาสตร์ใกล้กัน จะก่อให้เกิดขนาดของการค้าระหว่างประเทศที่มาก

แนวคิดที่สองเป็นแนวคิดที่มีพื้นฐานมาจากแบบจำลองดุลยภาพทั่วไปของ Walrasian โดยที่ระดับความต้องการสินค้านำเข้าของประเทศผู้นำเข้า และระดับปริมาณสินค้าออกของประเทศผู้ส่งออกจะพิจารณา ณ.ระดับรายได้รวม โดยที่แบบจำลอง Gravity จะเป็นสมการลดรูปของมูลค่าการค้า ที่ละเอียดตัวแปรทางด้านราคาในการวิเคราะห์โดยจะถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรภายใน และต้นทุนค่าขนส่งจะถูกแทนด้วยระยะทางภูมิศาสตร์ ซึ่งเป็นตัวแปรที่สามารถกำหนดการลดลงของอุปสงค์และอุปทาน โดยงานศึกษาที่มีพื้นฐานมาจากแนวคิด ดังกล่าว เช่น งานศึกษาของ Tinbergens(1962) Pouhonen(1963) สามารถให้ข้อสรุปได้ว่า รายได้ของประเทศคู่ค้าและระยะทางระหว่างแหล่งที่ตั้งของคู่ค้า มีนัยสำคัญทางสถิติในการอธิบายการค้าระหว่าง 2 แหล่งที่ตั้ง และเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ที่แสดงออก มามีค่าตรงตามสมมุติฐาน โดยค่า

สัมประสิทธิ์ของรายได้ของประเทศแสดงค่าเป็นบวก ในขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ของระยะทางระหว่างประเทศมีค่าเครื่องหมายเป็นลบ

แนวคิดที่สาม เป็นแนวคิดที่อธิบาย ถึงที่มาของแบบจำลอง Gravity โดยพื้นฐานของแบบจำลองความน่าจะเป็นโดยมีงานศึกษาของ Savage and Duetsch(1960) Goodman(1963) Sattinger(1978) ได้พยากรณ์การค้าระหว่างประเทศของประเทศคู่ค้าซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความน่าจะเป็น ซึ่งงานศึกษาของLearner and Stern (1970)เป็นการผสมผสานทั้งแนวคิดของความน่าจะเป็นและแบบจำลองดุลยภาพทั่วไปไว้ด้วยกัน

แนวคิดที่สี่ เป็นแนวคิดที่อธิบายแบบจำลอง Gravity โดยอาศัยแนวพื้นฐานทางเศรษฐกิจจุลภาค (Micro-foundation approach) ซึ่งอ้างว่าแนวคิดที่อธิบายแบบจำลอง Gravity ที่ผ่านๆมานั้นขาดความเข้มแข็งทางทฤษฎีมารองรับ โดยแนวคิดนี้ได้กล่าวหาว่า สมมติฐานที่ว่าความสามารถในการทดแทนกันของสินค้าที่ใช้ในแบบจำลอง Gravity ที่นิยมใช้กันนั้น ไม่เป็นจริงเนื่องจากในปัจจุบัน มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า สินค้าระหว่างประเทศนั้นแตกต่างกันไปตามแหล่งกำเนิด (Place of origin) ซึ่งภายใต้เงื่อนไขนี้ การละตัวแปรทางด้านราคาออกไปจะทำให้การอธิบายของแบบจำลอง Gravity ไม่ชัดเจน โดยมีงานศึกษาที่ใช้แนวคิดนี้เป็นพื้นฐานมีดังนี้ Armington(1969), Anderson (1979), Bergstrand (1985, 1988), Bikker (1987) และ Thursby และThursby (1987), Abrams (1980), Helpman และ Krugman (1985), Krugman (1979,1980)

นอกจากงานศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดของแบบจำลอง Gravity ในอดีต Oguledo และ Macphee ทำการศึกษาแบบจำลอง Gravity โดยอาศัย Linear Expenditure System ในการสร้างแบบจำลอง Gravity ซึ่งผลจากการศึกษาที่มีความสำคัญในแบบจำลองพบว่า ทั้งตัวแปรภาษีและตัวแปรหูน เป็นตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งมีความสำคัญในการแยกผลของการได้รับสิทธิประโยชน์จากการรวมกลุ่ม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า งานศึกษาแบบจำลอง Gravity ในอดีตที่ใช้ตัวแปรหูนเพียงอย่างเดียวในการอธิบายผลได้ของการได้รับประโยชน์ทางภาษีอาจเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและตัวแปรราคาพบว่าโดยทั่วไปแล้วก็มีนัยสำคัญทางสถิติภายใต้สมมติฐานสินค้าเหมือนกัน (Homogeneous) และ อำนาจซื้อที่เท่าเทียมกัน (Purchasing PowerParity)

Anderson (1979) ได้นำเสนอทฤษฎีพื้นฐานสำหรับแบบจำลอง Gravity ขึ้นในปี 1979 ซึ่งต่อมา Bergstrand(1985) ได้นำเสนอทฤษฎีของแบบจำลองให้มีความสมบูรณ์ขึ้น โดยใน

แบบจำลองดังกล่าว ประกอบด้วยปัจจัย 3 ประการสำคัญ คือ 1). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การไหลเวียนการค้าของประเทศผู้ส่งออกสินค้า 2). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การไหลเวียนการค้าของประเทศผู้นำเข้า และ 3). ปัจจัยที่มีส่วนสนับสนุน หรือขัดขวางการไหลเวียนการค้าระหว่างประเทศคู่ค้า

แบบจำลอง Gravity เป็นสมการลดรูปของดุลยภาพทั่วไปของอุปสงค์และอุปทาน โดยลักษณะของอุปสงค์ของการไหลเวียนการค้าของแต่ละประเทศ ถูกกำหนดจาก การทำให้ฟังก์ชันมีค่าสูงสุดภายใต้เงื่อนไข ประเทศผู้นำเข้ามีรายได้จำกัดและความยืดหยุ่นของการทดแทนกันคงที่ (Constant Elasticity of Substitution; CES) และลักษณะของอุปทานของการไหลเวียนการค้าถูกกำหนดมาจาก การทำให้กำไรของผู้ผลิตในประเทศผู้ส่งออกมีค่าสูงสุดภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่ โดยกำหนดให้ ความยืดหยุ่นของการเปลี่ยนแปลงคงที่ (Constant Elasticity of Transformation) มีค่าคงที่ ณ จุดดุลยภาพ และเมื่ออุปสงค์เท่ากับอุปทานของการไหลเวียนของการค้าก็จะสามารถนำไปสู่แบบจำลอง Gravity ที่สามารถแสดงการไหลเวียนการค้าได้ เพื่อประมาณมูลค่าการค้าแบบทวิภาคี ได้

แบบจำลองดังกล่าวที่ตัวแปรทางซ้ายมือ แสดงถึงการไหลเวียนการค้าระหว่างประเทศของสองแหล่งที่ตั้งจะเป็นฟังก์ชันของ 1). รายได้ของประเทศคู่ค้า โดยรายได้ของประเทศผู้ส่งออก แสดงถึงการผลิตและกำลังการผลิตสินค้าของประเทศผู้ส่งออก ในขณะที่รายได้ของประเทศผู้นำเข้า แสดงถึงอำนาจซื้อของประเทศ ซึ่งการไหลเวียนการค้า จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับรายได้ของประเทศคู่ค้า 2). ต้นทุนค่าขนส่งระหว่างประเทศคู่ค้า จะมีความสัมพันธ์ทางลบกับการไหลเวียนการค้า 3). ปัจจัยอื่นๆที่สนับสนุนหรือขัดขวางการค้าระหว่างประเทศคู่ค้าจะมีความสัมพันธ์กับการไหลเวียนทางการค้าในลักษณะที่แปรผันตรง และแปรผกผัน ตามลำดับ และ 4). อัตราเงินเฟ้อของประเทศคู่ค้า โดยการแข็งขึ้นของค่าเงินจะทำให้การนำเข้าของประเทศเพิ่มขึ้น แต่การส่งออกสินค้าของประเทศจะลดลง ในขณะที่หากค่าเงินของประเทศอ่อนตัวลง จะทำให้การส่งออกของประเทศเพิ่มขึ้น แต่การนำเข้าสินค้านั้นจะลดลง

2.2.2 การศึกษางานเชิงประจักษ์ ที่เกี่ยวข้องกับการหาผลของพรมแดนต่อการค้า (Border Effect) ด้วยแบบจำลอง Gravity

2.2.2.1 งานศึกษาในการหาขนาดของผลของพรมแดนต่อการค้า

ในการศึกษาผลของพรมแดนต่อการค้านั้น งานศึกษาที่เป็นขึ้นแรกที่ผู้ศึกษาอื่นๆ ใช้นำมาอ้างอิง มากที่สุดคือ การศึกษาของ McCallum(1995) ที่ได้ทำการศึกษาทิศทางการค้าโดยเปรียบเทียบการค้าภายในประเทศและระหว่างประเทศของประเทศ สหรัฐอเมริกาและประเทศ แคนาดาโดยศึกษาในระดับมวลรวม (Aggregate Level) ในปี 1988 โดยใช้แบบจำลอง Gravity โดยใช้ตัวแปรหุ่นเพื่อหาความเอนเอียงของการบริโภคภายในประเทศ ซึ่งพบว่าการค้าภายในประเทศ (การค้าระหว่างภูมิภาค) ของประเทศแคนาดา มีขนาดมากกว่า การค้าระหว่างประเทศของแคนาดากับสหรัฐอเมริกา 22 เท่าเมื่อมีการควบคุมผลของขนาดของประเทศและระยะทางภายในประเทศ ซึ่งค่อนข้างเป็นที่น่าประหลาดใจอย่างมากสำหรับผู้เชื่อว่า การค้าเสรีระหว่างประเทศจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเปิดประเทศ (Country's openness) มากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับการค้าภายในประเทศ

งานศึกษาของ Helliwell (1995) ได้ขยายการศึกษาต่อเนื่องจากงานของ McCallum(1995) ซึ่ง McCallum(1995) ก็ได้ใช้แบบจำลอง Gravity เช่นกัน และได้ขยายปีที่ศึกษาออกไป ซึ่งทำการศึกษาตั้งแต่ปี 1988 ถึง 1990 เพื่อหารูปแบบการค้าของ Quebec* โดยเปรียบเทียบกับเมืองอื่นๆในประเทศ ซึ่งการศึกษาพบว่า การค้าระหว่าง Quebec กับเมืองอื่นๆ ในประเทศแคนาดา มีขนาดมากกว่า การค้าระหว่างประเทศของแคนาดากับสหรัฐอเมริกา ซึ่ง Helliwell ได้พิจารณาถึงความเชื่อมโยงของการค้า ภายในประเทศมีความสำคัญมากและกล่าวว่า โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศมีความเหนียวแน่นมากกว่าระบบการค้าโลกแม้ว่าประเทศต่างๆ จะไม่มีกำแพงภาษีทางการค้าก็ตาม

และเมื่อวิเคราะห์ถึงรูปแบบของการค้าของ Quebec แล้วพบว่า การนำเข้าและการส่งออกของเมือง Quebec ไปยัง 30 มลรัฐของสหรัฐอเมริกา มีนัยสำคัญกว่าการส่งออกและนำเข้าจากเมืองอื่นๆ หรืออาจกล่าวได้ว่า รูปแบบการค้าของ Quebec จะมีลักษณะการค้าระหว่าง

---

* ชื่อเมืองแห่งหนึ่งในประเทศแคนาดา

Quebec กับ สหรัฐอเมริกา มากกว่าการค้าภายในประเทศ (การค้าระหว่างเมือง Quebec กับเมืองอื่นๆในประเทศแคนาดา)

2.2.2.2 งานศึกษาในการอธิบายปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นและลดลงของพรมแดนต่อการค้า

งานศึกษาในหลายๆเรื่องได้พยายามทดสอบปัจจัยที่มีส่วนในการกำหนดผลของพรมแดนต่อการค้า เช่น การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจจะสามารถส่งผลให้บทบาทของพรมแดนลดลงได้หรือไม่ ลักษณะของประเทศที่มีทำเลที่ตั้งติดกันหรือใช้ภาษาเดียวกัน รวมถึงความแตกต่างทางด้านเทคโนโลยี จะสามารถอธิบายการส่งออกได้อย่างมีนัยสำคัญหรือไม่

งานศึกษาของ Wei (1996) ได้ทำการศึกษาเพื่อหาขนาดของความเบี่ยงเบนภายในประเทศในตลาดสินค้าระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้วในทวีปยุโรปและทวีปอเมริกา ภายใต้ช่วงเวลาตั้งแต่ 1982-1994 และได้ตรวจสอบการมีส่วนร่วมของความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนที่อาจนำไปสู่ความเบี่ยงเบนภายในประเทศได้ โดยสมมุติฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ สินค้ามีความหลากหลายภายใต้ลักษณะการผลิตที่ให้ผลตอบแทนต่อขนาดเพิ่มขึ้น และข้อสมมุติฐานที่ว่าประเทศที่แตกต่างกันจะทำการผลิตประเภทสินค้าที่แตกต่างกัน

โดยในการศึกษาได้เพิ่มตัวแปรหุ่นเข้าไปอีกสองอย่าง คือ “การใช้ภาษาเดียวกัน” และ “การมีพรมแดนร่วมกัน” และตัวแปรอิสระอีกสองอย่างในการอธิบายการค้าแบบทวิภาคีของสองแหล่งที่ตั้ง คือ ความห่างไกลของประเทศผู้นำเข้า และ ความห่างไกลของประเทศผู้ส่งออก ซึ่งผลการวิเคราะห์ความเบี่ยงเบนของการค้าภายในประเทศ พบว่า การค้าภายในประเทศมีขนาดสูงกว่าการค้ากับต่างประเทศ 9.7 เท่าซึ่งสามารถอธิบายได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซนต์ เมื่อควบคุมขนาดและระยะทางของประเทศผู้ส่งออกและประเทศผู้นำเข้า นอกจากนี้ ตัวแปรอิสระที่เพิ่มเข้ามาคือ ความห่างไกลของประเทศผู้นำเข้าและความห่างไกลประเทศผู้ส่งออก รวมทั้ง ตัวแปรหุ่นทั้งสองลักษณะ สามารถอธิบายแบบแผนการค้าทวิภาคีของทั้งสองประเทศ ได้อย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ผลการทดสอบในเรื่องความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนไม่สามารถอธิบายผลต่อความเบี่ยงเบนภายในประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ

งานศึกษาของ Ceglowski (2000) เป็นการศึกษาเพื่ออธิบายถึงปัจจัยที่จะสามารถส่งผลให้ขนาดความโน้มเอียงในการบริโภคในประเทศลดลง (Home Bias Consumption) โดยสมมุติฐานเบื้องต้นที่ต้องการทดสอบ คือ การเกิดขึ้นของเขตการค้าเสรีแคนาดา-สหรัฐอเมริกา

ในปี 1989 สามารถลดผลกระทบจากผลของพรมแดนต่อการค้าได้ โดยเขตการค้าเสรีเป็นตัวกระตุ้นให้การค้าระหว่างประเทศของแคนาดาและสหรัฐอเมริกาเพิ่มสูงขึ้น และสามารถนำไปสู่ข้อสรุปที่กล่าวได้ว่า กระบวนการการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอเมริกาและแคนาดา มีบทบาทสำคัญที่ทำให้ผลของพรมแดนต่อการค้า (Border Effect) ระหว่าง 2 ประเทศลดลง ผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่า ขนาดของผลของพรมแดนต่อการค้าในปี 1996 มีขนาดต่ำกว่าในปี 1988 แต่ไม่มีนัยสำคัญในการอธิบาย ซึ่งสาเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเกิดขึ้นเนื่องจาก เศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาและแคนาดามีความเชื่อมโยงกันอยู่อย่างมากก่อนเกิดความร่วมมือเขตการค้าเสรีซึ่งการรวมกลุ่มเพื่อการค้าเสรีและการลดกำแพงภาษีที่เป็นทางการ อาจไม่ส่งผลในขนาดที่ใหญ่พอ ที่จะทำให้นขนาดของผลของพรมแดน ณ.ระดับมวลรวมลดลง หรืออาจจะเป็นไปได้ว่า ผลของการรวมกลุ่มการค้าเสรีไม่สามารถส่งผลของมันได้ทันที ซึ่งอาจจะทำให้ผลของพรมแดนของการค้าระหว่างแคนาดาและสหรัฐไม่อาจลดลงได้ในช่วงเวลาที่ทำการวิเคราะห์ แต่อย่างไรก็ตามให้ผลของพรมแดนของการค้าระหว่างแคนาดาและสหรัฐอาจลดลงได้เมื่อระยะเวลาผ่านไปอีกสักกระยะหนึ่ง

งานศึกษาของ Hillery and Hemmels(2002) ได้ทำการทดสอบสาเหตุของการเกิดการเบี่ยงเบนการบริโภคภายในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเปรียบเทียบว่าระยะทางระหว่างแหล่งที่ตั้ง 2 แหล่งที่แท้จริงกับระยะทางที่คำนวณโดย Wolf (2000) ว่าการวัดระยะทางแบบใดที่ส่งผลให้เกิดความโน้มเอียงในการบริโภคในประเทศมากกว่ากัน โดยในการวิเคราะห์ของ Hillery and Hemmels(2002) ได้ใช้ข้อมูลของระยะทางขนส่งที่แท้จริงและแยกลักษณะเป็นการค้าส่งและการค้าปลีกอุตสาหกรรมซึ่งใช้ข้อมูลจาก US Commodity Flow Survey (CFS) ในปี 1997 ในขณะที่ Wolf(2000) ใช้ CFS ในปี 1993 ผลการทดสอบพบว่า การวัดระยะทางที่แท้จริงจะส่งผลให้ขนาดของความเบี่ยงเบนการบริโภคในประเทศน้อยกว่าการใช้ระยะทางที่คำนวณด้วยวิธีการของ Wolf

งานศึกษาของ Chen(2002) ได้เปรียบเทียบการค้าภายในประเทศและการค้าระหว่างประเทศของกลุ่มประเทศในสหภาพยุโรป เพื่อพยากรณ์หาผลทางพรมแดนต่อการค้าระหว่างในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป โดยการใช้แบบจำลอง Gravity และวิธีการวัดระยะทางต่างๆ ที่สามารถแสดงถึงขนาดของผลทางพรมแดนต่อการค้าได้อย่างเด็ดขาด และประเมินถึงปัจจัยที่กำหนดความผันผวนของสินค้าที่ข้ามประเทศ และที่ส่งผลให้ขนาดผลทางพรมแดนต่อการค้าที่เพิ่มขึ้น ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ระดับ คือ 1).ระดับภาพรวมของภูมิภาค (Pooled Level) 2).ระดับภาพรวมของประเทศ(Country – Specific Level) และ 3).ระดับอุตสาหกรรม (Industry – Specific Level)

ในการวิเคราะห์การค้ำแบบทวิภาคีในระดับอุตสาหกรรมนั้น สิ่งที่ต้องคำนึงเบื้องต้นคือลักษณะของสินค้าในอุตสาหกรรม เนื่องจากสินค้าในแต่ละอุตสาหกรรมมีลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อต้นทุนการขนส่งสินค้าที่แตกต่างกันไป และเนื่องจากอัตราส่วนของน้ำหนักต่อมูลค่าของการขนส่งมีนัยสำคัญ ที่ส่งผลต่อการอธิบายต้นทุนค่าขนส่ง ดังนั้น ทั้งระยะทางและอัตราส่วนน้ำหนักต่อมูลค่าจะถูกนำมาพิจารณา เนื่องจากเป็นปัจจัยที่กำหนดการไหลเวียนของการค้า

เมื่อวิเคราะห์ด้วยแบบจำลอง Gravity แล้วพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของค่าน้ำหนักต่อมูลค่ามีค่าเป็นลบ ซึ่งตรงกับสมมุติฐานและแสดงให้เห็นได้ว่า หากลักษณะการส่งออกเป็นการส่งออกสินค้าที่มีน้ำหนักมาก จะทำให้การค้ำแบบทวิภาคีระหว่าง 2 แหล่งที่ตั้งลดลง นอกจากนี้การวิเคราะห์โดยใช้ Fixed Effect ลงไปในการวิเคราะห์ดังกล่าวจะส่งผลให้สัมประสิทธิ์ของความเบี่ยงเบนในกลุ่มสหภาพยุโรป (Home Biased) ลดลง และสุดท้าย การวัดระยะทางต่างๆ ด้วยวิธีการของ Chen (2002) จะส่งผลให้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเบี่ยงเบนในกลุ่มสหภาพยุโรป น้อยกว่าการวัดระยะทางด้วยวิธีการของ Wei (1996) และ Leamer (1997) และเมื่อวิเคราะห์ในระดับแต่ละประเทศ สิ่งที่แสดงออกมาได้ชัดเจนที่สุด คือประเทศที่มีขนาดเล็กเช่น สเปน โปรตุเกส และฟินแลนด์จะมีขนาดของผลทางพรมแดนต่อการค้ามากที่สุด ซึ่งอาจเกิดขึ้นเนื่องมาจากระดับการรวมตัวของการค้าเสรีในกลุ่มที่ต่ำ ซึ่งเป็นผลมาจาก การลดลงของการค้าระหว่างประเทศเพียงเล็กน้อย นำไปสู่การเพิ่มในการค้ากับประเทศที่มีขนาดเล็กกว่าประเทศที่มีขนาดใหญ่ และผลของพรมแดนในแต่ละอุตสาหกรรมโดยพิจารณาจากปัจจัยใหญ่ๆ 2 ประการ คือ ต้นทุนทางการค้าซึ่งประกอบด้วย กำแพงภาษีทางการค้าและกำแพงที่ไม่ใช่ภาษี ซึ่งร่วมกับต้นทุนข่าวสารของแหล่งจำเพาะสินค้า อีกปัจจัยหนึ่ง คือ พฤติกรรมที่ตอบสนองกับต้นทุนทางการค้า ซึ่งประกอบด้วย การรวมกลุ่มของบริษัท และความยืดหยุ่นในการทดแทนกันของสินค้า ซึ่งพบว่า สิ่งที่สามารถอธิบายการเกิดขึ้นของผลของพรมแดนในแต่ละอุตสาหกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญ คือ กำแพงภาษีทางการค้าและต้นทุนข่าวสารของแหล่งจำเพาะสินค้า เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลทางพรมแดนมีขนาดใหญ่ ในขณะที่กำแพงที่ไม่ใช่ภาษีไม่มีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ความยืดหยุ่นของการทดแทนกันระหว่างความหลากหลาย ไม่ได้เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความผันผวนของผลทางพรมแดนระหว่างอุตสาหกรรม และสุดท้ายต้นทุนการทำธุรกรรมข้ามชาติ อาจนำไปสู่การรวมตัวของหน่วยธุรกิจ ดังนั้นอุตสาหกรรมที่ไม่มีแหล่งผลิตที่เฉพาะเจาะจงจะมีผลทางพรมแดนขนาดใหญ่

งานศึกษาของ Filippini and Molini (2003) เป็นการใช้นิพจน์ Gravity Equation เพื่อวิเคราะห์ถึงการไหลเวียนทางการค้าของประเทศอุตสาหกรรมในอาเซียนซึ่งรวมประเทศจีน กับ

ประเทศพัฒนาอื่นๆ เพื่อแสดงถึงลักษณะการค้าของประเทศในแถบอาเซียนตะวันออก ใน 30 ปีที่ผ่านมา โดยในการวิเคราะห์ได้มีการพัฒนาแบบจำลองโดยการเพิ่มตัวแปรหนึ่งเข้าไป ซึ่งตัวแปรดังกล่าว คือ ระยะทางของเทคโนโลยี (Technology Distance) เพื่อที่จะเข้าใจถึงช่องว่างของเทคโนโลยี (Technology Gap) ระหว่างประเทศต่างๆ ในการกำหนดการไหลเวียนของการค้า ซึ่งวัตถุประสงค์ของงานศึกษานี้ คือเพื่อที่จะเข้าใจถึงผลเชิงพลวัตของประเทศอุตสาหกรรมในเอเชียตะวันออก ระหว่างช่วงเวลาต่างๆ และวัดผลกระทบของระยะทางของเทคโนโลยีต่อการไหลเวียนของการค้า

ผลการศึกษาพบว่า หากช่องว่างทางเทคโนโลยีของประเทศทั้ง 2 มีมากจะส่งผลให้การค้าของประเทศทั้ง 2 มีปริมาณที่น้อย และจากการที่ประเทศอุตสาหกรรมในเอเชียเป็นผู้นำเข้าสินค้าชั้นกลางที่สำคัญ แสดงได้ถึง ความห่างไกลทางเทคโนโลยีไม่ได้เป็นกำแพงทางการค้า แต่เป็นแรงจูงใจให้การพัฒนาเทคโนโลยีของประเทศในเอเชีย ก้าวหน้า ทัดเทียมกับประเทศพัฒนาอื่นๆ

จากการศึกษานิววิจัยทั้งหมด สามารถแบ่งประเด็นที่สามารถเป็นแนวทางในการประกอบวิทยานิพนธ์ได้ออกมา 4 ประเด็น ดังนี้

1. การวัดระยะทางเป็นปัญหาประการหนึ่งซึ่งจะส่งผลต่อความอ่อนไหวของค่าสัมประสิทธิ์ที่จะสามารถแสดงถึงความเบี่ยงเบนในการบริโภคภายในประเทศได้ ซึ่งงานศึกษาของ Hillery and Hemmels ก็ได้แสดงหลักฐานไว้ชัดเจน ถึงวิธีการวัดระยะทางที่ต่างๆ กันออกไป ซึ่งอย่างไรก็ตาม ก็ยังไม่สามารถยืนยันได้ว่าวิธีการวัดระยะทางแบบใด สามารถให้ผลการวิเคราะห์ที่แม่นยำ ที่สุดได้

2. แม้ว่าการรวมกลุ่มการค้าเสรีต่างๆ จะเป็นข้อตกลงที่หลายประเทศได้มีการเห็นด้วยและร่วมกันปฏิบัติตามข้อตกลงแต่อย่างไรก็ดี การมีอยู่ของผลของพรมแดนต่อการค้าก็ยังมีอยู่จริง อย่างเช่นการทดสอบสมมุติฐานจากงานวิจัยของ Ceglowski เป็นต้น

3. ขนาดของประเทศจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางที่ตรงกันข้ามกับผลของพรมแดนต่อการค้า ในงานศึกษาของ Chen ได้แสดงให้เห็นว่า ประเทศขนาดเล็ก เช่น สเปน ฟินแลนด์ โปรตุเกส จะมีผลของพรมแดนต่อการค้าที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งอาจเกิดขึ้นเนื่องจากระดับการรวมตัวของตลาดในกลุ่มที่ต่ำ เมื่อการค้าระหว่างประเทศลดลงเพิ่มเล็กน้อย จะนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของการค้ากันเองระหว่างประเทศที่มีขนาดเล็ก มากกว่าการค้ากับประเทศที่มีขนาดใหญ่ และ

4.จากงานศึกษาของ Anderson and Van Wincoop ได้แสดงให้เห็นว่าการ
ละเลยตัวแปรทางด้านราคาจะนำไปสู่การขาดความแม่นยำของแบบจำลอง กล่าวคือ ขนาดของ
ผลของพรมแดนต่อการค้าจะมีขนาดที่มาก แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรทางด้านราคาเข้ามา
เกี่ยวข้องโดยการใช้ Fix Effect จะสามารถทำให้ขนาดของผลของพรมแดนต่อการค้าลดลง ซึ่งงาน
ศึกษาดังกล่าวได้เป็นต้นแบบให้งานศึกษาอื่นๆ มีการวิเคราะห์ในส่วนดังกล่าวด้วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

3.1 แหล่งที่มาของข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา จะเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยข้อมูลจะแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ในส่วนแรกเป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลในการกำหนดลักษณะของการค้าในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งทำการศึกษาในระดับมวลรวมของภูมิภาคอาเซียนนั้นจะใช้ข้อมูลการค้าระหว่างประเทศจากฐานข้อมูลของ UN comtrade ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2541-2547 และในส่วนที่สองคือการศึกษาผลของพรมแดนของไทยเพื่อเปรียบเทียบการค้าภายในประเทศและการค้าระหว่างประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนและปัจจัยจากการมีพรมแดนร่วมกันกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยจะใช้ข้อมูลการค้าภายในประเทศจากสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (The office of Industrial Economics) ของกระทรวงอุตสาหกรรม ส่วนแหล่งข้อมูลอื่นๆของกลุ่มประเทศสมาชิกต่างๆ จะมาจาก International Financial Statistic (IFS), IMF: Direction of trade statistic, IMF; Statistical Indicator for Asia and Pacific, UN; World Investment Report, และ UN; World Development Indicator

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis)

การศึกษาในเชิงปริมาณจะประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีของ McCallum เพื่อแสดงถึงปัจจัยต่างๆที่มีอิทธิพลในการกำหนดการค้าระหว่างประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนและนอกกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน ซึ่งจะทำการศึกษาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2541-2547

แนวคิดของแบบจำลอง Gravity จะสามารถกำหนดรูปแบบการค้าระหว่างสองแหล่งที่ตั้ง โดยแบบจำลองดังกล่าวเป็นฟังก์ชันของระยะทางระหว่างสองแหล่งที่ตั้งและขนาดของเศรษฐกิจทั้งสองแหล่งที่ตั้ง ซึ่งในตัวแปรด้านระยะทางนั้น หากระยะทางของสองแหล่งที่ตั้ง มีระยะที่ห่างไกลกันมากจะส่งผลให้ต้นทุนค่าขนส่งและต้นทุนข่าวสารระหว่างสองแหล่งที่ตั้งสูงขึ้น ดังนั้นการส่งออกแบบทวิภาคี ในลักษณะเช่นนี้จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางที่ตรงกันข้ามกับระยะทางระหว่างสองแหล่งที่ตั้ง ในขณะที่ตัวแปรด้านขนาดของเศรษฐกิจ หากระบบเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่ขึ้นจะเชื่อมโยงกับระดับการค้าที่สูง ดังนั้นการค้าแบบทวิภาคีจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับขนาดเศรษฐกิจของแหล่งที่ตั้งของผู้นำเข้าและผู้ส่งออก

3.2.1 การศึกษาปัจจัยกำหนดการไหลเวียนของการค้าภายในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน

วิธีการศึกษาในระดับมวลรวม (Aggregate Level) ของภูมิภาคอาเซียนนั้น จะใช้แบบจำลอง Gravity ในรูปฟังก์ชันที่เป็น Log-Linear แล้วทำการประมาณค่าด้วยวิธีการกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) ซึ่งจะทำการศึกษาข้อมูลการค้าตั้งแต่ปีพ.ศ. 2541-2547 โดยจะทำการศึกษาประเทศในกลุ่มอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ และประเทศนอกกลุ่มอีก 3 ประเทศ ซึ่งประกอบไปด้วย สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และจีน โดยแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษามีลักษณะ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{Log}(Trade_{ij,t}) = & Constant + \beta_1 \text{Log}(GDP_{i,t}) + \beta_2 \text{Log}(GDP_{j,t}) + \beta_3 \text{Log}(Distance_{ij}) \\ & + \beta_4 \text{Log}(Remoteness_{i,t}) + \beta_5 \text{Log}(Remoteness_{j,t}) + \beta_6 ASEAN \\ & + \beta_7 Border + \beta_8 Language + \beta_9 Landlock + \beta_{10} Island + \beta_{11} Currency + \varepsilon_{ij,t} \end{aligned}$$

โดยที่ $Trade_{ij,t}$ แสดงถึงการส่งออกสินค้าจากแหล่งที่ตั้ง i ไปยังแหล่งที่ตั้ง j โดยที่ i ไม่เท่ากับ j

$GDP_{i,t}$ และ $GDP_{j,t}$ แสดงถึงรายได้ของประเทศที่เป็นผู้ส่งออกและผู้นำเข้าตามลำดับ

$Distance_{ij}$ แสดงถึงระยะทางระหว่างประเทศที่เป็นผู้ส่งออกและผู้นำเข้า

$Remoteness_{i,t}$ และ $Remoteness_{j,t}$ เป็นตัวแปรควบคุมระยะทางระหว่างประเทศเพื่อเปรียบเทียบระยะทางระหว่างประเทศผู้ส่งออกปลักระยะทางระหว่างประเทศผู้นำเข้าต่อระยะทางระหว่างประเทศต่างๆที่เหลือ

ASEAN เป็นตัวแปรหุ่นที่แสดงความสัมพันธ์ของลักษณะการค้าภายในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน โดยที่ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หากประเทศคู่ค้าทั้ง 2 ประเทศเป็นสมาชิกของเขตการค้าเสรีอาเซียน และให้มีค่าเท่ากับ 0 หากประเทศคู่ค้าไม่ได้เป็นสมาชิกในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน

Border เป็นตัวแปรหุ่นที่แสดงถึงลักษณะของประเทศที่มีพรมแดนติดกัน โดยมีค่าเท่ากับ 1 หากเป็นการค้าระหว่างประเทศที่มีพรมแดนติดกัน และให้มีค่าเท่ากับ 0 หากเป็นการค้าระหว่างประเทศที่มีพรมแดนไม่ติดกัน

Language เป็นตัวแปรหุ่นที่แสดงถึงการใช้ภาษาร่วมกัน โดยมีค่าเท่ากับ 1 หากประเทศที่ทำการค้ามีการใช้ภาษาร่วมกัน และให้มีค่าเท่ากับ 0 หากเป็นการค้าระหว่างประเทศที่ไม่มีมีการใช้ภาษาร่วมกัน

Land lock เป็นตัวแปรหุ่นที่แสดงถึงลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ไม่มีทางออกทางทะเลของประเทศที่ทำการค้ากัน โดยมีค่าเท่ากับ 2 หากประเทศที่ทำการค้าทั้ง 2 ประเทศไม่มีทางออกทางทะเล ให้มีค่าเท่ากับ 1 หากประเทศใดประเทศหนึ่งไม่มีทางออกทางทะเล และให้มีค่าเท่ากับ 0 หากทั้ง 2 ประเทศมีทางออกทางทะเล

Island เป็นตัวแปรหุ่นที่แสดงถึงลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เป็นเกาะ โดยมีค่าเท่ากับ 2 หากประเทศที่ทำการค้าทั้ง 2 ประเทศมีลักษณะที่เป็นเกาะ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หากประเทศใดประเทศหนึ่งมีลักษณะเป็นเกาะ และให้มีค่าเท่ากับ 0 หากทั้ง 2 ประเทศไม่มีลักษณะที่เป็นเกาะ

Common Currency เป็นตัวแปรหุ่นที่แสดงถึงลักษณะของการใช้สกุลเงินตราร่วมกัน โดยให้มีค่าเท่ากับ 1 หากทั้งสองประเทศมีการใช้เงินตราสกุลเดียวกัน และมีค่าเท่ากับ 0 หากทั้งสองประเทศไม่ได้มีการใช้เงินตราร่วมกัน

$E_{ij,t}$ เป็นค่าความคาดเคลื่อน (Error Term)

หากสัมประสิทธิ์ของตัวแปรหุ่น Border มีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ จะแสดงให้เห็นได้ว่าประเทศที่มีพรมแดนติดกัน จะมีแนวโน้มที่ทำการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น และในการวิเคราะห์ถึงผลของการค้าภายในในกลุ่มการค้าเสรีเดียวกันนั้น หากค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรหุ่น ASEAN มีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ จะแสดงถึงการค้าระหว่างประเทศที่มีลักษณะเป็นการค้าภายในในกลุ่มการค้าเสรีเดียวกันมากกว่าการค้าระหว่างประเทศนอกกลุ่ม โดยลักษณะของการค้าภายในในกลุ่มการค้าเสรีจะเพิ่มมากขึ้น หากประเทศคู่ค้าทั้ง 2 เป็นสมาชิกของกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.1 แสดงตัวแปรและแหล่งที่มาของข้อมูล

ตัวแปร	คำจำกัดความของข้อมูล	แหล่งที่มาของข้อมูล
$Trade_{ij,t}$	มูลค่าการส่งออกจากประเทศ i ไปยังประเทศ j ในช่วงเวลาที่ t	ข้อมูลจาก UN comtrade โดยเป็นข้อมูลการส่งออกตั้งแต่ปี 1998-2004
$GDP_{i,t}$	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศ i (ประเทศผู้ส่งออก) ในช่วงเวลา t	International Monetary Funds.
$GDP_{j,t}$	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศ j (ประเทศผู้นำเข้า) ในช่วงเวลา t	International Monetary Funds.
$Dist_{ij}$	ระยะทางระหว่างประเทศ i และประเทศ j	วัดระยะทางระหว่างเมืองหลวงของประเทศทั้งสอง ด้วยวิธีการ Great Circle Distance* โดยมีหน่วยเป็นกิโลเมตร
$Remoteness_i$	ตัวแปรควบคุมทางด้านระยะทางของประเทศ i	$Remote_{ij} = \sum_{k=1, k > i}^N \frac{Dist_{ik}}{GDP_K}$
$Remoteness_j$	ตัวแปรควบคุมทางด้านระยะทางของประเทศ j	
ASEAN	ตัวแปรหุ่นแสดงการค้าภายในภูมิภาคอาเซียน โดยเท่ากับ 1 หากประเทศ i และประเทศ j อยู่ในเขตการค้าเสรีอาเซียน และอื่นๆ ให้เท่ากับ 0	องค์การการค้าโลก (WTO)
Border	ตัวแปรหุ่น โดยเท่ากับ 1 หากประเทศ i และ j มีพรมแดนติดกัน และอื่นๆ ให้เท่ากับ 0	แผนที่โลก
Language	ตัวแปรหุ่น โดยเท่ากับ 1 หากประเทศ i และ j มีการใช้ภาษาร่วมกัน และอื่นๆ ให้เท่ากับ 0	กรมอาเซียน กระทรวงต่างประเทศ
Land lock	ให้มีค่าเท่ากับ 2,1,0 ตามลักษณะภูมิประเทศของประเทศที่ทำการค้าแบบทวิภาคี	แผนที่โลก
Island	ให้มีค่าเท่ากับ 2,1,0 ตามลักษณะภูมิประเทศของประเทศที่ทำการค้าแบบทวิภาคี	แผนที่โลก
Common Currency	ตัวแปรหุ่น โดยเท่ากับ 1 หากประเทศ i และ j มีการใช้เงินตราสกุลเดียวกัน และอื่นๆ ให้เท่ากับ 0	International Monetary Funds.

* Great Circle Distance มีวิธีการคำนวณมาจาก เส้นละติจูดและเส้นลองจิจูด ของแต่ละประเทศ โดยมีข้อสมมุติว่า รูปร่างของโลกมีลักษณะเป็นทรงกลม และจะคำนวณระยะทางที่สั้นที่สุดบนพื้นผิวโลก โดยมีที่มาจาก www.wcrl.ars.usda.gov/cec/java/lat-long.htm

ตารางที่ 3.2 สมมุติฐานที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรตาม คือ มูลค่าการส่งออกแบบทวิภาคี ($Trade_{ij,t}$)	
ตัวแปรอธิบาย	ผลของสัมประสิทธิ์ที่คาดการณ์ไว้
$GDP_{i,t}$ และ $GDP_{j,t}$	เป็นบวก เนื่องจากขนาดของประเทศซึ่งในที่นี้ จะวัดโดยในรูปของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงอุปสงค์ของประเทศผู้นำเข้า และอุปทานของประเทศผู้ส่งออก ซึ่งหากกล่าวโดยทั่วไปแล้ว ประเทศที่มีขนาดใหญ่มีแนวโน้มที่จะมีมูลค่าการค้ามากกว่าประเทศที่มีขนาดเล็ก หรือ ประเทศที่มีรายได้สูงมีแนวโน้มที่จะทำการค้ามากกว่าประเทศที่มีรายได้ต่ำ
$Dist_{ij,t}$	เป็นลบ เนื่องจากระยะทางเป็นตัวแปรที่สะท้อนถึงต้นทุนการขนส่ง และต้นทุนของการเสียเวลาในการขนส่ง ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการค้า ดังนั้นหากระยะทางระหว่างประเทศห่างไกลกันมาก ก็จะส่งผลให้มูลค่าของการค้าลดน้อยลงได้
$Remoteness_i$ และ $Remoteness_j$	เป็นลบ ซึ่งสามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้เช่นเดียวกับ ระยะทาง ซึ่งหากระยะทางของประเทศคู่ค้าห่างไกลกว่าประเทศอื่นๆโดยเปรียบเทียบ ก็จะส่งผลให้มูลค่าการค้าระหว่างประเทศลดลงโดยเช่นกัน
ASEAN	เป็นบวก เนื่องจากการรวมกลุ่มการค้าเสรี ประเทศที่เป็นสมาชิกของกลุ่มมีข้อตกลงในเรื่องของการลดกำแพงภาษี ร่วมกันระหว่างประเทศในกลุ่มสมาชิก ดังนั้นจึงนำไปสู่การค้าภายในกลุ่มการค้าเดียวกันมากขึ้น
Border	เป็นบวก เนื่องจากประเทศที่อยู่ติดกัน มีแนวโน้มที่จะค้ากันมากกว่าประเทศที่ไม่อยู่ติดกัน เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านต้นทุนการขนส่ง
Language	เป็นบวก เนื่องจากการมีภาษาที่ใช้ร่วมกัน สะท้อนถึงความมีเชื้อชาติเดียวกัน และมีผลทำให้การค้าระหว่างประเทศคล่องตัวมากขึ้น
Land lock	เป็นลบ เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศที่ไม่มีทางออกทางทะเล จะต้องใช้ต้นทุนในการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศที่สูงขึ้น ซึ่งมีผลทำให้ขนาดของการค้าระหว่างประเทศลดลงได้
Island	เป็นได้ทั้งบวกและลบ โดยเป็นบวก เนื่องจากประเทศที่เป็นเกาะโดยส่วนมาก จะมีลักษณะที่เป็นศูนย์กลาง (HUB) ของการค้าและการบริการ หรือเป็นลบเนื่องจากลักษณะของการเป็นเกาะส่งผลให้ต้นทุนการขนส่งเพิ่มสูงขึ้นได้
Common Currency	เป็นบวก เนื่องจากหากมีการใช้สกุลเงินตราร่วมกัน ก็จะสามารถลดต้นทุนในการทำธุรกรรมจากการแลกเปลี่ยนเงินตราได้ ซึ่งจะทำให้ขนาดของการค้าเพิ่มมากขึ้น

3.2.2 การศึกษาการไหลเวียนของการค้าของประเทศไทย

วิธีการศึกษาในระดับประเทศ ก็ยังคงจะใช้แบบจำลอง Gravity ในรูปฟังก์ชันที่เป็น Log-Linear แล้วทำการประมาณค่าด้วยวิธีการกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) โดยเป็นข้อมูล panel ซึ่งประกอบไปด้วยประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 10 ประเทศ ตั้งแต่ปีพ.ศ.2543-2547 โดยจะแบ่งทำการศึกษา 2 ส่วน คือส่วนแรกจะเป็นการศึกษาในระบอบภาพรวมของทุกอุตสาหกรรมของประเทศไทย โดยจะทำการแปลงข้อมูลการค้าระหว่างประเทศจากการบันทึกภายใต้รหัสฮาร์โมนิไนซ์ (Harmonized System ;HS) 6 หลัก เป็นข้อมูลการค้าภายใต้รหัสอุตสาหกรรม (International Standard Industrial Classification ; ISIC) 4 หลัก และในการศึกษาในส่วนที่สอง คือ การศึกษาในระดับอุตสาหกรรม (Industrial Level) จะทำการศึกษาใน 53 อุตสาหกรรมของไทย ภายใต้หมวดการแบ่งประเภทของการผลิตตามรหัส ISIC โดยแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษามีลักษณะ ดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \text{Log}(Trade_{ij,t}) = & Constant + \beta_1 \text{Log}(GDP_{i,t}) + \beta_2 \text{Log}(GDP_{j,t}) + \beta_3 \text{Log}(Distance_{ij}) \\ & + \beta_4 HOME + \beta_5 Border + \varepsilon_{ij,t} \end{aligned}$$

โดยที่ $Trade_{ij,t}$ แสดงถึงการส่งออกสินค้าจากแหล่งที่ตั้ง i ไปยังแหล่งที่ตั้ง j

$GDP_{i,t}$ และ $GDP_{j,t}$ แสดงถึงรายได้ของประเทศผู้ส่งออกและผู้นำเข้า

$Distance_{ij}$ แสดงถึงระยะทางระหว่างประเทศที่เป็นผู้ส่งออกและผู้นำเข้า

$HOME$ เป็นตัวแปรหุ่นที่แสดงความสัมพันธ์ของลักษณะการค้าภายในประเทศไทย โดยให้มีค่าเท่ากับ 1 หากลักษณะการค้าเป็นการค้าภายในประเทศ และให้มีค่าเท่ากับ 0 หากลักษณะการค้าเป็นการค้าระหว่างประเทศ ตัวแปรดังกล่าวเป็นปัจจัยเพื่อเปรียบเทียบถึงการค้าในประเทศไทยและการค้าระหว่างประเทศของไทยต่อกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนโดยที่ขนาดของการค้าภายในประเทศ (Border Effect) จะมีค่าเท่ากับ ค่าเอ็กซ์โปเนนเชียลของค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรหุ่น

$$\text{Intra Nation Trade (times)} = \exp(\text{coefficient of dummy})$$

Border เป็นตัวแปรหุ่นที่แสดงถึงลักษณะของประเทศที่มีพรมแดนติดกันกับไทย โดยมีค่าเท่ากับ 1 หากเป็นประเทศคู่ค้าที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศไทย และให้มีค่าเท่ากับ 0 หากประเทศคู่ค้าไม่มีพรมแดนที่ติดกับประเทศไทย โดยตัวแปรดังกล่าวจะเป็นการศึกษาถึงผลของการมีพรมแดนร่วมกันต่อการค้าระหว่างประเทศ เพื่อดูว่าในอุตสาหกรรมใดบ้างที่ลักษณะของการมีพรมแดนร่วมกันจะส่งผลให้มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของไทยเพิ่มสูงขึ้นได้

ในการหาข้อมูลต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์จะมีวิธีคำนวณต่างๆ ดังนี้

1. **ข้อมูลการค้าภายในประเทศ** จะเป็นใช้ข้อมูลการค้าภายในประเทศจากสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (The office of Industrial Economics) ของกระทรวงอุตสาหกรรม

2. **ข้อมูลระยะทางภายในประเทศ** การหาระยะทางภายในประเทศจะใช้วิธีการของ Wolf (2001) โดยระยะทางภายในประเทศ (D_{ii}) คำนวณจาก

$$D_{ii} = 2 D_{i,12} \left[1 - \frac{POP_{i,1}}{POP_{i,1} + POP_{i,2}} \right]$$

โดยที่ $POP_{i,1}$ และ $POP_{i,2}$ คือจำนวนประชากรของจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ที่สุดเป็นอันดับที่ 1 และ 2 ตามลำดับในประเทศ และ $D_{i,12}$ คือ ระยะทางระหว่างเมืองที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

3. **ข้อมูลการส่งออกระหว่างประเทศ** จะใช้ข้อมูลการค้าระหว่างประเทศจาก UnComtrade ในการวิเคราะห์โดยจะทำการแปลงมูลค่าการค้าระหว่างประเทศจากหมวดฮาร์โมนายซ์ (Harmonized System) 6 หลัก ไปเป็นหมวด ISIC 4 หลัก

4. **ข้อมูลระยะทางระหว่างประเทศ** จะใช้การคำนวณมาจากระยะทางระหว่างประเทศจากเมืองหลวงของประเทศไทย ไปยังเมืองหลวงของประเทศอื่นๆ ด้วยวิธี Great Circle Distance ซึ่งคำนวณมาจาก เส้นละติจูดและเส้นลองจิจูด ของแต่ละประเทศ โดยมีข้อสมมุติว่ารูปร่างของโลกมีลักษณะเป็นทรงกลม และจะคำนวณระยะทางที่สั้นที่สุดบนพื้นผิวโลก

บทที่ 4

เขตการค้าเสรีอาเซียนและสถานการณ์ของการค้าระหว่างประเทศ

4.1 ประวัติความเป็นมาของการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนและสถานการณ์ปัจจุบัน

จากความแตกต่างทางการเมือง เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ของประเทศต่างๆในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้นำมาสู่ การจัดตั้ง อาเซียน หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations – ASEAN) ขึ้นในปี 2510 โดยในช่วงระยะเวลา 10 ปีแรกของการก่อตั้ง ก็ได้มีการกำหนดกรอบในการดำเนินงานกว้างๆ และยืดหยุ่นเพื่อให้ประเทศสมาชิกที่มีความแตกต่างกันในหลายๆด้าน สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ แม้ว่าจะไม่สามารถเห็นผลการดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรมได้มากนัก แต่การรวมกลุ่มดังกล่าวก็ถือว่าการวางรากฐานที่ดีเพื่อการดำเนินการในอนาคต และต่อมาในปี 2520 ทิศทางการดำเนินงานของอาเซียน มีแนวทางที่ชัดเจนมากขึ้น เมื่อมีการประชุมอาเซียนโดยผู้นำประเทศต่างๆ และได้มีการลงนามในปฏิญญาสมานฉันท์อาเซียน (Declaration of ASEAN Concord) และสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia : TAC)

นอกเหนือจากความร่วมมือทางด้านการเมือง สังคม วัฒนธรรมและการศึกษาแล้ว อาเซียนก็มีความมุ่งหมายที่จะเร่งสร้างความสัมพันธ์ของการร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกต่างๆอีกด้วย โดยในปี 2520 รัฐมนตรีต่างประเทศของอาเซียนได้ลงนามในความตกลงว่าด้วยสิทธิพิเศษทางการค้าอาเซียน หรือ ASEAN PTA (Preferential Trading Arrangements: PTA) ซึ่งเป็นการให้สิทธิพิเศษโดยสมัครใจ และแลกเปลี่ยนระหว่างสินค้ากับสินค้า สิทธิพิเศษส่วนใหญ่เป็นการลดภาษีศุลกากรขาเข้า และการผูกพันอัตราอากรขาเข้า ณ อัตราที่เรียกเก็บอยู่ หลังจากนั้น ก็มีโครงการความร่วมมือต่างๆ ตามมา โดยเฉพาะด้านอุตสาหกรรมมีถึง 4 โครงการ ได้แก่

* โครงการอุตสาหกรรมอาเซียน (ASEAN Industrial Project: AIP) ปี 2523

* โครงการแบ่งผลิตทางอุตสาหกรรมอาเซียน (ASEAN Industrial Complementation: AIC) ปี 2524

* โครงการร่วมลงทุนด้านอุตสาหกรรมของอาเซียน (ASEAN Industrial Joint Ventures: AIJV) ปี 2526

* โครงการแบ่งผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ (Brand-to-Brand Complementation: BBC) ปี 2532

แต่ทว่าอย่างไรก็ตาม โครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียนทั้งหมด ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จในสมัยนั้น เนื่องจากความสัมพันธ์ของประเทศที่เป็นสมาชิกยังมีความสัมพันธ์ที่ไม่ใกล้ชิดกัน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและทางด้านสังคม อล้นนอกจากนี้ จากการพัฒนาที่ประเทศต่างๆอยู่ในช่วงของการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศ จึงทำให้เกิดความคิดในการแข่งขันกันมากกว่าการร่วมมือกันในการพัฒนา โดยมองว่าการรวมกลุ่มในภูมิภาคดังกล่าว เหมาะสมแก่การเป็นตลาดส่งออก และแหล่งของการแสวงหาเงินทุนเพื่อประเทศของตนเอง

ต่อมาในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 4 เมื่อเดือนมกราคม 2535 ณ ประเทศสิงคโปร์ ทางกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนได้พยายามศึกษาหาแนวทาง และมาตรการที่จะขยายการค้าระหว่างกันให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างกัน โดยใช้ข้อตกลงพิเศษที่เท่ากัน (Common Effective Preferential Tariff: CEPT) สำหรับสินค้าของอาเซียน จึงได้มีมติเห็นชอบตามข้อเสนอของไทย โดยอดีตนายกรัฐมนตรี อานันท์ ปันยารชุน ในการเริ่มจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA) ตามกรอบความตกลงแม่บทว่าด้วยการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียน (Framework Agreement on Enhancing ASEAN Economic Cooperation) และความตกลงว่าด้วยการใช้ข้อตกลงพิเศษที่เท่ากันสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน [Agreement on the Common Effective Preferential Tariff (CEPT) Scheme for the ASEAN Free Trade Area (AFTA)] ซึ่งในขณะนั้น อาเซียนมีสมาชิกเพียง 6 ประเทศ ได้แก่ บรูไน ดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ต่อมาภายหลังอาเซียนได้ขยายจำนวนสมาชิกเป็น 10 ประเทศ โดยในปี 2538 เวียดนามได้เข้ามาเป็นสมาชิก ในปี 2540 ลาวและพม่าได้เข้ามาเป็นสมาชิกอาเซียน และกัมพูชาในปี 2542

ในการดำเนินการตามหลักการของอาฟตา อาเซียนได้กำหนดเป้าหมายที่จะลดภาษีศุลกากรระหว่างกันลงเหลือร้อยละ 0-5 รวมทั้งยกเลิกมาตรการที่มีใช้ภายในเวลา 15 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2536 และสิ้นสุดวันที่ 1 มกราคม 2551 และต่อมาในปี 2537 อาเซียนได้เร่งรัดการดำเนินงานอาฟตาจากเดิม 15 ปี เป็น 10 ปี คือ ให้ลดภาษีลงเหลือร้อยละ 0-5

ภายในวันที่ 1 มกราคม 2546 รวมทั้งให้นำสินค้าอุตสาหกรรมและเกษตรแปรรูปในรายการที่เคยได้รับการยกเว้นการลดภาษีเป็นการชั่วคราวและสินค้าเกษตรไม่แปรรูป เข้ามาลดภาษีภายใต้ อาฟตาด้วย ทั้งนี้ อาเซียนได้มอบหมายให้คณะกรรมการประสานงานการดำเนินการภายใต้ความตกลง CEPT สำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน หรือ Coordinating Committee on the Implementation of the CEPT Scheme for AFTA (CCCA) เป็นผู้กำกับดูแลการดำเนินการภายใต้ความตกลง CEPT พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาคู่สมรรถทางการค้าที่อาจเกิดขึ้นระหว่างประเทศสมาชิก

เนื่องมาจากวิกฤติการณ์เศรษฐกิจในอาเซียนเมื่อปี 2540 ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 6 ในเดือนธันวาคม 2541 ผู้นำอาเซียนจึงได้ประกาศใช้มาตรการระยะสั้น เพื่อเร่งรัดการลงทุนจากต่างประเทศ และฟื้นฟูเศรษฐกิจที่เรียกว่า มาตรการเข้มข้น หรือ Bold Measures ซึ่งรวมถึง การเร่งรัดการดำเนินการของอาฟตา โดย ให้ประเทศสมาชิกเดิม 6 ประเทศ ลดภาษีสินค้าในบัญชีลดภาษีทุกรายการให้เหลือร้อยละ 0-5 ในปี 2546 นอกจากนี้ต้องลดภาษีสำหรับสินค้าจำนวนร้อยละ 60 ให้เหลืออัตราร้อยละ 0 สำหรับประเทศสมาชิกใหม่ให้พยายามลดภาษีลงเหลือร้อยละ 0-5 ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ในปี 2546 สำหรับเวียดนาม ปี 2548 สำหรับลาวและพม่า ปี 2550 สำหรับกัมพูชา

นอกจากนี้ให้ประเทศสมาชิกลดภาษีลงเหลือร้อยละ 0 ภายในปี 2553 สำหรับประเทศสมาชิกเดิม 6 ประเทศ และภายในปี 2558 สำหรับประเทศสมาชิกใหม่ 4 ประเทศ โดยตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2546 ประเทศอาเซียนเดิม 6 ประเทศ รวมทั้ง ไทย ได้ลดภาษีสินค้าทุกรายการลงเหลือร้อยละ 0-5 (ยกเว้นสินค้าเกษตรไม่แปรรูปที่อ่อนไหว) เป็นจำนวนกว่า 49,000 รายการ โดยสินค้าน้อยกว่า 60 มีอัตราภาษีที่ร้อยละ 0 (สำหรับสินค้าเกษตรไม่แปรรูปที่อ่อนไหวสามารถลดภาษีลงเหลือร้อยละ 0-5 ได้ถึงปี 2553)²

สำหรับไทย ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2546 ได้นำสินค้าอ่อนไหวที่เหลือจำนวน 7 รายการ ซึ่งประกอบไปด้วย ไม้ตัดดอก มันฝรั่งสดแช่เย็นใช้สำหรับเพาะปลูก กาแฟที่ไม่ได้คั่วไม่ได้แยกคาเฟอีน กาแฟที่ไม่ได้คั่วแยกคาเฟอีน เปลือกและกากกาแฟและเนื้อมะพร้าวแห้ง เข้ามาอยู่ในบัญชีลดภาษีในอาฟตา นอกจากนี้ ไทยได้ปฏิบัติตามมาตรการเข้มข้นโดยลดภาษีสินค้าน้อยกว่า 60 ให้มีอัตราภาษีที่ร้อยละ 0 โดยสินค้าน้อยกว่า 60 มีอัตราภาษีอยู่ที่ร้อยละ 0-5 สำหรับสินค้าอ่อนไหว

² รายละเอียดของการลดภาษีจะแสดงอยู่ในภาคผนวก ., หน้า 169.

7 รายการ (4 ชนิดสินค้า) นั้นไทยจะทยอยลดภาษีลงเหลือร้อยละ 5 ในปี 2553 โดยที่อาเซียนเริ่มใช้ระบบพิกัดอัตราศุลกากรฮาร์โมนิอาเซียน (ASEAN Harmonization Tariff Nomenclature : AHTN) มาตั้งแต่ ปี 2547 เพื่อให้ทุกประเทศสมาชิกใช้พิกัดอัตราศุลกากรที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ในระดับตัวเลข 8 หลัก จำนวนรายการในบัญชีลดภาษีและบัญชีอื่น ๆ ภายใต้อาฟตาของแต่ละประเทศสมาชิกจึงเปลี่ยนไปจากเดิมเล็กน้อย ปัจจุบัน ไทยมีจำนวนสินค้าในบัญชีลดภาษีในอาฟตาทั้งสิ้นรายการเป็น 11,030 รายการ สินค้าที่มีอัตราภาษีร้อยละ 0 จำนวน 5,380 รายการ สินค้าที่มีอัตราภาษีระหว่างร้อยละ 0-5 จำนวน 5,650 รายการ สำหรับสินค้าเกษตรไม่แปรรูปที่อ่อนไหว 7 รายการ นั้น เปลี่ยนแปลงจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 10 รายการ

สำหรับประเทศอาเซียนใหม่ 4 ประเทศ ปัจจุบัน มีรายการอยู่ในบัญชีลดภาษี (IL) รวบรวม 37,500 รายการ คิดเป็นกว่าร้อยละ 80 ของรายการทั้งหมด โดยในจำนวนนั้นมีประมาณร้อยละ 70 ที่มีอัตราภาษีอยู่ที่ร้อยละ 0-5

4.2 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของไทย

ในส่วนนี้จะเป็นการศึกษาเชิงพรรณนาเพื่อศึกษาถึงลักษณะของการค้าของประเทศไทยต่อประเทศต่างๆ โดยจะพิจารณาถึงประเทศคู่ค้าที่มูลค่าการส่งออกจากประเทศไทย สูงสุด 10 อันดับแรกและศึกษาแนวโน้มของการส่งออกของประเทศไทยสู่ตลาดโลก โดยจะทำการศึกษาถึงลักษณะการค้าในระดับมวลรวม ตั้งแต่ปี พ.ศ.2541 – พ.ศ.2547

การศึกษาข้อมูลพบว่า มูลค่าการส่งออกรวมของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2541 – พ.ศ.2543 มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นมาก โดยมีมูลค่าการส่งออกทั้งประเทศคิดเป็น 54,344 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปีพ.ศ.2541 และในปี พ.ศ.2543 คิดเป็น 68,527 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่ในปี พ.ศ. 2544 มูลค่าการส่งออกของประเทศไทยกลับลดลงเหลือเพียง 64,908 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งมีอัตราการลดลงคิดเป็น 5.57 เปอร์เซ็นต์ แต่อย่างไรก็ตาม มูลค่าการค้าก็กลับเพิ่มขึ้น โดยมีมูลค่าเพิ่มเป็น 68,539 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2545 และเพิ่มเป็น 109,848 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปีพ.ศ.2548

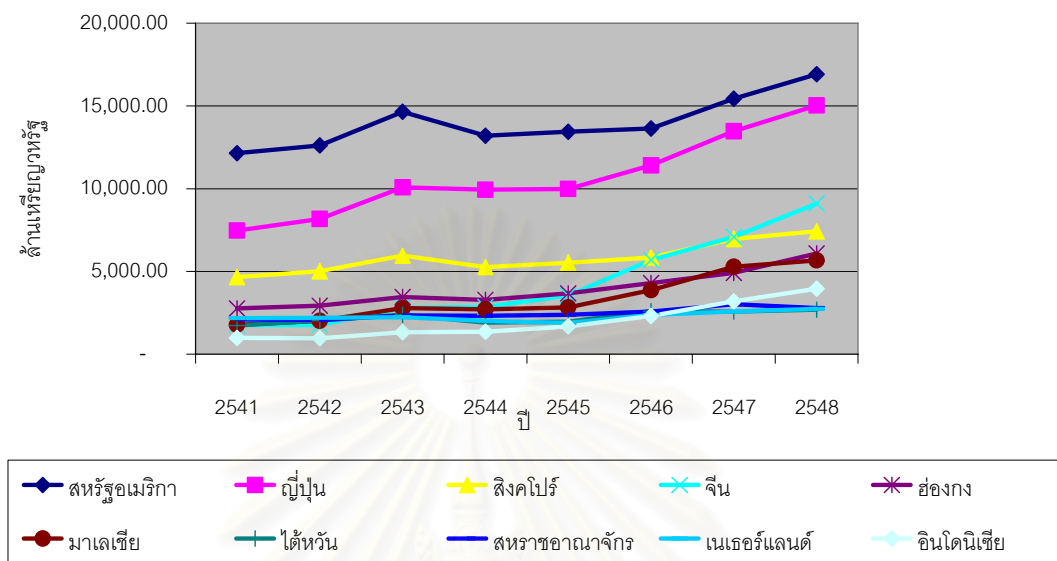
ตารางที่ 4.1 แสดงมูลค่าการส่งออกของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2541 – พ.ศ.2548

ลำดับ	ประเทศ	หน่วย : ล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ								
		2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	
--	ตลาดโลก	54,344.47	57,843.43 (6.44%)	68,527.59 (18.47%)	64,908.67 (-5.28%)	68,593.50 (5.68%)	80,252.57 (17.00%)	97,098.13 (20.99%)	109,848.41 (13.13%)	
1	สหรัฐอเมริกา	12,142.42	12,611.18 (3.86%)	14,644.27 (16.12%)	13,192.94 (-9.91%)	13,439.90 (1.87%)	13,638.89 (1.48%)	15,438.35 (13.19%)	16,915.03 (9.56%)	
2	ญี่ปุ่น	7,470.08	8,177.49 (9.47%)	10,081.14 (23.28%)	9,942.00 (-1.38%)	9,979.66 (0.38%)	11,410.12 (14.33%)	13,475.48 (18.10%)	15,029.73 (11.53%)	
3	สิงคโปร์	4,658.69	5,008.36 (7.51%)	5,954.25 (18.89%)	5,262.62 (-11.62%)	5,526.11 (5.01%)	5,846.15 (5.79%)	6,971.50 (19.25%)	7,424.85 (6.50%)	
4	จีน	1,765.77	1,769.67 (0.22%)	2,794.89 (57.93%)	2,850.34 (1.98%)	3,544.12 (24.34%)	5,692.84 (60.63%)	7,005.44 (24.46%)	9,104.39 (28.49%)	
5	ฮ่องกง	2,769.29	2,931.99 (5.88%)	3,454.36 (17.82%)	3,284.35 (-4.92%)	3,672.52 (11.82%)	4,301.34 (17.12%)	4,916.90 (14.31%)	6,090.78 (23.87%)	
6	มาเลเซีย	1,775.84	2,014.12 (13.42%)	2,785.95 (38.32%)	2,713.12 (-2.61%)	2,825.39 (4.14%)	3,874.55 (37.13%)	5,283.02 (36.35%)	5,675.96 (7.44%)	
7	ไต้หวัน	1,736.15	2,032.50 (17.07%)	2,385.77 (17.38%)	1,907.52 (-20.05%)	1,960.21 (2.76%)	2,600.55 (32.67%)	2,575.17 (-0.98%)	2,682.46 (4.17%)	
8	สหราชอาณาจักร	2,109.93	2,076.43 (-1.59%)	2,347.48 (13.05%)	2,321.43 (-1.11%)	2,385.78 (2.77%)	2,582.61 (8.25%)	3,018.71 (16.89%)	2,781.17 (-7.87%)	
9	เนเธอร์แลนด์	2,179.79	2,188.92 (0.42%)	2,237.95 (2.24%)	2,023.27 (-9.59%)	1,885.59 (-6.80%)	2,370.41 (25.71%)	2,583.84 (9.00%)	2,741.75 (6.11%)	
10	อินโดนีเซีย	985.59	962.64 (-2.33%)	1,331.80 (38.35%)	1,360.15 (2.13%)	1,673.29 (23.02%)	2,312.09 (38.18%)	3,196.50 (38.25%)	3,958.81 (23.85%)	
มูลค่าการส่งออก 10 อันดับแรก		37,593.54	39,773.30 (5.80%)	48,017.87 (20.73%)	44,857.75 (-6.58%)	46,892.59 (4.54%)	54,629.57 (16.50%)	64,544.91 (18.15%)	72,404.92 (12.18%)	
สัดส่วนของมูลค่าการส่งออก 10 อันดับแรกต่อมูลค่าการส่งออกทั้งหมด (เปอร์เซ็นต์)		0.69	0.68	0.70	0.69	0.68	0.68	0.66	0.65	

ที่มา : ฐานข้อมูล UN Comtrade และตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ประเทศคู่ค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการส่งออกโดยประเทศไทยสูงสุด ประกอบไปด้วย สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฮ่องกง จีน มาเลเซีย สหราชอาณาจักร ไต้หวัน เนเธอร์แลนด์ และอินโดนีเซีย โดยในปี พ.ศ. 2541 ประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออก 37, 593 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2543 เป็น 48,017 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่ทว่าในปี พ.ศ. 2544 มูลค่าการส่งออกของประเทศไทยไปยัง 10 ประเทศคู่ค้าหลักกลับลดลงเหลือเพียง 44,857 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่ภายในช่วงระยะเวลา 3 ปีหลัง มูลค่าการส่งออกของประเทศไทย ก็เพิ่มขึ้น จากปี พ.ศ. 2545 มีมูลค่าการส่งออก 46,892 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นเป็น 64,544 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2547 โดยในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา มีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น 37.64 เปอร์เซ็นต์ แต่อย่างไรก็ตามหากพิจารณาถึง สัดส่วนมูลค่าการส่งออก 10 ประเทศแรก ต่อมูลค่าการส่งออกทั้งหมด จะพบว่า ในช่วง 7 ปีที่ผ่านมา สัดส่วนมูลค่าการส่งออก 10 ประเทศแรกต่อมูลค่าการส่งออกทั้งหมด มีแนวโน้มที่ลดลง โดยในปี พ.ศ. 2541 จะมีสัดส่วนคิดเป็น 0.69 เปอร์เซ็นต์ และลดลงเหลือ ในปี พ.ศ. 2548 คิดเป็น 0.65 เปอร์เซ็นต์

ภาพที่ 4.1 แสดงแนวโน้มการส่งออกของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2541 – พ.ศ.2548

ที่มา : ฐานข้อมูล UN Comtrade

4.3 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศสมาชิกในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนกับประเทศไทย

ในส่วนนี้จะเป็นการศึกษาเชิงพรรณนาเพื่อศึกษาถึงลักษณะของการค้าของประเทศไทยต่อประเทศต่างๆ ที่เป็นสมาชิกเขตการค้าเสรีอาเซียน และประเทศนอกกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนซึ่งประกอบด้วยประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น และประเทศจีน โดยจะทำการศึกษาถึงลักษณะการค้าในระดับมวลรวม ตั้งแต่ปี พ.ศ.2541 – พ.ศ.2547 ดังแสดงในตารางที่ 4.2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.2 แสดงมูลค่าการส่งออกของประเทศไทยไปยังประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน รวมทั้ง สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และจีน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2541 – พ.ศ.2548

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

อันดับ	ประเทศ	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548
--	มูลค่าการส่งออกทั้งหมดของประเทศไทย	54,344.47	57843.43 (6.44%)	68527.59 (18.47%)	64908.67 (-5.28%)	68593.50 (5.68%)	80252.57 (17.00%)	97098.13 (20.99%)	109848.41 (13.13%)
1	สหรัฐอเมริกา	12,142.42	12611.18 (3.86%)	14644.27 (16.12%)	13192.94 (-9.91%)	13439.93 (1.87%)	13638.89 (1.48%)	15438.35 (13.19%)	16915.03 (9.56%)
2	ญี่ปุ่น	7,470.08	8177.49 (9.47%)	10081.14 (23.28%)	9942.00 (-1.38%)	9979.66 (0.38%)	11410.12 (14.33%)	13475.48 (18.10%)	15029.73 (11.53%)
3	สิงคโปร์	4,658.69	5008.36 (7.51%)	5954.25 (18.89%)	5262.62 (-11.62%)	5526.11 (5.01%)	5846.15 (5.79%)	6971.50 (19.25%)	7424.85 (6.50%)
5	จีน	1,765.77	1769.67 (0.22%)	2794.89 (57.93%)	2850.34 (1.98%)	3544.12 (24.34%)	5692.84 (60.63%)	7085.44 (24.46%)	9104.39 (28.49%)
6	มาเลเซีย	1,775.84	2014.12 (13.42%)	2785.95 (38.32%)	2713.12 (-2.61%)	2825.39 (4.14%)	3874.55 (37.13%)	5283.02 (36.35%)	5675.96 (7.44%)
10	อินโดนีเซีย	985.59	962.64 (-2.33%)	1331.80 (38.35%)	1360.15 (2.13%)	1673.29 (23.02%)	2312.09 (38.18%)	3196.50 (38.25%)	3958.81 (32.85%)
15	ฟิลิปปินส์	765.87	924.86 (20.76%)	1077.34 (16.49%)	1152.45 (6.97%)	1268.89 (10.10%)	1615.93 (27.35%)	1821.03 (12.69%)	2045.31 (12.32%)
16	เวียดนาม	590.58	568.39 (-3.76%)	833.61 (46.66%)	793.69 (-4.79%)	944.36 (18.98%)	1263.43 (37.79%)	1865.43 (47.65%)	2348.02 (25.87%)
23	กัมพูชา	300.13	352.97 (17.60%)	345.19 (-2.20%)	464.99 (34.70%)	512.24 (10.16%)	684.72 (33.67%)	718.85 (4.98%)	909.40 (26.51%)
28	ลาว	373.28	409.54 (9.71%)	379.64 (-7.30%)	409.43 (7.85%)	401.78 (-1.87%)	454.28 (13.07%)	578.17 (27.27%)	764.97 (32.31%)
31	เวียดนาม	344.82	392.84 (13.93%)	501.83 (27.75%)	352.14 (-29.83%)	315.14 (-10.51%)	437.37 (38.79%)	601.75 (37.58%)	696.68 (15.78%)
68	บรูไน	51.16	41.34 (-19.20%)	39.64 (-4.11%)	37.26 (-5.99%)	39.73 (6.60%)	42.10 (5.97%)	56.32 (33.77%)	67.97 (20.70%)
	มูลค่าการส่งออกไปยังประเทศในกลุ่มอาเซียน	9,845.96	10678.95 (8.46%)	13249.26 (24.07%)	12545.85 (-5.31%)	14165.03 (12.91%)	16530.63 (16.70%)	21092.57 (27.60%)	23891.96 (13.27%)

ที่มา : กรมศุลกากร ประเทศไทย และตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ในช่วง พ.ศ. 2541- พ.ศ.2548 ประเทศคู่ค้าที่มีมูลค่าการส่งออกจากประเทศไทย สูงที่สุด 4 อันดับแรก คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสิงคโปร์ และประเทศจีน โดยพบว่า มูลค่าการส่งออกของประเทศไทย ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. 2541 มีมูลค่า 12,142 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจนถึงปี พ.ศ. 2543 เป็น 14,644 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่ในปี พ.ศ.2544 กลับมีมูลค่าการส่งออกลดลงเหลือเพียง 13,192 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งอย่างไรก็ตามมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังสหรัฐอเมริกา ก็มีมูลค่าเพิ่มขึ้น จาก 13,439 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ.2545 เป็น 16,915 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น 9.56 เปอร์เซ็นต์ โดยสินค้าหลัก 3 อันดับแรกที่ไทยมีมูลค่าการส่งออกสูงที่สุดไปยังสหรัฐอเมริกา ประกอบด้วย เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์และชิ้นส่วนประกอบ (HS 85) เครื่องจักร เครื่องใช้กลและชิ้นส่วนประกอบ (HS 84) และ เครื่องแต่งกายที่ถักแบบนิตหรือแบบโครเชต์ (HS 61)

ตารางที่ 4.3 แสดงประเภทสินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการส่งออกที่สูงสุดจากไทยไปยังสหรัฐอเมริกา

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

รพท	คำอธิบาย	พ.ศ. 2541	พ.ศ. 2542	พ.ศ. 2543	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546	พ.ศ. 2547	พ.ศ. 2548
	ประเทศสหรัฐอเมริกา	12,142.42	12611.18 (3.86%)	14644.27 (16.12%)	13192.94 (-9.91%)	13439.93 (1.87%)	13638.89 (1.48%)	15438.35 (13.19%)	16915.03 (9.56%)
85	เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์และชิ้นส่วนประกอบ	2,701.02	2896.09 (7.22%)	3627.79 (25.26%)	2963.02 (-18.32%)	3366.92 (13.63%)	3368.35 (0.04%)	3986.37 (18.35%)	3938.11 (-1.21%)
84	เครื่องจักร เครื่องใช้กล และชิ้นส่วนประกอบ	2,422.24	2291.55 (-5.40%)	2277.54 (-0.61%)	1938.17 (-14.90%)	1954.68 (0.85%)	1689.61 (-13.56%)	2119.04 (25.42%)	2517.34 (18.80%)
61	เครื่องแต่งกาย ที่ปักแบบนิตหรือแบบโครเชต์	876.81	869.55 (-0.83%)	970.75 (11.64%)	945.05 (-2.65%)	901.54 (-4.60%)	847.11 (-6.04%)	909.95 (7.42%)	964.17 (5.96%)
16	ของปรุงแต่งจากเนื้อสัตว์ ปลา	760.96	851.61 (11.91%)	860.55 (1.05%)	783.85 (-8.91%)	825.92 (5.37%)	868.59 (5.17%)	888.68 (2.31%)	893.26 (0.52%)
62	เครื่องแต่งกาย ที่ไม่ได้ปักแบบนิตหรือแบบโครเชต์	697.17	705.55 (1.20%)	804.22 (13.98%)	780.27 (-2.98%)	749.99 (-3.88%)	761.60 (1.55%)	846.32 (11.12%)	832.29 (-1.66%)
40	ยางและผลิตภัณฑ์จากยาง	469.78	394.29 (-16.07%)	557.60 (41.42%)	499.01 (-10.51%)	594.12 (19.06%)	693.50 (16.73%)	814.28 (17.42%)	959.33 (17.81%)
71	หินและโลหะที่มีค่า	408.21	481.39 (17.93%)	499.86 (3.84%)	570.06 (14.04%)	546.86 (-4.07%)	620.23 (13.42%)	714.57 (15.21%)	950.53 (33.02%)
03	ปลาและอาหารทะเล	541.38	566.51 (4.64%)	772.31 (36.33%)	674.98 (-12.60%)	427.74 (-36.63%)	522.88 (22.24%)	459.01 (-12.21%)	587.41 (27.97%)
94	เฟอร์นิเจอร์และเครื่องนอน	198.43	236.19 (19.03%)	285.26 (20.78%)	266.04 (-6.74%)	344.64 (29.55%)	358.41 (4.00%)	444.13 (23.92%)	461.60 (3.93%)
88	ชิ้นส่วนและส่วนประกอบของยานอวกาศ	12.67	2.28 (-82.01%)	19.59 (759.38%)	26.54 (35.46%)	11.83 (-55.40%)	213.61 (1705.09%)	346.90 (62.40%)	245.65 (-29.19%)

ที่มา : ฐานข้อมูล UN Comtrade และตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

มูลค่าการส่งออกของประเทศไทย ไปยังประเทศญี่ปุ่นในปี พ.ศ. 2541 มีมูลค่า 7,470 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ซึ่งมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจนถึงปี พ.ศ. 2543 เป็น 10,081 ล้านเหรียญสหรัฐฯ แต่ในปี พ.ศ.2544 กลับมีมูลค่าการส่งออกลดลงเหลือเพียง 9,942 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ซึ่งอย่างไรก็ตามมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังญี่ปุ่น ก็มีมูลค่าเพิ่มขึ้น จาก 9,979 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี พ.ศ.2545 เป็น 15,029 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น 11.53 เปอร์เซ็นต์ โดยสินค้าหลัก 3 อันดับแรกที่ไทยส่งไปยังญี่ปุ่น ประกอบด้วย เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ (HS 85) เครื่องจักรและเครื่องมือกล รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ (HS 84) และ ยางและผลิตภัณฑ์ที่ทำด้วยยาง (HS 40) ดังตารางที่ 4.4

มูลค่าการส่งออกของประเทศไทย ไปยังประเทศสิงคโปร์ในปี พ.ศ. 2541 มีมูลค่า 4,658 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ซึ่งมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจนถึงปี พ.ศ. 2543 เป็น 5,954 ล้านเหรียญสหรัฐฯ แต่ในปี พ.ศ.2544 กลับมีมูลค่าการส่งออกลดลงเหลือเพียง 5,262 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ซึ่งอย่างไรก็ตามมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังสิงคโปร์ ก็มีมูลค่าเพิ่มขึ้น จาก 6,971 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี พ.ศ. 2547 เป็น 7,424.85 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น 26.15 เปอร์เซ็นต์ โดยสินค้าหลัก 3 อันดับแรกที่ไทยส่งไปยังสิงคโปร์

ประกอบด้วย เครื่องจักรและเครื่องมือกล รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ (HS 84) เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ (HS 85) และ เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่ น้ำมันแร่และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่น (HS 27) ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.4 แสดงประเภทสินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการส่งออกที่สูงสุดจากไทยไปยังญี่ปุ่น

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐ

รหัส	คำอธิบาย	พ.ศ.2541	พ.ศ.2542	พ.ศ.2543	พ.ศ.2544	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546	พ.ศ.2547	พ.ศ.2548
ญี่ปุ่น		7,470.08	8177.49 (9.47%)	10081.14 (23.28%)	9942.00 (-1.38%)	9979.66 (0.38%)	11410.12 (14.33%)	13475.48 (18.10%)	15029.73 (11.53%)
85	เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ	1,648.75	1843.22 (11.80%)	2592.07 (40.63%)	2517.61 (-2.87%)	2630.19 (4.47%)	2989.39 (13.66%)	3681.03 (23.14%)	4087.78 (11.05%)
84	เครื่องจักรและเครื่องมือกล รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ	1,062.28	1174.01 (10.52%)	1524.88 (29.89%)	1476.89 (-3.15%)	1266.96 (-14.21%)	1456.13 (14.93%)	1904.07 (30.76%)	2254.28 (18.39%)
40	ยางและของที่ทำได้ด้วยยาง	442.45	369.03 (-16.59%)	465.17 (26.05%)	408.88 (-12.10%)	510.80 (24.93%)	713.10 (39.60%)	908.84 (27.45%)	987.33 (8.64%)
16	ของปรุงแต่งจากเนื้อสัตว์ ปลา	447.85	507.84 (13.39%)	575.42 (13.31%)	600.06 (4.28%)	621.11 (3.51%)	664.30 (6.95%)	794.88 (19.66%)	930.78 (17.10%)
03	ปลา และอาหารทะเล	635.71	672.68 (5.82%)	714.73 (6.25%)	656.35 (-8.17%)	641.02 (-2.34%)	621.35 (-3.07%)	643.14 (3.51%)	591.56 (-8.02%)
90	อุปกรณ์ทางทัศนศาสตร์ การถ่ายภาพและภาพยนตร์	225.43	241.87 (7.30%)	298.23 (23.30%)	324.78 (8.90%)	357.25 (10.00%)	453.24 (26.87%)	625.14 (37.93%)	684.98 (9.57%)
87	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ของยานยนต์ ที่นอกเหนือจากรถที่เดินบนทางรถไฟ	93.76	137.03 (46.14%)	157.66 (15.06%)	268.92 (70.57%)	267.09 (-0.68%)	449.45 (68.28%)	422.75 (-5.94%)	419.32 (-0.81%)
39	พลาสติกและของที่ทำได้ด้วยพลาสติก	177.30	249.96 (40.98%)	367.36 (46.97%)	355.94 (-3.11%)	263.83 (-25.88%)	270.83 (2.65%)	383.34 (41.54%)	526.46 (37.33%)
94	เฟอร์นิเจอร์ และเครื่องนอน	277.81	338.05 (21.68%)	383.48 (13.44%)	365.22 (-4.76%)	335.53 (-8.13%)	352.20 (4.97%)	363.29 (3.15%)	355.15 (-2.24%)
76	อะลูมิเนียมและของที่ทำได้ด้วยอะลูมิเนียม	90.16	91.57 (1.56%)	110.39 (20.55%)	112.98 (2.35%)	133.07 (17.78%)	176.16 (32.38%)	253.72 (44.03%)	283.96 (11.92%)

ที่มา : ฐานข้อมูล UN Comtrade และตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ตารางที่ 4.5 แสดงประเภทสินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการส่งออกที่สูงสุดจากไทยไปยังสิงคโปร์

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐ

รหัส	คำอธิบาย	พ.ศ.2541	พ.ศ.2542	พ.ศ.2543	พ.ศ.2544	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546	พ.ศ.2547	พ.ศ.2548
สิงคโปร์		4,658.69	5008.36 (7.51%)	5954.25 (18.89%)	5262.62 (-11.62%)	5526.11 (5.01%)	5846.15 (5.79%)	6971.50 (19.25%)	7424.85 (6.50%)
84	เครื่องจักรและเครื่องมือกล รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ	1,748.54	1964.70 (12.30%)	1970.82 (0.31%)	1966.34 (-0.23%)	2012.54 (2.35%)	2018.06 (0.27%)	1931.19 (-4.30%)	1853.87 (-4.00%)
85	เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ	1,442.92	1474.03 (2.16%)	1771.39 (20.17%)	1319.32 (-25.52%)	1494.55 (13.28%)	1560.94 (4.44%)	1822.86 (16.78%)	1705.54 (-6.44%)
27	เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่ น้ำมันแร่และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่น	331.43	427.16 (28.88%)	740.33 (73.31%)	524.77 (-29.12%)	455.68 (-13.17%)	484.78 (6.39%)	958.25 (97.67%)	1355.10 (41.41%)
88	ชิ้นส่วนประกอบของอากาศยาน	0.43	1.50 (244.81%)	12.85 (758.04%)	3.74 (-70.90%)	4.27 (14.24%)	261.88 (6028.22%)	338.15 (29.12%)	452.77 (33.90%)
87	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ของยานยนต์ ที่นอกเหนือจากรถที่	27.25	24.92 (-8.56%)	74.71 (199.83%)	36.49 (-51.16%)	96.53 (0.11%)	133.24 (264.74%)	300.05 (125.19%)	347.13 (15.69%)
99	ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	96.86	81.12 (-16.25%)	267.44 (229.68%)	446.47 (66.94%)	511.75 (14.62%)	306.44 (-40.12%)	278.60 (-9.09%)	205.54 (-26.23%)
29	เคมีภัณฑ์อินทรีย์	7.84	19.66 (150.81%)	31.89 (62.18%)	41.38 (29.75%)	57.11 (38.02%)	68.89 (20.62%)	150.84 (118.96%)	191.23 (26.78%)
40	ยางและของที่ทำได้ด้วยยาง	71.68	39.61 (-44.74%)	69.89 (76.45%)	52.15 (-25.38%)	69.48 (33.23%)	105.94 (52.49%)	127.58 (20.42%)	136.90 (7.31%)
39	พลาสติกและของที่ทำได้ด้วยพลาสติก	38.48	47.92 (24.53%)	71.65 (49.51%)	60.37 (-15.74%)	84.25 (39.55%)	88.17 (4.66%)	118.71 (34.64%)	132.31 (11.46%)
10	ัญชี	114.24	115.96 (1.51%)	106.89 (-8.00%)	88.01 (-17.51%)	74.42 (-15.44%)	91.05 (22.35%)	83.56 (-9.23%)	73.81 (-11.67%)

ที่มา : ฐานข้อมูล UN Comtrade และตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

มูลค่าการส่งออกของประเทศไทย ไปยังประเทศจีน ในปี พ.ศ. 2541 มีมูลค่า 1,765 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจนถึงปี พ.ศ. 2543 เป็น 2,794 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ด้วยอัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น คิดเป็น 57.93 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งอย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ.2545 ก็ยังคงมีมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นเป็น 3,544 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และในปี พ.ศ. 2548 ก็มีมูลค่าเพิ่มขึ้น เป็น 9,104.39 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น 28.49 เปอร์เซ็นต์ โดยสินค้าหลัก 10 อันดับแรกที่ไทยส่งไปยังจีน ประกอบด้วยเครื่องจักรและเครื่องมือกล รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ (HS 84) เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ (HS 85) และ ยางและผลิตภัณฑ์ที่ทำด้วยยาง (HS 40) ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 แสดงประเภทสินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการส่งออกที่สูงที่สุดจากไทยไปยังจีน

		หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ								
รหัส	คำอธิบาย	พ.ศ.2541	พ.ศ.2542	พ.ศ.2543	พ.ศ.2544	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546	พ.ศ.2547	พ.ศ.2548	
	จีน	1,765.77	1769.67 (0.22%)	2794.89 (57.93%)	2850.34 (1.98%)	3544.12 (24.34%)	5692.84 (60.63%)	7085.44 (24.46%)	9104.39 (28.49%)	
84	เครื่องจักรและเครื่องมือกล รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ	573.08	446.60 (-22.07%)	560.01 (25.39%)	587.40 (4.89%)	674.25 (14.79%)	1308.18 (94.02%)	1734.97 (32.63%)	2605.28 (50.16%)	
85	เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ	109.41	194.11 (77.41%)	404.84 (108.56%)	409.61 (1.18%)	496.15 (21.13%)	789.23 (59.07%)	948.27 (20.15%)	1228.56 (29.56%)	
40	ยางและของที่ทำด้วยยาง	172.87	78.61 (-54.52%)	323.95 (312.07%)	299.69 (-7.49%)	389.98 (30.13%)	778.41 (99.60%)	889.44 (14.26%)	969.71 (9.03%)	
27	เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่ น้ำมันแร่และผลิตภัณฑ์ที่ได้จาก	73.31	149.53 (103.96%)	429.26 (187.08%)	309.98 (-27.79%)	416.17 (34.26%)	622.67 (49.62%)	659.71 (5.95%)	805.46 (22.09%)	
39	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก	100.16	120.78 (20.58%)	208.53 (72.85%)	231.58 (11.05%)	308.10 (33.05%)	427.75 (38.83%)	615.10 (43.80%)	805.16 (30.90%)	
29	เคมีภัณฑ์อินทรีย์	45.55	80.98 (77.76%)	81.00 (0.03%)	80.74 (-0.32%)	177.28 (119.58%)	286.90 (61.83%)	329.29 (14.77%)	478.35 (45.27%)	
10	ธัญพืช	121.09	80.74 (-33.33%)	117.97 (46.12%)	83.45 (-29.26%)	103.76 (24.33%)	97.59 (-5.94%)	224.14 (129.67%)	193.87 (-13.51%)	
07	พืชผักรวมทั้งรากและหัวบางชนิดที่บริโภคได้	15.72	15.15 (-3.66%)	4.11 (-72.88%)	95.06 (2214.43%)	102.59 (7.92%)	129.40 (26.13%)	213.23 (64.79%)	295.66 (38.65%)	
44	ไม้และของที่ทำด้วยไม้	3.26	9.34 (186.41%)	25.46 (172.48%)	44.86 (76.21%)	92.76 (106.76%)	139.10 (49.96%)	208.10 (49.61%)	229.74 (10.40%)	
72	เหล็กและเหล็กกล้า	19.62	17.38 (-11.41%)	58.77 (238.05%)	48.76 (-17.03%)	84.68 (73.68%)	175.53 (107.29%)	106.28 (-39.45%)	223.04 (109.86%)	

ที่มา : ฐานข้อมูล UN Comtrade และตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

อย่างไรก็ตามประเทศคู่ค้า 10 อันดับแรกของไทยที่มีมูลค่าการส่งออกจากไทย สูงสุดนั้นจะประกอบไปด้วยประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนเพียง 3 ประเทศ ซึ่งประกอบด้วย สิงคโปร์ ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 3 มาเลเซีย ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 6 และ อินโดนีเซีย ซึ่งเป็นคู่ค้าในอันดับที่ 10 ดังนั้นเพื่อให้เห็นภาพรวมของการส่งออกของประเทศไทยไปยังประเทศอื่นๆ ในเขตการค้าเสรีอาเซียน จึงจำเป็นต้องพิจารณาในทุกประเทศคู่ค้าในอาเซียน

มูลค่าการส่งออกของประเทศไทย ไปยังประเทศมาเลเซียในปี พ.ศ. 2541 มีมูลค่า 1,775 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจนถึงปี พ.ศ. 2543 เป็น 2,785 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่ในปี พ.ศ.2544 กลับมีมูลค่าการส่งออกลดลงเหลือเพียง 2,713 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งอย่างไรก็ตามมูลค่าการส่งออกของประเทศไทยไปยังมาเลเซีย ก็มีมูลค่าเพิ่มขึ้น จาก 5,283 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ.2547 เป็น 5,675.96 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2547 ซึ่งมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น 7.44 เปอร์เซ็นต์ โดยสินค้าหลัก 3 อันดับแรกที่ไทยส่งไปยังมาเลเซีย ประกอบด้วย เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ (HS 85) เครื่องจักรและเครื่องมือกล รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ (HS 84) และ ยางและผลิตภัณฑ์ที่ทำด้วยยาง (HS 40) ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 แสดงประเภทสินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการส่งออกที่สูงที่สุดจากไทยไปยังมาเลเซีย

พิกัด	คำอธิบาย	หน่วย ล้านดอลลาร์สหรัฐ							
		พ.ศ.2541	พ.ศ.2542	พ.ศ.2543	พ.ศ.2544	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546	พ.ศ.2547	พ.ศ.2548
รวมทั้งสิ้น		1,775.84	2014.12 (13.42%)	2785.95 (38.32%)	2713.12 (-2.61%)	2825.39 (4.14%)	3874.55 (37.13%)	5283.02 (36.35%)	5675.96 (7.44%)
85	เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ	400.98	705.55 (75.96%)	852.70 (20.88%)	794.09 (-6.87%)	784.37 (-1.22%)	1015.54 (29.47%)	1111.26 (9.43%)	1251.59 (12.63%)
84	เครื่องจักรและเครื่องมือกล รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ	418.79	414.84 (-0.94%)	530.74 (27.94%)	393.66 (-25.83%)	372.16 (-5.46%)	605.19 (62.61%)	1082.86 (78.93%)	1031.52 (-4.74%)
40	ยางและของที่ทำด้วยยาง	135.06	24.77 (-81.66%)	201.03 (711.62%)	216.95 (7.92%)	296.14 (36.50%)	466.43 (57.50%)	619.46 (32.81%)	701.58 (13.26%)
39	พลาสติกและของที่กำกับพลาสติก	44.50	79.65 (79.01%)	129.19 (62.19%)	124.33 (-3.76%)	151.42 (21.79%)	182.37 (20.44%)	280.42 (53.77%)	309.15 (10.24%)
87	ยานยนต์และอุปกรณ์ของยานยนต์ที่นอกเหนือจากรถที่เดินบนทางรถไฟ	3.63	24.32 (570.65%)	63.68 (161.88%)	109.01 (71.19%)	123.60 (13.38%)	177.96 (43.99%)	273.59 (53.73%)	434.08 (58.66%)
29	เคมีภัณฑ์อินทรีย์	43.89	35.94 (-18.13%)	100.56 (179.83%)	77.16 (-23.27%)	74.27 (-3.75%)	132.94 (78.87%)	238.73 (79.71%)	185.44 (-22.32%)
10	ธัญพืช	141.64	99.76 (-29.56%)	100.17 (0.41%)	102.20 (2.03%)	71.37 (-30.17%)	108.17 (51.58%)	174.87 (61.66%)	141.60 (-19.03%)
72	เหล็กและเหล็กกล้า	13.47	41.08 (204.90%)	52.90 (28.76%)	51.96 (-1.97%)	63.69 (22.92%)	112.34 (76.39%)	153.51 (36.64%)	130.49 (-14.99%)
17	น้ำตาล	26.56	23.40 (-11.92%)	42.90 (83.33%)	72.43 (68.86%)	65.44 (-9.65%)	84.35 (28.90%)	105.15 (24.65%)	45.64 (-56.60%)
48	กระดาษและของที่กำกับเยื่อกระดาษ	48.22	54.05 (12.10%)	68.48 (26.69%)	60.65 (-11.44%)	62.27 (2.68%)	69.58 (11.74%)	91.61 (31.65%)	99.01 (8.08%)

ที่มา : สำนวนข้อมูล UN Comtrade และตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

มูลค่าการส่งออกของประเทศไทย ไปยังประเทศอินโดนีเซีย ในปี พ.ศ. 2541 มีมูลค่า 985 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจนถึงปี พ.ศ. 2543 เป็น 1,331 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีมูลค่าเพิ่มขึ้น จาก 3,169 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ.2547 เป็น 3,958.81 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น 23.85 เปอร์เซ็นต์ โดยสินค้าหลัก 3 อันดับแรกที่ไทยส่งไปยังอินโดนีเซีย ประกอบด้วย ส่วนประกอบและอุปกรณ์ของยานยนต์ที่นอกเหนือจากรถที่เดินบนทางรถไฟ (HS 87) เครื่องจักรและเครื่องมือกล

รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ (HS 84) และ เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่ น้ำมันแร่และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่น (HS 27) ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 แสดงประเภทสินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการส่งออกที่สูงที่สุดจากไทยไปยังอินโดนีเซีย

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

รหัส	คำอธิบาย	พ.ศ.2541	พ.ศ.2542	พ.ศ.2543	พ.ศ.2544	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546	พ.ศ.2547	พ.ศ.2548
	จีนไต้หวัน	985.59	962.64 (-2.33%)	1331.80 (38.35%)	1360.15 (2.13%)	1673.29 (23.02%)	2312.09 (38.18%)	3196.50 (38.25%)	3958.81 (23.85%)
87	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ของยานยนต์ นอกเหนือจากที่เดินบนทางรถไฟ	2.75	4.98 (81.11%)	47.27 (849.00%)	71.67 (51.63%)	151.62 (111.55%)	366.43 (141.67%)	691.75 (88.78%)	915.81 (32.39%)
84	เครื่องจักรและเครื่องมือกล รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ	20.91	42.07 (101.22%)	142.29 (238.23%)	135.34 (-4.88%)	169.64 (25.34%)	232.56 (37.09%)	370.51 (59.31%)	515.61 (39.16%)
27	เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่ น้ำมันแร่และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่น	19.26	30.05 (56.01%)	99.49 (231.03%)	127.94 (28.60%)	108.31 (-15.34%)	158.22 (46.06%)	352.76 (122.95%)	370.86 (5.13%)
29	เคมีภัณฑ์อินทรีย์	31.76	116.77 (267.63%)	171.45 (46.83%)	137.21 (-19.97%)	147.04 (7.16%)	224.01 (52.35%)	275.14 (22.82%)	371.91 (35.17%)
85	เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ	37.55	79.59 (111.98%)	134.67 (69.20%)	148.78 (10.48%)	182.55 (22.69%)	176.28 (-3.43%)	242.92 (37.81%)	231.30 (-4.78%)
17	น้ำตาล	220.22	155.91 (-29.20%)	209.17 (34.16%)	167.33 (-20.00%)	174.46 (4.26%)	222.40 (27.53%)	234.50 (5.43%)	260.24 (14.35%)
39	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก	33.04	54.27 (64.27%)	92.85 (71.08%)	81.18 (-12.56%)	97.19 (19.72%)	135.79 (39.71%)	173.68 (27.91%)	237.67 (36.84%)
73	ผลิตภัณฑ์จากเหล็กและเหล็กกล้า	5.85	7.89 (34.86%)	16.38 (107.69%)	17.69 (7.98%)	29.59 (57.25%)	39.03 (31.90%)	80.46 (106.14%)	110.94 (37.89%)
10	ธัญพืช	449.96	262.42 (-43.78%)	43.44 (-82.79%)	90.77 (108.95%)	138.52 (52.62%)	164.14 (18.49%)	76.83 (-53.19%)	32.05 (-58.28%)
55	เส้นใยสังเคราะห์	27.93	30.85 (10.47%)	57.17 (85.31%)	45.86 (-19.77%)	39.72 (-13.40%)	47.43 (19.41%)	66.73 (40.70%)	73.21 (9.70%)

ที่มา : สำนวนข้อมูล UN Comtrade และตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

มูลค่าการส่งออกของประเทศไทย ไปยังประเทศฟิลิปปินส์ ในปี พ.ศ. 2541 มีมูลค่า 765 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจนถึงปี พ.ศ. 2543 เป็น 1,077 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และมีมูลค่าเพิ่มขึ้น จาก 1,821 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี พ.ศ.2547 เป็น 2,045 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น 12.32 เปอร์เซ็นต์ โดยสินค้าหลัก 3 อันดับแรกที่ไทยส่งไปยังฟิลิปปินส์ ประกอบด้วยเครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้ารวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ (HS 85) ส่วนประกอบและอุปกรณ์ของยานยนต์ที่นอกเหนือจากรถที่เดินบนทางรถไฟ (HS 87) และเครื่องจักรและเครื่องมือกล รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ (HS 84) ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 แสดงประเภทสินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการส่งออกที่สูงสุดจากไทยไปยังฟิลิปปินส์

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

รหัส	คำอธิบาย	พ.ศ.2541	พ.ศ.2542	พ.ศ.2543	พ.ศ.2544	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546	พ.ศ.2547	พ.ศ.2548
	ฟิลิปปินส์	765.87	924.86 (20.76%)	077.34 (16.49%)	152.45 (6.97%)	268.89 (10.10%)	1615.93 (27.35%)	1821.03 (12.69%)	2045.31 (12.32%)
85	เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ	120.15	150.23 (25.03%)	265.89 (76.99%)	292.39 (9.97%)	373.85 (27.86%)	474.38 (26.89%)	466.11 (-1.74%)	396.80 (-14.87%)
87	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ของยานยนต์ ที่นอกเหนือจาการถที่เดินบนทางรถไฟ	25.14	35.29 (40.38%)	51.10 (44.82%)	53.76 (5.20%)	69.22 (28.76%)	196.40 (183.71%)	270.13 (37.54%)	398.60 (47.56%)
84	เครื่องจักรและเครื่องมือกล รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ	227.82	316.30 (38.84%)	269.67 (-14.74%)	15.02 (-12.85%)	72.33 (-26.67%)	193.91 (12.52%)	212.34 (9.50%)	265.20 (24.89%)
39	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก	38.35	48.02 (25.21%)	80.38 (67.38%)	0.32 (-12.51%)	76.61 (8.93%)	84.73 (10.60%)	111.62 (31.75%)	133.87 (19.92%)
27	เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่ น้ำมันแร่และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่น	9.63	12.74 (32.30%)	21.98 (72.49%)	6.86 (113.20%)	41.85 (-10.70%)	41.83 (-0.04%)	93.06 (122.46%)	82.42 (-11.43%)
33	เครื่องหอม เครื่องสำอาง หรือสิ่งปรุงแต่งเพื่อประทินร่างกาย	24.25	39.25 (61.81%)	42.06 (7.18%)	39.83 (-5.32%)	62.17 (56.12%)	68.30 (9.86%)	69.65 (1.98%)	71.03 (1.97%)
21	ของปรุงแต่งบดเคี้ยวที่บริโภคได้	7.25	12.15 (67.69%)	16.95 (39.47%)	28.73 (69.49%)	37.31 (29.86%)	48.37 (29.66%)	63.25 (30.76%)	109.50 (73.11%)
10	ธัญพืช	53.56	23.20 (-56.69%)	8.60 (-62.93%)	8.67 (233.38%)	32.42 (13.08%)	71.06 (119.20%)	47.21 (-33.56%)	82.42 (74.58%)
40	ยางและของที่ทำด้วยยาง	10.20	14.04 (37.64%)	18.69 (33.09%)	21.02 (12.46%)	26.86 (27.81%)	29.48 (9.73%)	37.15 (26.02%)	24.87 (-33.05%)
04	ผลิตภัณฑ์นม ไข่สด ไข่กึ่ง และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ที่บริโภคได้	0.07	0.18 (164.07%)	0.65 (266.75%)	50 (3514.75%)	41.00 (74.41%)	31.34 (-23.55%)	36.84 (17.54%)	30.59 (-16.97%)

ที่มา : ฐานข้อมูล UN Comtrade

มูลค่าการส่งออกของประเทศไทย ไปยังประเทศเวียดนามในปี พ.ศ. 2541 มีมูลค่า 590 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจนถึงปี พ.ศ. 2543 เป็น 833 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่ในปี พ.ศ.2544 กลับมีมูลค่าการส่งออกลดลงเหลือเพียง 793 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งอย่างไรก็ตามมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังเวียดนาม ก็มีมูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 1,865 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ.2547 เป็น 2,348 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น 25.87 เปอร์เซ็นต์ โดยสินค้าหลัก 3 อันดับแรกที่ไทยส่งไปยังเวียดนามประกอบด้วย เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่ น้ำมันแร่และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่น (HS 27) พลาสติกและผลิตภัณฑ์จากพลาสติก (HS 39) และ เครื่องจักรและเครื่องมือกล รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ (HS 84) ดังตารางที่ 4.10

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.10 แสดงประเภทสินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการส่งออกที่สูงที่สุดจากไทยไปยังเวียดนาม

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

รหัส	คำอธิบาย	พ.ศ.2541	พ.ศ.2542	พ.ศ.2543	พ.ศ.2544	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546	พ.ศ.2547	พ.ศ.2548
	เวียดนาม	590.58	568.39 (-3.78%)	833.61 (46.66%)	793.69 (-4.79%)	944.36 (18.98%)	1263.43 (33.79%)	1865.43 (47.65%)	2348.02 (25.87%)
27	เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่ น้ำมันแร่และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่น	50.23	51.84 (3.19%)	114.94 (121.73%)	91.40 (-20.48%)	127.29 (39.27%)	182.52 (43.39%)	353.44 (93.65%)	474.01 (34.11%)
39	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก	84.37	97.25 (15.26%)	142.71 (46.75%)	126.61 (-11.28%)	144.44 (14.08%)	159.47 (10.41%)	227.90 (42.91%)	310.92 (36.43%)
84	เครื่องจักรและเครื่องมือกล รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ	58.32	46.48 (-20.30%)	70.94 (52.62%)	76.47 (7.79%)	94.04 (22.97%)	120.44 (28.07%)	185.67 (54.16%)	254.22 (36.92%)
85	เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ	32.52	22.59 (-30.54%)	28.22 (24.93%)	34.64 (22.74%)	60.43 (74.48%)	85.19 (40.97%)	106.34 (24.83%)	125.32 (17.84%)
99	ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	4.24	2.57 (-39.49%)	2.32 (-9.44%)	3.63 (55.98%)	4.88 (34.65%)	53.30 (991.77%)	99.75 (87.14%)	19.42 (-80.54%)
87	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ของยานยนต์ ที่นอกเหนือจากรถที่เดินบนทางรถไฟ	103.25	97.18 (-5.88%)	134.37 (38.28%)	86.89 (-35.33%)	78.18 (-10.02%)	66.79 (-14.57%)	90.77 (35.89%)	125.32 (38.06%)
25	เกลือ กำมะถัน ดิน และหิน วัสดุจำพวกพลาสติก ปูนขาวและซีเมนต์	20.43	6.43 (-68.55%)	9.11 (41.72%)	27.44 (201.25%)	59.72 (117.65%)	79.22 (32.66%)	88.33 (11.49%)	120.42 (36.33%)
72	เหล็กและเหล็กกล้า	12.18	16.56 (35.97%)	27.22 (64.37%)	35.01 (28.63%)	27.02 (-22.82%)	66.87 (147.49%)	87.59 (30.99%)	111.25 (27.01%)
41	หนังดิบและหนังฟอก	3.79	4.62 (21.67%)	7.05 (52.74%)	19.15 (171.52%)	24.00 (25.33%)	39.48 (64.52%)	62.18 (57.50%)	67.41 (8.42%)
40	ยางและของที่ทำด้วยยาง	16.15	12.55 (-22.30%)	13.86 (10.46%)	16.24 (17.19%)	20.76 (27.84%)	33.51 (61.42%)	54.61 (62.95%)	84.70 (55.10%)

ที่มา : ฐานข้อมูล UN Comtrade

มูลค่าการส่งออกของประเทศไทย ไปยังประเทศกัมพูชา ในปี พ.ศ. 2541 มีมูลค่า 300 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจนถึงปี พ.ศ. 2543 เป็น 345 ล้านดอลลาร์สหรัฐและมีมูลค่าเพิ่มขึ้น จาก 718 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ.2547 เป็น 909 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น 26.51 เปอร์เซ็นต์ โดยสินค้าหลัก 3 อันดับแรกที่ไทยส่งไปยังกัมพูชา ประกอบด้วยน้ำมันแร่และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่น (HS 27) ส่วนประกอบและอุปกรณ์ของยานยนต์ที่นอกเหนือจากรถที่เดินบนทางรถไฟ (HS 87) และเครื่องดื่มสุรา น้ำส้มสายชู (HS 22) ดังตารางที่ 4.11

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.11 แสดงประเภทสินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการส่งออกที่สูงสุดจากไทยไปยัง
กัมพูชา

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐ

รหัส	คำอธิบาย	พ.ศ.2541	พ.ศ.2542	พ.ศ.2543	พ.ศ.2544	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546	พ.ศ.2547	พ.ศ.2548
	กัมพูชา	300.13	352.97 (17.60%)	345.19 (-2.20%)	464.99 (34.70%)	512.24 (10.16%)	584.72 (33.67%)	718.85 (4.98%)	909.40 (26.51%)
27	เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่ น้ำมันแร่และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่น	32.54	49.50 (52.12%)	98.45 (98.87%)	78.97 (-19.78%)	72.50 (-8.20%)	88.13 (21.56%)	113.91 (29.26%)	154.41 (35.55%)
87	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ของยานยนต์ ที่นอกเหนือจากรถที่เดินบนทางรถไฟ	32.69	21.24 (-35.00%)	33.18 (56.20%)	44.97 (35.52%)	63.37 (40.92%)	65.44 (3.26%)	84.25 (28.75%)	74.37 (-11.73%)
22	เครื่องดื่ม สุรา น้ำดื่มสาขุ	14.01	23.53 (67.90%)	18.85 (-19.89%)	27.06 (43.54%)	28.31 (4.62%)	36.13 (27.62%)	45.91 (27.10%)	52.27 (13.84%)
25	เกลือ กัมมะถัน ดินและหิน วัตถุจำพวกพลาสติก ปูนขาว และซีเมนต์	19.44	19.57 (0.67%)	19.85 (1.45%)	20.88 (5.17%)	27.50 (31.70%)	30.58 (11.22%)	45.69 (49.41%)	57.60 (26.05%)
17	น้ำตาล	20.89	35.29 (68.88%)	7.45 (-78.90%)	43.71 (487.09%)	52.39 (19.84%)	26.87 (-48.71%)	40.70 (51.49%)	70.13 (72.29%)
85	เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ	14.79	19.94 (34.75%)	14.62 (-26.65%)	22.83 (56.14%)	24.69 (8.13%)	28.69 (16.20%)	36.25 (26.35%)	61.01 (68.30%)
84	เครื่องจักรและเครื่องมือกล รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ	12.29	8.34 (-32.15%)	11.42 (37.00%)	14.79 (29.54%)	14.62 (-1.16%)	17.63 (20.56%)	27.43 (55.61%)	40.29 (46.86%)
39	พลาสติกและของที่ทำได้ด้วยพลาสติก	12.86	14.48 (12.57%)	8.13 (-43.83%)	10.95 (34.61%)	10.94 (-0.08%)	16.79 (53.51%)	24.52 (46.08%)	38.17 (55.65%)
40	ยางและของที่ทำได้ด้วยยาง	8.56	9.78 (14.28%)	7.17 (-26.71%)	13.32 (85.83%)	18.47 (38.69%)	19.80 (7.23%)	23.24 (17.35%)	26.78 (15.21%)
04	ผลิตภัณฑ์นม ไข่สดรีfrig น้ำผึ้งธรรมชาติ และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ที่บริโภคได้	8.92	11.76 (31.83%)	8.00 (-31.99%)	13.56 (69.52%)	14.72 (8.52%)	13.81 (-6.20%)	17.26 (25.05%)	19.37 (12.20%)

ที่มา : ฐานข้อมูล UN Comtrade

มูลค่าการส่งออกของประเทศไทย ไปยังประเทศลาว ในปี พ.ศ. 2541 มีมูลค่า 373 ล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจนถึงปี พ.ศ. 2543 เป็น 379 ล้านเหรียญสหรัฐ และมีมูลค่าเพิ่มขึ้น จาก 578 ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี พ.ศ.2547 เป็น 764 ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น 32.31 เปอร์เซ็นต์ โดยสินค้าหลัก 3 อันดับแรกที่ไทยส่งไปยังลาวประกอบด้วยน้ำมันแร่และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่น (HS 27) ส่วนประกอบและอุปกรณ์ของยานยนต์ที่นอกเหนือจากรถที่เดินบนทางรถไฟ (HS 87) และเครื่องจักรและเครื่องมือกล รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ (HS 84) ดังตารางที่ 4.12

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.12 แสดงประเภทสินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการส่งออกที่สูงสุดจากไทยไปยังลาว

รหัส	คำอธิบาย	หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ							
		พ.ศ.2541	พ.ศ.2542	พ.ศ.2543	พ.ศ.2544	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546	พ.ศ.2547	พ.ศ.2548
๘๗		373.28	409.54 (9.71%)	379.64 (-7.30%)	409.43 (7.85%)	401.78 (-1.87%)	454.28 (13.07%)	578.17 (27.27%)	764.97 (32.31%)
27	เครื่องจักรไฟฟ้ากระแสไฟฟ้า	41.26	47.93 (16.18%)	58.95 (22.99%)	70.23 (19.13%)	74.33 (5.83%)	96.68 (30.08%)	119.62 (23.73%)	182.31 (52.40%)
87	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ของยานยนต์ ที่ออกเพื่อจำหน่ายในแบบทางบก	112.03	142.70 (27.38%)	86.34 (-39.49%)	50.41 (-41.62%)	38.64 (-23.34%)	40.53 (4.88%)	47.31 (16.73%)	87.88 (85.77%)
84	เครื่องจักรและเครื่องมือกล รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ	24.83	19.43 (-21.74%)	24.21 (24.60%)	31.05 (28.26%)	31.25 (0.63%)	29.91 (-4.29%)	41.80 (39.74%)	57.28 (37.03%)
85	เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ	26.04	26.67 (2.43%)	31.09 (16.55%)	43.71 (40.60%)	37.62 (-13.94%)	33.72 (-10.36%)	41.14 (21.98%)	45.41 (10.38%)
72	เหล็กและเหล็กกล้า	11.81	9.11 (-22.90%)	9.87 (8.34%)	12.68 (28.52%)	17.36 (36.94%)	26.16 (50.66%)	31.19 (19.22%)	28.81 (-7.61%)
73	ผลิตภัณฑ์จากเหล็กและเหล็กกล้า	9.58	5.52 (-42.39%)	5.02 (-9.12%)	5.00 (-0.25%)	6.66 (33.06%)	8.05 (20.91%)	20.90 (159.56%)	16.62 (-20.47%)
39	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก	6.10	7.47 (22.48%)	7.59 (1.61%)	11.50 (56.84%)	9.65 (-18.90%)	11.72 (21.47%)	20.66 (76.25%)	22.98 (11.20%)
60	ผ้าทอแบบนิตหรือแบบโครเชต์	5.44	5.91 (8.60%)	6.88 (16.42%)	9.89 (43.84%)	10.10 (2.03%)	13.42 (32.88%)	19.36 (44.33%)	35.21 (81.85%)
52	ผ้าขน	7.22	9.26 (28.19%)	10.03 (8.41%)	14.48 (44.29%)	14.99 (3.50%)	17.01 (13.47%)	17.56 (3.25%)	16.92 (-3.66%)
22	เครื่องดื่ม สุรา น้ำมันสาหร่าย	6.17	11.45 (86.64%)	11.32 (-1.10%)	16.19 (43.02%)	10.61 (-34.48%)	13.14 (23.87%)	15.11 (14.96%)	16.47 (9.04%)

ที่มา : ฐานข้อมูล UN Comtrade

มูลค่าการส่งออกของประเทศไทย ไปยังประเทศเมียนมาร์ ในปี พ.ศ. 2541 มีมูลค่า 344 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจนถึงปี พ.ศ. 2543 เป็น 501 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่ในปี พ.ศ.2544 กลับมีมูลค่าการส่งออกลดลงเหลือเพียง 352 ล้านดอลลาร์สหรัฐซึ่งอย่างไรก็ตามมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังเมียนมาร์ ก็มีมูลค่าเพิ่มขึ้น จาก 601 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ.2547 เป็น 696 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น 15.78 เปอร์เซ็นต์ โดยสินค้าหลัก 3 อันดับแรกที่ไทยส่งไปยังเมียนมาร์ ประกอบด้วย ไขมันและน้ำมันที่ได้จากสัตว์หรือพืช (HS 15) พลาสติกและผลิตภัณฑ์จากพลาสติก (HS 39) และ เคมีภัณฑ์อินทรีย์ (HS 29) ดัง ตารางที่ 4.13

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.13 แสดงประเภทสินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการส่งออกที่สูงที่สุดจากไทยไปยัง
เมียนมาร์

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

รหัส	คำอธิบาย	พ.ศ.2541	พ.ศ.2542	พ.ศ.2543	พ.ศ.2544	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546	พ.ศ.2547	พ.ศ.2548
	เมียนมาร์	344.82	392.84 (13.93%)	501.83 (27.75%)	352.14 (-29.83%)	315.14 (-10.51%)	437.37 (38.79%)	601.75 (37.58%)	698.68 (15.78%)
15	ไขมันและน้ำมันที่ได้จากสัตว์หรือพืช	5.01	25.04 (400.10%)	28.17 (12.50%)	12.78 (-54.61%)	16.93 (32.46%)	42.88 (153.23%)	82.86 (93.23%)	50.79 (-38.71%)
39	พลาสติกและของที่ทำได้ด้วยพลาสติก	19.68	27.58 (40.17%)	38.18 (38.44%)	37.09 (-2.85%)	35.86 (-3.32%)	43.06 (20.09%)	51.45 (19.48%)	74.15 (44.11%)
29	เคมีภัณฑ์อินทรีย์	28.03	39.91 (42.39%)	34.07 (-14.61%)	15.88 (-53.38%)	11.13 (-29.92%)	26.21 (135.42%)	40.90 (56.05%)	31.09 (-23.97%)
87	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ของยานยนต์ ที่นอกเหนือจากรถที่เดินบนทางรถไฟ	11.52	18.79 (63.07%)	27.77 (47.80%)	17.07 (-38.53%)	12.29 (-27.98%)	20.20 (64.36%)	37.52 (85.75%)	20.20 (-46.16%)
27	เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่ น้ำมันแร่และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากกากถ่าน	31.99	26.40 (-17.45%)	32.31 (22.37%)	21.38 (-33.83%)	19.05 (-10.92%)	27.36 (43.64%)	36.50 (33.42%)	86.76 (137.70%)
85	เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ	18.44	15.90 (-13.77%)	19.34 (21.63%)	21.24 (9.78%)	24.47 (15.22%)	24.51 (0.17%)	34.69 (41.54%)	38.61 (11.29%)
72	เหล็กและเหล็กกล้า	9.49	11.17 (17.73%)	27.54 (146.51%)	14.88 (-45.97%)	12.35 (-16.98%)	25.30 (104.84%)	27.05 (6.90%)	27.97 (3.42%)
84	เครื่องจักรและเครื่องมือกล รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ	19.82	10.14 (-48.82%)	22.44 (121.25%)	20.86 (-7.06%)	13.25 (-36.50%)	15.18 (14.58%)	26.33 (73.46%)	24.06 (-8.60%)
40	ยางและของที่ทำได้ด้วยยาง	18.70	20.65 (10.42%)	21.17 (2.56%)	15.43 (-27.11%)	14.32 (-7.24%)	18.12 (26.56%)	23.99 (32.40%)	20.82 (-13.23%)
22	เครื่องดื่ม สุรา น้ำดื่มลาซซู	20.25	19.20 (-5.19%)	24.76 (28.96%)	9.68 (-60.92%)	10.15 (4.86%)	13.82 (36.19%)	23.14 (67.43%)	39.31 (69.88%)

ที่มา : ฐานข้อมูล UN Comtrade

มูลค่าการส่งออกของประเทศไทย ไปยังประเทศบรูไน ในปี พ.ศ. 2541 มีมูลค่า 51 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งมีมูลค่าลดลงจนถึงปี พ.ศ. 2543 เป็น 39 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และในปี พ.ศ.2544 ก็มีมูลค่าการส่งออกลดลงเหลือเพียง 37 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งอย่างไรก็ตามมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังบรูไน ก็มีมูลค่าเพิ่มขึ้น จาก 56 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ.2547 เป็น 67 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น 20.70 เปอร์เซ็นต์ โดยสินค้าหลัก 3 อันดับแรกที่ไทยส่งไปยังบรูไน ประกอบด้วย ส่วนประกอบและอุปกรณ์ของยานยนต์ที่นอกเหนือจากรถที่เดินบนทางรถไฟ (HS 87) ัญพืช (HS 10) และเครื่องจักรและเครื่องมือกล รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ (HS 84) ดังตารางที่ 4.14

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.14 แสดงประเภทสินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการส่งออกที่สูงสุดจากไทยไปยังบรูไน

รหัส	คำอธิบาย	หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ							
		พ.ศ.2541	พ.ศ.2542	พ.ศ.2543	พ.ศ.2544	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546	พ.ศ.2547	พ.ศ.2548
	บรูไน	51.16	41.34 (-19.20%)	39.64 (-4.11%)	37.26 (-5.99%)	39.73 (6.60%)	42.10 (5.97%)	56.32 (33.77%)	67.97 (20.70%)
87	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ของยานยนต์ ที่นอกเหนือจากเครื่องยนต์บนทางรถไฟ	1.65	2.13 (29.33%)	2.60 (22.36%)	1.90 (-26.92%)	2.32 (21.69%)	9.17 (296.97%)	8.38 (100.36%)	19.34 (5.24%)
10	ัญชีพืช	20.36	14.12 (-30.67%)	12.95 (-8.29%)	10.70 (-17.38%)	9.86 (-7.79%)	10.30 (4.39%)	15.95 (54.91%)	16.24 (1.79%)
04	เครื่องจักรและเครื่องมือกล รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ	1.07	1.31 (-30.15%)	1.37 (4.02%)	1.51 (10.30%)	2.30 (51.93%)	1.01 (-21.36%)	1.91 (5.74%)	4.63 (142.06%)
17	น้ำตาลและขนมที่ทำจากน้ำตาล	1.52	1.61 (5.75%)	0.64 (-60.10%)	2.58 (301.13%)	1.09 (-26.00%)	0.43 (-77.29%)	1.60 (319.06%)	2.01 (11.71%)
39	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก	1.14	1.08 (-5.25%)	1.43 (32.83%)	1.30 (-9.23%)	1.02 (-21.68%)	1.61 (58.11%)	1.63 (1.38%)	1.83 (12.25%)
69	ผลิตภัณฑ์เซรามิค	0.89	1.05 (18.52%)	2.02 (92.26%)	2.16 (6.75%)	2.10 (-2.67%)	1.63 (-22.22%)	1.62 (-0.80%)	1.58 (-2.43%)
85	เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้าและชิ้นส่วนประกอบ	0.37	0.19 (-49.55%)	0.27 (42.59%)	0.90 (236.19%)	2.21 (146.01%)	1.75 (-20.76%)	1.36 (-22.18%)	2.40 (76.36%)
68	ผลิตภัณฑ์ที่ทำด้วยหิน ปลาสเตอร์ซีเมนต์	0.97	0.97 (0.10%)	0.65 (-32.81%)	0.72 (9.65%)	1.47 (106.61%)	0.88 (-40.05%)	1.22 (38.46%)	0.94 (-22.86%)
08	ผลไม้และลูกไม้ที่บริโภคได้	0.58	1.22 (109.51%)	1.21 (-1.24%)	1.24 (2.49%)	0.84 (-32.40%)	0.93 (10.90%)	1.10 (18.16%)	1.00 (-9.21%)
62	เครื่องแต่งกายและของที่ใช้ประกอบ ที่ไม่ได้ถักแบบพิเศษแบบโคซเวท	0.36	0.38 (5.77%)	0.59 (52.48%)	0.47 (-19.24%)	0.39 (-17.70%)	0.67 (73.26%)	0.97 (44.01%)	1.44 (40.55%)

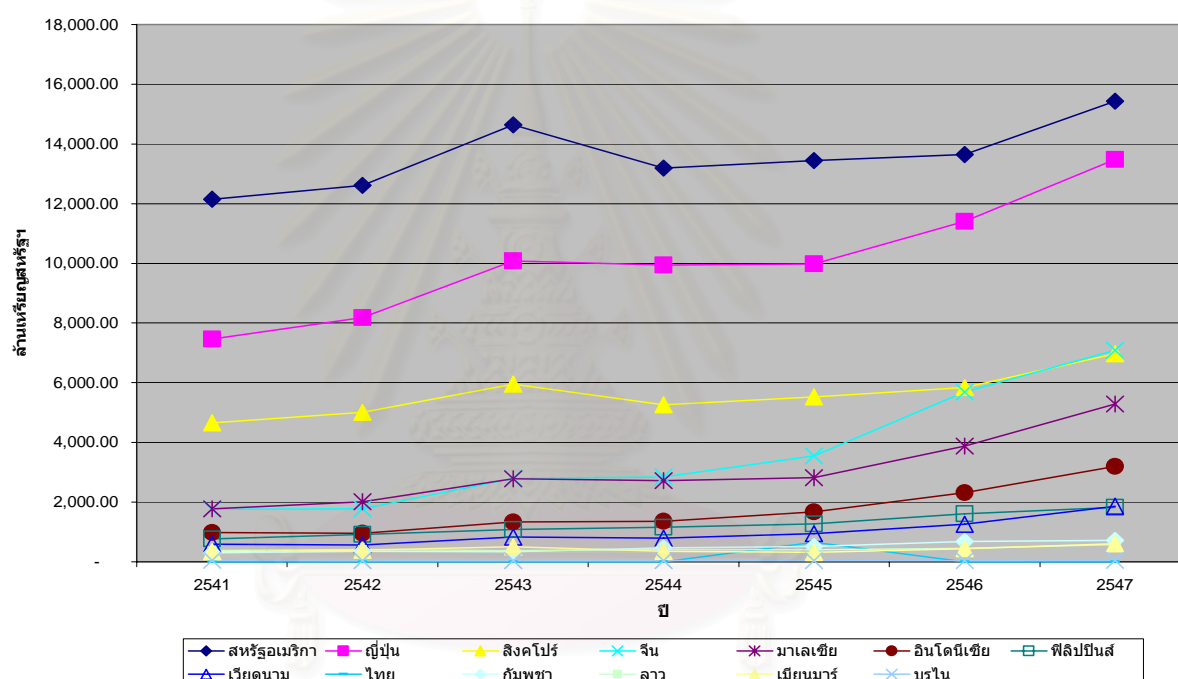
ที่มา : ฐานข้อมูล UN Comtrade

ดังนั้นจากการศึกษาถึงลักษณะของการค้าระหว่างประเทศไทย กับประเทศต่างๆ ที่เป็นสมาชิกเขตการค้าเสรีอาเซียน รวมไปถึงประเทศนอกเขตการค้าทั้ง 3 ประเทศพบว่า แนวโน้มการค้าของไทยในกลุ่มประเทศที่เป็นสมาชิกเขตการค้าเสรีอาเซียน จะมีแนวโน้มอัตราการการเปลี่ยนแปลงที่สูงขึ้น โดยในช่วง พ.ศ.2545-2546 มีมูลค่าการส่งออกของไทยภายในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 16,530 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการค้าภายในกลุ่มอาเซียน มากขึ้นคิดเป็น 16.69 เปอร์เซ็นต์ และในช่วงปี พ.ศ. 2546-พ.ศ.2547 มูลค่าการส่งออกของไทยภายในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเป็น 21,092 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีอัตราการเปลี่ยนแปลง คิดเป็น 27.60 เปอร์เซ็นต์ ส่วนแนวโน้มของมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศ นอกกลุ่มการค้า ทั้ง 3 ประเทศ พบว่า ในช่วงปี พ.ศ.2546 ประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และจีน รวมมูลค่าเป็น 30,741 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลง คิดเป็น 14.01 เปอร์เซ็นต์ และในช่วงปี พ.ศ.2547 ประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และจีน รวมมูลค่าเป็น 35,999 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลง คิดเป็น 17.10 เปอร์เซ็นต์

การค้าระหว่างประเทศของไทยต่อประเทศที่เป็นสมาชิกเขตการค้าเสรีอาเซียน ในช่วงปี พ.ศ. 2545-2546 พบว่า ประเทศที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกจากไทย สูงสุด คือ ประเทศเมียนมาร์ โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกจากไทย คิดเป็น

38.79 เปอร์เซนต์ รองลงมาคืออินโดนีเซีย คิดเป็น 38.18 เปอร์เซนต์ และ มาเลเซีย ซึ่งคิดเป็น 37.13 เปอร์เซนต์ แต่ในช่วงปี พ.ศ.2546-2547 ประเทศที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกจากไทยสูงสุด คือ ประเทศเวียดนาม โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกจากไทย คิดเป็น 47.65 เปอร์เซนต์ รองลงมาคืออินโดนีเซีย คิดเป็น 38.25 เปอร์เซนต์ และ เมียนมาร์ ซึ่งคิดเป็น 37.58 เปอร์เซนต์

ภาพที่ 4.2 แสดงแนวโน้มมูลค่าการส่งออกของประเทศไทยไปยังประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน รวมทั้ง สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และจีน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2541 – พ.ศ.2547

ที่มา : สำนัข้อมูล UN Comtrade

ในปี พ.ศ. 2547 มูลค่าการส่งออกของประเทศภายในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน (ไม่รวม กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ บรูไน และเวียดนาม) มีมูลค่าการส่งออกภายในกลุ่ม รวมทั้งสิ้น 116,247 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีอัตราการเจริญเติบโตจากปีก่อน คิดเป็น 21.44 เปอร์เซนต์ และนอกจากนี้ยังพบว่า 3 ประเทศแรกที่มีมูลค่าการส่งออกไปยังประเทศภายในเขตการค้าเสรีอาเซียน สูงสุด ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย โดย สิงคโปร์ มีมูลค่าการส่งออกภายในกลุ่มสมาชิกอาเซียนสูงที่สุด โดยมีมูลค่าการส่งออก 43,659 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน 21.17 เปอร์เซนต์ ในขณะที่มาเลเซีย มีมูลค่าการส่งออก 31,672 ล้านดอลลาร์

เหรียญสหรัฐฯ คิดเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน 22.30 เปอร์เซ็นต์ และไทยมีมูลค่าการส่งออก 21,092 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน 27.60 เปอร์เซ็นต์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สถานการณ์การค้าภายในประเทศของไทย

5.1 มูลค่าการค้าภายในประเทศของไทย

การศึกษาการค้าภายในประเทศของไทย จะทำการศึกษาในช่วงปี พ.ศ.2543 – พ.ศ.2547 โดยจะทำการเปรียบเทียบการค้าภายในประเทศและการค้าระหว่างประเทศในแต่ละอุตสาหกรรม โดยข้อมูลการค้าภายในประเทศจะเป็นการนำข้อมูลจากสำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม มาทำการวิเคราะห์และในการเปรียบเทียบถึงการค้าระหว่างประเทศนั้นจะเป็นการนำมูลค่าการค้าระหว่างไทยและประเทศต่างๆที่เป็นสมาชิกกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนที่ถูกจัดบันทึกในรหัสฮาร์โมนาไมส์ 6 หลัก (Harmonized System) มาแปลงให้อยู่ในรูปรหัสเดียวกับการค้าภายในประเทศของไทยซึ่งถูกบันทึกในรหัสไอซีเอส 4 หลัก (International Standard Industrial Classification) โดยใช้การเทียบเคียง รหัสการค้าจากตาราง Concordant ของ Untad Train

การเปรียบเทียบการค้าภายในประเทศ และการค้าระหว่างประเทศ จะทำการแบ่งอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาออกเป็น 53 อุตสาหกรรมซึ่งจะแบ่งตามหมวดอุตสาหกรรม ISIC 4 หลักโดยมีรหัสและรายละเอียดของอุตสาหกรรมดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.1 แสดงประเภทของอุตสาหกรรมที่ใช้ในการศึกษา

รหัสอุตสาหกรรม	
1512	: การแปรรูป การเก็บถนอมสัตว์น้ำ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ
1513	: การแปรรูปผลไม้และผัก
1514	: การผลิตน้ำมันจากพืช น้ำมันจากสัตว์และไขมันจากสัตว์
1520	: การผลิตที่ได้จากนม
1532	: การผลิตสตาร์ช และผลิตภัณฑ์จากสตาร์ช
1533	: การผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูป
1541	: การผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทอบ
1542	: การผลิตน้ำตาล
1544	: การผลิตมะกะโรนี เส้นบะหมี่ เส้นก๋วยเตี๋ยว เส้นหมี่

ตารางที่ 5.1 แสดงประเภทของอุตสาหกรรมที่ใช้ในการศึกษา (ต่อ)

รหัสอุตสาหกรรม	
1549	: การผลิตผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ ที่มีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น
1553	: การผลิตมอลต์ลิกเคอและมอลต์
1554	: การผลิตเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ รวมทั้งการผลิตน้ำแร่บรรจุขวด
1711	: การจัดเตรียม การปั่นเส้นใยสิ่งทอ รวมทั้งการทอสิ่งทอ
1721	: การผลิตสิ่งทอสำเร็จรูป ยกเว้นเครื่องแต่งกาย
1729	: การผลิตสิ่งทออื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดไว้ในที่อื่น
1730	: การผลิตผ้าและสิ่งของที่ได้จากการถักนิตติ้งและโครเชต์
1810	: การผลิตเครื่องแต่งกาย ยกเว้นที่ทำจากขนสัตว์
1911	: การฟอกและการตกแต่งหนังฟอก
1912	: การผลิตกระเป๋าเดินทาง กระเป๋าถือ และสิ่งทีคล้ายกัน อานม้าและเครื่องเทียมลาก
1920	: การผลิตรองเท้า
2010	: การเย็บไม้และการไสไม้
2022	: การผลิตเครื่องมือที่ใช้ในการก่อสร้าง และเครื่องประกอบอาหาร
2101	: การผลิตเยื่อกระดาษ กระดาษ และกระดาษแข็ง
2102	: การผลิตกระดาษลูกฟูกและกระดาษแข็งลูกฟูก และการผลิตภาชนะที่ทำจากกระดาษและกระดาษแข็ง
2221	: การพิมพ์
2320	: การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม
2411	: การผลิตเคมีภัณฑ์ขั้นมูลฐาน ยกเว้นปุ๋ยและสารประกอบไนโตรเจน
2423	: การผลิตผลิตภัณฑ์ทางเภสัชกรรม เคมีภัณฑ์ที่ใช้รักษาโรค
2424	: การผลิตสบู่และผงซักฟอก เคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการทำ ความสะอาดและขัดเงา เครื่องหอมและสิ่งปรุงแต่งสำหรับประติณร่างกายหรือประเทืองใจ
2511	: การผลิตยางนอกและยางใน การหล่อดอกยางและการซ่อมสร้างยาง
2519	: การผลิตผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ
2520	: การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก
2610	: การผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว
2691	: การผลิตเซรามิกชนิดไม่ทนไฟ ซึ่งไม่ได้ใช้ในการก่อสร้าง
2693	: การผลิตผลิตภัณฑ์จากดินชนิดไม่ทนไฟ ซึ่งใช้กับงานก่อสร้าง
2694	: การผลิตปูนซีเมนต์, ปูนขาว และปูนปลาสเตอร์
2695	: การผลิตคอนกรีต ซีเมนต์ และปูนปลาสเตอร์
2710	: การผลิตเหล็กและเหล็กกล้าขั้นมูลฐาน
2811	: การผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีโครงสร้างเป็นโลหะ

ตารางที่ 5.1 แสดงประเภทของอุตสาหกรรมที่ใช้ในการศึกษา (ต่อ)

รหัสอุตสาหกรรม
2899 : การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์อื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น
2919 : การผลิตเครื่องจักรที่ใช้งานทั่วไปอื่น ๆ
2930 : การผลิตเครื่องใช้ในบ้านเรือน
3130 : การผลิตสายไฟและเคเบิล
3140 : การผลิตหม้อสะสมไฟฟ้าและแบตเตอรี่
3210 : การผลิตหลอดอิเล็กทรอนิกส์ และส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ
3230 : การผลิตเครื่องรับโทรทัศน์และวิทยุ เครื่องบันทึกเสียงหรือภาพ หรือเครื่องชาวนคริปโตดิวงซึ่ง หรือวีดิโอโพรดิวงซึ่ง
3320 : การผลิตอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์และเครื่องอุปกรณ์เกี่ยวกับการถ่ายภาพ
3410 : การผลิตรถยนต์
3420 : การผลิตตัวถัง (Coachwork) สำหรับรถยนต์ รวมทั้งการผลิตรถพ่วงและรถกึ่งรถพ่วง
3610 : การผลิตเฟอร์นิเจอร์
3691 การผลิตเครื่องเพชรพลอยและรูปพรรณ และของที่เกี่ยวข้อง
3699 : การผลิตอื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

ISIC 1511 อุตสาหกรรมการผลิตเนื้อสัตว์ และผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์

ในหมวดอุตสาหกรรม 1511 ของไทยจะประกอบไปด้วย ไก่แช่เย็น ไก่แช่แข็ง แฮม ไข่กรอก เบคอน ลูกชิ้นไก่ และลูกชิ้นหมู โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตเนื้อสัตว์ และผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ (ISIC 1511) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศ มากกว่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งตั้งแต่ปี พ.ศ.2543- พ.ศ. 2546 ลักษณะของการค้าภายในประเทศ มีลักษณะที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้น แต่ในปี พ.ศ. 2547 กลับมีมูลค่าการค้าภายในประเทศลดลง ในอุตสาหกรรมดังกล่าว โดยมีอัตราการเจริญเติบโตที่ลดลง คิดเป็น 4.58 เปอร์เซ็นต์ ดัง 5.2

ตารางที่ 5.2 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 1511

หน่วย ล้านเหรียญ ลวอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	257.78 (N.A)	281.63 (9.25%)	266.98 (-5.20%)	393.65 (47.45%)	375.90 (-4.51%)
บรูไน	0.06 (N.A)	0.52 (778.73%)	0.59 (13.33%)	0.62 (5.16%)	0.01 (-97.74%)
มาเลเซีย	3.99 (N.A)	7.26 (82.18%)	9.41 (29.48%)	17.39 (84.86%)	0.76 (-95.61%)
เมียนมาร์	4.28 (N.A)	0.67 (-84.3%)	1.15 (71.14%)	2.50 (117.23%)	4.23 (69.42%)
ฟิลิปปินส์	0.04 (N.A)	0.15 (286.88%)	0.10 (-30.77%)	0.06 (-41.86%)	0.01 (-76.23%)
สิงคโปร์	32.88 (N.A)	28.80 (-12.41%)	24.57 (-14.68%)	30.41 (23.76%)	16.64 (-45.27%)
เวียดนาม	0.06 (N.A)	0.06 (0.33%)	0.93 (1448.28%)	0.24 (-74.15%)	0.24 (1.50%)
กัมพูชา	0.04 (N.A)	0.01 (-54.40%)	0.05 (251.40%)	0.09 (61.85%)	0.25 (175.99%)
อินโดนีเซีย	0.13 (N.A)	0.001 (-98.74%)	0.01 (730.65%)	0.05 (286.99%)	0.006 (-88.24%)
ลาว	0.01 (N.A)	0.007 (-23.88%)	0.01 (81.73%)	0.06 (395.06%)	0.14 (107.40%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	41.46 (N.A)	36.98 (-10.79%)	36.26 (-1.96%)	50.83 (40.18%)	22.31 (-56.11%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม และตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทย ในอุตสาหกรรมผลิตเนื้อสัตว์ และผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ (ISIC 1511) คือประเทศสิงคโปร์ โดยมีมูลค่าการนำเข้าจากประเทศไทย สูงที่สุด ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา แต่อย่างไรก็ตามมูลค่าการนำเข้าจากประเทศไทย ก็มีแนวโน้มที่ลดลง โดยในปี พ.ศ. 2547 มีอัตราการนำเข้าที่ลดลง คิดเป็น 45.27 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่ประเทศไทยกลับมีแนวโน้มที่จะส่งสินค้าในหมวดดังกล่าวให้แก่ประเทศเพื่อนบ้านซึ่งประกอบด้วย เมียนมาร์ เวียดนาม กัมพูชา และ ลาว เพิ่มสูงขึ้น

ISIC 1512 อุตสาหกรรมการแปรรูปและการเก็บถนอมสัตว์น้ำ และผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ

ในหมวดอุตสาหกรรม 1512 ของไทยจะประกอบไปด้วย ปลาทุบนำกระป๋อง ปลาซาร์ดีนกระป๋อง กุ้งทะเลแช่แข็ง ปลาทะเลแช่แข็ง ปูทะเลแช่แข็ง ปลาหมึกแช่แข็ง โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรม การแปรรูปและการเก็บถนอมสัตว์น้ำ และผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ (ISIC 1512) ที่เป็นลักษณะของการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน มากกว่าการค้าภายในประเทศ ซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2546 ลักษณะของการค้า

ภายในภูมิภาคอาเซียนของอุตสาหกรรมดังกล่าว ก็มีแนวโน้มที่ลดลง แต่กลับเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยในปี พ.ศ.2547 ซึ่งมีมูลค่า 115 ล้านเหรียญสหรัฐฯ คิดเป็นอัตราการเจริญเติบโตเพียง 4.08 เปอร์เซ็นต์ แต่อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาถึงลักษณะของการค้าภายในประเทศ ก็พบว่า ในอุตสาหกรรมดังกล่าว ลักษณะการค้าภายในประเทศของไทย ก็มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเติบโตถึง 20.90 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรม การแปรรูปและการเก็บถนอมสัตว์น้ำ และผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ (ISIC 1512) คือประเทศสิงคโปร์ และมาเลเซีย ซึ่งประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกไปยัง 2 ประเทศดังกล่าวในมูลค่าที่สูงอย่างเห็นได้ชัด แต่อย่างไรก็ตาม แนวโน้มการส่งออกของไทยไปยังสิงคโปร์ ก็มีแนวโน้มที่ลดลง อย่างสูงเช่นกัน

ตารางที่ 5.3 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 1512

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	96.60 (N.A.)	113.62 (17.61%)	100.74 (-11.33%)	104.32 (3.55%)	126.15 (20.93%)
บรูไน	0.55 (N.A.)	0.72 (30.49%)	0.62 (-13.12%)	0.65 (4.40%)	0.71 (7.78%)
มาเลเซีย	19.54 (N.A.)	19.59 (0.28%)	20.02 (2.19%)	31.17 (55.68%)	45.05 (44.51%)
เมียนมาร์	0.45 (N.A.)	0.13 (-70.55%)	0.15 (15.43%)	0.39 (155.46%)	0.73 (85.54%)
ฟิลิปปินส์	2.23 (N.A.)	2.53 (13.21%)	5.92 (134.03%)	2.30 (-61.07%)	2.68 (16.07%)
สิงคโปร์	227.04 (N.A.)	148.23 (-34.71%)	110.38 (-25.53%)	61.18 (-44.57%)	43.13 (-29.50%)
เวียดนาม	3.35 (N.A.)	6.38 (90.53%)	3.79 (-40.62%)	6.5753 (73.42%)	9.21 (40.02%)
กัมพูชา	1,431 (N.A.)	0.44 (-68.95%)	1.09 (146.67%)	1.32 (20.92%)	2.13 (60.57%)
อินโดนีเซีย	5.47 (N.A.)	5.00 (-8.62%)	4.89 (-2.11%)	5.60 (5.17%)	9.41 (68.00%)
ลาว	3.53 (N.A.)	1.31 (-62.83%)	1.38 (5.92%)	1.46 (5.17%)	2.15 (47.28%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	263.62 (N.A.)	184.36 (-30.06%)	148.29 (-19.57%)	110.67 (-25.37%)	115.19 (4.08%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 1513 อุตสาหกรรมการแปรรูปผลไม้และผัก

ในหมวดอุตสาหกรรม 1513 ของไทยจะประกอบไปด้วย ผักกระป๋อง ผลไม้กระป๋อง น้ำผลไม้ น้ำผลไม้อบแห้ง กะทิ และผักผลไม้แช่แข็ง โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547

ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการแปรรูปผลไม้และผัก (ISIC 1513) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศ มากกว่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งตั้งแต่ปี พ.ศ.2543- พ.ศ. 2545 ลักษณะของการค้าภายในประเทศ มีลักษณะที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้น แต่ในปี พ.ศ.2546 - พ.ศ. 2547 กลับมีมูลค่าการค้าภายในประเทศลดลง โดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่ลดลง คิดเป็น 23.52 เปอร์เซ็นต์ แต่อย่างไรก็ดี แนวโน้มของการค้าของไทยภายในภูมิภาคอาเซียน ก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา แต่ในช่วงปี พ.ศ.2546-พ.ศ.2547 นั้น อัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกภายในภูมิภาคอาเซียนมีอัตราเพิ่มขึ้น ที่น้อย คิดเป็น 0.16 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการแปรรูปผลไม้และผัก (ISIC 1513) คือประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ และกัมพูชา โดยประเทศไทยมีแนวโน้มการส่งออกไปยังประเทศกัมพูชา และประเทศเพื่อนบ้านซึ่งประกอบด้วย เมียนมาร์ เวียดนาม และ ลาว เพิ่มขึ้น ในขณะที่แนวโน้มการส่งออกไปยังสิงคโปร์ และมาเลเซีย มีแนวโน้มที่ลดลง

ตารางที่ 5.4 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 1513

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	37.64 (N.A.)	42.09 (11.81%)	68.43 (62.59%)	53.57 (-21.72%)	40.97 (-23.52%)
บรูไน	0.50 (N.A.)	0.42 (-15.93%)	0.49 (15.65%)	0.61 (24.75%)	0.50 (-18.01%)
มาเลเซีย	10.52 (N.A.)	9.54 (-9.35%)	11.57 (21.26%)	15.00 (29.59%)	11.49 (-23.41%)
เมียนมาร์	1.52 (N.A.)	0.51 (-66.21%)	0.44 (-14.20%)	0.80 (80.29%)	1.42 (78.01%)
ฟิลิปปินส์	2.49 (N.A.)	2.75 (10.34%)	3.25 (18.17%)	2.93 (-10.00%)	3.96 (35.12%)
สิงคโปร์	11.31 (N.A.)	9.16 (-19.11%)	10.45 (14.11%)	11.17 (6.89%)	9.82 (-12.10%)
เวียดนาม	0.36 (N.A.)	0.14 (-61.98%)	0.28 (100.46%)	0.62 (120.60%)	0.99 (58.91%)
กัมพูชา	1.68 (N.A.)	3.39 (101.79%)	3.88 (14.55%)	4.72 (21.49%)	6.89 (45.96%)
อินโดนีเซีย	2.06 (N.A.)	1.46 (-29.15%)	1.90 (29.97%)	2.51 (32.19%)	3.27 (30.32%)
ลาว	0.62 (N.A.)	1.20 (91.53%)	1.39 (15.22%)	1.89 (35.87%)	1.98 (4.81%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	31.11 (N.A.)	28.59 (-8.10%)	33.66 (17.73%)	40.24 (19.54%)	40.30 (.16%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 1514 อุตสาหกรรมการผลิตน้ำมันจากพืช น้ำมันจากสัตว์และไขมันจากสัตว์

ในหมวดอุตสาหกรรม 1514 ของไทยจะประกอบไปด้วย น้ำมันถั่วเหลืองดิบและบริสุทธิ์ น้ำมันปาล์มดิบและบริสุทธิ์ น้ำมันมะพร้าว และน้ำมันรำข้าวดิบ โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรม การผลิตน้ำมันจากพืช น้ำมันจากสัตว์และไขมันจากสัตว์ (ISIC 1514) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศ มากกว่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งตั้งแต่ปี พ.ศ.2543- พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศ มีลักษณะที่มีมูลค่าเพิ่ม โดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้น คิดเป็น 20.51 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งอย่างไรก็ดี แนวโน้มของการค้าของไทยภายในภูมิภาคอาเซียน ก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นด้วยเช่นกัน ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา โดยในปี พ.ศ.2547 อัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกภายในภูมิภาคอาเซียนมีอัตราเพิ่มขึ้นที่สูงขึ้นอย่างเด่นชัด ซึ่งคิดเป็น 56.56 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตน้ำมันจากพืช น้ำมันจากสัตว์และไขมันจากสัตว์ (ISIC 1514) คือประเทศมาเลเซีย เมียนมาร์ และอินโดนีเซีย โดยประเทศไทยมีแนวโน้มการส่งออกไปยังประเทศเมียนมาร์ เพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยอัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกไปยังประเทศเมียนมาร์ ในปี พ.ศ. 2547 คิดเป็น 128.35 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.5 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 1514

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	258.38 (N.A.)	284.34 (10.04%)	371.21 (30.55%)	430.38 (15.94%)	518.65 (20.51%)
บรูไน	0.01 (N.A.)	0.00 (-98.84%)	0.00 (-100.00%)	0.00 (0.00%)	0.01 (0.00%)
มาเลเซีย	12.28 (N.A.)	40.01 (225.60%)	25.86 (-35.37%)	32.86 (27.07%)	45.96 (39.87%)
เมียนมาร์	20.96 (N.A.)	8.73 (-58.37%)	11.92 (36.53%)	33.79 (183.48%)	77.15 (128.35%)
ฟิลิปปินส์	1.60 (N.A.)	0.10 (-93.93%)	1.22 (1154.71%)	1.38 (12.50%)	1.72 (24.86%)
สิงคโปร์	0.13 (N.A.)	1.50 (1037.14%)	1.71 (13.56%)	1.92 (12.38%)	3.21 (67.46%)
เวียดนาม	3.64 (N.A.)	9.83 (169.86%)	13.16 (33.92%)	8.83 (-32.91%)	3.49 (-60.48%)
กัมพูชา	0.66 (N.A.)	0.46 (-31.30%)	0.80 (74.09%)	1.38 (72.42%)	1.71 (24.33%)
อินโดนีเซีย	3.49 (N.A.)	5.14 (47.25%)	4.48 (-12.87%)	12.25 (173.23%)	14.15 (15.55%)
ลาว	1.17 (N.A.)	0.88 (-25.37%)	1.35 (53.63%)	1.68 (24.19%)	1.57 (-6.56%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	43.98 (N.A.)	66.66 (51.54%)	60.51 (-9.23%)	94.08 (55.48%)	148.98 (58.36%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม และตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 1520 อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากนม

ในหมวดอุตสาหกรรม 1520 ของไทยจะประกอบไปด้วย นมพร้อมดื่มและไอศกรีม โดย ในช่วงปี พ.ศ.2543-พ.ศ.2544 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรม การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากนม (ISIC 1520) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศ มากกว่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียน แต่ในปี พ.ศ.2545 - พ.ศ. 2547 กลับมีมูลค่าการค้าภายในประเทศลดลง แต่อย่างไรก็ตาม มูลค่าการค้าภายในประเทศก็แตกต่างไปจากมูลค่าการค้าภายในกลุ่มภูมิภาคอาเซียนที่ไม่มากนัก โดยในช่วง พ.ศ. 2547 มีมูลค่าที่แตกต่างกันเพียง 2.66 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เท่านั้น ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรม การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากนม (ISIC 1520) คือประเทศฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และกัมพูชา โดยในช่วงปี พ.ศ. 2543-พ.ศ.2545 ประเทศไทยมีแนวโน้มการส่งออกไปยังประเทศฟิลิปปินส์ มาเลเซีย ที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด แต่พอในปี พ.ศ.2546-พ.ศ.2547 ก็กลับลดลงอย่างเห็นได้ชัด เช่นกัน แต่อย่างไรก็ตาม แนวโน้มการส่งออกไปยังประเทศกัมพูชา ก็เพิ่มสูงขึ้น อยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศเมียนมาร์ ที่มีประเทศไทย มีอัตราการส่งออกในอุตสาหกรรมดังกล่าว สูงขึ้นอย่างชัดเจน โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกเป็น 70.89 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.6 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 1520

หน่วย ล้านเหรียญ สวอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	121.89 (N.A.)	111.60 (-8.45%)	127.48 (14.24%)	118.04 (-7.41%)	123.46 (4.59%)
บรูไน	0.03 (N.A.)	0.12 (275.97%)	0.28 (142.84%)	0.14 (-49.10%)	0.14 (0.67%)
มาเลเซีย	7.64 (N.A.)	29.52 (285.95%)	59.88 (102.84%)	18.44 (-69.20%)	22.30 (20.92%)
เมียนมาร์	11.78 (N.A.)	9.09 (-22.85%)	5.30 (-41.76%)	9.93 (87.48%)	16.97 (70.89%)
ฟิลิปปินส์	0.56 (N.A.)	23.43 (4056.65%)	41.17 (75.69%)	31.45 (-23.61%)	36.93 (17.44%)
สิงคโปร์	9.31 (N.A.)	9.44 (1.34%)	12.25 (29.73%)	10.21 (-16.66%)	13.23 (29.58%)
เวียดนาม	1.33 (N.A.)	1.98 (47.96%)	1.08 (-45.55%)	3.04 (182.00%)	2.57 (-15.35%)
กัมพูชา	8.27 (N.A.)	13.85 (67.49%)	14.97 (8.10%)	14.12 (-5.69%)	17.68 (25.21%)
อินโดนีเซีย	1.42 (N.A.)	3.45 (142.36%)	3.87 (12.21%)	3.86 (-0.19%)	8.50 (120.12%)
ลาว	2.29 (N.A.)	5.29 (130.41%)	6.52 (23.21%)	5.37 (-17.75%)	7.79 (45.12%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	42.67 (N.A.)	96.18 (125.36%)	145.33 (51.09%)	96.57 (-33.55%)	126.12 (30.61%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม และตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 1532 อุตสาหกรรมการผลิตสตาร์ช และผลิตภัณฑ์จากสตาร์ช

ในหมวดอุตสาหกรรม 1532 ของไทยจะประกอบไปด้วย การผลิตแป้งมันสำปะหลัง โดย ในช่วงปี พ.ศ.2543-พ.ศ.2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตสตาร์ช และผลิตภัณฑ์จากสตาร์ช (ISIC 1532) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนมากกว่าการค้าภายในประเทศอย่างชัดเจน แต่อย่างไรก็ตามมูลค่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนของอุตสาหกรรมดังกล่าวในช่วงปี พ.ศ. 2549 –พ.ศ.2547 มีมูลค่าลดลง จาก 104 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เหลือเพียง 91 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งคิดเป็นอัตราการลดลง 12.5 เปอร์เซ็นต์ ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรม การผลิตสตาร์ช และผลิตภัณฑ์จากสตาร์ช (ISIC 1532) คือประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์ โดยในช่วงปี พ.ศ. 2543-พ.ศ.2545 ประเทศไทยมีแนวโน้มการส่งออกไปยังประเทศอินโดนีเซียที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัด โดยในปีพ.ศ. 2543 มีมูลค่าการส่งออกจากไทย 45 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และลดลงเหลือเพียง 25 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่อย่างไรก็ตามมูลค่าการส่งออกจากไทยไปยังอินโดนีเซียก็เพิ่มสูงขึ้น ในช่วงปี พ.ศ.2546-พ.ศ.2547 เป็นต้นมา ในขณะที่เดียวกันประเทศคู่ค้าสำคัญ อื่นๆ ซึ่งประกอบด้วย มาเลเซีย และสิงคโปร์ ก็พบว่ามูลค่าการส่งออกของไทยไปยัง 2 ประเทศดังกล่าว มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นตลอดช่วงเวลารวมทั้ง เวียดนาม เมียนมาร์ ลาว และกัมพูชา

ตารางที่ 5.7 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 1532

หน่วย ล้านดอลลาร์	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	47.78 (N.A.)	51.10 (6.93%)	62.31 (21.95%)	67.92 (9.00%)	76.84 (13.14%)
บรูไน	0.01 (N.A.)	0.01 (-18.29%)	0.01 (-0.87%)	0.02 (25.66%)	0.01 (-64.52%)
มาเลเซีย	20.10 (N.A.)	22.09 (9.88%)	25.01 (13.22%)	26.87 (7.43%)	27.14 (0.99%)
เมียนมาร์	0.27 (N.A.)	0.52 (92.32%)	0.72 (37.76%)	1.39 (92.47%)	1.56 (12.69%)
ฟิลิปปินส์	8.62 (N.A.)	9.03 (4.80%)	11.69 (29.40%)	8.38 (-28.31%)	11.35 (35.43%)
สิงคโปร์	11.38 (N.A.)	11.71 (2.79%)	13.36 (14.11%)	14.16 (6.03%)	15.41 (8.82%)
เวียดนาม	0.90 (N.A.)	1.31 (45.83%)	1.29 (-1.90%)	1.56 (20.60%)	3.41 (119.18%)
กัมพูชา	0.06 (N.A.)	0.10 (62.75%)	0.11 (7.72%)	0.12 (7.81%)	0.19 (57.70%)
อินโดนีเซีย	45.66 (N.A.)	24.41 (-46.55%)	25.06 (2.70%)	51.64 (106.02%)	31.92 (-38.19%)
ลาว	0.14 (N.A.)	0.08 (-47.42%)	0.14 (80.88%)	0.30 (114.83%)	0.28 (-5.50%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	87.17 (N.A.)	69.27 (-20.54%)	77.40 (11.74%)	104.43 (34.93%)	91.26 (-12.61%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 1533 อุตสาหกรรมการผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูป

ในหมวดอุตสาหกรรม 1533 ของไทยจะประกอบไปด้วยอาหารสัตว์สำเร็จรูปของสัตว์เศรษฐกิจต่อไปนี้เป็น สุนัข โค ไก่ เป็ด ปลา กุ้ง รวมทั้ง พรีมิกซ์ โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูป (ISIC 1533) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนซึ่งตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ.2543-พ.ศ.2546 ลักษณะของการค้าภายในประเทศมีลักษณะที่มีมูลค่าเพิ่ม แต่สำหรับในปี พ.ศ.2547 นั้น มูลค่าการค้าภายในประเทศของไทย มีมูลค่าที่ลดลงเหลือเพียง 835 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลง 10.95 เปอร์เซ็นต์ อย่างไรก็ตามมูลค่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียน ก็มีแนวโน้มของการค้าที่เพิ่มขึ้นอยู่ทุกปี โดยในปี พ.ศ.2547 มีมูลค่าเพิ่มเป็น 87 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นอัตราที่เพิ่มขึ้น 19.20 เปอร์เซ็นต์ จากปีที่ผ่านมา สำหรับประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรม การผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูป (ISIC 1533) คือประเทศมาเลเซีย และเวียดนาม โดยประเทศไทยมีแนวโน้มการส่งออกไปยังทั้ง 2 ประเทศ เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยในปี พ.ศ. 2547 อัตราการส่งออกของไทยไปยังมาเลเซีย และเวียดนาม เพิ่มขึ้นคิดเป็น 10.94 เปอร์เซ็นต์ และ 3.22 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งอย่างไรก็ตาม ลาวและกัมพูชาก็มีอัตราการส่งออกจากไทยที่สูงเช่นกัน โดยคิดเป็น 50.83 เปอร์เซ็นต์ และ 105.25 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.8 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 1533

หน่วย ล้านดอลลาร์ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	704.84 (N.A.)	872.69 (23.81%)	870.62 (-0.24%)	938.36 (7.78%)	835.58 (-10.95%)
บรูไน	0.03 (N.A.)	0.14 (277.27%)	0.15 (2.92%)	0.07 (-55.55%)	0.28 (329.89%)
มาเลเซีย	12.33 (N.A.)	19.28 (56.30%)	27.85 (44.46%)	32.52 (16.76%)	36.08 (10.95%)
เมียนมาร์	1.04 (N.A.)	1.78 (69.71%)	1.91 (7.57%)	1.95 (1.84%)	1.91 (-1.95%)
ฟิลิปปินส์	1.75 (N.A.)	1.47 (-16.42%)	2.60 (76.90%)	2.85 (9.50%)	4.39 (54.22%)
สิงคโปร์	1.39 (N.A.)	1.51 (8.22%)	2.00 (32.49%)	2.49 (24.24%)	2.23 (-10.26%)
เวียดนาม	26.09 (N.A.)	15.40 (-40.98%)	15.52 (0.78%)	20.74 (33.62%)	21.40 (3.22%)
กัมพูชา	0.20 (N.A.)	1.24 (503.95%)	2.14 (72.47%)	4.54 (112.68%)	9.32 (105.25%)
อินโดนีเซีย	1.56 (N.A.)	1.97 (25.81%)	2.75 (39.26%)	4.79 (74.29%)	6.54 (36.63%)
ลาว	2.63 (N.A.)	1.86 (-29.48%)	3.06 (64.54%)	3.77 (23.08%)	5.68 (50.83%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	47.07 (N.A.)	44.65 (-5.15%)	57.98 (29.84%)	73.70 (27.12%)	87.85 (19.20%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 1541 อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทอบ

ในหมวดอุตสาหกรรม 1541 ของไทยจะประกอบไปด้วย ขนมปังกรอบ แครกเกอร์ บิสกิต ขนมปังเวเฟอร์ คุกกี้ และเค้ก โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรม การผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทอบ (ISIC 1541) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศ มากกว่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ.2543- พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศ มีลักษณะที่มีมูลค่าเพิ่ม โดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้น คิดเป็น 23.66 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งอย่างไรก็ดี แนวโน้มของการค้าของไทยภายในภูมิภาคอาเซียน ก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นด้วยเช่นกัน โดยในปี พ.ศ.2547 อัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกภายในภูมิภาคอาเซียนมีอัตราเพิ่มขึ้นที่สูงขึ้น ซึ่งคิดเป็น 32.68 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทอบ (ISIC 1541) คือประเทศกัมพูชา ลาว และสิงคโปร์ โดยประเทศไทยมีแนวโน้มการส่งออกไปยังประเทศลาว เพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยอัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกไปยังประเทศลาว ในปี พ.ศ. 2547 คิดเป็น 41.25 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.9 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 1541

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	66.38 (N.A.)	60.23 (-9.26%)	63.34 (5.17%)	79.41 (25.38%)	98.20 (23.66%)
บรูไน	0.13 (N.A.)	0.17 (28.17%)	0.26 (53.42%)	0.21 (-17.95%)	0.57 (166.42%)
มาเลเซีย	1.05 (N.A.)	0.71 (-33.18%)	2.11 (198.58%)	2.81 (33.17%)	2.04 (-27.37%)
เมียนมาร์	4.38 (N.A.)	1.24 (-71.59%)	0.61 (-51.12%)	1.71 (181.14%)	3.20 (87.28%)
ฟิลิปปินส์	0.14 (N.A.)	0.13 (-6.82%)	0.13 (-4.73%)	0.16 (23.00%)	0.35 (124.85%)
สิงคโปร์	3.08 (N.A.)	2.99 (-2.98%)	3.44 (15.00%)	3.29 (-4.23%)	4.70 (42.72%)
เวียดนาม	0.37 (N.A.)	0.62 (64.43%)	1.23 (99.22%)	2.08 (68.74%)	3.07 (47.78%)
กัมพูชา	2.12 (N.A.)	3.20 (50.36%)	4.78 (49.43%)	4.99 (4.50%)	5.99 (20.02%)
อินโดนีเซีย	0.70 (N.A.)	0.68 (-3.95%)	1.01 (49.00%)	1.50 (48.10%)	1.95 (30.35%)
ลาว	4.55 (N.A.)	4.11 (-9.71%)	4.09 (-0.62%)	4.06 (-0.59%)	5.74 (41.25%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	16.55 (N.A.)	13.85 (-16.36%)	17.65 (27.45%)	20.81 (17.93%)	27.61 (32.68%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 1542 อุตสาหกรรมการผลิตน้ำตาล

ในหมวดอุตสาหกรรม 1542 ของไทยจะประกอบไปด้วย น้ำตาลทรายดิบ น้ำตาลทรายขาว น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ และ กากน้ำตาล โดย ในช่วงปี พ.ศ.2543-พ.ศ.2546 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตน้ำตาล (ISIC 1542) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียน แต่ในปี พ.ศ. 2547 กลับมีมูลค่าการค้าภายในประเทศลดลง แต่อย่างไรก็ตามมูลค่าการค้าภายในประเทศก็แตกต่างไปจากมูลค่าการค้าภายในกลุ่มภูมิภาคอาเซียนที่ไม่มากนัก โดยในช่วง พ.ศ. 2547 มีมูลค่าที่แตกต่างกันเพียง 15.71 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เท่านั้น

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตน้ำตาล (ISIC 1542) คือประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ และ กัมพูชา โดยประเทศไทยมีแนวโน้มการส่งออกไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนสูงขึ้น ยกเว้นประเทศฟิลิปปินส์ เพียงประเทศเดียวซึ่งอัตราการส่งออกในปี พ.ศ.2547 ของไทยไปยังประเทศกัมพูชามีอัตราการเปลี่ยนแปลงสูงที่สุดคิดเป็น 59.10 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.10 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 1542

หน่วย ล้านดอลลาร์ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	203.41 (N.A.)	366.50 (80.17%)	369.26 (0.75%)	413.71 (12.04%)	394.06 (-4.75%)
บรูไน	0.60 (N.A.)	2.52 (316.69%)	1.83 (-27.34%)	0.41 (-77.69%)	1.77 (333.14%)
มาเลเซีย	41.21 (N.A.)	69.02 (67.46%)	58.76 (-14.87%)	76.70 (30.54%)	96.81 (26.21%)
เมียนมาร์	7.15 (N.A.)	0.00 (-99.97%)	0.02 (783.22%)	0.34 (1691.77%)	1.12 (229.60%)
ฟิลิปปินส์	12.75 (N.A.)	2.69 (-78.94%)	11.24 (318.46%)	17.33 (54.18%)	10.91 (-37.03%)
สิงคโปร์	5.79 (N.A.)	12.94 (123.35%)	26.35 (103.55%)	16.86 (-36.02%)	20.35 (20.74%)
เวียดนาม	0.19 (N.A.)	28.70 (14605.81%)	13.06 (-54.50%)	7.28 (-44.25%)	9.42 (29.38%)
กัมพูชา	5.69 (N.A.)	40.77 (616.01%)	48.60 (19.22%)	23.08 (-52.51%)	36.72 (59.10%)
อินโดนีเซีย	208.76 (N.A.)	166.74 (-20.13%)	173.78 (4.22%)	217.10 (24.93%)	226.81 (4.47%)
ลาว	2.14 (N.A.)	10.86 (406.27%)	6.67 (-38.57%)	4.40 (-34.09%)	5.86 (33.22%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	284.33 (N.A.)	334.25 (17.55%)	340.31 (1.81%)	363.50 (6.82%)	409.78 (12.73%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 1544 อุตสาหกรรมการผลิตมะกะโรนี เส้นบะหมี่ เส้นก๋วยเตี๋ยว เส้นหมี่ วุ้นเส้น

ในหมวดอุตสาหกรรม 1544 ของไทยจะประกอบไปด้วย บะหมี่กึ่งสำเร็จรูปโดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรม การผลิตมะกะโรนี เส้นบะหมี่ เส้นก๋วยเตี๋ยว เส้นหมี่ วุ้นเส้น (ISIC 1544) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนซึ่งตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ.2543- พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศมีลักษณะที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ.2547มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้น คิดเป็น 16.60 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งอย่างไรก็ดีแนวโน้มของการค้าของไทยภายในภูมิภาคอาเซียนก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน โดยในปี พ.ศ.2547อัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกภายในภูมิภาคอาเซียนมีอัตราเพิ่มขึ้นที่สูงขึ้นซึ่งคิดเป็น 12.13 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตมะกะโรนี เส้นบะหมี่ เส้นก๋วยเตี๋ยว เส้นหมี่ วุ้นเส้น (ISIC 1544) คือประเทศมาเลเซีย ลาว และสิงคโปร์ โดยประเทศไทยมีแนวโน้มการส่งออกไปยังประเทศลาว เพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดโดยอัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกไปยังประเทศลาวในปี พ.ศ. 2547 คิดเป็น 42.03 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.11 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 1544

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	84.26 (N.A.)	139.00 (64.96%)	137.03 (-1.41%)	134.48 (-1.86%)	156.80 (16.60%)
บรูไน	0.06 (N.A.)	0.12 (84.50%)	0.14 (19.50%)	0.15 (5.61%)	0.22 (46.05%)
มาเลเซีย	5.89 (N.A.)	6.26 (6.18%)	6.38 (1.99%)	6.02 (-5.67%)	6.18 (2.58%)
เมียนมาร์	0.49 (N.A.)	0.16 (-68.46%)	0.13 (-15.08%)	0.12 (-6.78%)	0.39 (216.53%)
ฟิลิปปินส์	0.02 (N.A.)	0.03 (2.14%)	0.06 (94.47%)	0.06 (-2.88%)	0.10 (66.69%)
สิงคโปร์	1.84 (N.A.)	1.18 (-36.21%)	1.12 (-4.90%)	1.36 (21.23%)	1.53 (13.05%)
เวียดนาม	0 (N.A.)	0.01 (0.00%)	0.00 (-100.00%)	0.03 (0.00%)	0.16 (0.00%)
กัมพูชา	0.09 (N.A.)	0.40 (352.66%)	0.15 (-63.43%)	0.79 (433.91%)	0.64 (-19.24%)
อินโดนีเซีย	0.09 (N.A.)	0.01 (35.75%)	0.02 (27.49%)	0.03 (99.39%)	0.03 (-2.14%)
ลาว	0.88 (N.A.)	1.05 (18.55%)	1.09 (3.46%)	1.20 (10.47%)	1.71 (42.03%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	9.31 (N.A.)	9.22 (-1.07%)	9.09 (-1.38%)	9.76 (7.41%)	10.95 (12.13%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 1549 อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ ที่มีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

ในหมวดอุตสาหกรรม 1549 ของไทยจะประกอบไปด้วย ซอสถั่วเหลือง เต้าเจี้ยว ซีอิ๊ว และน้ำปลา โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ ที่มีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 1549) ที่เป็นลักษณะของการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนมากกว่าการค้าภายในประเทศอย่างเห็นได้ชัดเจน โดยแนวโน้มของการส่งออกไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น โดยอัตราการส่งออกของประเทศไทยไปยังประเทศต่างๆ ในอาเซียนในปี พ.ศ.2547 คิดเป็น 22.25 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ ที่มีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 1549) คือประเทศมาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ซึ่งประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกไปยัง 3 ประเทศดังกล่าวในมูลค่าที่สูงอย่างเห็นได้ชัดและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ และนอกจากนี้แนวโน้มการส่งออกของไทยไปยังประเทศ เมียนมาร์ เวียดนาม กัมพูชา และลาว ก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นด้วยเช่นกัน ซึ่งในปี พ.ศ. 2547 ก็มีอัตราการส่งออกที่เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยคิดเป็น 26.92 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.12 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 1549

หน่วย ล้านเหรียญ สวอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	0.97 (N.A.)	15.21 (1464.90%)	17.00 (11.76%)	18.30 (7.61%)	22.02 (20.34%)
บรูไน	0.33 (N.A.)	0.36 (4.97%)	0.44 (24.57%)	0.59 (32.15%)	0.48 (-17.59%)
มาเลเซีย	12.09 (N.A.)	14.17 (17.13%)	18.49 (30.54%)	71.44 (286.31%)	85.30 (19.39%)
เมียนมาร์	9.75 (N.A.)	4.91 (-49.68%)	5.23 (6.60%)	11.01 (110.46%)	14.80 (34.44%)
ฟิลิปปินส์	17.33 (N.A.)	30.60 (76.55%)	40.31 (31.72%)	57.00 (41.42%)	70.48 (23.65%)
สิงคโปร์	15.35 (N.A.)	14.73 (-4.08%)	17.10 (16.12%)	22.50 (31.57%)	24.53 (9.00%)
เวียดนาม	1.94 (N.A.)	3.88 (99.39%)	8.00 (106.33%)	12.55 (56.97%)	17.23 (37.32%)
กัมพูชา	6.86 (N.A.)	10.51 (53.11%)	8.37 (-20.38%)	9.82 (17.34%)	11.38 (15.86%)
อินโดนีเซีย	2.62 (N.A.)	4.07 (55.12%)	4.51 (10.74%)	6.23 (38.19%)	9.85 (57.95%)
ลาว	4.63 (N.A.)	4.63 (0.04%)	7.49 (61.74%)	11.47 (53.01%)	13.64 (18.97%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	70.94 (N.A.)	87.85 (23.84%)	109.95 (25.15%)	202.62 (84.29%)	247.69 (22.25%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 1553 อุตสาหกรรมการผลิตมอลต์ลิกเคอและมอลต์

ในหมวดอุตสาหกรรม 1553 ของไทยจะประกอบไปด้วย การผลิตเบียร์ โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตมอลต์ลิกเคอและมอลต์ (ISIC 1553) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนอย่างชัดเจน โดยมูลค่าของการค้าภายในประเทศและมูลค่าของการค้าภายในอาเซียนนั้นมีมูลค่าที่แตกต่างอย่างสูง ซึ่งอย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ.2543- พ.ศ.2545 การค้าภายในประเทศมีมูลค่าลดลงแต่หลังจากนั้นมูลค่าการค้าภายในประเทศ ก็กลับเพิ่มสูงขึ้น โดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้น คิดเป็น 7.83 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรม การผลิตมอลต์ลิกเคอและมอลต์ (ISIC1553) คือประเทศกัมพูชาและสิงคโปร์ โดยประเทศไทยมีแนวโน้มการส่งออกไปยังประเทศกัมพูชา เพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยอัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกไปยังประเทศกัมพูชา ในปี พ.ศ. 2547 คิดเป็น 24.12 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งในขณะเดียวกันอัตราการส่งออกของไทยไปยังสิงคโปร์กลับลดลงอย่างมากโดยคิดลดลงเป็น 69.06 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.13 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 1553

หน่วย ล้านเหรียญ สวอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	1229.67 (N.A.)	1219.27 (-0.85%)	1018.19 (-16.49%)	1191.54 (17.03%)	1284.82 (7.83%)
บรูไน	0 (N.A.)	0.00 (0.00%)	0.00 (0.00%)	0.00 (0.00%)	0.00 (0.00%)
มาเลเซีย	1.74 (N.A.)	2.22 (27.37%)	0.53 (-76.07%)	1.06 (99.90%)	0.76 (-28.22%)
เมียนมาร์	1.33 (N.A.)	0.15 (-88.52%)	0.15 (-4.87%)	0.40 (173.16%)	1.22 (207.33%)
ฟิลิปปินส์	0.0001 (N.A.)	0.00 (-100.00%)	0.00 (0.00%)	0.03 (0.00%)	0.03 (-4.30%)
สิงคโปร์	0.23 (N.A.)	2.83 (1091.58%)	11.93 (321.41%)	12.55 (5.16%)	3.88 (-69.08%)
เวียดนาม	0.01 (N.A.)	0.00 (-96.11%)	0.00 (-61.59%)	0.02 (12770.59%)	0.05 (162.17%)
กัมพูชา	5.35 (N.A.)	5.65 (5.63%)	11.80 (108.65%)	10.78 (-8.61%)	13.38 (24.14%)
อินโดนีเซีย	0.18 (N.A.)	0.18 (-0.59%)	0.07 (-63.67%)	0.00 (-100.00%)	0.06 (0.00%)
ลาว	0.09 (N.A.)	0.06 (-33.70%)	0.04 (-29.01%)	0.03 (-26.14%)	0.04 (23.25%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	8.94 (N.A.)	11.10 (24.04%)	24.51 (120.92%)	24.87 (1.46%)	19.43 (-21.88%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 1554 อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ รวมทั้งการผลิตน้ำแร่บรรจุขวด

ในหมวดอุตสาหกรรม 1554 ของไทยจะประกอบไปด้วย น้ำอัดลม น้ำโซดา น้ำหวานและ น้ำบริสุทธิ์ โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์รวมทั้งการผลิตน้ำแร่บรรจุขวด (ISIC 1554) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน โดยแนวโน้มการค้าภายในประเทศนั้นมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการขยายตัวคิดเป็น 11.28 เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้แนวโน้มของการส่งออกไปยังประเทศต่างๆในภูมิภาคอาเซียนก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นโดยอัตราการส่งออกของประเทศไทยไปยังประเทศต่างๆในอาเซียนในปี พ.ศ.2547 คิดเป็น 37.57 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์รวมทั้งการผลิตน้ำแร่บรรจุขวด (ISIC 1554)คือประเทศกัมพูชาและเมียนมาร์ซึ่งประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกไปยัง 2 ประเทศดังกล่าวในมูลค่าที่สูงอย่างเห็นได้ชัดและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ นอกจากนี้ แนวโน้มการส่งออกของไทยไปยังประเทศ เวียดนามและลาว ก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นด้วยเช่นกัน ซึ่งในปี พ.ศ. 2547 ก็มีอัตราการส่งออกที่เพิ่มขึ้น คิดเป็น 55.89 เปอร์เซ็นต์และ 17.29 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ

ตารางที่ 5.14 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 1554

หน่วย ล้านเหรียญ ลวอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	97.23 (N.A.)	145.72 (49.86%)	157.03 (7.76%)	179.44 (14.27%)	199.68 (11.28%)
บรูไน	0.31 (N.A.)	0.13 (-57.81%)	0.18 (37.22%)	0.21 (16.47%)	0.18 (-14.40%)
มาเลเซีย	5.35 (N.A.)	4.84 (-9.76%)	5.07 (4.85%)	5.78 (13.96%)	7.48 (29.42%)
เมียนมาร์	18.68 (N.A.)	8.71 (-53.38%)	8.70 (-0.17%)	10.53 (21.05%)	16.95 (60.99%)
ฟิลิปปินส์	3.14 (N.A.)	4.11 (30.59%)	4.19 (2.12%)	3.89 (-7.14%)	5.01 (28.62%)
สิงคโปร์	2.36 (N.A.)	2.32 (-2.03%)	1.41 (-39.25%)	1.62 (15.42%)	1.70 (4.99%)
เวียดนาม	2.85 (N.A.)	0.77 (-72.88%)	0.66 (-14.95%)	1.29 (95.90%)	2.01 (55.89%)
กัมพูชา	11.68 (N.A.)	17.73 (51.73%)	10.68 (-39.79%)	18.03 (68.81%)	22.30 (23.69%)
อินโดนีเซีย	9.85 (N.A.)	10.49 (6.45%)	9.11 (-13.18%)	7.76 (-14.83%)	14.06 (81.13%)
ลาว	10.95 (N.A.)	15.76 (43.84%)	9.44 (-40.08%)	10.47 (10.84%)	12.28 (17.29%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	65.21 (N.A.)	64.86 (-0.55%)	49.44 (-23.78%)	59.57 (20.50%)	81.95 (37.57%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 1711 อุตสาหกรรมการจัดเตรียมและการปั่นเส้นใยสิ่งทอ รวมทั้งการทอสิ่งทอ

ในหมวดอุตสาหกรรม 1711 ของไทยจะประกอบไปด้วยผ้าฝ้ายบริสุทธิ์ ผ้าฝ้ายผสม โพลีเอสเตอร์บริสุทธิ์และโพลีเอสเตอร์ผสม โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการจัดเตรียมและการปั่นเส้นใยสิ่งทอรวมทั้งการทอสิ่งทอ (ISIC 1711) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนซึ่งตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ.2543- พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศมีลักษณะที่มีมูลค่าเพิ่ม โดยในปี พ.ศ. 2547 มีอัตราการเจริญเติบโตคิดเป็น 8.58 เปอร์เซ็นต์ แต่อย่างไรก็ตามแนวโน้มของการค้าของไทยภายในภูมิภาคอาเซียนก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นด้วยเช่นกัน โดยในปี พ.ศ.2547 อัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกภายในภูมิภาคอาเซียนมีอัตราเพิ่มขึ้นที่สูงขึ้นซึ่งคิดเป็น 32.68 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการจัดเตรียมและการปั่นเส้นใยสิ่งทอรวมทั้งการทอสิ่งทอ (ISIC 1711)คือ มาเลเซีย สิงคโปร์ และเวียดนาม โดยประเทศไทยมีแนวโน้มการส่งออกไปยังประเทศเวียดนาม เพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดโดยอัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกไปยังประเทศเวียดนามในปี พ.ศ. 2547 คิดเป็น 22.06 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.15 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 1711

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	385.99 (N.A.)	440.84 (14.21%)	443.53 (0.61%)	438.92 (-1.04%)	476.59 (8.58%)
บรูไน	0.30 (N.A.)	0.31 (0.63%)	0.21 (-30.29%)	0.18 (-14.20%)	0.37 (99.29%)
มาเลเซีย	36.87 (N.A.)	28.07 (-23.89%)	25.45 (-9.31%)	40.79 (60.23%)	43.91 (7.65%)
เมียนมาร์	18.04 (N.A.)	14.89 (-17.50%)	13.82 (-7.16%)	22.74 (64.51%)	22.93 (0.82%)
ฟิลิปปินส์	18.80 (N.A.)	22.99 (22.24%)	23.20 (0.93%)	22.69 (-2.21%)	24.93 (9.90%)
สิงคโปร์	33.37 (N.A.)	44.05 (31.98%)	27.29 (-38.06%)	31.86 (16.76%)	33.46 (5.01%)
เวียดนาม	23.52 (N.A.)	20.08 (-14.65%)	21.10 (5.09%)	25.21 (19.48%)	30.77 (22.06%)
กัมพูชา	5.44 (N.A.)	8.45 (55.24%)	8.41 (-0.50%)	10.26 (22.09%)	18.75 (82.76%)
อินโดนีเซีย	25.05 (N.A.)	14.28 (-43.03%)	12.40 (-13.10%)	17.28 (39.33%)	20.99 (21.44%)
ลาว	17.37 (N.A.)	22.57 (29.90%)	23.22 (2.89%)	27.77 (19.57%)	26.47 (-4.67%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	178.81 (N.A.)	175.68 (-1.75%)	155.11 (-11.71%)	198.78 (28.15%)	222.57 (11.97%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 1721 อุตสาหกรรมการผลิตสิ่งทอสำเร็จรูป ยกเว้นเครื่องแต่งกาย

ในหมวดอุตสาหกรรม 1721 ของไทยจะประกอบไปด้วยผ้าขนวม เครื่องนอน ผ้าปูที่นอน ปลอกหมอน และผ้าคลุมเตียงโดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตสิ่งทอสำเร็จรูปยกเว้นเครื่องแต่งกาย (ISIC 1721) ที่เป็นลักษณะของการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนมากกว่าการค้าภายในประเทศซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2546 ลักษณะของการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่ลดลงแต่กลับเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยในปี พ.ศ.2547 ซึ่งมีมูลค่า 11 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นอัตราการเจริญเติบโตเพียง 1.79 เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้หากพิจารณาถึงลักษณะของการค้าภายในประเทศก็พบว่าในอุตสาหกรรมดังกล่าวลักษณะการค้าภายในประเทศของไทยก็มีแนวโน้มที่จะลดลงเป็นอย่างมาก

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตสิ่งทอสำเร็จรูปยกเว้นเครื่องแต่งกาย (ISIC 1721) คือประเทศสิงคโปร์ และมาเลเซีย ซึ่งประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกไปยัง 2 ประเทศดังกล่าวในมูลค่าที่สูงอย่างเห็นได้ชัด แต่อย่างไรก็ตามแนวโน้มการส่งออกของไทยไปยังสิงคโปร์ก็มีแนวโน้มที่ลดลงอย่างสูงเช่นกัน และประเทศลาวก็เป็นอีกหนึ่งประเทศที่มีมูลค่าการส่งออกโดยประเทศไทยที่ลดลง โดยในปี พ.ศ.2547 คิดเป็นอัตราการลดลงถึง 45.97 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.16 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 1721

หน่วย ล้านดอลลาร์	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	0.18 (N.A.)	1.80 (891.83%)	1.96 (9.20%)	0.86 (-56.10%)	0.00 (-100.00%)
บรูไน	0.23 (N.A.)	0.14 (-40.88%)	0.28 (98.48%)	0.27 (-1.79%)	0.70 (158.96%)
มาเลเซีย	1.30 (N.A.)	1.40 (7.02%)	1.58 (12.56%)	1.55 (-1.35%)	2.53 (62.59%)
เมียนมาร์	1.69 (N.A.)	1.39 (-17.63%)	1.03 (-25.92%)	1.09 (5.75%)	1.37 (25.19%)
ฟิลิปปินส์	0.34 (N.A.)	0.27 (-21.84%)	0.61 (125.53%)	0.42 (-32.13%)	0.62 (47.95%)
สิงคโปร์	3.81 (N.A.)	3.86 (1.09%)	2.67 (-30.81%)	3.83 (43.58%)	2.95 (-22.86%)
เวียดนาม	0.86 (N.A.)	1.29 (48.41%)	0.64 (-50.48%)	2.08 (226.43%)	1.05 (-49.70%)
กัมพูชา	0.78 (N.A.)	0.84 (7.19%)	0.88 (4.64%)	0.90 (2.17%)	1.30 (45.03%)
อินโดนีเซีย	0.13 (N.A.)	0.14 (0.56%)	0.15 (11.46%)	0.12 (-20.44%)	0.48 (301.61%)
ลาว	1.82 (N.A.)	2.01 (10.17%)	2.21 (9.88%)	1.16 (-47.48%)	0.63 (-45.96%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	11.00 (N.A.)	11.33 (2.95%)	10.04 (-11.39%)	11.42 (13.76%)	11.63 (1.80%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 1729 อุตสาหกรรมการผลิตสิ่งทออื่น ๆ ซึ่งมิได้จัดไว้ในที่อื่น

ในหมวดอุตสาหกรรม 1729 ของไทยจะประกอบไปด้วยผ้าลูกไม้และยางยืด โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตสิ่งทออื่น ๆ ซึ่งมิได้จัดไว้ในที่อื่น (ISIC 1729) ที่เป็นลักษณะของการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนมากกว่าการค้าภายในประเทศซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2546 ลักษณะของการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นแต่กลับลดลงเพียงเล็กน้อยในปี พ.ศ.2547 ซึ่งมีมูลค่า 69 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นอัตราการลดลง 5.90 เปอร์เซ็นต์ แต่อย่างไรก็ตามในอุตสาหกรรมดังกล่าวมีมูลค่าของการค้าภายในประเทศและมูลค่าการค้าในอาเซียนที่ไม่แตกต่างกันมากนัก

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตสิ่งทอสำเร็จรูปยกเว้นเครื่องแต่งกาย (ISIC 1721) คือประเทศอินโดนีเซีย และมาเลเซีย ซึ่งประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกไปยัง 2 ประเทศดังกล่าวในมูลค่าที่สูงอย่างเห็นได้ชัดแต่อย่างไรก็ตามแนวโน้มการส่งออกของไทยไปยังมาเลเซียก็มีแนวโน้มที่ลดลงอย่างสูงเช่นกัน นอกจากนี้ประเทศลาวและเมียนมาร์ ก็เป็นประเทศที่มีแนวโน้มว่าประเทศไทยจะส่งสินค้าในอุตสาหกรรมดังกล่าว ไปยัง 2 ประเทศนี้มากขึ้น

ตารางที่ 5.17 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 1729

หน่วย ล้านดอลลาร์ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	42.29 (N.A.)	37.19 (-12.08%)	47.19 (26.90%)	56.09 (18.86%)	51.88 (-7.51%)
บรูไน	0.15 (N.A.)	0.21 (30.19%)	0.12 (-39.70%)	0.14 (10.60%)	0.13 (-3.13%)
มาเลเซีย	13.24 (N.A.)	15.71 (18.69%)	14.74 (-6.22%)	14.91 (1.19%)	12.39 (-16.96%)
เมียนมาร์	1.44 (N.A.)	1.87 (29.18%)	1.92 (2.60%)	1.68 (-12.41%)	2.13 (26.94%)
ฟิลิปปินส์	17.14 (N.A.)	12.05 (-29.69%)	12.00 (-0.44%)	10.25 (-14.57%)	6.83 (-33.40%)
สิงคโปร์	4.13 (N.A.)	4.63 (12.05%)	7.15 (54.41%)	8.01 (12.11%)	8.75 (9.18%)
เวียดนาม	2.01 (N.A.)	4.11 (104.20%)	4.88 (18.59%)	10.99 (125.34%)	10.19 (-7.31%)
กัมพูชา	0.99 (N.A.)	1.16 (16.49%)	1.72 (48.38%)	1.67 (-3.12%)	1.84 (10.54%)
อินโดนีเซีย	6.56 (N.A.)	11.71 (78.25%)	20.65 (76.43%)	23.03 (11.51%)	23.14 (0.47%)
ลาว	1.93 (N.A.)	2.10 (8.49%)	2.09 (-0.34%)	2.66 (27.04%)	3.62 (36.13%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	47.63 (N.A.)	53.55 (12.43%)	65.27 (21.89%)	73.34 (12.37%)	69.01 (-5.90%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 1730 อุตสาหกรรมการผลิตผ้าและสิ่งของที่ได้จากการถักนิตติ้งและโครเชต์

ในหมวดอุตสาหกรรม 1730 ของไทยจะประกอบไป เครื่องแต่งกายชั้นใน เครื่องแต่งกายชั้นนอกของทั้งชายและหญิงที่ได้จากการถัก โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตผ้าและสิ่งของที่ได้จากการถักนิตติ้งและโครเชต์ (ISIC 1730) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศ มากกว่า การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งตั้งแต่ปี พ.ศ.2543- พ.ศ.2545 ลักษณะของการค้าภายในประเทศมีลักษณะที่มีมูลค่าเพิ่ม แต่ในปีต่อมา กลับมีมูลค่าที่ลดลง โดยในปีพ.ศ.2547 นั้น มีอัตราการการค้าที่ลดลง 1.26 เปอร์เซ็นต์ อย่างไรก็ตาม แนวโน้มของการค้าของไทยภายในภูมิภาคอาเซียน ก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น โดยในปี พ.ศ.2547 อัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกภายในภูมิภาคอาเซียนมีอัตราเพิ่มที่สูงขึ้นซึ่งคิดเป็น 31.79 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตผ้าและสิ่งของที่ได้จากการถักนิตติ้งและโครเชต์ (ISIC 1730) คือ ลาว กัมพูชา และมาเลเซียโดยประเทศไทยมีแนวโน้มการส่งออกไปยังประเทศลาว และกัมพูชา เพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยอัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกไปยังประเทศลาวและกัมพูชา ในปี พ.ศ. 2547 คิดเป็น 45.05 เปอร์เซ็นต์ และ 56.22 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

ตารางที่ 5.18 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 1730

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	82.57 (N.A.)	107.14 (29.75%)	115.27 (7.59%)	100.23 (-13.05%)	98.96 (-1.26%)
บรูไน	0.45 (N.A.)	0.44 (-4.76%)	0.39 (-10.96%)	0.32 (-17.06%)	0.34 (4.64%)
มาเลเซีย	4.39 (N.A.)	6.16 (40.31%)	5.98 (-2.91%)	10.03 (67.68%)	11.60 (15.67%)
เมียนมาร์	2.56 (N.A.)	1.63 (-36.66%)	2.36 (45.04%)	2.65 (12.63%)	2.62 (-1.15%)
ฟิลิปปินส์	3.93 (N.A.)	2.28 (-42.06%)	3.67 (61.06%)	5.00 (36.21%)	7.48 (49.57%)
สิงคโปร์	7.71 (N.A.)	8.65 (12.19%)	9.48 (9.58%)	9.22 (-2.73%)	11.40 (23.61%)
เวียดนาม	6.10 (N.A.)	6.19 (1.46%)	6.42 (3.74%)	7.16 (11.55%)	6.28 (-12.42%)
กัมพูชา	0.92 (N.A.)	3.27 (251.58%)	5.19 (58.72%)	9.95 (91.89%)	15.55 (56.22%)
อินโดนีเซีย	1.99 (N.A.)	3.88 (94.62%)	7.84 (102.26%)	8.50 (8.41%)	12.59 (48.19%)
ลาว	7.03 (N.A.)	10.36 (47.19%)	10.50 (1.36%)	13.45 (28.08%)	19.51 (45.05%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	35.12 (N.A.)	42.85 (21.99%)	51.83 (20.96%)	66.30 (27.91%)	87.37 (31.79%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 1810 อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกาย ยกเว้นที่ทำจากขนสัตว์

ในหมวดอุตสาหกรรม 1810 ของไทยจะประกอบไปด้วยเครื่องแต่งกายชั้นใน เครื่องแต่งกายชั้นนอกของทั้งชายและหญิงที่ได้จากการทอ โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกายยกเว้นที่ทำจากขนสัตว์ (ISIC 1810) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนโดยแนวโน้มของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมมีแนวโน้มที่ลดลง อย่างไรก็ตามแนวโน้มของการค้าของไทยภายในภูมิภาคอาเซียนก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น โดยในปี พ.ศ.2547 อัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกภายในภูมิภาคอาเซียนมีอัตราเพิ่มที่สูงขึ้นซึ่งคิดเป็น 18.32 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกายยกเว้นที่ทำจากขนสัตว์ (ISIC 1810) คือ สิงคโปร์ และมาเลเซียโดยประเทศไทยมีแนวโน้มการส่งออกไปยังประเทศมาเลเซีย เพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยอัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกไปยังประเทศมาเลเซียในปี พ.ศ. 2547 คิดเป็น 50.14 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.19 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 1810

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	139.62 (N.A.)	141.90 (1.63%)	137.81 (-2.89%)	120.83 (-12.32%)	97.03 (-19.70%)
บรูไน	0.76 (N.A.)	0.63 (-17.56%)	0.53 (-16.96%)	0.83 (57.38%)	1.33 (60.88%)
มาเลเซีย	4.98 (N.A.)	6.19 (24.16%)	5.77 (-6.85%)	7.44 (28.89%)	11.16 (50.14%)
เมียนมาร์	11.11 (N.A.)	8.25 (-25.75%)	6.32 (-23.48%)	6.11 (-3.21%)	6.00 (-1.78%)
ฟิลิปปินส์	6.15 (N.A.)	6.39 (3.82%)	7.38 (15.47%)	10.17 (37.86%)	10.18 (0.13%)
สิงคโปร์	22.45 (N.A.)	23.09 (2.84%)	19.57 (-15.24%)	25.73 (31.48%)	29.75 (15.62%)
เวียดนาม	0 (N.A.)	0.00 (0.00%)	0.00 (0.00%)	0.00 (0.00%)	0.00 (0.00%)
กัมพูชา	1.25 (N.A.)	1.96 (55.99%)	1.96 (-0.05%)	1.99 (1.59%)	1.99 (-0.24%)
อินโดนีเซีย	0.79 (N.A.)	1.55 (95.79%)	2.35 (51.61%)	2.34 (-0.10%)	3.89 (66.07%)
ลาว	1.40 (N.A.)	1.80 (28.82%)	1.61 (-11.00%)	2.01 (25.01%)	2.68 (33.44%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	48.92 (N.A.)	49.87 (1.93%)	45.47 (-8.82%)	56.62 (24.52%)	66.99 (18.32%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 1911 อุตสาหกรรมการฟอกและการตกแต่งหนังฟอก

ในหมวดอุตสาหกรรม 1911 ของไทยจะประกอบไปด้วยหนังโคและหนังกระบือ ฟอกสำเร็จ โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมฟอก และการตกแต่งหนังฟอก (ISIC 1911) ที่เป็นลักษณะของการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาค อาเซียนมากกว่าการค้าภายในประเทศ ซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2546 ลักษณะของการค้า ภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นแต่กลับลดลงเพียงเล็กน้อยในปี พ.ศ.2547 ซึ่งมีมูลค่า 42 ล้านดอลลาร์สหรัฐคิดเป็นอัตราการลดลง 2.70 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่ มูลค่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียน ในปี 2547 มีอัตราเพิ่มขึ้นสูงขึ้นคิดเป็น 36.76 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมฟอกและการตกแต่งหนังฟอก (ISIC 1911) คือประเทศเวียดนาม และอินโดนีเซีย ซึ่งประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกไปยัง 2 ประเทศดังกล่าวในมูลค่าที่สูงอย่างเห็นได้ชัดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศเวียดนามมีอัตราการเจริญเติบโตที่โดดเด่นมากซึ่งคิดเป็น 57.51 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังอินโดนีเซีย คิดเป็น 45.26 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.20 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยัง ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 1911

หน่วย ล้านดอลลาร์ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	28.62 (N.A.)	30.00 (4.83%)	44.41 (48.01%)	44.08 (-0.73%)	42.89 (-2.70%)
บรูไน	0 (N.A.)	0.00 (0.00%)	0.00 (-100.00%)	0.01 (0.00%)	0.00 (-94.98%)
มาเลเซีย	12.18 (N.A.)	15.45 (26.75%)	20.80 (34.64%)	22.96 (10.42%)	23.80 (3.63%)
เมียนมาร์	0 (N.A.)	0.76 (0.00%)	0.07 (-91.37%)	0.12 (88.17%)	0.12 (-1.80%)
ฟิลิปปินส์	2.86 (N.A.)	2.03 (-29.26%)	3.70 (82.44%)	1.73 (-53.32%)	1.53 (-11.33%)
สิงคโปร์	2.48 (N.A.)	3.58 (43.91%)	1.38 (-61.37%)	3.02 (118.51%)	4.70 (55.57%)
เวียดนาม	7.01 (N.A.)	19.15 (172.81%)	23.91 (24.87%)	39.48 (65.14%)	62.18 (57.50%)
กัมพูชา	0.28 (N.A.)	0.55 (93.25%)	1.44 (162.26%)	3.45 (140.12%)	2.98 (-13.53%)
อินโดนีเซีย	5.93 (N.A.)	17.69 (198.37%)	17.48 (-1.21%)	20.20 (15.56%)	29.34 (45.26%)
ลาว	0.13 (N.A.)	0.35 (151.59%)	0.27 (-23.66%)	0.64 (142.37%)	0.65 (0.40%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	30.90 (N.A.)	59.55 (92.66%)	69.03 (15.93%)	91.61 (32.72%)	125.30 (36.77%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 1912 อุตสาหกรรมการผลิตกระเป๋าเดินทาง กระเป๋าถือ และสิ่งที่คล้ายกัน อานม้า และเครื่องเทียมลาก

ในหมวดอุตสาหกรรม 1912 ของไทยจะประกอบไปด้วยหนังกระเป๋าเดินทางและกระเป๋าถือ โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตกระเป๋าเดินทาง กระเป๋าถือและสิ่งที่คล้ายกันอานม้าและเครื่องเทียมลาก (ISIC 1912) ที่เป็นลักษณะของการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนมากกว่าการค้าภายในประเทศซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2546 ลักษณะของการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่ลดลงโดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการลดลงคิดเป็น 17.67 เปอร์เซ็นต์ในขณะที่มูลค่าการค้าภายในประเทศก็มีแนวโน้มที่ลดลงเช่นกัน

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตกระเป๋าเดินทาง กระเป๋าถือและสิ่งที่คล้ายกัน อานม้าและเครื่องเทียมลาก (ISIC 1912) คือประเทศสิงคโปร์ ซึ่งประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกไปยังสิงคโปร์ที่สูงอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปี พ.ศ. 2547 ซึ่งมีสัดส่วนมูลค่าที่ส่งไปยังสิงคโปร์ต่อมูลค่าทั้งหมดในอาเซียน คิดเป็น 58.63 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.21 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 1912

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	5.08 (N.A.)	6.53 (28.49%)	5.25 (-19.63%)	2.98 (-43.15%)	2.07 (-30.64%)
บรูไน	0.09 (N.A.)	0.07 (-17.75%)	0.09 (15.53%)	0.11 (26.56%)	0.13 (18.25%)
มาเลเซีย	11.76 (N.A.)	1.70 (-85.52%)	1.80 (5.43%)	2.32 (29.26%)	1.61 (-30.74%)
เมียนมาร์	0.67 (N.A.)	0.37 (-44.98%)	0.27 (-27.80%)	0.28 (5.58%)	0.32 (15.19%)
ฟิลิปปินส์	0.56 (N.A.)	0.41 (-28.07%)	0.30 (-25.91%)	0.91 (201.04%)	0.16 (-82.77%)
สิงคโปร์	5.69 (N.A.)	4.91 (-13.66%)	4.50 (-8.39%)	5.10 (13.41%)	4.58 (-10.23%)
เวียดนาม	0.10 (N.A.)	0.41 (283.96%)	0.33 (-20.32%)	0.32 (-2.18%)	0.40 (24.26%)
กัมพูชา	0.01 (N.A.)	0.02 (59.45%)	0.21 (785.06%)	0.12 (-44.01%)	0.15 (25.98%)
อินโดนีเซีย	0.22 (N.A.)	0.20 (-11.04%)	0.21 (7.61%)	0.30 (42.14%)	0.33 (7.80%)
ลาว	0.02 (N.A.)	0.04 (84.02%)	0.03 (-40.66%)	0.03 (-0.09%)	0.14 (458.58%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	19.15 (N.A.)	8.14 (-57.49%)	7.73 (-5.07%)	9.49 (22.82%)	7.81 (-17.67%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 1920 อุตสาหกรรมการผลิตรองเท้า

ในหมวดอุตสาหกรรม 1920 ของไทยจะประกอบไปด้วย รองเท้าหนัง รองเท้ากีฬา และชิ้นส่วนรองเท้า โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการการผลิตรองเท้า (ISIC 1920) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนซึ่งตั้งแต่ปี พ.ศ.2543- พ.ศ.2546 ลักษณะของการค้าภายในประเทศมีลักษณะแนวโน้มที่มีมูลค่าเพิ่มซึ่งอย่างไรก็ดี ในปี พ.ศ.2547 กลับมีมูลค่าการค้าภายในประเทศลดลงอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งมีอัตราการลดลง คิดเป็น 20.53 เปอร์เซ็นต์ และนอกจากนี้แนวโน้มของการค้าของไทยภายในภูมิภาคอาเซียนก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน โดยในปี พ.ศ.2547 อัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกภายในภูมิภาคอาเซียนมีอัตราเพิ่มขึ้นที่สูงขึ้นซึ่งคิดเป็น 9.47 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตรองเท้า (ISIC 1920) คือประเทศ เมียนมาร์ สิงคโปร์และกัมพูชา โดยประเทศไทยมีแนวโน้มการส่งออกไปยังประเทศกัมพูชาเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดโดยอัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกไปยังประเทศกัมพูชา ในปี พ.ศ. 2547 คิดเป็น 10.78 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.22 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 1920

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	68.39 (N.A.)	83.22 (21.68%)	73.80 (-11.32%)	76.41 (3.54%)	60.73 (-20.53%)
บรูไน	0.23 (N.A.)	0.12 (-51.35%)	0.12 (8.38%)	0.07 (-43.00%)	0.15 (104.16%)
มาเลเซีย	2.14 (N.A.)	3.15 (46.89%)	2.48 (-21.43%)	2.19 (-11.46%)	1.99 (-9.32%)
เมียนมาร์	9.40 (N.A.)	5.69 (-39.56%)	5.80 (2.01%)	6.10 (5.13%)	6.20 (1.75%)
ฟิลิปปินส์	1.41 (N.A.)	1.27 (-10.50%)	1.68 (33.02%)	1.77 (5.06%)	1.84 (3.96%)
สิงคโปร์	9.14 (N.A.)	8.20 (-10.37%)	5.11 (-37.64%)	5.35 (4.64%)	5.84 (9.23%)
เวียดนาม	0.77 (N.A.)	0.59 (-24.01%)	0.50 (-14.31%)	0.71 (41.69%)	1.99 (179.73%)
กัมพูชา	2.00 (N.A.)	3.09 (54.18%)	4.87 (57.64%)	4.82 (-1.02%)	5.34 (10.78%)
อินโดนีเซีย	0.83 (N.A.)	0.22 (-73.32%)	0.33 (46.93%)	1.02 (211.49%)	0.68 (-33.25%)
ลาว	1.35 (N.A.)	1.20 (-11.38%)	1.56 (30.53%)	2.16 (38.21%)	2.45 (13.38%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	27.30 (N.A.)	23.51 (-13.91%)	22.46 (-4.48%)	24.19 (7.71%)	26.48 (9.48%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 2010 อุตสาหกรรมการเลื่อยไม้และการไสไม้

ในหมวดอุตสาหกรรม 2010 ของไทยจะประกอบไป ผงไม้ เศษไม้ และผงกูป โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการเลื่อยไม้และการไสไม้ (ISIC 2010) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนโดยแนวโน้มของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมมีแนวโน้มที่ลดลงโดยในปีพ.ศ.2547 มีอัตราการการค้าภายในประเทศที่ลดลงคิดเป็น 13.19 เปอร์เซ็นต์ อย่างไรก็ตามแนวโน้มของการค้าของไทยภายในภูมิภาคอาเซียนก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นโดยในปี พ.ศ.2547 อัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกภายในภูมิภาคอาเซียนมีอัตราเพิ่มขึ้นซึ่งคิดเป็น 141.37 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการเลื่อยไม้และการไสไม้ (ISIC 2010) คือ มาเลเซีย และเวียดนาม โดยประเทศไทยมีแนวโน้มการส่งออกไปยังประเทศมาเลเซียเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยอัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกไปยังประเทศมาเลเซีย ในปี พ.ศ. 2547 คิดเป็น 177.65 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกไปยังประเทศเวียดนามคิดเป็น 55.61 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.23 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 2010

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	64.12 (N.A.)	58.82 (-8.27%)	65.90 (12.04%)	58.01 (-11.98%)	50.36 (-13.19%)
บรูไน	0 (N.A.)	0.00 (0.00%)	0.00 (0.00%)	0.00 (-100.00%)	0.00 (0.00%)
มาเลเซีย	2.36 (N.A.)	1.76 (-25.65%)	4.20 (138.66%)	10.61 (152.63%)	29.45 (177.64%)
เมียนมาร์	0.04 (N.A.)	0.00 (-94.98%)	0.00 (-14.48%)	0.00 (43.42%)	0.00 (-100.00%)
ฟิลิปปินส์	0.03 (N.A.)	0.08 (175.83%)	0.01 (-83.76%)	0.05 (265.76%)	0.10 (110.43%)
สิงคโปร์	0.12 (N.A.)	0.06 (-52.91%)	0.02 (-66.36%)	0.10 (439.41%)	0.19 (77.42%)
เวียดนาม	5.41 (N.A.)	2.89 (-46.74%)	2.79 (-3.32%)	4.22 (51.24%)	6.56 (55.61%)
กัมพูชา	0.02 (N.A.)	0.00 (-92.46%)	0.00 (-100.00%)	0.04 (0.00%)	0.08 (85.01%)
อินโดนีเซีย	0.0004 (N.A.)	0.00 (908.81%)	0.06 (1329.26%)	0.13 (136.01%)	0.07 (-48.36%)
ลาว	0.06 (N.A.)	0.02 (-74.92%)	0.00 (-79.81%)	0.03 (763.82%)	0.20 (550.54%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	8.07 (N.A.)	4.81 (-40.46%)	7.08 (47.22%)	15.18 (114.39%)	36.64 (141.32%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 2022 อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมือที่ใช้ในการก่อสร้าง และเครื่องประกอบอาหาร

ในหมวดอุตสาหกรรม 2022 ของไทยจะประกอบไป วงกับประตู และหน้าต่างไม้ โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมือที่ใช้ในการก่อสร้างและเครื่องประกอบอาหาร(ISIC 2022) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่า การค้าภายในภูมิภาคอาเซียนโดยแนวโน้มของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมมีแนวโน้มที่ลดลง โดยในปี พ.ศ.2547 อัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกภายในประเทศมีอัตราเพิ่มที่สูงขึ้นซึ่งคิดเป็น 3.61 เปอร์เซ็นต์ อย่างไรก็ตามแนวโน้มของการค้าของไทยภายในภูมิภาคอาเซียน ก็มีแนวโน้มที่ลดลงด้วยเช่นกัน โดยในปี พ.ศ.2547 อัตราการลดลงของมูลค่าการส่งออกภายในภูมิภาคอาเซียนมีอัตราลดลงซึ่งคิดเป็น 2.27 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมือที่ใช้ในการก่อสร้างและเครื่องประกอบอาหาร(ISIC 2022) คือ กัมพูชาและมาเลเซียโดยประเทศไทยมีแนวโน้มการส่งออกไปยังประเทศกัมพูชาเพิ่มสูงขึ้นโดยอัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกไปยังประเทศกัมพูชาในปี พ.ศ. 2547 คิดเป็น 43.62 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.24 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 2022

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	7.05 (N.A.)	6.76 (-4.20%)	3.31 (-51.02%)	3.00 (-9.46%)	3.10 (3.61%)
บรูไน	0 (N.A.)	0.02 (0.00%)	0.00 (-97.10%)	0.00 (-100.00%)	0.00 (0.00%)
มาเลเซีย	0.07 (N.A.)	0.06 (-18.43%)	0.19 (207.60%)	0.15 (-19.14%)	0.15 (-0.45%)
เมียนมาร์	0.14 (N.A.)	0.02 (-83.51%)	0.03 (22.24%)	0.00 (-82.76%)	0.01 (74.28%)
ฟิลิปปินส์	0.09 (N.A.)	0.23 (155.89%)	0.11 (-53.30%)	0.02 (-81.61%)	0.08 (313.37%)
สิงคโปร์	0.36 (N.A.)	0.32 (-13.23%)	0.33 (3.79%)	0.10 (-71.12%)	0.03 (-67.02%)
เวียดนาม	0.05 (N.A.)	0.12 (131.54%)	0.12 (-4.37%)	0.12 (5.21%)	0.09 (-22.62%)
กัมพูชา	0.10 (N.A.)	0.26 (145.81%)	0.04 (-86.16%)	0.16 (348.66%)	0.23 (43.57%)
อินโดนีเซีย	0 (N.A.)	0.01 (0.00%)	0.01 (-35.78%)	0.04 (320.24%)	0.00 (-90.45%)
ลาว	0.14 (N.A.)	0.14 (1.62%)	0.00 (-97.07%)	0.05 (991.51%)	0.02 (-56.77%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	0.97 (N.A.)	1.19 (22.17%)	0.82 (-31.23%)	0.63 (-22.56%)	0.62 (-2.28%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 2101 อุตสาหกรรมการผลิตเยื่อกระดาษ กระดาษ และกระดาษแข็ง

ในหมวดอุตสาหกรรม 2101 ของไทยจะประกอบไปด้วยเยื่อกระดาษ กระดาษพิมพ์เขียน กระดาษแข็ง และกระดาษคราฟท์ โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตเยื่อกระดาษ กระดาษและกระดาษแข็ง (ISIC 2101) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นโดยในปี พ.ศ. 2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มสูงขึ้น คิดเป็น 18.96 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่มูลค่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งในปี พ.ศ. 2547 มีอัตราเพิ่มขึ้นสูงขึ้นไปคิดเป็น 15.68 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตเยื่อกระดาษ กระดาษ และกระดาษแข็ง (ISIC 2101) คือประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์ ซึ่งประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกไปยัง 2 ประเทศดังกล่าวในมูลค่าที่สูงอย่างเห็นได้ชัดโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปี พ.ศ. 2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศมาเลเซียมีอัตราการเจริญเติบโตที่สูงมากซึ่งคิดเป็น 43.11 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังสิงคโปร์ คิดเป็น 5.08 เปอร์เซ็นต์และนอกจากนี้ เวียดนามและลาวก็มีแนวโน้มจะนำเข้าจากประเทศไทย เพิ่มขึ้น เช่นกัน

ตารางที่ 5.25 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 2101

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	1085.02 (N.A.)	1066.75 (-1.68%)	1153.69 (8.15%)	1354.16 (17.38%)	1610.86 (18.96%)
บรูไน	0.013 (N.A.)	0.13 (864.41%)	0.17 (37.61%)	0.07 (-57.87%)	0.17 (128.24%)
มาเลเซีย	47.80 (N.A.)	38.90 (-18.64%)	37.28 (-4.17%)	46.41 (24.52%)	66.42 (43.11%)
เมียนมาร์	4.26 (N.A.)	4.19 (-1.66%)	4.01 (-4.35%)	2.89 (-28.07%)	3.18 (10.09%)
ฟิลิปปินส์	15.63 (N.A.)	19.90 (27.23%)	13.93 (-30.01%)	9.30 (-33.22%)	7.33 (-21.13%)
สิงคโปร์	41.55 (N.A.)	31.53 (-24.12%)	26.68 (-15.39%)	30.35 (13.75%)	31.89 (5.09%)
เวียดนาม	9.16 (N.A.)	12.29 (34.08%)	10.69 (-13.03%)	20.75 (94.14%)	26.03 (25.44%)
กัมพูชา	5.09 (N.A.)	3.59 (-29.54%)	2.81 (-21.57%)	6.49 (130.65%)	5.33 (-17.92%)
อินโดนีเซีย	17.52 (N.A.)	13.20 (-24.66%)	15.77 (19.48%)	18.82 (19.30%)	15.26 (-18.92%)
ลาว	1.17 (N.A.)	1.34 (14.57%)	2.22 (65.34%)	2.46 (10.68%)	3.49 (42.05%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	142.23 (N.A.)	125.07 (-12.07%)	113.56 (-9.20%)	137.54 (21.11%)	159.10 (15.68%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 2102 อุตสาหกรรมการผลิตกระดาษลูกฟูกและกระดาษแข็งลูกฟูก และการผลิตภาชนะที่ทำจากกระดาษและกระดาษแข็ง

ในหมวดอุตสาหกรรม 2102 ของไทยจะประกอบไปด้วยแผ่นกระดาษลูกฟูก และกล่องกระดาษลูกฟูก โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตกระดาษลูกฟูกและกระดาษแข็งลูกฟูกและการผลิตภาชนะที่ทำจากกระดาษและกระดาษแข็ง (ISIC 2102) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มสูงขึ้นคิดเป็น 8.86 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่มูลค่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นแต่ทว่าในปี 2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่ลดลงซึ่งคิดเป็น 40.21 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตกระดาษลูกฟูกและกระดาษแข็งลูกฟูกและการผลิตภาชนะที่ทำจากกระดาษและกระดาษแข็ง (ISIC 2102) คือ ประเทศเวียดนาม และอินโดนีเซีย ซึ่งประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกไปยัง 2 ประเทศดังกล่าวในมูลค่าที่สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศเวียดนามมีอัตราการเจริญเติบโตที่สูงมากซึ่งคิดเป็น 219.77 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังอินโดนีเซียลดลงคิดเป็น 74.94 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.26 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 2102

หน่วย ล้านเหรียญ สหรัฐ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	255.27 (N.A.)	263.54 (3.24%)	293.36 (11.31%)	363.55 (23.93%)	395.76 (8.86%)
บรูไน	0.006 (N.A.)	0.01 (28.54%)	0.04 (409.48%)	0.03 (-27.83%)	0.04 (28.19%)
มาเลเซีย	1.18 (N.A.)	1.56 (31.27%)	1.49 (-4.38%)	1.40 (-6.15%)	1.67 (19.44%)
เมียนมาร์	0.05 (N.A.)	0.13 (126.75%)	0.19 (45.92%)	0.39 (107.63%)	0.15 (-60.69%)
ฟิลิปปินส์	0.17 (N.A.)	0.50 (184.30%)	0.28 (-44.01%)	0.24 (-13.16%)	0.62 (152.26%)
สิงคโปร์	1.14 (N.A.)	1.46 (27.42%)	1.42 (-3.25%)	1.65 (16.41%)	3.12 (89.24%)
เวียดนาม	0.82 (N.A.)	0.34 (-58.46%)	1.18 (242.26%)	2.04 (72.81%)	6.52 (219.75%)
กัมพูชา	0.23 (N.A.)	0.08 (-66.89%)	0.41 (421.74%)	0.68 (65.13%)	0.36 (-47.50%)
อินโดนีเซีย	0.10 (N.A.)	0.21 (106.19%)	1.50 (616.49%)	26.08 (1639.25%)	6.54 (-74.94%)
ลาว	0.59 (N.A.)	0.91 (52.30%)	0.84 (-7.60%)	0.84 (-0.02%)	0.93 (10.68%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	4.34 (N.A.)	5.21 (19.82%)	7.36 (41.25%)	33.36 (353.54%)	19.95 (-40.20%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 2221 อุตสาหกรรมการพิมพ์สิ่งพิมพ์ต่างๆ (ยกเว้นหนังสือและนิตยสาร ฯลฯ)

ในหมวดอุตสาหกรรม 2221 ของไทยจะประกอบไปด้วย เค็ดตาล็อก โบปลิว โปรซัวร์ ฉลาก สติกเกอร์ กระดาษฟอรัม บิล โบเสิร์จ สมุด และหนังสือโดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการพิมพ์สิ่งพิมพ์ต่างๆ (ISIC 2221) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนโดยแนวโน้มของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวมีแนวโน้มที่ลดลง โดยในปีพ.ศ.2547 มีอัตราการการค้าภายในประเทศที่เพิ่มขึ้นเพียง 0.1 เปอร์เซ็นต์ อย่างไรก็ตามแนวโน้มของการค้าของไทยภายในภูมิภาคอาเซียนก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น โดยในปี พ.ศ.2547 อัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกภายในภูมิภาคอาเซียนมีอัตราเพิ่มที่สูงขึ้นซึ่งคิดเป็น 4.19 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการพิมพ์สิ่งพิมพ์ต่างๆ (ISIC 2221) คือ สิงคโปร์และมาเลเซียโดยประเทศไทยมีแนวโน้มการส่งออกไปยังประเทศสิงคโปร์เพิ่มสูงขึ้น โดยอัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกไปยังประเทศสิงคโปร์ ในปี พ.ศ. 2547 คิดเป็น 34.72 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกไปยังประเทศมาเลเซียคิดเป็น 14.71 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.27 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 2221

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	45.72 (N.A.)	45.91 (0.39%)	53.41 (16.34%)	52.00 (-2.64%)	52.05 (0.10%)
บรูไน	0.02 (N.A.)	0.01 (-71.03%)	0.00 (-59.95%)	0.00 (-57.05%)	0.01 (534.72%)
มาเลเซีย	0.38 (N.A.)	0.70 (82.51%)	0.30 (-57.35%)	0.24 (-19.90%)	0.27 (14.73%)
เมียนมาร์	0.66 (N.A.)	0.32 (-50.97%)	0.04 (-86.93%)	0.27 (536.59%)	0.11 (-59.43%)
ฟิลิปปินส์	0.14 (N.A.)	0.37 (147.97%)	0.08 (-78.88%)	0.01 (-86.28%)	0.03 (203.64%)
สิงคโปร์	0.54 (N.A.)	0.92 (69.21%)	0.39 (-57.91%)	0.66 (70.91%)	0.89 (34.73%)
เวียดนาม	0 (N.A.)	0.02 (0.00%)	0.34 (1377.94%)	0.12 (-65.90%)	0.05 (-55.17%)
กัมพูชา	0.01 (N.A.)	0.03 (135.04%)	0.05 (57.64%)	0.13 (145.85%)	0.11 (-14.84%)
อินโดนีเซีย	0.01 (N.A.)	0.01 (-0.67%)	0.02 (52.00%)	0.02 (2.31%)	0.05 (170.39%)
ลาว	0.05 (N.A.)	0.03 (-46.70%)	0.03 (3.20%)	0.12 (269.76%)	0.11 (-12.39%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	1.84 (N.A.)	2.42 (30.98%)	1.26 (-48.12%)	1.57 (24.81%)	1.63 (4.20%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 2320 อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม

ในหมวดอุตสาหกรรม 2320 ของไทยจะประกอบไปด้วย น้ำมันดิบ น้ำมันเบนซิน น้ำมันดีเซล น้ำมันเครื่องบิน น้ำมันเตา น้ำมันก๊าด ก๊าซหุงต้ม ยางมะตอย และแอสฟัลต์ในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม (ISIC 2320) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มสูงขึ้นคิดเป็น 24.20 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่มูลค่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปี 2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นสูงมากซึ่งคิดเป็น 87.92 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม (ISIC 2320) คือประเทศสิงคโปร์และเวียดนาม ซึ่งประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกไปยัง 2 ประเทศดังกล่าวในมูลค่าที่สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศสิงคโปร์มีอัตราการเจริญเติบโตที่สูงมาก ซึ่งคิดเป็น 91.71 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังเวียดนามก็เพิ่มขึ้นคิดเป็น 104.38 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.28 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 2320

หน่วย ล้านเหรียญ ลวอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	7267.66 (N.A.)	7151.01 (-1.61%)	8630.35 (20.69%)	11144.65 (29.13%)	13841.64 (24.20%)
บรูไน	0.52 (N.A.)	0.05 (-91.10%)	0.05 (2.66%)	0.05 (6.33%)	0.08 (55.11%)
มาเลเซีย	16.18 (N.A.)	46.32 (186.15%)	48.61 (4.93%)	36.09 (-25.75%)	65.27 (80.84%)
เมียนมาร์	31.14 (N.A.)	20.44 (-34.38%)	0.00 (-100.00%)	0.00 (0.00%)	0.00 (0.00%)
ฟิลิปปินส์	19.34 (N.A.)	46.77 (141.72%)	39.84 (-14.82%)	41.83 (5.00%)	92.27 (120.58%)
สิงคโปร์	561.54 (N.A.)	441.42 (-21.39%)	340.12 (-22.95%)	381.98 (12.31%)	732.31 (91.72%)
เวียดนาม	108.21 (N.A.)	88.90 (-17.85%)	123.57 (39.00%)	172.52 (39.61%)	352.59 (104.38%)
กัมพูชา	98.26 (N.A.)	78.61 (-20.00%)	71.49 (-9.06%)	84.91 (18.78%)	112.04 (31.95%)
อินโดนีเซีย	23.88 (N.A.)	18.93 (-20.73%)	27.17 (43.50%)	13.23 (-51.31%)	18.37 (38.87%)
ลาว	0 (N.A.)	0.00 (0.00%)	0.00 (0.00%)	0.00 (0.00%)	0.00 (0.00%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	859.10 (N.A.)	741.43 (-13.70%)	650.84 (-12.22%)	730.61 (12.26%)	1372.93 (87.92%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 2411 อุตสาหกรรมการผลิตเคมีภัณฑ์ขั้นมูลฐาน ยกเว้นปุ๋ยและสารประกอบไนโตรเจน

ในหมวดอุตสาหกรรม 2411 ของไทยจะประกอบไปด้วยผลิตภัณฑ์โซดา และโซดาไฟ โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตเคมีภัณฑ์ขั้นมูลฐานยกเว้นปุ๋ยและสารประกอบไนโตรเจน (ISIC 2411) ที่เป็นลักษณะของการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนมากกว่าการค้าภายในประเทศซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มสูงขึ้นคิดเป็น 8.76 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่มูลค่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปี 2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นสูงมากซึ่งคิดเป็น 66.24 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตเคมีภัณฑ์ขั้นมูลฐาน ยกเว้นปุ๋ยและสารประกอบไนโตรเจน (ISIC 2411) คือประเทศสิงคโปร์และอินโดนีเซียซึ่งประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกไปยัง 2 ประเทศดังกล่าวในมูลค่าที่สูงโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศสิงคโปร์มีอัตราการเจริญเติบโตที่สูงมากซึ่งคิดเป็น 139.72 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังอินโดนีเซียก็เพิ่มขึ้นคิดเป็น 21.81 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.29 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 2411

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	19.82 (N.A.)	39.98 (101.67%)	41.79 (4.52%)	43.15 (3.25%)	46.93 (8.76%)
บรูไน	0.002 (N.A.)	0.01 (168.95%)	0.00 (-61.09%)	0.00 (-100.00%)	0.01 (0.00%)
มาเลเซีย	105.38 (N.A.)	86.74 (-17.69%)	88.78 (2.35%)	142.47 (60.48%)	256.54 (80.07%)
เมียนมาร์	2.35 (N.A.)	2.58 (9.68%)	2.81 (8.70%)	4.26 (51.80%)	5.81 (36.28%)
ฟิลิปปินส์	25.20 (N.A.)	26.08 (3.50%)	19.41 (-25.60%)	22.71 (17.05%)	28.48 (25.40%)
สิงคโปร์	126.72 (N.A.)	124.56 (-1.71%)	178.49 (43.30%)	159.84 (-10.45%)	383.17 (139.71%)
เวียดนาม	10.98 (N.A.)	15.36 (39.85%)	18.41 (19.86%)	32.55 (76.80%)	33.59 (3.19%)
กัมพูชา	0.97 (N.A.)	0.42 (-56.30%)	0.48 (13.54%)	1.03 (114.33%)	1.65 (59.63%)
อินโดนีเซีย	181.21 (N.A.)	149.59 (-17.45%)	158.67 (6.07%)	234.93 (48.06%)	286.18 (21.81%)
ลาว	1.06 (N.A.)	1.17 (10.22%)	1.32 (12.60%)	2.86 (117.25%)	3.11 (8.65%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	453.89 (N.A.)	406.52 (-10.44%)	468.37 (15.21%)	600.66 (28.25%)	998.53 (66.24%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 2423 อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ทางเภสัชกรรม เคมีภัณฑ์ที่ใช้รักษาโรค

ในหมวดอุตสาหกรรม 2423 ของไทยจะประกอบไปด้วย ยาเม็ด ยาน้ำ ยาแคปซูล ยาฉีด ยาครีม และยาผง โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ทางเภสัชกรรม เคมีภัณฑ์ที่ใช้รักษาโรค (ISIC 2423) ที่เป็นลักษณะของการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนมากกว่าการค้าภายในประเทศซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นโดยในปี พ.ศ. 2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มสูงขึ้น คิดเป็น 7.53 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่มูลค่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี 2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้น ซึ่งคิดเป็น 16.17 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ทางเภสัชกรรม เคมีภัณฑ์ที่ใช้รักษาโรค (ISIC 2423) คือประเทศเมียนมาร์ เวียดนาม และกัมพูชา ซึ่งประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกไปยัง 3 ประเทศดังกล่าวในมูลค่าที่สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศเมียนมาร์ มีอัตราการเจริญเติบโตที่สูงมากซึ่งคิดเป็น 43.26 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังเวียดนามก็เพิ่มขึ้น คิดเป็น 11.51 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.30 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 2423

หน่วย ล้านเหรียญ สวอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	63.78 (N.A.)	74.84 (17.33%)	77.28 (3.26%)	80.88 (4.66%)	86.94 (7.49%)
บรูไน	0.009 (N.A.)	0.00 (-61.98%)	0.02 (380.40%)	0.02 (29.07%)	0.02 (-5.59%)
มาเลเซีย	11.38 (N.A.)	13.89 (21.93%)	11.20 (-19.33%)	14.69 (31.18%)	17.15 (16.73%)
เมียนมาร์	46.46 (N.A.)	27.07 (-41.74%)	21.31 (-21.29%)	37.60 (76.48%)	53.85 (43.23%)
ฟิลิปปินส์	8.92 (N.A.)	14.43 (61.76%)	12.67 (-12.16%)	13.02 (2.74%)	12.82 (-1.55%)
สิงคโปร์	5.44 (N.A.)	7.28 (33.71%)	4.97 (-31.84%)	5.37 (8.11%)	5.88 (9.58%)
เวียดนาม	20.59 (N.A.)	20.90 (1.45%)	23.13 (10.67%)	24.71 (6.84%)	27.55 (11.51%)
กัมพูชา	11.78 (N.A.)	18.32 (55.36%)	19.52 (6.58%)	26.11 (33.76%)	26.68 (2.16%)
อินโดนีเซีย	3.65 (N.A.)	4.52 (23.65%)	4.63 (2.40%)	6.23 (34.42%)	5.62 (-9.77%)
ลาว	10.96 (N.A.)	11.79 (7.53%)	11.05 (-6.30%)	11.44 (3.51%)	12.13 (6.05%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	119.24 (N.A.)	118.20 (-0.87%)	108.49 (-8.21%)	139.19 (28.29%)	161.71 (16.18%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 2424 อุตสาหกรรมการผลิตสบู่น้ำและผงซักฟอก เคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการทำ ความสะอาด และขัดเงา เครื่องหอมและสิ่งปรุงแต่งสำหรับประทีนร่างกายหรือประทีองใจ

ในหมวดอุตสาหกรรม 2424 ของไทยจะประกอบไปด้วย สบู่และเครื่องบำรุงผิว ผงซักฟอก ยาสระผม น้ำยาล้างจาน และน้ำยาปรับผ้านุ่ม โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตสบู่น้ำและผงซักฟอก เคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการทำ ความสะอาดและขัดเงา เครื่องหอมและสิ่งปรุงแต่งสำหรับประทีนร่างกายหรือประทีองใจ (ISIC 2424) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนซึ่ง ในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2545 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มี แนวโน้มที่เพิ่มขึ้นและลดลงในช่วง 2 ปีต่อมาแต่ในขณะเดียวกันแนวโน้มการค้าภายในภูมิภาค อาเซียนก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทย คือประเทศมาเลเซีย และอินโดนีเซีย ซึ่ง ประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกไปยัง 2 ประเทศดังกล่าวในมูลค่าที่สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศมาเลเซียมีอัตราการเจริญเติบโตที่สูงมากซึ่งคิดเป็น 13.63 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังอินโดนีเซียก็เพิ่มขึ้นคิดเป็น 25.26 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่เดียวกันเวียดนามก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีอัตราการส่งออกเพิ่มขึ้นสูง คิดเป็น 75.11 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.31 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยัง ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 2424

หน่วย ล้านเหรียญ สวอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	483.03 (N.A.)	474.50 (-1.77%)	513.95 (8.31%)	408.62 (-20.50%)	408.88 (0.06%)
บรูไน	0.40 (N.A.)	0.61 (50.87%)	0.49 (-18.97%)	0.50 (0.71%)	0.57 (14.30%)
มาเลเซีย	27.45 (N.A.)	43.92 (59.98%)	59.16 (34.70%)	65.89 (11.38%)	74.88 (13.64%)
เมียนมาร์	10.56 (N.A.)	7.73 (-26.35%)	6.77 (-13.02%)	10.24 (51.30%)	11.93 (16.49%)
ฟิลิปปินส์	0 (N.A.)	0.00 (0.00%)	0.00 (0.00%)	0.00 (0.00%)	0.00 (0.00%)
สิงคโปร์	17.47 (N.A.)	22.32 (27.69%)	26.47 (18.60%)	26.12 (-1.31%)	37.90 (45.10%)
เวียดนาม	5.67 (N.A.)	6.44 (13.56%)	10.11 (56.93%)	15.67 (54.96%)	27.44 (75.13%)
กัมพูชา	10.44 (N.A.)	17.74 (69.80%)	18.93 (6.70%)	23.69 (25.13%)	21.93 (-7.40%)
อินโดนีเซีย	28.25 (N.A.)	46.39 (64.21%)	48.45 (4.44%)	46.63 (-3.76%)	58.41 (25.27%)
ลาว	5.79 (N.A.)	7.56 (30.33%)	15.19 (101.00%)	12.02 (-20.92%)	14.14 (17.65%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	106.06 (N.A.)	152.76 (44.02%)	185.57 (21.48%)	200.75 (8.18%)	247.20 (23.14%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 2511 อุตสาหกรรมการผลิตยางนอกและยางใน การหล่อดอกยางและการซ่อมสร้างยาง

ในหมวดอุตสาหกรรม 2511 ของไทยจะประกอบไปด้วย ยางนอกและยางในของรถทุกประเภท ยางรองและยางหล่อดอก โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตยางนอกและยางใน การหล่อดอกยางและการซ่อมสร้างยาง (ISIC 2511) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นโดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเติบโต 22.83 เปอร์เซ็นต์และในขณะเดียวกันแนวโน้มการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นด้วยเช่นกัน

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยคือประเทศมาเลเซีย และกัมพูชาซึ่งประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกไปยัง 2 ประเทศดังกล่าวในมูลค่าที่สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศมาเลเซียมีอัตราการเจริญเติบโตที่สูงมากซึ่งคิดเป็น 47.47 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังกัมพูชาก็เพิ่มขึ้นคิดเป็น 16.04 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่เวียดนามก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีอัตราการส่งออกเพิ่มขึ้นสูงคิดเป็น 90.12 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.32 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 2511

หน่วย ล้านเหรียญ สหรัฐ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	346.42 (N.A.)	398.88 (15.14%)	458.35 (14.91%)	514.79 (12.31%)	632.30 (22.83%)
บรูไน	0.29 (N.A.)	0.27 (-8.59%)	0.21 (-20.73%)	0.27 (25.01%)	0.41 (55.58%)
มาเลเซีย	15.00 (N.A.)	17.45 (16.27%)	20.10 (15.22%)	27.55 (37.05%)	40.63 (47.47%)
เมียนมาร์	19.98 (N.A.)	14.15 (-29.19%)	13.28 (-6.19%)	15.69 (18.16%)	18.30 (16.61%)
ฟิลิปปินส์	7.51 (N.A.)	9.05 (20.53%)	13.00 (43.61%)	12.54 (-3.54%)	17.82 (42.11%)
สิงคโปร์	8.84 (N.A.)	10.36 (17.15%)	9.56 (-7.73%)	11.29 (18.12%)	14.88 (31.78%)
เวียดนาม	4.07 (N.A.)	6.19 (51.96%)	5.72 (-7.51%)	7.69 (34.44%)	14.63 (90.16%)
กัมพูชา	6.18 (N.A.)	11.79 (90.77%)	16.89 (43.22%)	18.45 (9.27%)	21.42 (16.05%)
อินโดนีเซีย	1.84 (N.A.)	1.13 (-38.49%)	1.32 (16.08%)	2.77 (110.04%)	5.71 (106.33%)
ลาว	5.75 (N.A.)	7.49 (30.19%)	7.01 (-6.34%)	7.27 (3.65%)	9.27 (27.48%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	69.49 (N.A.)	77.88 (12.08%)	87.09 (11.83%)	103.52 (18.86%)	143.06 (38.19%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 2519 อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ

ในหมวดอุตสาหกรรม 2519 ของไทยจะประกอบไปด้วย ถู่มือยาง ถู่มือตรวจยางรัดของ ยางแผ่นและยางแท่ง โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ (ISIC 2519) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2545 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่ลดลง แต่ในช่วงปี พ.ศ.2546-พ.ศ. 2547 ก็มีมูลค่าเพิ่มขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา และในขณะเดียวกัน แนวโน้มการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นด้วยเช่นกันโดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเจริญเติบโตคิดเป็น 49.58 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยคือประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์ โดยในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศมาเลเซียมีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นซึ่งคิดเป็น 44.28 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังสิงคโปร์ก็เพิ่มขึ้นคิดเป็น 54.28 เปอร์เซ็นต์ ในขณะเดียวกัน อินโดนีเซียก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีอัตราการส่งออกเพิ่มขึ้นสูง คิดเป็น 78.40 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.33 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 2519

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	167.74 (N.A.)	123.31 (-26.49%)	128.58 (4.27%)	201.73 (56.89%)	199.90 (-0.91%)
บรูไน	0.03 (N.A.)	0.05 (36.86%)	0.07 (27.41%)	0.03 (-59.22%)	0.05 (97.21%)
มาเลเซีย	13.24 (N.A.)	14.18 (7.03%)	20.39 (43.80%)	43.01 (110.97%)	62.05 (44.27%)
เมียนมาร์	1.20 (N.A.)	1.35 (12.34%)	1.08 (-20.15%)	1.03 (-4.70%)	1.80 (74.51%)
ฟิลิปปินส์	9.13 (N.A.)	10.15 (11.06%)	11.04 (8.77%)	12.06 (9.27%)	14.01 (16.15%)
สิงคโปร์	15.98 (N.A.)	12.71 (-20.45%)	15.76 (23.98%)	19.18 (21.71%)	29.59 (54.26%)
เวียดนาม	7.53 (N.A.)	6.89 (-8.55%)	9.30 (34.94%)	10.98 (18.08%)	17.17 (56.28%)
กัมพูชา	0.97 (N.A.)	1.23 (26.43%)	1.04 (-15.38%)	1.04 (0.21%)	1.51 (45.05%)
อินโดนีเซีย	5.61 (N.A.)	7.49 (33.51%)	10.76 (43.57%)	15.04 (39.75%)	26.83 (78.40%)
ลาว	0.78 (N.A.)	0.51 (-34.91%)	0.42 (-17.30%)	0.64 (51.24%)	1.07 (67.37%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	54.51 (N.A.)	54.57 (0.10%)	69.85 (28.01%)	103.01 (47.46%)	154.07 (49.57%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 2520 อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก

ในหมวดอุตสาหกรรม 2520 ของไทยจะประกอบไปด้วยพลาสติกแผ่น แผ่นฟิล์ม พลาสติก กระสอบพลาสติก ถุงพลาสติก และเครื่องใช้ประจำโต๊ะอาหาร ครุฑ และห้องน้ำ โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก (ISIC 2520) ที่เป็นลักษณะของการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนมากกว่าการค้าภายในประเทศซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น 39.39 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่มูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปี 2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นซึ่งคิดเป็น 28.20 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก (ISIC 2520) คือประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย และเวียดนาม ซึ่งประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกไปยัง 3 ประเทศดังกล่าวในมูลค่าที่สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศมาเลเซียมีอัตราการเจริญเติบโตที่สูงมากซึ่งคิดเป็น 40.35 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังเวียดนามก็เพิ่มขึ้นคิดเป็น 51.76 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.34 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 2520

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	107.34 (N.A.)	133.43 (24.30%)	150.06 (12.47%)	203.46 (35.58%)	260.84 (28.20%)
บรูไน	1.17 (N.A.)	1.11 (-5.81%)	0.96 (-12.77%)	1.48 (53.68%)	1.56 (5.42%)
มาเลเซีย	41.21 (N.A.)	34.58 (-16.08%)	45.57 (31.76%)	57.01 (25.10%)	80.44 (41.09%)
เมียนมาร์	13.23 (N.A.)	10.45 (-21.01%)	12.12 (15.97%)	10.50 (-13.38%)	14.43 (37.43%)
ฟิลิปปินส์	22.77 (N.A.)	24.59 (8.00%)	29.53 (20.08%)	30.24 (2.39%)	37.08 (22.62%)
สิงคโปร์	24.51 (N.A.)	22.97 (-6.32%)	26.41 (14.96%)	25.59 (-3.07%)	37.40 (46.14%)
เวียดนาม	20.23 (N.A.)	20.63 (1.99%)	27.83 (34.88%)	32.24 (15.85%)	48.94 (51.78%)
กัมพูชา	5.55 (N.A.)	7.25 (30.33%)	9.63 (32.88%)	14.43 (49.91%)	19.79 (37.12%)
อินโดนีเซีย	24.07 (N.A.)	25.30 (5.07%)	27.90 (10.29%)	48.07 (72.30%)	61.15 (27.21%)
ลาว	4.61 (N.A.)	5.29 (14.67%)	5.04 (-4.61%)	6.33 (25.43%)	14.10 (122.86%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	157.38 (N.A.)	152.17 (-3.32%)	185.00 (21.57%)	225.90 (22.11%)	314.89 (39.40%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 2610 อุตสาหกรรมการผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว

ในหมวดอุตสาหกรรม 2610 ของไทยจะประกอบไปด้วย กระจกนิรภัยสำหรับรถยนต์ กระจกแผ่นเรียบ และขวดแก้วโดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว (ISIC 2610) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2547 มีอัตราการเติบโต 39.84 เปอร์เซ็นต์ และในขณะเดียวกันแนวโน้มการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นด้วยเช่นกันโดยมีอัตราเพิ่มเป็น 9.36 เปอร์เซ็นต์ ในปี พ.ศ.2547

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทย คือประเทศมาเลเซีย และอินโดนีเซีย ซึ่งในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศมาเลเซียมีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้น ซึ่งคิดเป็น 14.05 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังอินโดนีเซียก็เพิ่มขึ้นคิดเป็น 8.56 เปอร์เซ็นต์ ในขณะเดียวกันเวียดนามก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีอัตราการส่งออกเพิ่มขึ้นสูงคิดเป็น 84.81 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.35 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 2610

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	234.41 (N.A.)	291.59 (24.39%)	299.59 (2.74%)	353.96 (18.15%)	393.99 (11.31%)
บรูไน	0.42 (N.A.)	0.44 (3.42%)	0.39 (-11.35%)	0.21 (-46.82%)	0.22 (6.50%)
มาเลเซีย	10.76 (N.A.)	10.30 (-4.32%)	12.31 (19.49%)	14.66 (19.12%)	16.73 (14.06%)
เมียนมาร์	1.53 (N.A.)	1.48 (-3.39%)	2.03 (36.90%)	1.24 (-38.72%)	1.64 (32.43%)
ฟิลิปปินส์	14.31 (N.A.)	5.71 (-60.14%)	6.95 (21.78%)	6.23 (-10.41%)	5.85 (-6.13%)
สิงคโปร์	28.87 (N.A.)	11.63 (-59.71%)	12.11 (4.10%)	8.16 (-32.62%)	7.61 (-6.75%)
เวียดนาม	3.93 (N.A.)	4.14 (5.18%)	3.90 (-5.63%)	5.05 (29.20%)	9.32 (84.81%)
กัมพูชา	1.35 (N.A.)	3.14 (131.12%)	3.04 (-3.04%)	3.95 (29.64%)	2.70 (-31.52%)
อินโดนีเซีย	7.19 (N.A.)	6.97 (-3.06%)	11.64 (66.92%)	14.95 (28.50%)	16.24 (8.59%)
ลาว	5.25 (N.A.)	5.91 (12.46%)	4.89 (-17.24%)	3.97 (-18.77%)	3.57 (-10.05%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	73.64 (N.A.)	49.71 (-32.50%)	57.26 (15.18%)	58.41 (2.02%)	63.88 (9.36%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 2691 อุตสาหกรรมการผลิตเซรามิกชนิดไม่ทนไฟ ซึ่งไม่ได้ใช้ในการก่อสร้าง

ในหมวดอุตสาหกรรม 2691 ของไทยจะประกอบไปด้วย ของใช้บนโต๊ะอาหารที่ทำมาจากเซรามิกและเครื่องสุขภัณฑ์ โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตเซรามิกชนิดไม่ทนไฟ ซึ่งไม่ได้ใช้ในการก่อสร้าง (ISIC 2691) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเติบโต 14.51 เปอร์เซ็นต์ แต่อย่างไรก็ตามแนวโน้มการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนก็พบว่ามีแนวโน้มที่ลดลงด้วยเช่นกัน โดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราเพิ่มขึ้นเพียง 3.16 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทย คือประเทศมาเลเซีย และฟิลิปปินส์ ซึ่งในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศมาเลเซียมีอัตราการเจริญเติบโตที่ลดลงซึ่งคิดเป็น 2.68 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังฟิลิปปินส์ก็เพิ่มขึ้นคิดเป็น 10.42 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่เดียวกันกัมพูชาก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีอัตราการส่งออกที่เพิ่มขึ้นสูงคิดเป็น 32.32 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.36 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 2691

หน่วย ล้านเหรียญ สวอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	38.90 (N.A.)	51.84 (33.27%)	62.76 (21.05%)	76.95 (22.61%)	88.11 (14.50%)
บรูไน	0.51 (N.A.)	0.41 (-21.00%)	0.32 (-21.03%)	0.40 (25.42%)	0.41 (2.34%)
มาเลเซีย	6.03 (N.A.)	6.84 (13.37%)	5.04 (-26.40%)	6.51 (29.26%)	6.35 (-2.50%)
เมียนมาร์	4.11 (N.A.)	2.69 (-34.64%)	2.81 (4.55%)	2.04 (-27.31%)	2.33 (13.91%)
ฟิลิปปินส์	4.39 (N.A.)	3.01 (-31.51%)	2.91 (-3.09%)	3.12 (7.14%)	3.45 (10.42%)
สิงคโปร์	3.81 (N.A.)	2.77 (-27.33%)	2.32 (-16.18%)	3.79 (63.11%)	2.74 (-27.53%)
เวียดนาม	0.58 (N.A.)	0.80 (36.35%)	0.50 (-37.05%)	0.90 (78.42%)	1.22 (36.26%)
กัมพูชา	0.93 (N.A.)	1.36 (45.51%)	1.67 (23.29%)	1.57 (-6.43%)	2.07 (32.32%)
อินโดนีเซีย	0.04 (N.A.)	0.16 (284.61%)	0.40 (147.52%)	0.30 (-26.46%)	0.46 (54.57%)
ลาว	2.43 (N.A.)	2.22 (-9.09%)	1.58 (-28.85%)	1.63 (3.00%)	1.86 (14.31%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	22.86 (N.A.)	20.25 (-11.43%)	17.56 (-13.28%)	20.25 (15.30%)	20.89 (3.16%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 2693 อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์จากดินชนิดไม่ทนไฟ ซึ่งใช้กับงานก่อสร้าง

ในหมวดอุตสาหกรรม 2693 ของไทยจะประกอบไปด้วย กระเบื้องปูพื้นและกระเบื้องบุผนัง โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์จากดินชนิดไม่ทนไฟซึ่งใช้กับงานก่อสร้าง (ISIC 2693) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2547 มีอัตราการเติบโต 14.18 เปอร์เซ็นต์ แต่อย่างไรก็ตามแนวโน้มการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนก็พบว่าแนวโน้มที่ลดลงด้วยเช่นกัน โดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่ลดลง 7.44 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยคือประเทศลาว และมาเลเซีย ซึ่งในปี พ.ศ. 2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศลาวมีอัตราการเจริญเติบโตที่ลดลงซึ่งคิดเป็น 15.78 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังมาเลเซียก็ลดลงคิดเป็น 11.23 เปอร์เซ็นต์ ในขณะเดียวกัน กัมพูชาและเมียนมาร์ ก็เป็นสองประเทศที่มีอัตราการส่งออกที่เพิ่มขึ้นสูงคิดเป็น 36.95 เปอร์เซ็นต์ และ 22.99 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

ตารางที่ 5.37 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 2693

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	167.26 (N.A.)	257.14 (53.74%)	328.19 (27.63%)	423.63 (29.08%)	483.93 (14.24%)
บรูไน	1.50 (N.A.)	1.75 (16.19%)	1.78 (1.57%)	1.23 (-30.87%)	1.21 (-1.69%)
มาเลเซีย	0.95 (N.A.)	3.23 (238.00%)	4.67 (44.50%)	6.51 (39.46%)	5.77 (-11.29%)
เมียนมาร์	4.10 (N.A.)	3.45 (-15.80%)	4.20 (21.73%)	1.83 (-56.48%)	2.25 (23.00%)
ฟิลิปปินส์	0.59 (N.A.)	0.26 (-56.58%)	2.04 (684.41%)	1.81 (-11.09%)	0.59 (-67.25%)
สิงคโปร์	3.04 (N.A.)	1.48 (-51.45%)	1.74 (17.74%)	2.19 (25.59%)	1.50 (-31.36%)
เวียดนาม	0.0004 (N.A.)	0.00 (-100.00%)	0.00 (0.00%)	0.05 (0.00%)	0.14 (199.31%)
กัมพูชา	5.01 (N.A.)	7.93 (58.15%)	5.30 (-33.23%)	3.31 (-37.58%)	4.50 (35.96%)
อินโดนีเซีย	0.82 (N.A.)	0.47 (-42.94%)	0.42 (-10.94%)	0.41 (-0.69%)	0.67 (62.61%)
ลาว	5.83 (N.A.)	4.70 (-19.42%)	6.65 (41.46%)	7.05 (5.91%)	5.93 (-15.87%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	21.88 (N.A.)	23.28 (6.38%)	26.80 (15.10%)	24.38 (-9.02%)	22.57 (-7.44%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 2694 อุตสาหกรรมการผลิตปูนซีเมนต์, ปูนขาว และปูนปลาสเตอร์

ในหมวดอุตสาหกรรม 2694 ของไทยจะประกอบไปด้วย ปอร์ตแลนด์ซีเมนต์ ซีเมนต์ผสม และปูนเม็ด โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าใน อุตสาหกรรมการผลิตปูนซีเมนต์, ปูนขาว และปูนปลาสเตอร์ (ISIC 2694) ที่เป็นลักษณะของ การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543- พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น โดย ในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเติบโต 17.93 เปอร์เซ็นต์ และนอกจากนี้แนวโน้มการค้าภายในภูมิภาค อาเซียนก็พบว่า มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน โดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่ เพิ่มขึ้นคิดเป็น 16.32 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยคือประเทศเวียดนาม กัมพูชาและลาว ซึ่งใน ปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศเวียดนามมีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มสูงขึ้นซึ่งคิดเป็น 12.17 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังกัมพูชาและลาวก็มีอัตราการส่งออกโดยประเทศ ไทยที่เพิ่มสูงขึ้นคิดเป็น 49.73 เปอร์เซ็นต์ และ 12.35 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ

ตารางที่ 5.38 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยัง ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 2694

หน่วย ล้านเหรียญ สวอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	708.15 (N.A.)	691.26 (-2.39%)	795.69 (15.11%)	1028.96 (29.32%)	1213.80 (17.96%)
บรูไน	3.81 (N.A.)	3.63 (-4.80%)	4.08 (12.54%)	1.98 (-51.57%)	0.43 (-78.38%)
มาเลเซีย	11.142 (N.A.)	11.63 (4.39%)	10.73 (-7.73%)	8.43 (-21.43%)	4.35 (-48.42%)
เมียนมาร์	19.03 (N.A.)	19.47 (2.27%)	5.84 (-70.02%)	4.01 (-31.25%)	7.15 (78.22%)
ฟิลิปปินส์	0.71 (N.A.)	1.14 (59.51%)	12.46 (993.85%)	0.78 (-93.70%)	0.98 (25.35%)
สิงคโปร์	14.91 (N.A.)	5.34 (-64.21%)	2.54 (-52.34%)	1.45 (-43.07%)	0.82 (-43.14%)
เวียดนาม	4.24 (N.A.)	20.02 (371.73%)	51.09 (155.21%)	69.42 (35.88%)	77.87 (12.18%)
กัมพูชา	19.62 (N.A.)	20.57 (4.83%)	27.23 (32.37%)	30.34 (11.43%)	45.43 (49.74%)
อินโดนีเซีย	2.12 (N.A.)	1.59 (-25.50%)	3.66 (130.56%)	3.29 (-9.93%)	2.55 (-22.59%)
ลาว	11.07 (N.A.)	12.45 (12.43%)	8.75 (-29.73%)	9.01 (2.98%)	10.13 (12.45%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	86.68 (N.A.)	95.83 (10.55%)	126.38 (31.89%)	128.72 (1.85%)	149.72 (16.31%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการ เจริญเติบโต

ISIC 2695 อุตสาหกรรมการผลิตคอนกรีต ซีเมนต์ และปูนปลาสเตอร์

ในหมวดอุตสาหกรรม 2695 ของไทยจะประกอบไปด้วย คอนกรีตผสมเสร็จ เสาค้ำคอนกรีต พื้นสำเร็จรูปคอนกรีต เสารั้วคอนกรีต อิฐบล็อก และท่อซีเมนต์โดยในช่วงปี พ.ศ. 2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตคอนกรีต ซีเมนต์ และปูนปลาสเตอร์ (ISIC 2695) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ ในภูมิภาคอาเซียนซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2546 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น แต่ในช่วงปี พ.ศ.2546-พ.ศ.2547 ก็มีมูลค่าลดลง โดยมีอัตราที่ลดลงเป็น 34.96 เปอร์เซ็นต์ และในขณะเดียวกันแนวโน้มการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นด้วยเช่นกัน โดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเจริญเติบโตคิดเป็น 9.62 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยคือประเทศลาว และเวียดนาม โดยในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศลาวมีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นซึ่งคิดเป็น 11.34 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังเวียดนามก็เพิ่มขึ้นคิดเป็น 28.18 เปอร์เซ็นต์ และสิ่งที่น่าสังเกตคือลักษณะการค้าระหว่างประเทศต่างๆ ในอาเซียนของอุตสาหกรรมดังกล่าวจะเป็นการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดกับประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 5.39 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 2695

หน่วย ล้านเหรียญ สวอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	278.32 (N.A.)	321.00 (15.33%)	422.95 (31.76%)	499.70 (18.14%)	325.02 (-34.96%)
บรูไน	0.63 (N.A.)	0.66 (4.19%)	1.44 (119.46%)	0.87 (-39.55%)	1.22 (39.88%)
มาเลเซีย	2.95 (N.A.)	4.48 (51.51%)	2.68 (-40.21%)	3.01 (12.26%)	3.67 (21.93%)
เมียนมาร์	4.55 (N.A.)	2.46 (-46.11%)	2.81 (14.27%)	3.03 (7.84%)	3.24 (7.06%)
ฟิลิปปินส์	2.25 (N.A.)	1.26 (-44.15%)	1.38 (9.50%)	2.00 (45.03%)	1.65 (-17.42%)
สิงคโปร์	3.72 (N.A.)	2.87 (-22.92%)	3.77 (31.09%)	3.88 (3.10%)	2.74 (-29.36%)
เวียดนาม	1.34 (N.A.)	1.96 (46.08%)	3.20 (63.02%)	4.68 (46.02%)	5.99 (28.18%)
กัมพูชา	3.14 (N.A.)	5.76 (83.07%)	4.59 (-20.36%)	3.99 (-13.17%)	4.89 (22.65%)
อินโดนีเซีย	0.01 (N.A.)	0.02 (44.36%)	0.04 (65.27%)	0.01 (-72.04%)	0.02 (75.25%)
ลาว	5.48 (N.A.)	5.57 (1.60%)	5.34 (-4.17%)	5.93 (11.17%)	6.61 (11.34%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	24.1 (N.A.)	25.05 (3.84%)	25.24 (0.77%)	27.40 (8.54%)	30.03 (9.62%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 2710 อุตสาหกรรมการผลิตเหล็กและเหล็กกล้าขั้นมูลฐาน

ในหมวดอุตสาหกรรม 2710 ของไทยจะประกอบไปด้วยเหล็กแท่งเล็ก เหล็กข้อข้อย เหล็กเส้นกลม ลวดเหล็ก ลวดเหล็กแรงดึงสูง เหล็กรีดเย็น ท่อเหล็กกล้าและเหล็กแผ่นเคลือบสังกะสี โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตเหล็กและเหล็กกล้าขั้นมูลฐาน (ISIC 2710) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเติบโต 49.53 เปอร์เซ็นต์ แต่อย่างไรก็ตามแนวโน้มการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนก็พบว่ามีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกันโดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น 31.51 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยคือประเทศมาเลเซีย และเวียดนามซึ่งในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศมาเลเซีย มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งคิดเป็น 30.49 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังเวียดนามก็เพิ่มขึ้นคิดเป็น 29.53 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่เดียวกัน อินโดนีเซีย และลาว ก็เป็นสองประเทศที่มีอัตราการส่งออกที่เพิ่มขึ้นสูงคิดเป็น 40.12 เปอร์เซ็นต์ และ 39.95 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ

ตารางที่ 5.40 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 2710

หน่วย ล้านเหรียญ สวอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	493.257 (N.A.)	637.81 (29.31%)	806.44 (26.44%)	1048.44 (30.01%)	1570.83 (49.83%)
บรูไน	0.60 (N.A.)	0.11 (-81.06%)	0.71 (517.00%)	0.55 (-21.58%)	0.14 (-74.94%)
มาเลเซีย	57.09 (N.A.)	58.90 (3.16%)	74.54 (26.56%)	122.29 (64.05%)	159.58 (30.50%)
เมียนมาร์	29.80 (N.A.)	17.35 (-41.78%)	13.49 (-22.24%)	27.97 (107.27%)	29.59 (5.82%)
ฟิลิปปินส์	14.79 (N.A.)	11.79 (-20.32%)	7.34 (-37.74%)	22.10 (201.12%)	35.97 (62.76%)
สิงคโปร์	42.52 (N.A.)	33.12 (-22.12%)	36.52 (10.27%)	48.14 (31.80%)	64.58 (34.17%)
เวียดนาม	30.46 (N.A.)	39.80 (30.67%)	30.71 (-22.85%)	70.33 (129.03%)	91.11 (29.54%)
กัมพูชา	10.69 (N.A.)	17.09 (59.76%)	18.25 (6.79%)	17.47 (-4.24%)	18.52 (5.99%)
อินโดนีเซีย	29.83 (N.A.)	22.74 (-23.79%)	33.10 (45.58%)	50.78 (53.41%)	71.15 (40.12%)
ลาว	11.21 (N.A.)	13.77 (22.77%)	18.66 (35.50%)	27.69 (48.40%)	38.75 (39.95%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	227.03 (N.A.)	214.67 (-5.45%)	233.31 (8.69%)	387.31 (66.01%)	509.39 (31.52%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 2811 อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีโครงสร้างเป็นโลหะ

ในหมวดอุตสาหกรรม 2811 ของไทยจะประกอบไปด้วย บานประตูโลหะ หน้าต่างโลหะ วงกบ กรอบประตูหน้าต่างโลหะ และประตูเหล็กม้วนโดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีโครงสร้างเป็นโลหะ (ISIC 2811) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศน้อยกว่าการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2546 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่ลดลงและเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ.2547 โดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเติบโต 66.79 เปอร์เซ็นต์และนอกจากนี้แนวโน้มการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนก็พบว่ามีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกันโดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น 14.98 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีโครงสร้างเป็นโลหะ (ISIC 2811) คือประเทศสิงคโปร์ และมาเลเซีย ซึ่งในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศสิงคโปร์มีอัตราการเจริญเติบโตที่ลดลง ซึ่งคิดเป็น 11.45 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังมาเลเซียและลาวก็มีอัตราการส่งออกโดยประเทศไทยที่เพิ่มสูงขึ้นคิดเป็น 33.41 เปอร์เซ็นต์ และ 200.24 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

ตารางที่ 5.41 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 2811

หน่วย ล้านเหรียญ สวอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	10.22 (N.A.)	7.78 (-23.86%)	10.12 (30.07%)	7.98 (-21.13%)	13.31 (66.79%)
บรูไน	0.005 (N.A.)	0.04 (659.60%)	0.06 (49.53%)	0.09 (55.09%)	0.05 (-45.74%)
มาเลเซีย	1.39 (N.A.)	1.12 (-19.82%)	2.59 (131.03%)	8.00 (208.85%)	10.67 (33.41%)
เมียนมาร์	5.60 (N.A.)	2.38 (-57.53%)	1.37 (-42.36%)	4.18 (205.06%)	5.08 (21.57%)
ฟิลิปปินส์	2.45 (N.A.)	1.18 (-52.03%)	0.45 (-61.79%)	3.65 (712.68%)	1.58 (-56.72%)
สิงคโปร์	7.56 (N.A.)	10.46 (38.21%)	4.90 (-53.12%)	11.37 (131.97%)	10.07 (-11.45%)
เวียดนาม	0.67 (N.A.)	0.41 (-39.88%)	1.65 (303.94%)	3.17 (92.17%)	2.54 (-19.92%)
กัมพูชา	2.91 (N.A.)	2.53 (-13.19%)	2.90 (14.59%)	1.63 (-43.93%)	1.68 (3.44%)
อินโดนีเซีย	0.07 (N.A.)	0.12 (55.22%)	0.25 (107.84%)	0.51 (108.34%)	1.77 (245.96%)
ลาว	1.07 (N.A.)	2.20 (105.78%)	1.72 (-22.09%)	2.18 (27.07%)	6.55 (200.24%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	21.76 (N.A.)	20.43 (-6.12%)	15.88 (-22.27%)	34.79 (119.03%)	40.00 (14.98%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 2899 อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์อื่น ๆ ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

ในหมวดอุตสาหกรรม 2899 ของไทยจะประกอบไปด้วย สก๊อต นอต ตะปู และถังโลหะ โดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์อื่น ๆ ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 2899) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศน้อยกว่าการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นโดยในปี พ.ศ. 2547 มีอัตราการเติบโต 24.62 เปอร์เซ็นต์และนอกจากนี้แนวโน้มการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนก็พบว่าแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน โดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น 38.34 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์อื่น ๆ ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 2899) คือประเทศสิงคโปร์ มาเลเซียและอินโดนีเซีย ซึ่งในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศสิงคโปร์มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้น ซึ่งคิดเป็น 17.4 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังมาเลเซียและอินโดนีเซียก็มีอัตราการส่งออกโดยประเทศไทยที่เพิ่มสูงขึ้น คิดเป็น 22.45 เปอร์เซ็นต์ และ 93.75 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ

ตารางที่ 5.42 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 2899

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	30.20 (N.A.)	26.25 (-13.08%)	31.67 (20.64%)	35.09 (10.80%)	43.73 (24.62%)
บรูไน	0.35 (N.A.)	0.45 (27.74%)	0.37 (-16.72%)	0.42 (11.87%)	0.29 (-30.99%)
มาเลเซีย	44.74 (N.A.)	29.53 (-34.00%)	37.52 (27.04%)	53.88 (43.61%)	65.98 (22.45%)
เมียนมาร์	1.95 (N.A.)	1.32 (-32.45%)	1.40 (5.73%)	1.71 (22.00%)	1.43 (-15.92%)
ฟิลิปปินส์	13.53 (N.A.)	10.87 (-19.71%)	15.16 (39.47%)	19.38 (27.85%)	23.83 (22.93%)
สิงคโปร์	40.95 (N.A.)	36.82 (-10.09%)	39.21 (6.48%)	57.19 (45.86%)	67.14 (17.40%)
เวียดนาม	21.82 (N.A.)	19.13 (-12.38%)	25.52 (33.43%)	29.43 (15.30%)	43.77 (48.75%)
กัมพูชา	4.80 (N.A.)	7.94 (65.05%)	5.45 (-31.36%)	8.04 (47.67%)	14.76 (83.47%)
อินโดนีเซีย	17.93 (N.A.)	19.43 (8.35%)	28.94 (48.90%)	32.66 (12.86%)	63.28 (93.75%)
ลาว	3.46 (N.A.)	4.81 (38.96%)	5.81 (20.83%)	6.17 (6.06%)	8.48 (37.51%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	149.58 (N.A.)	130.31 (-12.89%)	159.38 (22.31%)	208.88 (31.05%)	288.96 (38.34%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 2919 อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรที่ใช้งานทั่วไปอื่น ๆ

ในหมวดอุตสาหกรรม 2919 ของไทยจะประกอบไปด้วย เครื่องปรับอากาศแบบหน้าต่าง เครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วนคอนเดนทิ่งยูนิท เครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วนแพนคอยล์ยูนิท คอมเพรสเซอร์ และชิ้นส่วนของเครื่องปรับอากาศโดยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรที่ใช้งานทั่วไปอื่น ๆ (ISIC 2919) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นโดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเติบโต 29.43 เปอร์เซ็นต์ และนอกจากนี้แนวโน้มการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนก็พบว่าแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกันโดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้น คิดเป็น 31.17 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรที่ใช้งานทั่วไปอื่น ๆ (ISIC 2919) คือประเทศสิงคโปร์ มาเลเซียและอินโดนีเซีย ซึ่งในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศสิงคโปร์มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้น ซึ่งคิดเป็น 3.92 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังมาเลเซียและอินโดนีเซียก็มีอัตราการส่งออกโดยประเทศไทยที่เพิ่มสูงขึ้นคิดเป็น 28.98 เปอร์เซ็นต์ และ 102.67 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

ตารางที่ 5.43 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 2919

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	146.68 (N.A.)	153.40 (4.58%)	204.85 (33.54%)	253.96 (23.97%)	328.70 (29.43%)
บรูไน	1.06 (N.A.)	1.22 (14.74%)	1.22 (-0.26%)	0.60 (-51.04%)	0.79 (32.75%)
มาเลเซีย	23.64 (N.A.)	29.31 (23.95%)	42.60 (45.35%)	62.61 (46.97%)	80.75 (28.98%)
เมียนมาร์	2.69 (N.A.)	2.65 (-1.99%)	3.12 (17.81%)	2.37 (-24.04%)	3.42 (44.38%)
ฟิลิปปินส์	9.33 (N.A.)	13.44 (43.96%)	11.83 (-11.98%)	14.11 (19.24%)	13.12 (-6.95%)
สิงคโปร์	97.32 (N.A.)	88.24 (-9.33%)	88.96 (0.82%)	102.18 (14.86%)	106.87 (4.59%)
เวียดนาม	8.46 (N.A.)	9.28 (9.53%)	10.62 (14.42%)	17.96 (69.16%)	31.05 (72.89%)
กัมพูชา	1.71 (N.A.)	2.78 (62.00%)	2.34 (-15.70%)	2.83 (20.99%)	2.73 (-3.72%)
อินโดนีเซีย	13.16 (N.A.)	15.71 (19.37%)	20.36 (29.63%)	36.73 (80.34%)	74.51 (102.87%)
ลาว	1.05 (N.A.)	2.61 (146.57%)	2.01 (-22.89%)	2.94 (46.24%)	4.61 (56.53%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	158.46 (N.A.)	165.23 (4.27%)	183.06 (10.79%)	242.32 (32.37%)	317.84 (31.17%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 2930 อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องใช้ในบ้านเรือน

ในหมวดอุตสาหกรรม 2930 ของไทยจะประกอบไปด้วย พัดลม ตู้เย็น และหม้อหุงข้าว โดยเฉลี่ยแล้วในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรม การผลิตเครื่องใช้ในบ้านเรือน(ISIC 2930) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศน้อยกว่าการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเติบโต 13.31 เปอร์เซ็นต์และนอกจากนี้แนวโน้มการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนก็พบว่าแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกันโดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น 30.32 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องใช้ในบ้านเรือน(ISIC 2930) คือประเทศอินโดนีเซียและมาเลเซีย ซึ่งในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศอินโดนีเซียมีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นซึ่งคิดเป็น 32.50 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังมาเลเซียก็มีอัตราการส่งออกโดยประเทศไทยที่เพิ่มสูงขึ้นคิดเป็น 23.59 เปอร์เซ็นต์ แต่อย่างไรก็ตามแนวโน้มการส่งออกไปยังกัมพูชามีแนวโน้มที่ลดลงโดยในปี 2547 มีอัตราการส่งออกที่ลดลงคิดเป็น 12.42 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.44 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 2930

หน่วย ล้านเหรียญ สหรัฐ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	94.47 (N.A.)	178.41 (88.85%)	168.79 (-5.39%)	190.28 (12.73%)	215.61 (13.31%)
บรูไน	0.19 (N.A.)	0.22 (11.99%)	0.11 (-51.54%)	0.05 (-53.33%)	0.18 (258.72%)
มาเลเซีย	21.11 (N.A.)	23.85 (12.98%)	33.06 (38.58%)	53.94 (63.19%)	66.67 (23.59%)
เมียนมาร์	4.69 (N.A.)	3.24 (-31.05%)	3.04 (-6.20%)	5.21 (71.42%)	6.34 (21.65%)
ฟิลิปปินส์	4.15 (N.A.)	10.24 (146.51%)	12.53 (22.33%)	24.35 (94.35%)	27.08 (11.21%)
สิงคโปร์	36.18 (N.A.)	35.42 (-2.11%)	40.51 (14.36%)	38.15 (-5.82%)	49.67 (30.21%)
เวียดนาม	3.10 (N.A.)	4.05 (30.54%)	9.04 (123.27%)	20.45 (126.15%)	41.40 (102.47%)
กัมพูชา	4.52 (N.A.)	6.90 (52.60%)	7.29 (5.59%)	8.47 (16.17%)	7.41 (-12.42%)
อินโดนีเซีย	16.48 (N.A.)	20.24 (22.76%)	26.24 (29.69%)	43.53 (65.88%)	57.68 (32.50%)
ลาว	21.89 (N.A.)	28.87 (31.84%)	25.71 (-10.95%)	21.74 (-15.44%)	24.91 (14.59%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	112.35 (N.A.)	133.03 (18.40%)	157.52 (18.40%)	215.89 (37.05%)	281.35 (30.32%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 3130 อุตสาหกรรม การผลิตสายไฟและเคเบิล

ในหมวดอุตสาหกรรม 3130 ของไทยจะประกอบไปด้วย สายไฟฟ้า ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้ว ในช่วงปี พ.ศ.2543-2545 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตสายไฟและเคเบิล (ISIC 3130) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนแต่ในช่วง พ.ศ. 2546-พ.ศ.2547 กลับมีมูลค่าการค้าที่น้อยกว่าการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนโดยในปี พ.ศ.2547 อัตราการค้าในประเทศของไทยคิดเป็น 50.98 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนของไทยในปีเดียวกันคิดเป็น 65.32 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตสายไฟและเคเบิล (ISIC 3130) คือประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ ซึ่งในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศมาเลเซียมีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นซึ่งคิดเป็น 50.38 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังสิงคโปร์ก็มีอัตราการส่งออกโดยประเทศไทยที่เพิ่มสูงขึ้นคิดเป็น 140.38 เปอร์เซ็นต์ และนอกจากนี้เวียดนามก็มีแนวโน้มของมูลค่าการค้าจากไทยที่สูงขึ้นโดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเจริญเติบโตของการค้าคิดเป็น 48.69 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.45 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 3130

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	89.74 (N.A.)	103.40 (15.22%)	120.21 (16.26%)	104.84 (-12.79%)	158.29 (50.98%)
บรูไน	0.10 (N.A.)	0.62 (485.75%)	0.29 (-53.62%)	1.24 (330.79%)	0.69 (-44.50%)
มาเลเซีย	35.26 (N.A.)	33.41 (-5.25%)	48.76 (45.93%)	65.02 (33.35%)	97.78 (50.39%)
เมียนมาร์	1.28 (N.A.)	2.24 (73.85%)	0.90 (-59.60%)	1.08 (18.97%)	0.51 (-52.10%)
ฟิลิปปินส์	10.26 (N.A.)	7.67 (-25.26%)	7.93 (3.39%)	10.38 (30.81%)	7.38 (-28.88%)
สิงคโปร์	25.37 (N.A.)	19.88 (-21.64%)	15.72 (-20.92%)	32.55 (107.00%)	78.24 (140.38%)
เวียดนาม	4.73 (N.A.)	6.73 (42.11%)	7.03 (4.39%)	11.88 (69.03%)	17.65 (48.66%)
กัมพูชา	1.10 (N.A.)	1.86 (68.87%)	1.61 (-13.66%)	2.18 (35.45%)	2.90 (33.03%)
อินโดนีเซีย	0.96 (N.A.)	1.14 (18.46%)	0.90 (-21.46%)	1.38 (54.37%)	3.10 (123.79%)
ลาว	0.42 (N.A.)	4.84 (1033.03%)	1.49 (-69.15%)	1.89 (26.80%)	2.69 (41.84%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	79.52 (N.A.)	78.40 (-1.41%)	84.63 (7.95%)	127.59 (50.77%)	210.94 (65.32%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 3140 อุตสาหกรรมการผลิตหม้อสะสมไฟฟ้าและแบตเตอรี่

ในหมวดอุตสาหกรรม 3140 ของไทยจะประกอบไปด้วย แบตเตอรี่สำหรับรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าใน อุตสาหกรรมการผลิตหม้อสะสมไฟฟ้าและแบตเตอรี่ (ISIC 3140) ที่เป็นลักษณะของการค้า ภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2547 มีอัตราการเติบโต 19.97 เปอร์เซ็นต์ และนอกจากนี้แนวโน้มการค้าภายในภูมิภาคอาเซียน ก็พบว่า มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน โดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น 11.98 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในการผลิตหม้อสะสมไฟฟ้าและแบตเตอรี่ (ISIC 3140) คือประเทศเมียนมาร์ และกัมพูชา ซึ่งในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศ เมียนมาร์ มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นซึ่งคิดเป็น 53.88 เปอร์เซ็นต์ แต่อย่างไรก็ดีอัตราการ ส่งออกไปยังกัมพูชาก็มีอัตราการส่งออกโดยประเทศไทยที่ลดลงโดยคิดเป็น 11.01 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.46 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยัง ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 3140

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	64.46 (N.A.)	57.52 (-10.78%)	63.24 (9.95%)	68.64 (8.55%)	82.35 (19.97%)
บรูไน	0 (N.A.)	0.00 (0.00%)	0.00 (0.00%)	0.00 (0.00%)	0.00 (-100.00%)
มาเลเซีย	0.94 (N.A.)	2.43 (157.36%)	4.07 (67.61%)	7.51 (84.70%)	8.93 (18.88%)
เมียนมาร์	7.96 (N.A.)	9.52 (19.47%)	10.50 (10.38%)	8.44 (-19.65%)	12.99 (53.88%)
ฟิลิปปินส์	1.13 (N.A.)	1.59 (39.95%)	1.72 (8.31%)	1.98 (14.99%)	3.18 (60.65%)
สิงคโปร์	3.54 (N.A.)	2.22 (-37.40%)	3.22 (45.45%)	7.01 (117.57%)	4.72 (-32.75%)
เวียดนาม	3.59 (N.A.)	2.98 (-17.14%)	3.58 (20.33%)	4.06 (13.17%)	5.00 (23.18%)
กัมพูชา	4.54 (N.A.)	8.90 (95.66%)	9.72 (9.22%)	13.05 (34.22%)	11.61 (-11.01%)
อินโดนีเซีย	0.16 (N.A.)	0.13 (-17.83%)	0.35 (166.65%)	2.47 (598.19%)	3.65 (47.60%)
ลาว	2.35 (N.A.)	3.18 (35.13%)	3.39 (6.52%)	2.67 (-21.00%)	2.78 (4.05%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	24.23 (N.A.)	30.93 (27.62%)	36.56 (18.17%)	47.19 (29.10%)	52.84 (11.98%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 3210 อุตสาหกรรมการผลิตหลอดอิเล็กทรอนิกส์ และส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ

ในหมวดอุตสาหกรรม 3210 ของไทยจะประกอบไปด้วย อุปกรณ์เซมิคอนดักเตอร์ และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ซึ่งโดยเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตหลอดอิเล็กทรอนิกส์และส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ (ISIC 3210) ที่เป็นลักษณะของการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนมากกว่าการค้าภายในประเทศ ซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2546 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น แต่ในปี พ.ศ.2547 มีแนวโน้มที่ลดลงโดยมีอัตราการเติบโตที่ลดลง 18.79 เปอร์เซ็นต์ และนอกจากนี้แนวโน้มการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนก็พบว่าในปี พ.ศ.2543-พ.ศ. 2546มีแนวโน้มที่ลดลงด้วยเช่นกันแต่กลับเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ.2547 โดยมีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้น คิดเป็น 26.15 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตหลอดอิเล็กทรอนิกส์ และส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ (ISIC 3210) คือประเทศสิงคโปร์ และมาเลเซีย ซึ่งในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศสิงคโปร์มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นซึ่งคิดเป็น 42.84 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังมาเลเซียก็มีอัตราการส่งออกโดยประเทศไทยที่เพิ่มสูงขึ้น คิดเป็น 20.06 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.47 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 3210

หน่วย ล้านเหรียญ สวอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	313.15 (N.A.)	457.98 (46.25%)	500.80 (9.35%)	518.85 (3.60%)	421.37 (-18.79%)
บรูไน	0.0005 (N.A.)	0.00 (1.22%)	0.12 (21325.83%)	0.06 (-53.43%)	0.00 (-100.00%)
มาเลเซีย	482.92 (N.A.)	415.36 (-13.99%)	333.70 (-19.66%)	383.35 (14.88%)	490.94 (28.07%)
เมียนมาร์	0.092 (N.A.)	0.08 (-13.88%)	0.17 (111.08%)	0.09 (-45.81%)	0.08 (-11.20%)
ฟิลิปปินส์	125.90 (N.A.)	173.77 (38.01%)	260.19 (49.73%)	350.85 (34.84%)	332.93 (-5.11%)
สิงคโปร์	915.08 (N.A.)	527.93 (-42.31%)	526.55 (-0.26%)	617.87 (17.34%)	882.58 (42.84%)
เวียดนาม	1.60 (N.A.)	3.34 (107.37%)	11.40 (241.43%)	13.98 (22.69%)	14.31 (2.37%)
กัมพูชา	0.05 (N.A.)	0.05 (-18.01%)	0.01 (-87.90%)	0.05 (752.39%)	0.02 (-49.81%)
อินโดนีเซีย	27.32 (N.A.)	29.74 (8.85%)	37.29 (25.39%)	45.01 (20.71%)	59.02 (31.13%)
ลาว	0.17 (N.A.)	0.02 (-89.36%)	0.07 (278.79%)	0.29 (313.77%)	0.21 (-27.01%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	1553.17 (N.A.)	1150.29 (-25.94%)	1169.49 (1.67%)	1411.55 (20.70%)	1780.10 (26.11%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 3230 อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องรับโทรทัศน์และวิทยุ เครื่องบันทึกเสียงหรือภาพหรือเครื่องชาวนครีโพลิวซิ่ง หรือวีดิโอโพลิวซิ่ง และสินค้าที่เกี่ยวข้อง

ในหมวดอุตสาหกรรม 3230 ของไทยจะประกอบไปด้วย เครื่องรับโทรทัศน์ซึ่งมีขนาดเล็กกว่า 19 และ 21 นิ้ว ซึ่งโดยเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมดังกล่าวที่เป็นลักษณะของการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนมากกว่าการค้าภายในประเทศ ซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเติบโตที่เพิ่มสูงขึ้นเพียง 2.79 เปอร์เซ็นต์ และนอกจากนี้แนวโน้มการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนก็พบว่าในปี พ.ศ.2543-พ.ศ.2545 มีแนวโน้มที่ลดลงด้วยเช่นกันแต่กลับเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ.2546 และลดลงอีกครั้งในปี พ.ศ. 2547 โดยมีอัตราการเจริญเติบโตที่ลดลงคิดเป็น 29.37 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องรับโทรทัศน์และวิทยุ เครื่องบันทึกเสียงหรือภาพ หรือเครื่องชาวนครีโพลิวซิ่ง หรือวีดิโอโพลิวซิ่ง และสินค้าที่เกี่ยวข้อง (ISIC 3230) คือประเทศสิงคโปร์ และมาเลเซีย ซึ่งในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศสิงคโปร์มีอัตราการเจริญเติบโตที่ลดลงซึ่งคิดเป็น 55.51 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังมาเลเซียก็มีอัตราการส่งออกโดยประเทศไทยที่เพิ่มสูงขึ้นคิดเป็น 20.37 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.48 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 3230

หน่วย ล้านเหรียญ สวอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	125.24 (N.A.)	192.75 (53.89%)	248.77 (29.06%)	251.51 (1.10%)	258.53 (2.79%)
บรูไน	0.02 (N.A.)	0.03 (41.45%)	0.03 (-16.83%)	0.05 (70.76%)	0.09 (85.95%)
มาเลเซีย	156.47 (N.A.)	126.68 (-19.04%)	118.82 (-6.21%)	112.41 (-5.40%)	135.30 (20.37%)
เมียนมาร์	2.95 (N.A.)	1.31 (-55.71%)	1.89 (44.39%)	9.15 (384.40%)	13.85 (51.44%)
ฟิลิปปินส์	5.78 (N.A.)	3.90 (-32.47%)	7.33 (87.88%)	17.65 (140.63%)	25.98 (47.21%)
สิงคโปร์	253.13 (N.A.)	171.54 (-32.23%)	258.97 (50.96%)	367.21 (41.80%)	163.38 (-55.51%)
เวียดนาม	2.39 (N.A.)	2.78 (16.15%)	5.01 (80.43%)	7.96 (58.93%)	8.60 (7.93%)
กัมพูชา	2.29 (N.A.)	3.35 (46.27%)	1.78 (-46.93%)	2.02 (13.28%)	2.86 (42.02%)
อินโดนีเซีย	57.05 (N.A.)	66.73 (16.95%)	71.09 (6.53%)	47.41 (-33.31%)	44.86 (-5.37%)
ลาว	10.54 (N.A.)	16.95 (60.85%)	13.75 (-18.89%)	8.61 (-37.38%)	9.42 (9.36%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	490.65 (N.A.)	393.29 (-19.84%)	478.67 (21.71%)	572.46 (19.59%)	404.34 (-29.37%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 3320 อุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์และเครื่องอุปกรณ์เกี่ยวกับการถ่ายภาพ

ในหมวดอุตสาหกรรม 3320 ของไทยจะประกอบไปด้วย เลนส์และเลนส์พลาสติกซึ่งโดยเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์และเครื่องอุปกรณ์เกี่ยวกับการถ่ายภาพ (ISIC 3320) ที่เป็นลักษณะของการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนมากกว่าการค้าภายในประเทศซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นโดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเติบโตที่เพิ่มสูงขึ้นเพียง 34.36 เปอร์เซ็นต์และนอกจากนี้แนวโน้มการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนก็พบว่าในปี พ.ศ.2543-พ.ศ.2546 มีแนวโน้มที่ลดลงด้วยเช่นกันแต่กลับเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ.2547 โดยมีอัตราการเจริญเติบโตที่ลดลงคิดเป็น 29.37 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์และเครื่องอุปกรณ์เกี่ยวกับการถ่ายภาพ (ISIC 3320) คือประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ ซึ่งในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศมาเลเซียมีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มสูงขึ้นซึ่งคิดเป็น 46.81 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังสิงคโปร์ก็มีอัตราการส่งออกโดยประเทศไทยที่เพิ่มสูงขึ้นคิดเป็น 27.09 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 5.49 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 3320

หน่วย ล้านเหรียญ ลวอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	1.91 (N.A.)	3.27 (70.82%)	2.79 (-14.64%)	3.46 (23.88%)	4.65 (34.45%)
บรูไน	0.0003 (N.A.)	0.00 (-100.00%)	0.00 (0.00%)	0.00 (3.19%)	0.00 (-100.00%)
มาเลเซีย	22.17 (N.A.)	16.60 (-25.12%)	14.04 (-15.45%)	9.03 (-35.66%)	13.26 (46.81%)
เมียนมาร์	0.12 (N.A.)	0.11 (-9.83%)	0.12 (7.26%)	0.07 (-38.07%)	0.07 (-4.14%)
ฟิลิปปินส์	2.83 (N.A.)	2.74 (-3.40%)	2.63 (-3.94%)	8.81 (234.68%)	7.71 (-12.44%)
สิงคโปร์	6.11 (N.A.)	8.20 (34.12%)	10.29 (25.49%)	9.21 (-10.45%)	11.71 (27.09%)
เวียดนาม	0.89 (N.A.)	0.46 (-48.16%)	0.43 (-6.27%)	0.88 (103.89%)	0.69 (-22.29%)
กัมพูชา	0.54 (N.A.)	0.16 (-71.02%)	0.65 (317.02%)	0.01 (-98.29%)	0.03 (134.32%)
อินโดนีเซีย	3.56 (N.A.)	2.62 (-26.47%)	9.42 (259.10%)	4.78 (-49.21%)	5.62 (17.43%)
ลาว	0.039 (N.A.)	0.03 (-35.46%)	0.13 (427.52%)	0.08 (-38.59%)	0.04 (-52.02%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	36.28 (N.A.)	30.92 (-14.79%)	37.72 (21.99%)	32.88 (-12.81%)	39.12 (18.95%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 3410 อุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์

ในหมวดอุตสาหกรรม 3410 ของไทยจะประกอบไปด้วย รถยนต์นั่ง 1501-1800 ซีซี รถยนต์นั่ง 2001-2400 ซีซี รถยนต์นั่งตรวจการ และรถบรรทุกน้ำหนัก 1 ตันขับเคลื่อน 2 ล้อ ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ (ISIC 3410) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเติบโต 22.81 เปอร์เซ็นต์ และนอกจากนี้แนวโน้มการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนก็พบว่ามีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกันโดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น 191.87 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ (ISIC 3410) คือประเทศอินโดนีเซีย และสิงคโปร์ ซึ่งในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศอินโดนีเซียมีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นอย่างเด่นชัด ซึ่งคิดเป็น 104.41 เปอร์เซ็นต์ และนอกจากนี้อัตราการส่งออกไปยังสิงคโปร์ ก็มีอัตราการส่งออกโดยประเทศไทยที่เพิ่มสูงขึ้น โดยคิดเป็น 132.91 เปอร์เซ็นต์ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศมีแนวโน้มที่จะนำเข้าจากประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

ตารางที่ 5.50 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 3410

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	3226.80 (N.A.)	3506.82 (8.68%)	5362.40 (52.91%)	6751.35 (25.90%)	8291.23 (22.81%)
บรูไน	2.52 (N.A.)	1.78 (-29.38%)	2.15 (20.93%)	8.93 (314.51%)	18.10 (102.82%)
มาเลเซีย	25.80 (N.A.)	54.03 (109.34%)	42.51 (-21.33%)	57.04 (34.18%)	115.56 (102.60%)
เมียนมาร์	12.99 (N.A.)	5.18 (-60.12%)	2.54 (-51.03%)	3.04 (19.80%)	20.47 (573.04%)
ฟิลิปปินส์	19.12 (N.A.)	14.96 (-21.79%)	19.94 (33.30%)	151.86 (661.46%)	218.61 (43.95%)
สิงคโปร์	61.79 (N.A.)	21.36 (-65.44%)	16.61 (-22.24%)	107.36 (546.42%)	250.04 (132.91%)
เวียดนาม	3.26 (N.A.)	7.00 (114.46%)	5.71 (-18.50%)	2.75 (-51.77%)	6.88 (149.71%)
กัมพูชา	7.20 (N.A.)	11.68 (62.12%)	17.89 (53.15%)	18.27 (2.14%)	33.14 (81.38%)
อินโดนีเซีย	50.73 (N.A.)	49.27 (-2.88%)	69.24 (40.52%)	234.43 (238.59%)	479.20 (104.41%)
ลาว	16.45 (N.A.)	16.06 (-2.42%)	24.26 (51.07%)	27.98 (15.35%)	31.58 (12.86%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	199.92 (N.A.)	181.33 (-9.30%)	200.84 (10.76%)	611.66 (204.55%)	1173.57 (91.87%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 3420 อุตสาหกรรมการผลิตตัวถัง (Coachwork) สำหรับรถยนต์ รวมทั้งการผลิตรถพ่วงและรถกึ่งรถพ่วง

ในหมวดอุตสาหกรรม 3420 ของไทยจะประกอบไปด้วยตัวถังรถปิคอัพ ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้ว ในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเติบโต 20.48 เปอร์เซ็นต์ และนอกจากนี้แนวโน้มการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนก็พบว่ามีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน โดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้น คิดเป็น 65.93 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมดังกล่าวคือประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์ ซึ่งในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศมาเลเซียมีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นซึ่งคิดเป็น 29.69 เปอร์เซ็นต์ และนอกจากนี้ อัตราการส่งออกไปยังสิงคโปร์ก็มีอัตราการส่งออกโดยประเทศไทยที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดโดยคิดเป็น 254 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศมีแนวโน้มที่จะนำเข้าจากประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดยกเว้นประเทศกัมพูชาเพียงประเทศเดียวเท่านั้นที่มีแนวโน้มการนำเข้าจากไทยที่ลดลง

ตารางที่ 5.51 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 3420

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	0.74 (N.A.)	1.25 (67.93%)	1.23 (-2.10%)	1.73 (40.81%)	2.08 (20.48%)
บรูไน	0 (N.A.)	0.00 (0.00%)	0.02 (0.00%)	0.00 (-99.31%)	0.01 (6252.14%)
มาเลเซีย	2.94 (N.A.)	3.29 (11.66%)	1.58 (-51.91%)	2.64 (67.08%)	3.43 (29.70%)
เมียนมาร์	0.05 (N.A.)	0.03 (-44.59%)	0.07 (133.37%)	0.52 (625.71%)	0.84 (62.18%)
ฟิลิปปินส์	0.02 (N.A.)	0.01 (-82.75%)	0.67 (13291.78%)	0.06 (-90.59%)	0.08 (32.62%)
สิงคโปร์	0.92 (N.A.)	0.41 (-55.80%)	0.41 (-0.43%)	0.56 (36.44%)	1.97 (253.98%)
เวียดนาม	0.002 (N.A.)	0.38 (12776.35%)	0.07 (-81.10%)	0.02 (-74.23%)	0.05 (199.35%)
กัมพูชา	0.40 (N.A.)	0.37 (-8.65%)	0.36 (-3.79%)	0.34 (-5.86%)	0.05 (-84.20%)
อินโดนีเซีย	0.01 (N.A.)	0.03 (46.74%)	0.02 (-24.78%)	0.19 (869.56%)	0.63 (220.98%)
ลาว	1.03 (N.A.)	1.05 (0.59%)	0.32 (-69.52%)	0.42 (31.44%)	0.82 (95.25%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	5.42 (N.A.)	5.56 (2.38%)	3.52 (-36.64%)	4.75 (34.90%)	7.88 (65.93%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 3610 อุตสาหกรรมการผลิตเฟอร์นิเจอร์

ในหมวดอุตสาหกรรม 3610 ของไทยจะประกอบไปด้วยเครื่องเรือนทำด้วยไม้ เครื่องเรือนทำด้วยโลหะ และพุกที่นอนซึ่งโดยเฉลี่ยแล้ว ในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตเฟอร์นิเจอร์ (ISIC 3610) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นตลอดทุกปี โดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเติบโต 13.22 เปอร์เซ็นต์ และนอกจากนี้แนวโน้มการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนก็พบว่า มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน โดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น 44.36 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตเฟอร์นิเจอร์ (ISIC 3610) คือประเทศมาเลเซีย และอินโดนีเซีย ซึ่งในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศมาเลเซีย มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้น ซึ่งคิดเป็น 32.75 เปอร์เซ็นต์ และนอกจากนี้ อัตราการส่งออกไปยังอินโดนีเซีย ก็มีอัตราการส่งออกโดยประเทศไทยที่เพิ่มขึ้นโดยคิดเป็น 224.33 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งอย่างไรก็ตาม บรูไน เมียนมาร์ และลาว เป็น 3 ประเทศที่ไทยมีแนวโน้มจะส่งออกไป 3 ประเทศดังกล่าว ลดลงอีกด้วย

ตารางที่ 5.52 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 3610

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	81.50 (N.A.)	94.25 (15.63%)	102.94 (9.22%)	105.75 (2.72%)	119.72 (13.22%)
บรูไน	0.244 (N.A.)	0.14 (-44.41%)	0.06 (-53.72%)	1.34 (2031.81%)	0.10 (-92.87%)
มาเลเซีย	5.57 (N.A.)	8.40 (50.77%)	8.56 (1.89%)	9.80 (14.48%)	13.01 (32.75%)
เมียนมาร์	3.89 (N.A.)	2.60 (-33.13%)	1.95 (-25.23%)	2.11 (8.44%)	1.80 (-14.76%)
ฟิลิปปินส์	5.54 (N.A.)	5.00 (-9.89%)	4.23 (-15.34%)	4.89 (15.57%)	6.29 (28.52%)
สิงคโปร์	9.03 (N.A.)	6.18 (-31.60%)	8.79 (42.25%)	6.36 (-27.70%)	7.19 (13.05%)
เวียดนาม	1.26 (N.A.)	0.91 (-28.19%)	0.98 (7.99%)	1.43 (45.86%)	2.81 (96.72%)
กัมพูชา	1.97 (N.A.)	3.03 (53.79%)	1.76 (-41.80%)	2.25 (27.29%)	3.38 (50.63%)
อินโดนีเซีย	1.39 (N.A.)	0.62 (-55.82%)	1.30 (111.41%)	3.08 (136.49%)	10.00 (224.33%)
ลาว	1.45 (N.A.)	0.80 (-45.23%)	0.64 (-19.95%)	0.61 (-4.55%)	1.44 (135.55%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	30.37 (N.A.)	27.67 (-8.91%)	28.28 (2.19%)	31.87 (12.68%)	46.00 (44.36%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 3691 อุตสาหกรรม การผลิตเครื่องเพชรพลอยและรูปพรรณ และของที่เกี่ยวข้องกัน

ในหมวดอุตสาหกรรม 3691 ของไทยจะประกอบไปด้วย เพชร กำไร ต่างหู สร้อย แหวน จี้ และเข็มกัทตั้งโดยเฉลี่ยแล้ว ในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรม การผลิตเครื่องเพชรพลอยและรูปพรรณและของที่เกี่ยวข้อง (ISIC 3691) ที่เป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2546 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่ลดลงในช่วงที่ผ่านมาแต่ในปีพ.ศ.2547 ก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเติบโต 30.41 เปอร์เซ็นต์และนอกจากนี้ แนวโน้มการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนก็พบว่ามีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกันโดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น 16.78 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องเพชรพลอยและรูปพรรณและของที่เกี่ยวข้อง (ISIC 3691) คือประเทศสิงคโปร์ และอินโดนีเซีย ซึ่งในปี พ.ศ. 2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศสิงคโปร์มีอัตราการเจริญเติบโตที่ลดลงซึ่งคิดเป็น 7.99 เปอร์เซ็นต์ และนอกจากนี้อัตราการส่งออกไปยังอินโดนีเซียก็มีอัตราการส่งออกโดยประเทศไทยที่ลดลงด้วยเช่นกันโดยคิดเป็น 178.37 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งอย่างไรก็ตาม เวียดนาม และเมียนมาร์ เป็น 2 ประเทศที่ไทยมีแนวโน้มจะส่งออกไป 2 ประเทศดังกล่าวเพิ่มขึ้นอีกด้วย

ตารางที่ 5.53 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 3691

หน่วย ล้านเหรียญ สหรัฐ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	31.31 (N.A.)	31.06 (-0.79%)	30.82 (-0.78%)	28.70 (-6.90%)	37.42 (30.41%)
บรูไน	0.78 (N.A.)	0.02 (-97.00%)	0.00 (-86.41%)	0.01 (121.46%)	0.02 (117.42%)
มาเลเซีย	3.66 (N.A.)	1.29 (-64.82%)	1.11 (-13.82%)	2.41 (117.57%)	3.51 (45.16%)
เมียนมาร์	0.02 (N.A.)	0.03 (71.76%)	0.02 (-36.32%)	1.19 (5327.44%)	0.75 (-37.23%)
ฟิลิปปินส์	0.01 (N.A.)	0.04 (218.41%)	0.05 (29.19%)	1.63 (3237.13%)	0.06 (-96.34%)
สิงคโปร์	8.37 (N.A.)	7.04 (-15.96%)	7.19 (2.12%)	7.06 (-1.83%)	6.49 (-7.99%)
เวียดนาม	1.98 (N.A.)	1.50 (-24.18%)	1.65 (9.52%)	1.61 (-1.95%)	2.00 (24.02%)
กัมพูชา	0.03 (N.A.)	0.09 (176.71%)	0.03 (-65.33%)	0.08 (156.68%)	0.03 (-57.58%)
อินโดนีเซีย	1.15 (N.A.)	1.50 (30.05%)	1.72 (14.92%)	2.16 (25.47%)	6.00 (178.37%)
ลาว	0.001 (N.A.)	0.00 (67.38%)	0.00 (-100.00%)	0.00 (0.00%)	0.00 (0.00%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	16.01 (N.A.)	11.51 (-28.12%)	11.77 (2.22%)	16.15 (37.21%)	18.86 (16.79%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ISIC 3699 อุตสาหกรรม การผลิตอื่น ๆ ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

ในหมวดอุตสาหกรรม 3699 ของไทยจะประกอบไปด้วย ดอกไม้ประดิษฐ์ซึ่งโดยเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ.2543-2547 ประเทศไทยมีลักษณะการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตอื่น ๆ ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 3699) ที่เป็นลักษณะของการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนมากกว่าการค้าภายในประเทศซึ่งในช่วง พ.ศ. 2543-พ.ศ.2547 ลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าวมีมูลค่าที่น้อยมากแต่แนวโน้มการค้าภายในภูมิภาคอาเซียนก็พบว่าในปี พ.ศ.2543-พ.ศ.2547 แนวโน้มที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกันโดยในปี พ.ศ.2547 มีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นคิดเป็น 23.14 เปอร์เซ็นต์

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมการผลิตอื่น ๆ ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 3699) คือประเทศมาเลเซีย และ เวียดนาม ซึ่งในปี พ.ศ.2547 อัตราการส่งออกไปยังประเทศมาเลเซียมีอัตราการเจริญเติบโตที่เพิ่มสูงขึ้นซึ่งคิดเป็น 43.96 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราการส่งออกไปยังเวียดนามก็มีอัตราการส่งออกโดยประเทศไทยที่เพิ่มสูงขึ้นคิดเป็น 34.71 เปอร์เซ็นต์ซึ่งแนวโน้มการส่งออกของอุตสาหกรรมดังกล่าวของประเทศไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นยกเว้นเมียนมาร์และกัมพูชา

ตารางที่ 5.54 แสดงมูลค่าการค้าภายในประเทศของไทยและมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนของหมวด ISIC 3699

หน่วย ล้านเหรียญ สรอ.	2543	2544	2545	2546	2547
การค้าภายในประเทศ	0 (N.A.)	0.00 (0.00%)	0.04 (0.00%)	0.18 (323.59%)	0.00 (-100.00%)
บรูไน	0.08 (N.A.)	0.08 (-2.60%)	0.11 (31.31%)	0.10 (-0.94%)	0.16 (48.57%)
มาเลเซีย	5.70 (N.A.)	5.01 (-12.11%)	5.95 (18.70%)	6.58 (10.64%)	9.47 (43.96%)
เมียนมาร์	3.47 (N.A.)	3.85 (10.90%)	3.52 (-8.64%)	4.15 (17.95%)	4.12 (-0.90%)
ฟิลิปปินส์	2.99 (N.A.)	3.51 (17.41%)	3.44 (-2.19%)	3.44 (-0.03%)	3.91 (13.69%)
สิงคโปร์	4.33 (N.A.)	11.20 (158.42%)	3.83 (-65.81%)	4.07 (6.22%)	5.31 (30.60%)
เวียดนาม	3.44 (N.A.)	2.78 (-19.31%)	3.65 (31.25%)	5.12 (40.45%)	6.90 (34.71%)
กัมพูชา	2.11 (N.A.)	3.04 (44.16%)	2.32 (-23.97%)	2.22 (-3.97%)	1.83 (-17.67%)
อินโดนีเซีย	1.41 (N.A.)	1.53 (8.18%)	1.36 (-11.23%)	2.11 (54.64%)	2.43 (15.17%)
ลาว	1.54 (N.A.)	2.01 (30.05%)	1.57 (-22.08%)	1.90 (21.23%)	2.45 (28.76%)
การค้าภายในภูมิภาคอาเซียน	25.10 (N.A.)	33.03 (31.55%)	25.73 (-22.09%)	29.69 (15.39%)	36.57 (23.15%)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมและตัวเลขในวงเล็บแสดงอัตราการเจริญเติบโต

ดังนั้นเพื่อให้เห็นภาพรวมของการของการศึกษาถึงลักษณะของการค้าของแต่ละอุตสาหกรรมภายในประเทศ จึงทำการสรุปและแสดงลักษณะของการค้าในแต่ละอุตสาหกรรม โดยแสดงรายละเอียดตามตารางตารางที่ 5.55

ตารางที่ 5.55 แสดงการสรุปลักษณะของการค้าในแต่ละอุตสาหกรรม

รายละเอียดของสินค้า	ลักษณะของการค้า
1511 : การผลิตเนื้อสัตว์ และผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
1512 : การแปรรูป การเก็บถนอมสัตว์น้ำ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
1513 : การแปรรูปผลไม้และผัก	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
1514 : การผลิตน้ำมันจากพืช น้ำมันจากสัตว์และไขมันจากสัตว์	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
1520 : การผลิตที่ได้จากนม	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
1532 : การผลิตสตาร์ช และผลิตภัณฑ์จากสตาร์ช	การค้าระหว่างประเทศมากกว่าการค้าภายในประเทศ
1533 : การผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูป	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
1541 : การผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทอบ	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
1542 : การผลิตน้ำตาล	การค้าระหว่างประเทศมากกว่าการค้าภายในประเทศ
1544 : การผลิตมะกะโรนี เส้นบะหมี่ เส้นก๋วยเตี๋ยว เส้นหมี่	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
1549 : การผลิตผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ ที่มีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น	การค้าระหว่างประเทศมากกว่าการค้าภายในประเทศ
1553 : การผลิตมอลต์ลิกเคอและมอลต์	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
1554 : การผลิตเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ รวมทั้งการผลิตน้ำแบริจิววด	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
1711 : การจัดเตรียม การปั่นเส้นใยสิ่งทอ รวมทั้งการทอสิ่งทอ	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
1721 : การผลิตสิ่งทอสำเร็จรูป ยกเว้นเครื่องแต่งกาย	การค้าระหว่างประเทศมากกว่าการค้าภายในประเทศ
1729 : การผลิตสิ่งทออื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดไว้ในที่อื่น	การค้าระหว่างประเทศมากกว่าการค้าภายในประเทศ
1730 : การผลิตผ้าและสิ่งของที่ได้จากการถักนิตตั้งและโครเชต์	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
1810 : การผลิตเครื่องแต่งกาย ยกเว้นที่ทำจากขนสัตว์	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
1911 : การฟอกและการตกแต่งหนังฟอก	การค้าระหว่างประเทศมากกว่าการค้าภายในประเทศ

ตารางที่ 5.56 แสดงการสรุปลักษณะของการค้าในแต่ละอุตสาหกรรม (ต่อ)

รายละเอียดของสินค้า	ลักษณะของการค้า
1912 : การผลิตกระเป๋าเดินทาง กระเป๋าถือ และสิ่งทีคล้ายกัน อานม้าและเครื่องเทียมลาก	การค้าระหว่างประเทศมากกว่าการค้าภายในประเทศ
1920 : การผลิตรองเท้า	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
2010 : การเลื่อยไม้และการไสไม้	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
2022 : การผลิตเครื่องมือที่ใช้ในการก่อสร้าง และเครื่องประกอบอาหาร	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
2101 : การผลิตเยื่อกระดาษ กระดาษ และกระดาษแข็ง	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
2102 : การผลิตกระดาษลูกฟูกและกระดาษแข็งลูกฟูก และการผลิตภาชนะที่ทำจากกระดาษและกระดาษแข็ง	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
2221 : การพิมพ์	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
2320 : การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
2411 : การผลิตเคมีภัณฑ์ขั้นมูลฐาน ยกเว้นปุ๋ยและสารประกอบไนโตรเจน	การค้าระหว่างประเทศมากกว่าการค้าภายในประเทศ
2423 : การผลิตผลิตภัณฑ์ทางเภสัชกรรม เคมีภัณฑ์ที่ใช้รักษาโรค	การค้าระหว่างประเทศมากกว่าการค้าภายในประเทศ
2424 : การผลิตสบู่และผงซักฟอก เคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการทำ ความสะอาดและขัดเงา เครื่องหอมและสิ่งปรุงแต่งสำหรับ ประทีนร่างกายหรือประเพ็ญใจ	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
2511 : การผลิตยางนอกและยางใน การหล่อดอกยางและ การซ่อมสร้างยาง	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
2519 : การผลิตผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
2520 : การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก	การค้าระหว่างประเทศมากกว่าการค้าภายในประเทศ
2610 : การผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
2691 : การผลิตเซรามิกชนิดไม่ทนไฟ ซึ่งไม่ได้ใช้ในการก่อสร้าง	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
2693 : การผลิตผลิตภัณฑ์จากดินชนิดไม่ทนไฟ ซึ่งใช้กับงานก่อสร้าง	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
2694 : การผลิตปูนซีเมนต์, ปูนขาว และปูนปลาสเตอร์	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
2695 : การผลิตคอนกรีต ซีเมนต์ และปูนปลาสเตอร์	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ

ตารางที่ 5.57 แสดงการสรุปลักษณะของการค้าในแต่ละอุตสาหกรรม (ต่อ)

รายละเอียดของสินค้า	ลักษณะของการค้า
2710 : การผลิตเหล็กและเหล็กกล้าขั้นมูลฐาน	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
2811 : การผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีโครงสร้างเป็นโลหะ	การค้าระหว่างประเทศมากกว่าการค้าภายในประเทศ
2899 : การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์อื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น	การค้าระหว่างประเทศมากกว่าการค้าภายในประเทศ
2919 : การผลิตเครื่องจักรที่ใช้งานทั่วไปอื่น ๆ	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
2930 : การผลิตเครื่องใช้ในบ้านเรือน	การค้าระหว่างประเทศมากกว่าการค้าภายในประเทศ
3130 : การผลิตสายไฟและเคเบิล	การค้าระหว่างประเทศมากกว่าการค้าภายในประเทศ
3140 : การผลิตหม้อสะสมไฟฟ้าและแบตเตอรี่	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
3210 : การผลิตหลอดอิเล็กทรอนิกส์ และส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ	การค้าระหว่างประเทศมากกว่าการค้าภายในประเทศ
3230 : การผลิตเครื่องรับโทรทัศน์และวิทยุ เครื่องบันทึกเสียงหรือภาพ หรือเครื่องขบวนการวิดีโอซึ่ง หรือวิดีโอพรินต์ซึ่ง	การค้าระหว่างประเทศมากกว่าการค้าภายในประเทศ
3320 : การผลิตอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์และเครื่องอุปกรณ์เกี่ยวกับการถ่ายภาพ	การค้าระหว่างประเทศมากกว่าการค้าภายในประเทศ
3410 : การผลิตรถยนต์	การค้าระหว่างประเทศมากกว่าการค้าภายในประเทศ
3420 : การผลิตตัวถัง (Coachwork) สำหรับรถยนต์ รวมทั้งการผลิตรถพ่วงและรถกึ่งรถพ่วง	การค้าระหว่างประเทศมากกว่าการค้าภายในประเทศ
3610 : การผลิตเฟอร์นิเจอร์	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
3691 การผลิตเครื่องเพชรพลอยและรูปพรรณ และของที่เกี่ยวข้อง	การค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ
3699 : การผลิตอื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น	การค้าระหว่างประเทศมากกว่าการค้าภายในประเทศ

ตารางที่ 5.55 แสดงถึงการประเภทสินค้าเพื่อศึกษาถึงลักษณะของการค้าในอุตสาหกรรมต่างๆ โดยสินค้าในทั้ง 53 อุตสาหกรรมเป็นอุตสาหกรรมที่มีลักษณะของการค้าภายในประเทศ มากกว่าการค้าระหว่างประเทศ 33 ประเภท และเป็นอุตสาหกรรมที่มีการค้าระหว่างประเทศมากกว่าการค้าภายในประเทศ 20 อุตสาหกรรม โดยอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าการค้าภายในประเทศ สูงสุด 10 อันดับแรก ประกอบไปด้วย อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้

จากการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม (ISIC 2320) อุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ (ISIC 3410) อุตสาหกรรมการผลิตเยื่อกระดาษ (ISIC 2101) อุตสาหกรรมการผลิตเหล็กและเหล็กกล้าขั้นมูลฐาน (ISIC 2710) อุตสาหกรรมการผลิตมอลด์ลิกเคอและมอลด์ (ISIC 1553) อุตสาหกรรมการผลิตปูนซีเมนต์ ปูนขาว และปูนพลาสเตอร์ (ISIC 2694) อุตสาหกรรมการผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูป (ISIC 1533) อุตสาหกรรมการผลิตยางนอกและยางใน การหล่อดอกยางและการซ่อมสร้างยาง (ISIC 2511) อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากนม (ISIC 1520) และอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์จากดินชนิดไม่ทนไฟ ซึ่งใช้กับงานก่อสร้าง (ISIC 2693)

นอกจากนี้อุตสาหกรรมที่มีลักษณะของการค้าระหว่างประเทศมากกว่าการค้าภายในประเทศ 10 อันดับแรก ประกอบไปด้วย การผลิตหลอดอิเล็กทรอนิกส์ และส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ (ISIC 3210) อุตสาหกรรมการผลิตเคมีภัณฑ์ขั้นมูลฐาน ยกเว้นปุ๋ยและสารประกอบไนโตรเจน (ISIC 2411) อุตสาหกรรมการผลิตน้ำตาล (ISIC 1542) อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องรับโทรทัศน์และวิทยุ เครื่องบันทึกเสียงหรือภาพ (ISIC 3230) การผลิตเครื่องจักรที่ใช้งานทั่วไปอื่นๆ (ISIC 2919) อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก (ISIC 2520) อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์อื่นๆ ซึ่งมิได้จัดไว้ในประเภทอื่น (ISIC 2899) อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องใช้ในบ้านเรือน (ISIC 2930) อุตสาหกรรมการผลิตสบู่และผงซักฟอก เคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการทำความสะดวกและขัดเงา (ISIC 2424) และอุตสาหกรรมการจัดเตรียมการปั้นเส้นใยสิ่งทอรวมทั้งการทอสิ่งทอ (ISIC 1711)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 6

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนแรกจะเป็นการศึกษาถึงของปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการค้าระหว่างประเทศภายในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนและประเทศคู่ค้านอกกลุ่มอีกสามประเทศโดยปัจจัยที่ทำการศึกษาประกอบไปด้วย ขนาดเศรษฐกิจของประเทศที่เป็นผู้นำเข้า และผู้ส่งออก ระยะทางระหว่างประเทศ ความห่างไกลของประเทศผู้นำเข้าและผู้ส่งออก โดยเปรียบเทียบ ลักษณะการค้าภายในภูมิภาคเดียวกัน การมีพรมแดนร่วมกัน การใช้ภาษาร่วมกัน การใช้สกุลเงินตราร่วมกัน รวมทั้งลักษณะทางภูมิศาสตร์ของประเทศที่เป็นเกาะหรือลักษณะที่ไม่มีทางออกทางทะเล ซึ่งในส่วนแรกจะเป็นการศึกษาในระดับมวลรวมของภูมิภาคอาเซียน และในส่วนที่สองจะเป็นการศึกษาผลของพรมแดน (Border Effect) ในฐานะที่เป็นตัวกำหนดการค้าเพื่อเปรียบเทียบการค้าภายในประเทศ และการค้าระหว่างประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน รวมทั้งศึกษาปัจจัยของการมีพรมแดนร่วมกันที่จะส่งต่อการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการค้า โดยในส่วนนี้จะเป็นการศึกษาทั้งในระดับภาพรวมของประเทศไทยและศึกษาในระดับอุตสาหกรรมของไทย

6.1 ผลการศึกษาปัจจัยที่กำหนดการเปลี่ยนแปลงของการค้าในระดับภูมิภาคอาเซียน

ผลการประมาณค่าด้วยแบบจำลอง Gravity โดยใช้การประมาณค่าแบบวิธีการกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares) โดยใช้ข้อมูลภาคตัดขวางรายปี (Panel Data) ของประเทศสมาชิกในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 10 ประเทศและประเทศนอกกลุ่มอีก 3 ประเทศซึ่งได้แก่สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และจีนตั้งแต่ปีพ.ศ.2541-2547 ได้ผลการประมาณค่าดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \ln X_{i,t} = & 1.9459 + 1.7205 \cdot \ln(\text{GDP}_{i,t}) + 0.794 \cdot \ln(\text{GDP}_{j,t}) - 0.9877 \cdot \ln(\text{DIST}_{ij}) \\ & (0.000) * \quad (0.000) * \quad (0.000) * \quad (0.000) * \\ & -1.7317 \cdot \ln(\text{Remoet}_{i,t}) + 0.1636 \cdot \ln(\text{Remoet}_{j,t}) + 1.3056 \cdot \text{ASEAN} \\ & (0.000) * \quad (0.3127) \quad (0.0025) * \\ & + 0.3964 \cdot \text{BORDER} - 0.1812 \cdot \text{LANGUAGE} - 0.5957 \cdot \text{LANDLOCK} \\ & (0.1234) \quad (0.3908) \quad (0.00) * \\ & + 0.6213 \cdot \text{ISLAND} + 0.5989 \cdot \text{CURRENCY} \\ & (0.000) * \quad (0.000) * \end{aligned}$$

Adjusted R-square = 0.724

ตัวเลขในวงเล็บด้านล่างแสดงถึงค่า p-values และเครื่องหมาย * แสดงถึงความสามารถในการอธิบายตัวแปรได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์ซึ่งผลของการประมาณค่าแบบจำลอง Gravity พบว่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศผู้ส่งออก (GDP_i) ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศผู้นำเข้า (GDP_j) ระยะทางระหว่างประเทศคู่ค้า (DIST_{ij}) และความห่างไกลของประเทศผู้ส่งออก มีเครื่องหมายถูกต้องตามทฤษฎีโดยสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์โดยสัมประสิทธิ์ดังกล่าวจะทำนอกลงถึงผลของการค้าระหว่างประเทศสมาชิกในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนกับคู่ค้าในรูปแบบของค่าความยืดหยุ่น โดยหากรายได้ของประเทศผู้ส่งออกเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซ็นต์จะทำให้มูลค่าการส่งออกไปยังประเทศคู่ค้าเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน 1.7205 เปอร์เซ็นต์ หากรายได้ของประเทศผู้นำเข้าเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซ็นต์จะส่งผลให้มูลค่าการค้าเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน 0.794 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่ตัวแปรด้านระยะทางระหว่างประเทศของคู่ค้าซึ่งเป็นตัวแปรที่สะท้อนถึงต้นทุนทางการค้าระหว่างประเทศจะสามารถอธิบายได้ว่า หากระยะทางระหว่างประเทศคู่ค้าเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซ็นต์จะส่งผลทำให้มูลค่าการส่งออกไปยังประเทศคู่ค้าเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม 0.9877 เปอร์เซ็นต์ อันเนื่องมาจากต้นทุนค่าขนส่งและเวลาในการขนส่ง รวมทั้งในเรื่องของความห่างไกลของประเทศผู้ส่งออกด้วยเช่นกัน ซึ่งจากผลการประมาณค่าแบบจำลอง พบว่าระยะทางของหากประเทศผู้ส่งออกมีความห่างไกลเพิ่มมากขึ้น 1 เปอร์เซ็นต์ จะส่งผลให้มูลค่าการค้าระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงในทิศทางตรงกันข้าม 1.7317 เปอร์เซ็นต์

ในส่วนผลการศึกษาถึงลักษณะทางภูมิศาสตร์ของประเทศที่จะส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงมูลค่าการค้า ซึ่งจากผลของการประมาณค่าแบบจำลองพบว่าการค้าของประเทศที่เป็นสมาชิกในเขตการค้าเสรีอาเซียนร่วมกันจะส่งผลให้ขนาดของการค้าระหว่างประเทศสมาชิกมากกว่าการค้ากับประเทศนอกกลุ่มสมาชิก และขณะเดียวกันประเทศไม่มีทางออกทางทะเลจะส่งผลให้การค้าระหว่างประเทศน้อยลง และประเทศที่มีลักษณะเป็นเกาะจะส่งผลให้การค้าระหว่างประเทศมากกว่าประเทศที่ไม่เป็นเกาะ รวมทั้งประเทศที่มีลักษณะการใช้สกุลเงินตรา ร่วมกันจะส่งผลให้มีการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น ซึ่งอย่างไรก็ตามการที่ประเทศมีพรมแดนติดกันและมีการใช้ภาษาร่วมกันนั้น ก็ไม่สามารถอธิบายถึงผลต่อการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ

6.2 ผลการศึกษาผลของพรมแดน (Border Effect) และการมีพรมแดนร่วมกันต่อการค้าในระดับภาพรวมของประเทศไทย

ผลการประมาณค่าด้วยแบบจำลอง Gravity โดยใช้การประมาณค่าแบบวิธีการกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares) โดยใช้ข้อมูลภาคตัดขวางรายปี (Panel Data) ของประเทศคู่ค้าของไทยตั้งแต่ปีพ.ศ.2543-2547 ได้ผลการประมาณค่าดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \ln X_{ij,t} = & 2.184213 + 0.002324 \cdot \ln(\text{GDP}_{i,t}) + 0.373064 \cdot \ln(\text{GDP}_{j,t}) \\ & (0.0000)^* \quad (0.8896) \quad (0.0000)^* \\ & - 0.337246 \cdot \ln(\text{DIST}_{ij,t}) + 1.718368 \cdot \text{HOME} + 0.225445 \cdot \text{BORDER} \\ & (0.0000)^* \quad (0.0000)^* \quad (0.0000)^* \end{aligned}$$

$$\text{Adjusted R-square} = 0.299701$$

ตัวเลขในวงเล็บด้านล่างแสดงถึงค่า p-values และเครื่องหมาย * แสดงถึงความสามารถในการอธิบายตัวแปรได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งผลของการประมาณค่าแบบจำลอง Gravity พบว่า ตัวแปรผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศผู้ส่งออก (GDP_{i,t}) ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศผู้นำเข้า (GDP_{j,t}) และระยะทางระหว่างประเทศคู่ค้า (DIST_{ij,t}) มีเครื่องหมายถูกต้องตามทฤษฎี แต่มีเพียงตัวแปรผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศผู้นำเข้า (GDP_{j,t}) และระยะทางระหว่างประเทศคู่ค้า (DIST_{ij,t}) เท่านั้นที่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์ โดยสัมประสิทธิ์ดังกล่าวจะสะท้อนถึงผลของการค้าระหว่างประเทศไทยกับคู่ค้าในรูปแบบของค่าความยืดหยุ่น โดยหากรายได้ของประเทศผู้นำเข้าซึ่งเป็นคู่ค้าในอาเซียนของประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซ็นต์จะทำให้มูลค่าการส่งออกไปยังประเทศคู่ค้าดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน 0.373 เปอร์เซ็นต์ และในส่วนตัวแปรระยะทางของประเทศคู่ค้าซึ่งเป็นตัวแปรที่สะท้อนถึงต้นทุนทางการค้าระหว่างประเทศจะสามารถอธิบายได้ว่า หากระยะทางระหว่างประเทศคู่ค้าเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซ็นต์ จะส่งผลทำให้มูลค่าการส่งออกไปยังประเทศคู่ค้าเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม 0.337 เปอร์เซ็นต์อันเนื่องมาจากต้นทุนค่าขนส่งและเวลาในการขนส่ง

ส่วนผลของตัวแปรหุ่นที่แสดงถึงการค้าภายในประเทศเพื่อเปรียบเทียบการค้าภายในประเทศของไทยและการค้าระหว่างประเทศของไทยในประเทศกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน (HOME) และผลจากการมีพรมแดนร่วมกันกับประเทศไทย (BORDER) ที่ส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน ซึ่งปัจจัยทั้ง 2 อย่างพบว่าสามารถอธิบายผลของการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์ โดยสัมประสิทธิ์ของผลของการค้าภายในประเทศ (HOME) พบว่าลักษณะการค้าภายในประเทศของไทยมีลักษณะที่มากกว่าการค้าระหว่างประเทศ 1.71 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบขนาดของการค้าภายในประเทศของไทยต่อขนาดของการค้าระหว่างประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน (Border Effect) แล้วพบว่าขนาดของการค้าภายในประเทศมีขนาดมากกว่าการค้าระหว่างคู่ค้าอื่นๆภายในอาเซียนคิดเป็น 5.575 เท่า³ ส่วนสัมประสิทธิ์ของการมีพรมแดนร่วมกันกับประเทศไทย ก็แสดงให้เห็นว่าหากประเทศไทยมีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ก็จะนำไปสู่การค้าระหว่างกันได้มากกว่าประเทศที่ไม่มีพรมแดนติดกับประเทศไทย

เพื่อให้ผลของการประมาณจากแบบจำลอง Gravity มีความแม่นยำมากขึ้น จึงได้ทำการประมาณค่าใหม่อีกครั้งโดยการใช้ วิธีการ Fixed Effect เพื่อให้แบบจำลองสามารถแสดงถึงผลของค่าคงที่ในแต่ละปีออกมาได้อย่าง ซึ่งจากเดิมการค้าภายในประเทศจะมีขนาดมากกว่าการค้าระหว่างประเทศคิดเป็น 5.575 เท่า แต่เมื่อใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ Fixed Effect แล้วจะพบว่าขนาดของการค้าภายในประเทศจะมีขนาดที่ใหญ่เพิ่มขึ้นกล่าวคือการค้าภายในประเทศจะมีขนาดมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ ประมาณ 6 เท่า ในขณะที่ค่าคงที่ (Constant Term) ของสมการในแต่ละปีมีค่าเพิ่มมากขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่อกำหนดให้ส่วนอื่นๆที่ลักษณะของการค้าที่เป็นการค้าภายในประเทศจะมีลักษณะที่เพิ่มมากขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³ ขนาดของความโน้มเอียงของการค้า (เท่า) สามารถคำนวณได้จาก $\exp$ (สัมประสิทธิ์

ปีพ.ศ.2543

$$\ln X_{ij,t} = 1.821461 + 0.007694 * \ln(\text{GDP}_{i,t}) + 0.371856 * \ln(\text{GDP}_{j,t}) - 0.314572 * \ln(\text{DIST}_{ij,t})$$

$$(0.0000)^* \quad (0.7541) \quad (0.0000)^* \quad (0.0000)^*$$

$$+ 1.784339 * \text{HOME} + 0.239623 * \text{BORDER}$$

$$(0.0000)^* \quad (0.0000)^*$$

ปีพ.ศ.2544

$$\ln X_{ij,t} = 1.953751 + 0.007694 * \ln(\text{GDP}_{i,t}) + 0.371856 * \ln(\text{GDP}_{j,t}) - 0.314572 * \ln(\text{DIST}_{ij,t})$$

$$(0.0000)^* \quad (0.7541) \quad (0.0000)^* \quad (0.0000)^*$$

$$+ 1.784339 * \text{HOME} + 0.239623 * \text{BORDER}$$

$$(0.0000)^* \quad (0.0000)^*$$

ปีพ.ศ.2545

$$\ln X_{ij,t} = 2.00735 + 0.007694 * \ln(\text{GDP}_{i,t}) + 0.371856 * \ln(\text{GDP}_{j,t}) - 0.314572 * \ln(\text{DIST}_{ij,t})$$

$$(0.0000)^* \quad (0.7541) \quad (0.0000)^* \quad (0.0000)^*$$

$$+ 1.784339 * \text{HOME} + 0.239623 * \text{BORDER}$$

$$(0.0000)^* \quad (0.0000)^*$$

ปีพ.ศ.2546

$$\ln X_{ij,t} = 2.042891 + 0.007694 * \ln(\text{GDP}_{i,t}) + 0.371856 * \ln(\text{GDP}_{j,t}) - 0.314572 * \ln(\text{DIST}_{ij,t})$$

$$(0.0000)^* \quad (0.7541) \quad (0.0000)^* \quad (0.0000)^*$$

$$+ 1.784339 * \text{HOME} + 0.239623 * \text{BORDER}$$

$$(0.0000)^* \quad (0.0000)^*$$

ปีพ.ศ.2547

$$\ln X_{ij,t} = 2.123599 + 0.007694 * \ln(\text{GDP}_{i,t}) + 0.371856 * \ln(\text{GDP}_{j,t}) - 0.314572 * \ln(\text{DIST}_{ij,t})$$

$$(0.0000)^* \quad (0.7541) \quad (0.0000)^* \quad (0.0000)^*$$

$$+ 1.784339 * \text{HOME} + 0.239623 * \text{BORDER}$$

$$(0.0000)^* \quad (0.0000)^*$$

Adjusted R-square = 0.303645

6.3 ผลการศึกษาผลของพรมแดน (Border Effect) และการมีพรมแดนร่วมกันต่อการค้าในระดับอุตสาหกรรมของไทย

ในส่วนนี้จะเป็นการศึกษาผลของพรมแดนที่มีผลต่อการค้าภายในประเทศของไทยและการค้าระหว่างประเทศของไทยต่อประเทศสมาชิกในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนและลักษณะของการมีพรมแดนร่วมกันที่ส่งต่อการค้าระหว่างประเทศของไทย ซึ่งจะเป็นการศึกษาในระดับอุตสาหกรรมของประเทศไทยรวม 19 อุตสาหกรรม ซึ่งประกอบไปด้วยผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม (ISIC 15) การผลิตสิ่งทอ (ISIC 17) การผลิตเครื่องแต่งกายรวมทั้งการตกแต่งและย้อมสีขนสัตว์ (ISIC 18) การผลิตไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้และไม้กึ่งอกยกเว้นเฟอร์นิเจอร์ รวมทั้งการผลิตสิ่งของที่ทำมาจากฟางและวัสดุอื่นๆ (ISIC 20) การผลิตกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ (ISIC 21) การพิมพ์โฆษณา การพิมพ์และการทำสำเนาสื่อบันทึก (ISIC 22) การผลิตถ่านโค้ก ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นปิโตรเลียมและเชื้อเพลิงปรมาณู (ISIC 23) การผลิตเคมีภัณฑ์ (ISIC 24) การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก (ISIC 25) การผลิตผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะ (ISIC 26) การผลิตโลหะขั้นมูลฐาน (ISIC 27) การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากโลหะประดิษฐ์ ยกเว้นเครื่องจักรและอุปกรณ์ (ISIC 28) การผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 29) การผลิตเครื่องจักรและเครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่นๆ (ISIC 31) การผลิตอุปกรณ์และเครื่องอุปกรณ์วิทยุ โทรทัศน์และการสื่อสาร (ISIC 32) การผลิตอุปกรณ์ที่ใช้ในการแพทย์ การวัด ความเที่ยงและอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์นาฬิกา (ISIC 33) การผลิตยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งรถพ่วง (ISIC 34) และ การผลิตเฟอร์นิเจอร์รวมทั้งการผลิตซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 36)

ตารางที่ 6.1 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม (ISIC 15)

$\text{Log}(1+\text{Trade}_{ij})$	Constant	$\text{Log}(\text{GDP}_i)$	$\text{Log}(\text{GDP}_j)$	$\text{Log}(\text{Dist}_{ij})$	HOME	BORDER	Adj R ²
ISIC 1511	6.840164 (0.3342)	-0.438546 (0.7053)	0.454933 (0.0014)*	-0.762384 (0.1830)	3.029367 (0.0204)*	0.051590 (0.9233)	0.702583
ISIC 1512	7.642328 (0.2670)	-0.151241 (0.8930)	0.756121 (0.0000)*	-1.044961 (0.0625)*	-0.141895 (0.9081)	-0.431617 (0.4081)	0.616779
ISIC 1513	-5.435102 (0.1792)	0.639756 (0.3339)	0.331428 (0.0001)*	0.293511 (0.3644)	2.942823 (0.0002)*	1.067176 (0.0010)*	0.726067

Log(1+Trade _{ij})	Constant	Log(GDP _i)	Log(GDP _j)	Log(Dist _{ij})	HOME	BORDER	Adj R ²
ISIC 1514	-2.014917 (0.7038)	1.260006 (0.1527)	0.665306 (0.0000)*	-0.748320 (0.0842)*	2.619395 (0.0082)*	1.256242 (0.0030)*	0.812702
ISIC 1520	-3.314224 (0.5299)	0.956602 (0.2725)	0.450642 (0.0000)*	-0.199145 (0.6385)	2.329125 (0.0173)*	1.442508 (0.0007)*	0.674250
ISIC 1532	-8.422348 (0.0007)*	0.240873 (0.5299)	0.772132 (0.0000)*	0.831022 (0.0001)*	2.994029 (0.0000)*	1.172064 (0.0000)*	0.952327
ISIC 1533	1.286563 (0.7999)	1.325100 (0.1175)	0.549559 (0.0000)*	-1.146342 (0.0071)*	2.608421 (0.0062)*	0.180102 (0.6410)	0.844947
ISIC 1541	1.845921 (0.4799)	1.255525 (0.0051)*	0.131681 (0.0108)*	-1.050513 (0.0000)*	1.463632 (0.0030)*	-0.119528 (0.5470)	0.895739
ISIC 1542	-4.995172 (0.5356)	0.235188 (0.8590)	0.671653 (0.0001)*	0.528779 (0.4157)	3.469255 (0.0201)*	1.420066 (0.0242)*	0.579968
ISIC 1544	-4.755983 (0.1281)	0.286059 (0.5735)	0.153707 (0.0119)*	0.401987 (0.1103)	5.242317 (0.0000)*	1.231294 (0.0000)*	0.907421
ISIC 1545	-7.382329 (0.1670)	2.380573 (0.0085)*	0.535285 (0.0000)*	-0.558938 (0.1928)	-1.304008 (0.1744)	0.717474 (0.0793)	0.458472
ISIC 1553	4.160053 (0.4565)	0.291266 (0.7506)	0.172479 (0.1099)	-0.793626 (0.0817)	5.031893 (0.0000)*	0.077213 (0.8553)	0.860717
ISIC 1554	0.575125 (0.8912)	0.442685 (0.5232)	0.191075 (0.0210)*	-0.303313 (0.3721)	3.026720 (0.0002)*	1.257277 (0.0003)*	0.786275

ค่าในวงเล็บแสดงถึงค่า p-value และ * แสดงถึงความสามารถอธิบาย ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

ในหมวดของการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม (ISIC 15) จะประกอบไปด้วย การผลิตเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ (ISIC 1511) การแปรรูปและการเก็บถนอมสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ (ISIC 1512) การแปรรูปผลไม้และผัก (ISIC 1513) การผลิตน้ำมันจากพืช น้ำมันจากสัตว์และไขมันจากสัตว์ (ISIC 1514) การผลิตที่ได้จากนม (ISIC 1520) การผลิตสตาร์ชและผลิตภัณฑ์จากสตาร์ช (ISIC 1532) การผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูป (ISIC 1533) การผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทอบ (ISIC 1541) การผลิตน้ำตาล (ISIC 1542) การผลิตมะกะโรนี เส้นบะหมี่ เส้นก๋วยเตี๋ยว เส้นหมี่ วุ้นเส้น (ISIC 1544) การผลิตผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ ที่มีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 1549) การผลิตมอลต์ลิกเคอและมอลต์ (ISIC 1553) และการผลิต

เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์รวมทั้งการผลิตน้ำแร่บรรจุขวด (ISIC 1554) ซึ่งจากผลของการประมาณค่าจากแบบจำลองพบว่า ในเกือบทุกประเภทการผลิตยกเว้นการผลิตมอลต์ลิกเคอและมอลต์ (ISIC 1553) นั้น ลักษณะของการค้าจะถูกกำหนดโดยขนาดของเศรษฐกิจของประเทศผู้นำเข้าซึ่งสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ โดยหากรายได้ของประเทศผู้นำเข้าเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1 เปอร์เซนต์ จะส่งผลให้การค้าระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน 0.13 - 0.75 เปอร์เซนต์ ตามแต่ประเภทอุตสาหกรรม ในขณะที่ตัวแปรทางด้านระยะทางนั้นสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ได้เพียง 3 อุตสาหกรรมด้วยกัน ซึ่งประกอบไปด้วย การผลิตสตาโรซ์และผลิตภัณฑ์จากสตาโรซ์ (ISIC1532) การผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูป (ISIC 1533) และการผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทอบ (ISIC 1541) โดยในอุตสาหกรรมการผลิตสตาโรซ์และผลิตภัณฑ์จากสตาโรซ์ (ISIC 1532) เครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์ไม่เป็นไปตามทฤษฎี ดังนั้นจึงมีเพียง 2 อุตสาหกรรมที่เหลือเท่านั้นที่ระยะทางมีผลต่อการค้า โดยหากระยะทางระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นไป 1 เปอร์เซนต์จะส่งผลให้การค้าเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม

ผลการศึกษาในเรื่องผลของพรมแดนที่มีผลต่อการค้าภายในประเทศของไทยและการค้าระหว่างประเทศของไทยต่ออาเซียนซึ่งประกอบไปด้วย ลักษณะการค้าที่เป็นการค้าภายในประเทศ และลักษณะของการมีพรมแดนร่วมกันของไทย พบว่าลักษณะที่การค้าเป็นการค้าภายในประเทศนั้นจะเกิดขึ้นในทุกหมวดการผลิต ยกเว้นในหมวดการแปรรูปและการเก็บถนอมสัตว์น้ำ และผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ (ISIC 1512) และการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ ที่มีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 1549) โดยผลดังกล่าวมาเหตุมาจากการแปรรูปและการเก็บถนอมสัตว์น้ำ และผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ (ISIC 1512) ซึ่งประกอบไปด้วยการแปรรูปปลาทุ่นกระป๋อง การแปรรูปปลาซาร์ดีนกระป๋อง การแปรรูปกุ้งแช่แข็ง การแปรรูปปลาแช่แข็ง การแปรรูปปลาหมึกแช่แข็ง และการแปรรูปปูแช่แข็งนั้น ส่วนใหญ่เป็นการผลิตเพื่อการส่งออกสู่ต่างประเทศเป็นหลัก

นอกจากนี้จากลักษณะของการที่มีพรมแดนร่วมกันพบว่า หากประเทศไทยพรมแดนร่วมกันกับประเทศเพื่อนบ้านก็เป็นไปได้ว่าประเทศไทยจะมีการค้าระหว่างประเทศกับประเทศดังกล่าวมากขึ้น ซึ่งผลการวิเคราะห์ภายใต้แบบจำลองพบว่าในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม (ISIC 15) ยกเว้นการผลิตเนื้อสัตว์ และผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ (ISIC 1511) การผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูป (ISIC 1533) การผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทอบ (ISIC 1541) การผลิตผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ ที่มีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 1549) และการผลิตมอลต์ลิกเคอและมอลต์ (ISIC 1553) ไม่สามารถอธิบายได้ว่า หากประเทศไทยมีพรมแดนติดกับ

ประเทศคู่ค้าแล้วจะสามารถนำไปสู่การค้าระหว่างประเทศที่เพิ่มมากขึ้นได้ อย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากการผลิตในกลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าวเป็นการผลิตเพื่อบริโภคในประเทศเป็นหลัก ในขณะที่การแปรรูปและการเก็บถนอมสัตว์น้ำ และผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ (ISIC 1512) เป็นการผลิตเพื่อส่งออกสู่ต่างประเทศ ซึ่งโดยส่วนใหญ่ก็ไม่ได้ส่งไปขายกับประเทศใกล้เคียงกับประเทศไทย

ตารางที่ 6.2 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิตสิ่งทอ (ISIC 17)

Log(1+Trade _{ij})	Constant	Log(GDP _i)	Log(GDP _j)	Log(Dist _{ij})	HOME	BORDER	Adj R ²
ISIC 1711	12.18574 (0.0009)*	0.224597 (0.6928)	0.734790 (0.0000)*	-1.818559 (0.0000)*	-0.757139 (0.2266)	-0.090596 (0.7302)	0.870718
ISIC 1721	6.401739 (0.0152)*	-0.156412 (0.7093)	0.159534 (0.0019)*	-0.759479 (0.0006)*	-1.642858 (0.0008)*	-0.215280 (0.2700)	0.245908
ISIC 1729	-1.464001 (0.6165)	0.403725 (0.4023)	0.582137 (0.0000)*	-0.120531 (0.6083)	1.166860 (0.0305)*	0.455465 (0.0450)*	0.854189
ISIC 1730	1.977050 (0.5994)	1.385790 (0.0292)*	0.362501 (0.0000)*	-1.145062 (0.0004)*	0.411048 (0.5438)	-0.206876 (0.4703)	0.764281

ค่าในวงเล็บแสดงถึงค่า p-value และ * แสดงถึงความสามารถอธิบาย ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

ในหมวดของการผลิตสิ่งทอ (ISIC 17) ประกอบไปด้วยการจัดเตรียมและการปั่นเส้นใยสิ่งทอรวมทั้งการทอสิ่งทอ (ISIC 1711) การผลิตสิ่งทอสำเร็จรูปยกเว้นเครื่องแต่งกาย (ISIC 1721) การผลิตสิ่งทออื่น ๆ ซึ่งมิได้จัดไว้ในที่อื่น (ISIC 1729) การผลิตผ้าและสิ่งของที่ได้จากการถักนิตติ้งและโครเชต์ (ISIC 1730) ซึ่งผลจากการประมาณค่าแบบจำลองพบว่า มีเพียงการผลิตผ้าและสิ่งของที่ได้จากการถักนิตติ้งและโครเชต์ (ISIC 1730) ที่รายได้ของประเทศผู้ส่งออกซึ่งก็คือประเทศไทย สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าได้อย่างมี นัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่รายได้ของประเทศผู้นำเข้าสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์ ในทุกหมวดย่อยของการผลิตสิ่งทอ (ISIC 17) โดยเครื่องหมายของสัมประสิทธิ์ตัวแปรรายได้ของประเทศผู้นำเข้าเป็นไปตามสมมุติฐานที่คาดการณ์ไว้ ในขณะที่ตัวแปรด้านระยะทางระหว่างคู่ค้าพบว่าในทุกหมวดการผลิตย่อยนั้น เครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรระยะทางเป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ แต่มีเพียง

การจัดเตรียมและการป้อนเส้นใยสิ่งทอรวมทั้งการทอสิ่งทอ (ISIC 1711) การผลิตสิ่งทอสำเร็จรูป ยกเว้นเครื่องแต่งกาย (ISIC 1712) และการผลิตผ้าและสิ่งของที่ได้จากการถักนิตติ้งและโครเชต์ (ISIC 1730) เท่านั้น ที่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์

ในกลุ่มอุตสาหกรรมย่อยพบว่าหมวดการผลิตสิ่งทออื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดไว้ในที่อื่น (ISIC 1729) เป็นอุตสาหกรรมที่มีลักษณะเป็นการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งสามารถอธิบายอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ โดยเมื่อพิจารณาการผลิตในอุตสาหกรรมการนี้แล้ว โดยส่วนใหญ่จะเป็นการผลิต ยางยืดและผ้าลูกไม้ ซึ่งเป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการผลิตสิ่งทออื่นๆ โดยขนาดของการค้าภายในประเทศในอุตสาหกรรมดังกล่าวจะมีขนาดที่ใหญ่กว่าการค้าระหว่างประเทศถึง 3.21 เท่า แต่อย่างไรก็ตามการผลิตสิ่งทอสำเร็จรูปยกเว้นเครื่องแต่งกาย (ISIC 1721) แม้จะมีนัยสำคัญของการอธิบายรูปแบบการค้าที่เป็น การค้าภายในประเทศได้แต่เครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์ตัวแปรหุ่นของการค้ามีเครื่องหมายที่ตรงกันข้ามกับสมมุติฐานที่คาดการณ์ไว้ ซึ่งเมื่อพิจารณาเข้าไปในอุตสาหกรรมแล้วพบว่าในหมวด การผลิตสิ่งทอสำเร็จรูปยกเว้นเครื่องแต่งกาย (ISIC 1721) ซึ่งประกอบไปด้วย ผ้านวม ผ้าห่ม และ เครื่องนอนจะเป็นลักษณะการผลิตเพื่อส่งออกไปขายต่างประเทศเป็นหลัก

ส่วนลักษณะของการมีพรมแดนร่วมกันนั้นพบว่า ในอุตสาหกรรมการผลิตสิ่งทออื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดไว้ในที่อื่น (ISIC 1729) มีแนวโน้มที่จะค้ากับประเทศที่มีพรมแดนติดกับประเทศไทย โดยสามารถอธิบายได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ดังนั้นจะพบว่า ในอุตสาหกรรมการผลิตดังกล่าวเป็นอุตสาหกรรมที่มีลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่า และในขณะเดียวกันก็มีลักษณะที่สามารถค้าระหว่างประเทศที่มีพรมแดนติดประเทศไทยได้

ตารางที่ 6.3 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิตเครื่องแต่งกายรวมทั้งการตกแต่งและย้อมสีขนสัตว์ (ISIC 18)

$\text{Log}(1+\text{Trade}_{ij})$	Constant	$\text{Log}(\text{GDP}_i)$	$\text{Log}(\text{GDP}_j)$	$\text{Log}(\text{Dist}_{ij})$	HOME	BORDER	Adj R ²
ISIC 1810	-3.215582 (0.5767)	0.388003 (0.6819)	0.317447 (0.0057)*	0.203368 (0.6605)	3.487816 (0.0015)*	0.865336 (0.0528)**	0.638062

ค่าในวงเล็บแสดงถึงค่า p-value และ * แสดงถึงความสามารถอธิบาย ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ และ ** แสดงถึงความสามารถอธิบาย ณ ระดับความเชื่อมั่น 90 เปอร์เซนต์

ในหมวดการผลิตเครื่องแต่งกาย รวมทั้งการตกแต่งและย้อมสีขนสัตว์ (ISIC 18) จะเป็นการศึกษาในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกายยกเว้นที่ทำจากขนสัตว์ (ISIC 1810) ซึ่งประกอบไปด้วย เสื้อผ้าบุรุษและเด็กชาย เสื้อผ้าสตรีและเด็กหญิง ผ้าทอ เครื่องแต่งกายชั้นนอก และเครื่องแต่งกายชั้นนอก โดยผลการประมาณค่าจากแบบจำลองพบว่า รายได้ของประเทศผู้นำเข้ามีนัยสำคัญในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งอธิบายได้ว่าหากรายได้ของประเทศผู้นำเข้าเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1 เปอร์เซ็นต์ จะส่งให้การค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกัน 0.3174 เปอร์เซ็นต์

ในการศึกษาปัจจัยของการมีพรมแดนร่วมกันนั้นพบว่า การที่ประเทศไทยมีพรมแดนประเทศเพื่อนบ้านสามารถอธิบายการค้าระหว่างประเทศที่เพิ่มขึ้นได้ ณ ระดับความเชื่อมั่น 90 เปอร์เซ็นต์ โดยในขณะเดียวกัน ลักษณะของการค้าในอุตสาหกรรมนี้พบว่า อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกายยกเว้นที่ทำจากขนสัตว์ (ISIC 1810) เป็นอุตสาหกรรมที่มีขนาดการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ 32.71 เท่าซึ่งเป็นผลของพรมแดนต่อการค้าภายในประเทศและการค้าระหว่างประเทศของไทย

ตารางที่ 6.4 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการฟอกและตกแต่งหนังฟอก รวมทั้งการผลิตกระเป๋าเดินทาง กระเป๋าถือ อานม้า เครื่องลากเทียม และรองเท้า (ISIC 19)

$\text{Log}(1+\text{Trade}_{ij})$	Constant	$\text{Log}(\text{GDP}_i)$	$\text{Log}(\text{GDP}_j)$	$\text{Log}(\text{Dist}_{ij})$	HOME	BORDER	Adj R ²
ISIC 1911	3.382494 (0.5423)	0.724219 (0.4283)	0.774522 (0.0000)*	-1.102702 (0.0167)*	-0.979334 (0.3281)	-0.386987 (0.3605)	0.667033
ISIC 1912	4.159452 (0.2549)	-0.622889 (0.2993)	0.293206 (0.0001)*	-0.228473 (0.4351)	0.346651 (0.5956)	0.175690 (0.5249)	0.445975
ISIC 1920	6.799554 (0.0507)	0.133662 (0.8113)	0.262732 (0.0002)*	-1.027572 (0.0005)*	1.227185 (0.0498)*	0.087121 (0.7365)	0.821515

ค่าในวงเล็บแสดงถึงค่า p-value และ * แสดงถึงความสามารถอธิบาย ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

ในหมวดการฟอกและการตกแต่งเครื่องฟอก รวมทั้งการผลิตกระเป๋าเดินทาง กระเป๋าถือ อานม้า เครื่องลากเทียมและรองเท้า (ISIC 19) อุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาคือจะประกอบ

ไปด้วยการฟอกและการตกแต่งเครื่องฟอก (ISIC 1911) การผลิตกระเป๋าเดินทาง กระเป๋าถือ และสิ่งทีคล้ายกัน อานม้า เครื่องลากเทียม (ISIC 1912) และการผลิตรองเท้า (ISIC 1920) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ในทุกหมวดอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษา รายได้ของประเทศผู้นำเข้าสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ. ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ โดยหารายได้ของประเทศผู้นำเข้า เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1 เปอร์เซนต์ จะส่งผลให้การค้าในหมวดอุตสาหกรรมดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน โดยอุตสาหกรรมการฟอกและการตกแต่งเครื่องฟอก (ISIC 1911) เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นมากที่สุด รองลงมาคือการผลิตกระเป๋าเดินทาง กระเป๋าถือ และสิ่งทีคล้ายกัน อานม้า เครื่องลากเทียม (ISIC 1912) และ การผลิตรองเท้า (ISIC 1920) ตามลำดับ ในขณะที่ตัวแปรระยะทาง สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลง ผลของการค้าได้ในอุตสาหกรรม การฟอกและการตกแต่งเครื่องฟอก (ISIC 1911) และการผลิตรองเท้า (ISIC 1920) ณ.ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ โดยหาระยะทางเปลี่ยนแปลงไป 1เปอร์เซนต์ การค้าในอุตสาหกรรม การฟอกและการตกแต่งเครื่องฟอก (ISIC 1911) จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามที่ซึ่งเปลี่ยนแปลงมากกว่า อุตสาหกรรมการผลิตรองเท้า (ISIC 1920)

อย่างไรก็ตาม ในอุตสาหกรรมการฟอกและการตกแต่งเครื่องฟอก รวมทั้งการผลิตกระเป๋าเดินทาง กระเป๋าถือ อานม้า เครื่องลากเทียมและรองเท้า (ISIC 19) พบว่าพรมแดนไม่นัยสำคัญในการอธิบายผลของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการค้าได้เลย ซึ่งก็หมายความว่าในอุตสาหกรรมนี้ แม้ประเทศไทยจะมีพรมแดนติดต่อกับเพื่อนบ้านต่างๆแต่ประเทศไทยก็แทบจะไม่ส่งสินค้าในหมวดนี้ไปขายแก่ประเทศเพื่อนบ้าน หรืออาจจะส่งขายในมูลค่าที่น้อยมาก ส่วนการศึกษาลักษณะการค้า ในอุตสาหกรรมนี้พบว่า อุตสาหกรรมการผลิตรองเท้า (ISIC 1920) มีลักษณะการค้าที่เป็นการค้าภายในประเทศ โดยสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรหุ่น สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการค้าได้อย่างมี นัยสำคัญ ณ.ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ โดยมีขนาดการค้าภายในประเทศที่มากกว่าการค้าระหว่างประเทศ 3.41 เท่า

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6.5 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิตไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้และไม้กึ่งอก ยกเว้นเฟอร์นิเจอร์ รวมทั้งการผลิตสิ่งของที่ทำมาจากฟางและวัสดุต่าง ๆ (ISIC 20)

$\text{Log}(1+\text{Trade}_{ij})$	Constant	$\text{Log}(\text{GDP}_i)$	$\text{Log}(\text{GDP}_j)$	$\text{Log}(\text{Dist}_{ij})$	HOME	BORDER	Adj R ²
ISIC 2010	-0.455403 (0.9260)	0.670409 (0.4079)	0.317367 (0.0014)*	-0.495589 (0.2133)	2.457537 (0.0075)*	0.203959 (0.5852)	0.729584
ISIC 2022	2.479100 (0.0065)*	-0.354387 (0.0169)*	0.027162 (0.1081)	-0.103448 (0.1453)	1.371282 (0.0000)*	-0.042330 (0.5242)	0.937741

ค่าในวงเล็บแสดงถึงค่า p-value และ * แสดงถึงสามารถอธิบาย ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

การศึกษาอุตสาหกรรมในหมวดการผลิตไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้และไม้กึ่งอก ยกเว้นเฟอร์นิเจอร์รวมทั้งการผลิตสิ่งของที่ทำมาจากฟางและวัสดุต่าง ๆ (ISIC 20) จะประกอบไปด้วยการเลื่อยไม้และการไสไม้ (ISIC 2010) และการผลิตเครื่องมือที่ใช้ในการก่อสร้างและเครื่องประกอบอาหารที่มาจากไม้ (ISIC 2022) โดยผลการประมาณค่าจากแบบจำลองพบว่า ในอุตสาหกรรมการเลื่อยไม้และการไสไม้ (ISIC 2010) ตัวแปรรายได้ของประเทศผู้นำเข้าสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมือที่ใช้ในการก่อสร้างและเครื่องประกอบอาหารที่มาจากไม้ (ISIC 2022) สัมประสิทธิ์ค่าคงที่ และรายได้ของประเทศผู้ส่งออก สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ แต่อย่างไรก็ตามเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรรายได้ของประเทศผู้ส่งออกไม่มีเครื่องหมายที่เป็นไปตามทฤษฎี และสำหรับการอธิบายตัวแปรระยะทางระหว่างประเทศพบว่า ในอุตสาหกรรมการผลิตไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้และไม้กึ่งอกยกเว้นเฟอร์นิเจอร์ รวมทั้งการผลิตสิ่งของที่ทำมาจากฟางและวัสดุต่าง ๆ (ISIC 20) ระยะทางระหว่างประเทศไม่สามารถอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างได้อย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนี้ในการศึกษาถึงปัจจัยการมีพรมแดนร่วมกัน ก็พบว่าผลของการมีพรมแดนร่วมกันไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศที่จะเพิ่มมากขึ้นได้อย่างมีนัยสำคัญในทั้ง 2 อุตสาหกรรมย่อยในหมวดการผลิตนี้ แต่ในขณะเดียวกันนั่นเองผลของพรมแดนต่อลักษณะของการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมนี้ก็แสดงผลออกมาให้เห็นว่า

ลักษณะของการค้าในอุตสาหกรรมดังกล่าวเป็นลักษณะของการค้าที่เกิดขึ้นภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ โดยในอุตสาหกรรมการเลื่อยไม้และการไสไม้ (ISIC 2010) จะมีขนาดของการค้าภายในประเทศที่มากกว่าการค้าระหว่างประเทศ 11.68 เท่า ในขณะที่อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมือที่ใช้ในการก่อสร้างและเครื่องประกอบอาหารที่มาจากไม้ (ISIC 2022) จะมีขนาดของการค้าภายในประเทศที่มากกว่าการค้าระหว่างประเทศ 3.94 เท่า

ตารางที่ 6.6 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในการผลิตกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ (ISIC 21)

$\text{Log}(1+\text{Trade}_{ij})$	Constant	$\text{Log}(\text{GDP}_i)$	$\text{Log}(\text{GDP}_j)$	$\text{Log}(\text{Dist}_{ij})$	HOME	BORDER	Adj R ²
ISIC 2101	8.364210 (0.0037)*	-0.209914 (0.6420)	0.908716 (0.0000)*	-1.142817 (0.0000)*	1.650017 (0.0016)*	0.127143 (0.5427)	0.955335
ISIC 2102	-3.584689 (0.2941)	1.473555 (0.0110)*	0.277109 (0.0001)*	-0.535360 (0.0550)**	3.715486 (0.0000)*	-0.271662 (0.2956)	0.915022

ค่าในวงเล็บแสดงถึงค่า p-value และ * แสดงถึงสามารถอธิบาย ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ และ ** แสดงถึงความสามารถอธิบาย ณ ระดับความเชื่อมั่น 90 เปอร์เซ็นต์

การศึกษาในอุตสาหกรรมการผลิตกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ (ISIC 21) จะประกอบไปด้วยการผลิตเยื่อกระดาษ กระดาษและกระดาษแข็ง (ISIC 2101) และการผลิตกระดาษลูกฟูกและกระดาษแข็งลูกฟูกและการผลิตภาชนะที่ทำจากกระดาษและกระดาษแข็ง (ISIC 2102) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ในอุตสาหกรรมการผลิตเยื่อกระดาษ กระดาษ และกระดาษแข็ง (ISIC 2101) ค่าคงที่และรายได้ของประเทศผู้ส่งออกสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งในอุตสาหกรรมการผลิตกระดาษลูกฟูกและกระดาษแข็งลูกฟูก และการผลิตภาชนะที่ทำจากกระดาษและกระดาษแข็ง (ISIC 2102) รายได้ของประเทศผู้ส่งออกจะสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่ตัวแปรระยะทางระหว่างประเทศก็สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ได้เช่นกันโดยหากระยะทางระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซ็นต์จะส่งผลให้มูลค่าการค้าเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ตรงกันข้าม โดยในอุตสาหกรรมการผลิตเยื่อกระดาษ

กระดาษ และกระดาษแข็ง (ISIC 2101) จะมีผลของการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการค้าระหว่างประเทศที่มากกว่าในอุตสาหกรรมการผลิตกระดาษลูกฟูกและกระดาษแข็งลูกฟูกและการผลิตกระดาษที่ทำจากกระดาษและกระดาษแข็ง (ISIC 2102)

ในส่วนของผลการศึกษาลักษณะการค้าที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมดังกล่าว พบว่าตัวแปรของการค้าภายในประเทศสามารถอธิบายลักษณะการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ แสดงให้เห็นว่าลักษณะการค้าที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมนี้ เป็นลักษณะของการค้าที่เกิดขึ้นภายในประเทศซึ่งในอุตสาหกรรมการผลิตเยื่อกระดาษ กระดาษ และกระดาษแข็ง (ISIC 2101) จะมีขนาดการค้าภายในประเทศที่มากกว่าการค้าระหว่างประเทศ 5.21 เท่า ในขณะที่อุตสาหกรรมการผลิตกระดาษลูกฟูกและกระดาษแข็งลูกฟูก (ISIC 2102) จะมีขนาดการค้าภายในประเทศที่มากกว่าการค้าระหว่างประเทศ 41.08 เท่า อย่างไรก็ตามปัจจัยการมีพรมแดนร่วมกัน ในอุตสาหกรรมดังกล่าวพบว่าการมีพรมแดนร่วมกันไม่สามารถอธิบายถึงการค้าระหว่างประเทศที่เพิ่มขึ้นได้อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในอุตสาหกรรมดังกล่าว แม้ประเทศไทยจะติดพรมแดนกับเพื่อนบ้าน แต่การค้าระหว่างประเทศเพื่อนบ้านในอุตสาหกรรมดังกล่าวก็ไม่เพิ่มขึ้นซึ่งอาจจะเป็นเพราะอุปสงค์การใช้ภายในประเทศที่ค่อนข้างสูง ทำให้เกิดเป็นลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่า

ตารางที่ 6. แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในในหมวดการพิมพ์โฆษณา การพิมพ์ และการทำสำเนาสื่อบันทึก (ISIC 22)

$\text{Log}(1+\text{Trade}_{ij})$	Constant	$\text{Log}(\text{GDP}_i)$	$\text{Log}(\text{GDP}_j)$	$\text{Log}(\text{Dist}_{ij})$	HOME	BORDER	Adj R ²
ISIC 2221	0.179912 (0.9062)	0.010075 (0.2861)	0.002527 (0.4845)	-0.000314 (0.5431)	49.02712 (0.0000)*	-0.199804 (0.7216)	0.994521

ค่าในวงเล็บแสดงถึงค่า p-value และ * แสดงถึงสามารถอธิบาย ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

ในอุตสาหกรรมการพิมพ์โฆษณา การพิมพ์ และการทำสำเนาสื่อบันทึก (ISIC 22) จะเป็นการศึกษาในส่วนของการพิมพ์สิ่งพิมพ์ต่างๆ ยกเว้นหนังสือและนิตยสาร ฯลฯ (ISIC 2221) ซึ่งประเภทของผลิตภัณฑ์จะประกอบไปด้วย แคตตาล็อก โบปปลิว โปรซ์ซัวร์ ฉลาก สติกเกอร์ กระดาษฟอรัม บิล ใบเสร็จ สมุดและหนังสือ

ผลการประมาณค่าจากแบบจำลองพบว่า รายได้ของประเทศผู้นำเข้าไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ และในขณะที่ระยะทางระหว่างประเทศก็ไม่มีนัยสำคัญ ในการอธิบายของการเปลี่ยนแปลงการค้าระหว่างประเทศด้วยเช่นกัน แต่อย่างไรก็ตาม ผลของพรมแดนที่แสดงถึงลักษณะการค้าภายในประเทศที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมดังกล่าวแล้วพบว่า สัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรหุ่นแสดงลักษณะการค้าภายในประเทศไทยมีนัยสำคัญต่อการอธิบายลักษณะของการค้า ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการพิมพ์สิ่งพิมพ์ต่างๆ ยกเว้นหนังสือและนิตยสาร ฯลฯ (ISIC 2221) มีลักษณะที่เป็นการค้าที่เกิดขึ้นในประเทศ โดยมีขนาดมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม ผลของการศึกษาปัจจัยการมีพรมแดนร่วมกัน ก็พบว่าการมีพรมแดนร่วมกันไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการค้าระหว่างประเทศของไทยได้อย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 6.7 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิตถ่านโค้ก ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นปิโตรเลียมและเชื้อเพลิงปรมาณู (ISIC 23)

Log(1+Trade _{ij})	Constant	Log(GDP _i)	Log(GDP _j)	Log(Dist _{ij})	HOME	BORDER	Adj R ²
ISIC 2320	32.25133 (0.0014)*	-0.918483 (0.5578)	1.352731 (0.0000)*	-3.952949 (0.0000)*	-3.412607 (0.0509)**	-2.719146 (0.0005)*	0.755699

ค่าในวงเล็บแสดงถึงค่า p-value และ * แสดงถึงสามารถอธิบาย ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ และ ** แสดงถึงความสามารถอธิบาย ณ ระดับความเชื่อมั่น 90 เปอร์เซ็นต์

อุตสาหกรรมการผลิตถ่านโค้ก ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นปิโตรเลียมและเชื้อเพลิงปรมาณู (ISIC 23) จะเป็นการศึกษาในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม (ISIC 2320) โดยผลการประมาณค่าจากแบบจำลองพบว่า ค่าคงที่และรายได้ของประเทศผู้นำเข้า มีนัยสำคัญในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงการค้า ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ โดยหากรายได้ของประเทศผู้นำเข้าเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1 เปอร์เซ็นต์ จะส่งผลให้มูลค่าการค้าเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกัน 1.3527 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่ระยะทางระหว่างประเทศ ก็มีนัยสำคัญในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการค้าเช่นเดียวกันกล่าวคือหากระยะทางระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1 เปอร์เซ็นต์ จะส่งผลให้มูลค่าการค้าระหว่างประเทศลดลงไปถึง 3.95 เปอร์เซ็นต์ โดยสาเหตุหลักของการเปลี่ยนแปลงที่สูงอาจเนื่องมาจากในอุตสาหกรรมดังกล่าวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการใช้ต้นทุนในการขนส่งที่สูงอย่างเห็นได้ชัด

ในส่วนของการศึกษาปัจจัยของการมีพรมแดนร่วมกันนั้น พบว่า ลักษณะของการมีพรมแดนร่วมกัน สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ แต่ค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรหุ่นมีเครื่องหมายที่ตรงกันข้ามกับสมมุติฐานที่คาดการณ์ไว้ นั่นหมายความว่า ในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม (ISIC 2320) นั้น แม้ประเทศเพื่อนบ้านจะมีพรมแดนติดกับประเทศไทย แต่การค้าระหว่างประเทศที่มีพรมแดนติดกับประเทศไทยก็ไม่ได้มีมูลค่าที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากหมวดสินค้าดังกล่าวเป็นสินค้าที่จำเป็นต่อการผลิตของประเทศ ดังนั้นแนวโน้มที่จะเกิดการค้าระหว่างประเทศจึงน้อย ในขณะที่ผลของพรมแดนที่อธิบายการค้าภายในประเทศไทยและการค้าระหว่างประเทศไทย ก็พบว่าสามารถอธิบายการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 90 เปอร์เซนต์ แต่ทว่าเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์ของการค้าภายในประเทศตรงข้ามกับสมมุติฐานที่ตั้งต้นไว้

ตารางที่ 6.8 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิตเคมีภัณฑ์ (ISIC 24)

$\text{Log}(1+\text{Trade}_{ij})$	Constant	$\text{Log}(\text{GDP}_i)$	$\text{Log}(\text{GDP}_j)$	$\text{Log}(\text{Dist}_{ij})$	HOME	BORDER	Adj R ²
ISIC 2411	0.827406 (0.8375)	0.741189 (0.2672)	1.365327 (0.0000)*	-0.857908 (0.0109)*	-2.761911 (0.0004)*	0.089698 (0.7700)	0.907672
ISIC 2423	15.63071 (0.0001)*	0.227322 (0.6967)	0.556223 (0.0000)*	-2.288530 (0.0000)*	-2.479060 (0.0003)*	-0.162263 (0.5478)	0.802434
ISIC 2424	8.370308 (0.1822)	0.636109 (0.5343)	0.779112 (0.0000)*	-1.681762 (0.0015)*	0.117257 (0.9164)	0.626646 (0.1888)	0.728340

ค่าในวงเล็บแสดงถึงค่า p-value และ * แสดงถึงสามารถอธิบาย ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์

การศึกษาในอุตสาหกรรมการผลิตเคมีภัณฑ์ (ISIC 24) จะประกอบไปด้วย การผลิตเคมีภัณฑ์ขั้นมูลฐานยกเว้นปุ๋ยและสารประกอบไนโตรเจน (ISIC 2411) การผลิตผลิตภัณฑ์ทางเภสัชกรรม เคมีภัณฑ์ที่ใช้รักษาโรค (ISIC 2423) และการผลิตสบู่และผงซักฟอก เคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการทำความสะดวกและขัดเงา เครื่องหอมและสิ่งปรุงแต่งสำหรับประทินร่างกายหรือประเทืองโฉม (ISIC 2424) โดยผลการศึกษาพบว่า ค่าคงที่ของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ทางเภสัชกรรมเคมีภัณฑ์ที่ใช้รักษาโรค (ISIC 2423) สามารถอธิบายการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ

ความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ส่วนตัวแปรทางด้านรายได้ของประเทศผู้ส่งออกไม่มีนัยสำคัญในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้า แต่อย่างไรก็ตามตัวแปรรายได้ของประเทศผู้นำเข้าและตัวแปรทางด้านระยะทางระหว่างประเทศก็สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ โดยพบว่าหากรายได้ของประเทศผู้นำเข้าเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1 เปอร์เซนต์ จะส่งผลให้การค้าระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกัน โดยจะส่งผลกระทบต่อการผลิตเคมีภัณฑ์ขั้นมูลฐาน ยกเว้นปุ๋ยและสารประกอบไนโตรเจน (ISIC 2411) มากที่สุดรองลงมาคือการผลิตสบู่และผงซักฟอก เคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการทำความสะดวกและขัดเงา เครื่องหอมและสิ่งปรุงแต่งสำหรับประติณร่างกายหรือประเทืองโฉม (ISIC 2424) และการผลิตผลิตภัณฑ์ทางเภสัชกรรม เคมีภัณฑ์ที่ใช้รักษาโรค (ISIC 2423) ตามลำดับ ในขณะเดียวกันนั่นเอง หากระยะทางระหว่างประเทศคู่ค้าเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1 เปอร์เซนต์ จะส่งผลให้การค้าระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ตรงกันข้าม โดยการผลิตผลิตภัณฑ์ทางเภสัชกรรม เคมีภัณฑ์ที่ใช้รักษาโรค (ISIC 2423) จะเปลี่ยนแปลงมากที่สุด รองลงมาคือการผลิตสบู่และผงซักฟอก เคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการทำความสะดวกและขัดเงา เครื่องหอมและสิ่งปรุงแต่งสำหรับประติณร่างกายหรือประเทืองโฉม (ISIC 2424) และการผลิตเคมีภัณฑ์ขั้นมูลฐาน ยกเว้นปุ๋ยและสารประกอบไนโตรเจน (ISIC 2411) ตามลำดับ

ส่วนปัจจัยของการมีพรมแดนร่วมกันที่มีผลต่อการค้าระหว่างประเทศนั้นพบว่าตัวแปรของการที่ประเทศคู่ค้ามีพรมแดนติดกัน ไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศที่เพิ่มขึ้นได้อย่างมีนัยสำคัญ และเมื่อพิจารณาถึงผลของพรมแดนที่อธิบายถึงลักษณะของการค้าภายในประเทศ พบว่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรหุ่นของลักษณะการค้าภายในประเทศ ในอุตสาหกรรมการผลิตเคมีภัณฑ์ขั้นมูลฐาน ยกเว้นปุ๋ยและสารประกอบไนโตรเจน (ISIC 2411) และการผลิตผลิตภัณฑ์ทางเภสัชกรรม เคมีภัณฑ์ที่ใช้รักษาโรค (ISIC 2423) มีเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์ที่ตรงข้ามกับสมมุติฐาน

ตารางที่ 6.9 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก (ISIC 25)

Log(1+Trade _{ij})	Constant	Log(GDP _i)	Log(GDP _j)	Log(Dist _{ij})	HOME	BORDER	Adj R ²
ISIC 2511	2.431943 (0.4698)	1.304101 (0.0219)*	0.486795 (0.0000)*	-1.210270 (0.0000)*	1.623980 (0.0096)*	0.672950 (0.0110)*	0.896186
ISIC 2519	-1.098432 (0.6893)	1.035813 (0.0258)*	0.825800 (0.0000)*	-0.683716 (0.0032)*	0.853507 (0.0890)	-0.009693 (0.9630)	0.932746
ISIC 2520	1.267988 (0.4939)	1.322080 (0.0001)*	0.758718 (0.0000)*	-1.045831 (0.0000)*	-0.573264 (0.0898)	0.110835 (0.4319)	0.947603

ค่าในวงเล็บแสดงถึงค่า p-value และ * แสดงถึงสามารถอธิบาย ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก (ISIC 25) ที่ทำการศึกษานี้จะประกอบไปด้วย การผลิตยางนอกและยางใน (ISIC 2511) การหล่อดอกยางและการซ่อมสร้างยาง การผลิตผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ (ISIC 2519) และการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก (ISIC 2520) โดยผลการประมาณค่าจากแบบจำลองพบว่า ตัวแปรรายได้ของประเทศผู้ส่งออก ตัวแปรรายได้ของประเทศผู้นำเข้าและระยะทางระหว่างประเทศ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญในระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ โดยพบว่า หากรายได้ของประเทศผู้ส่งออกเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1 เปอร์เซ็นต์ มูลค่าการค้าระหว่างประเทศจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน โดยในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก (ISIC 2520) จะเปลี่ยนแปลงมากที่สุด 1.322 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาคือการผลิตยางนอกและยางใน (ISIC 2511) 1.304 เปอร์เซ็นต์และการหล่อดอกยางและการซ่อมสร้างยาง การผลิตผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ (ISIC 2519) จะมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน 1.036 เปอร์เซ็นต์ สำหรับผลของตัวแปรรายได้ของประเทศผู้นำเข้าพบว่า หากรายได้ของประเทศผู้นำเข้าเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซ็นต์ มูลค่าการค้าระหว่างประเทศจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันเช่นกัน ซึ่งในอุตสาหกรรมการหล่อดอกยางและการซ่อมสร้างยาง การผลิตผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ (ISIC 2519) จะมีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด รองลงมาคือ อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก (ISIC 2520) และการผลิตยางนอกและยางใน (ISIC 2511) โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงคิดเป็น 0.825 เปอร์เซ็นต์ 0.759 เปอร์เซ็นต์ และ 0.487 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ

นอกจากนี้ ผลการศึกษาของตัวแปรระยะทางระหว่างประเทศพบว่าสามารถอธิบายผลต่อการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ โดยหากระยะทางระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงเพิ่มมากขึ้น 1 เปอร์เซ็นต์ มูลค่าการค้าระหว่างประเทศจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ตรงกันข้ามซึ่งในอุตสาหกรรมการผลิตยางนอกและยางใน (ISIC 2511) ระยะทางระหว่างประเทศจะมีผลต่อการค้ามากที่สุด รองลงมาคืออุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก (ISIC 2520) และอุตสาหกรรมการผลิตดอกยางและการซ่อมสร้างยาง การผลิตผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ (ISIC 2519)

ผลการศึกษาผลของพรมแดนเพื่อเปรียบเทียบการค้าภายในประเทศของไทยและการค้าระหว่างประเทศของไทยต่อกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน พบว่ามีเพียงอุตสาหกรรมการผลิตยางนอกและยางใน (ISIC 2511) เพียงอุตสาหกรรมเดียวเท่านั้นที่มีลักษณะการค้าเป็นการค้าภายในประเทศ โดยขนาดของการค้าภายในประเทศของไทยจะมีขนาดมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยต่อกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 5.07 เท่า แต่ทว่าอย่างไรก็ตาม ผลของการศึกษาปัจจุบันการมีพรมแดนร่วมกันเพื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศ ก็พบว่าในอุตสาหกรรมการผลิตยางนอกและยางใน (ISIC 2511) ก็มีลักษณะที่จะมีการค้าร่วมกับประเทศที่มีพรมแดนติดกับประเทศไทยเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

ตารางที่ 6.10 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิตผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะ (ISIC 26)

$\text{Log}(1+\text{Trade}_{ij})$	Constant	$\text{Log}(\text{GDP}_i)$	$\text{Log}(\text{GDP}_j)$	$\text{Log}(\text{Dist}_{ij})$	HOME	BORDER	Adj R ²
ISIC 2610	4.259263 (0.2038)	-0.165396 (0.7621)	0.519120 (0.0000)*	-0.485517 (0.0743)	2.430603 (0.0002)*	0.208642 (0.4104)	0.889430
ISIC 2691	-1.304207 (0.6612)	0.174163 (0.7219)	0.184251 (0.0021)*	0.073456 (0.7588)	3.276386 (0.0000)*	0.885804 (0.0003)*	0.845908
ISIC 2693	-3.693679 (0.1780)	0.356713 (0.4258)	-0.128532 (0.0164)*	0.413300 (0.0634)	6.037684 (0.0000)*	1.223963 (0.0000)*	0.937168
ISIC 2694	19.77844 (0.0004)*	-0.699050 (0.4176)	0.199288 (0.0506)*	-2.078150 (0.0000)*	0.905384 (0.3376)	-0.717649 (0.0760)	0.813442
ISIC 2695	5.908530 (0.0261)*	0.403444 (0.3443)	0.057418 (0.2474)	-0.968406 (0.0000)*	3.076082 (0.0000)*	-0.101587 (0.6051)	0.941133

ค่าในวงเล็บแสดงถึงค่า p-value และ * แสดงถึงสามารถอธิบาย ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

การศึกษาในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะ (ISIC 26) จะประกอบไปด้วย 5 อุตสาหกรรมย่อย ดังนี้ การผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว (ISIC 2610) การผลิตเซรามิกชนิดไม่ทนไฟซึ่งไม่ได้ใช้ในการก่อสร้าง (ISIC 2691) การผลิตผลิตภัณฑ์จากดินชนิดไม่ทนไฟซึ่งใช้กับงานก่อสร้าง (ISIC 2693) การผลิตปูนซีเมนต์ ปูนขาว และปูนปลาสเตอร์ (ISIC 2694) และการผลิตคอนกรีต ซีเมนต์ และปูนปลาสเตอร์ (ISIC 2695) โดยผลการประมาณค่าจากแบบจำลองพบว่า ค่าคงที่ของอุตสาหกรรมการผลิตปูนซีเมนต์ ปูนขาว และปูนปลาสเตอร์ (ISIC 2694) และการผลิตคอนกรีต ซีเมนต์ และปูนปลาสเตอร์ (ISIC 2695) สามารถอธิบายการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่ตัวแปรทางด้านรายได้ของประเทศผู้ส่งออกไม่มีนัยสำคัญในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศของไทย และส่วนตัวแปรทางด้านรายได้ของประเทศผู้นำเข้าพบว่าสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศในอุตสาหกรรมการผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว (ISIC 2610) การผลิตเซรามิกชนิดไม่ทนไฟซึ่งไม่ได้ใช้ในการก่อสร้าง (ISIC 2691) การผลิตผลิตภัณฑ์จากดินชนิดไม่ทนไฟซึ่งใช้กับงานก่อสร้าง (ISIC 2693) และการผลิตปูนซีเมนต์ ปูนขาว และปูนปลาสเตอร์ (ISIC 2694) ได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ แต่ในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์จากดินชนิดไม่ทนไฟซึ่งใช้กับงานก่อสร้าง (ISIC 2693) สัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรรายได้ของประเทศผู้นำเข้ามีเครื่องหมายที่ตรงกันข้ามกับสมมติฐานที่คาดการณ์ไว้ ดังนั้นผลของรายได้ของประเทศผู้นำเข้าสามารถอธิบายได้ว่า หากรายได้ของประเทศผู้นำเข้าเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซ็นต์จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการค้าระหว่างประเทศในทิศทางเดียวกัน โดยมูลค่าการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว (ISIC 2610) จะเปลี่ยนแปลงไปมากที่สุด รองลงมาคือ อุตสาหกรรมการผลิตคอนกรีต ซีเมนต์ และปูนปลาสเตอร์ (ISIC 2695) และอุตสาหกรรมการผลิตปูนซีเมนต์ ปูนขาว และปูนปลาสเตอร์ (ISIC 2694) ตามลำดับ ส่วนผลของระยะทางระหว่างประเทศสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์จากดินชนิดไม่ทนไฟซึ่งใช้กับงานก่อสร้าง (ISIC 2693) การผลิตปูนซีเมนต์ ปูนขาว และปูนปลาสเตอร์ (ISIC 2694) และการผลิตคอนกรีต ซีเมนต์ และปูนปลาสเตอร์ (ISIC 2695) แต่เครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์ของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์จากดินชนิดไม่ทนไฟซึ่งใช้กับงานก่อสร้าง (ISIC 2693) มีเครื่องหมายที่ตรงกันข้ามกับสมมติฐาน ดังนั้นผลของระยะทางระหว่างประเทศจะสามารถอธิบาย

การเปลี่ยนแปลงการค้าระหว่างประเทศได้ดังนี้ หากกระยะทางระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นไป 1 เปอร์เซ็นต์จะส่งผลให้การค้าระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ตรงกันข้าม โดยในอุตสาหกรรมการผลิตปูนซีเมนต์ ปูนขาว และปูนปลาสเตอร์ (ISIC 2694) จะมีการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการค้ามากที่สุด และอันดับรองลงมาคืออุตสาหกรรมการผลิตคอนกรีต ซีเมนต์ และปูนปลาสเตอร์ (ISIC 2695)

นอกจากนั้น ผลการศึกษาผลของพรมแดนเพื่อเปรียบเทียบการค้าภายในประเทศของไทยและการค้าระหว่างประเทศของไทยต่อกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนที่เกิดขึ้นในแต่ละอุตสาหกรรมพบว่า ลักษณะของการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว (ISIC 2610) การผลิตเซรามิกชนิดไม่ทนไฟ ซึ่งไม่ได้ใช้ในการก่อสร้าง (ISIC 2691) การผลิตผลิตภัณฑ์จากดินชนิดไม่ทนไฟ ซึ่งใช้กับงานก่อสร้าง (ISIC 2693) และการผลิตคอนกรีต ซีเมนต์ และปูนปลาสเตอร์ (ISIC 2695) มีลักษณะเป็นการค้าภายในประเทศ โดยตัวแปรหุ่นของลักษณะการค้าภายในประเทศ สามารถอธิบายการค้าที่เป็นการค้าภายในประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ โดยในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์จากดินชนิดไม่ทนไฟ ซึ่งใช้กับงานก่อสร้าง (ISIC 2693) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากที่สุดซึ่งมากกว่าการค้าระหว่างประเทศไทยต่อประเทศสมาชิกในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 418.63 เท่า รองลงมาคืออุตสาหกรรมการผลิตเซรามิกชนิดไม่ทนไฟ ซึ่งไม่ได้ใช้ในการก่อสร้าง (ISIC 2691) การผลิตคอนกรีต ซีเมนต์ และปูนปลาสเตอร์ (ISIC 2695) และอุตสาหกรรมการผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว (ISIC 2610) โดยมีขนาดของการค้าภายในประเทศของไทยที่มากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทย คิดเป็น 26.31 เท่า 21.67 เท่า และ 11.36 เท่า ตามลำดับ นอกจากนี้ในส่วนของการศึกษาปัจจัยของการมีพรมแดนร่วมกันที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศของไทยนั้นพบว่า ในอุตสาหกรรมการผลิตเซรามิกชนิดไม่ทนไฟ ซึ่งไม่ได้ใช้ในการก่อสร้าง (ISIC 2691) และการผลิตผลิตภัณฑ์จากดินชนิดไม่ทนไฟซึ่งใช้กับงานก่อสร้าง (ISIC 2693) การมีพรมแดนร่วมกันสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจากการที่ประเทศไทยมีพรมแดนร่วมกันกับประเทศเพื่อนบ้าน ก็จะส่งผลให้มูลค่าการส่งออกของทั้งสองอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์จากดินชนิดไม่ทนไฟซึ่งใช้กับงานก่อสร้าง (ISIC 2693).

ตารางที่ 6.11 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิตโลหะขั้นมูลฐาน (ISIC 27)

Log(1+Trade _{ij})	Constant	Log(GDP _i)	Log(GDP _j)	Log(Dist _{ij})	HOME	BORDER	Adj R ²
ISIC 2710	7.424120 (0.0063)*	1.517073 (0.0009)*	0.933924 (0.0000)*	-2.092952 (0.0000)*	-1.122517 (0.0201)*	0.056679 (0.7748)	0.943956

ค่าในวงเล็บแสดงถึงค่า p-value และ * แสดงถึงสามารถอธิบาย ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

ในอุตสาหกรรมการผลิตโลหะขั้นมูลฐาน (ISIC 27) จะเป็นการศึกษาในอุตสาหกรรมการผลิตเหล็กและเหล็กกล้าขั้นมูลฐาน (ISIC 2710) ซึ่งในอุตสาหกรรมนี้จะประกอบไปด้วย เหล็กแท่งเล็ก เหล็กเส้นกลม เหล็กข้ออ้อย เหล็กหลอด หลอดเหล็ก หลอดแรงดึงสูง เหล็กโครงสร้างรูปพรรณชนิดรีดเย็น ท่อเหล็กกล้า และเหล็กแผ่นเคลือบสังกะสี โดยผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรทุกตัว ยกเว้นตัวแปรหุ่นของการมีพรมแดนร่วมกันสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้คือ หากรายได้ของประเทศผู้ส่งออกเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซ็นต์จะส่งผลให้มูลค่าการค้าระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน 1.517 เปอร์เซ็นต์ หากรายได้ของประเทศผู้นำเข้าเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซ็นต์จะส่งผลให้มูลค่าการค้าระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน 0.933 เปอร์เซ็นต์ และหากระยะทางระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซ็นต์ จะส่งผลให้มูลค่าการค้าระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม 2.092 เปอร์เซ็นต์ และหากกำหนดให้สิ่งอื่นๆคงที่ ประเทศไทยจะมีการค้าในอุตสาหกรรมดังกล่าว คิดเป็น 7.424 เปอร์เซ็นต์ โดยเป็นผลของค่าคงที่ ซึ่งได้จากการประมาณค่าโดยแบบจำลอง

อย่างไรก็ตาม ในส่วนของการศึกษาปัจจัยของการมีพรมแดนร่วมกันที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศของไทยนั้นพบว่า ลักษณะของการมีพรมแดนร่วมกันของไทยนั้น ไม่สามารถอธิบายถึงมูลค่าการค้าระหว่างประเทศที่จะเพิ่มขึ้นได้อย่างมีนัยสำคัญ ในขณะเดียวกันนั่นเอง ผลของพรมแดนเพื่อเปรียบเทียบการค้าภายในประเทศของไทยและการค้าระหว่างประเทศของไทยต่อกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนที่เกิดขึ้น พบว่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรหุ่นของลักษณะของการค้าภายในประเทศ มีเครื่องหมายที่ตรงข้ามกับสมมุติฐานที่คาดการณ์ไว้

ตารางที่ 6.12 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากโลหะประดิษฐ์ ยกเว้นเครื่องจักรและอุปกรณ์ (ISIC 28)

Log(1+Trade _{ij})	Constant	Log(GDP _i)	Log(GDP _j)	Log(Dist _{ij})	HOME	BORDER	Adj R ²
ISIC 2811	1.108898 (0.7712)	1.408063 (0.0289)*	0.327087 (0.0000)*	-1.124122 (0.0006)*	-1.018392 (0.1422)	-0.073133 (0.8008)	0.533073
ISIC 2899	5.153119 (0.2298)	0.940166 (0.1836)	0.878812 (0.0000)*	-1.399418 (0.0002)*	-2.800059 (0.0006)*	-0.411387 (0.2076)	0.751187

ค่าในวงเล็บแสดงถึงค่า p-value และ * แสดงถึงสามารถอธิบาย ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์

การศึกษาในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากโลหะประดิษฐ์ ยกเว้นเครื่องจักรและอุปกรณ์ (ISIC 28) นั้นจะประกอบไปด้วย การผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีโครงสร้างเป็นโลหะ (ISIC 2811) และการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์อื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 2899) โดยผลการประมาณค่าจากแบบจำลองพบว่าตัวแปรรายได้ของประเทศผู้ส่งออกมีนัยสำคัญในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการค้าระหว่างประเทศในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากโลหะประดิษฐ์ยกเว้นเครื่องจักรและอุปกรณ์ (ISIC 28) โดยหากรายได้ของประเทศผู้ส่งออกเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซนต์ จะส่งผลให้มูลค่าการค้าระหว่างประเทศในอุตสาหกรรมดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน 1.408 เปอร์เซนต์ ในขณะที่ตัวแปรรายได้ของประเทศผู้นำเข้านั้นสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซนต์ ในทั้ง 2 หมวดอุตสาหกรรมโดยหากรายได้ของประเทศผู้นำเข้าเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซนต์ จะส่งผลให้มูลค่าการค้าระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน โดยในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีโครงสร้างเป็นโลหะ (ISIC 2811) จะเปลี่ยนแปลงไป 0.327 เปอร์เซนต์และในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์อื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 2899) จะเปลี่ยนแปลงไป 0.879 เปอร์เซนต์ ในขณะเดียวกันระยะทางระหว่างประเทศก็มีผลในการอธิบายการค้าระหว่างประเทศของทั้ง 2 อุตสาหกรรมเช่นกันโดยหากการค้าระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซนต์ มูลค่าการค้าระหว่างประเทศจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ตรงกันข้าม โดยในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีโครงสร้างเป็นโลหะ (ISIC 2811) จะเปลี่ยนแปลงลดลง 1.12 เปอร์เซนต์ และในอุตสาหกรรมการผลิต

ผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์อื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 2899) จะเปลี่ยนแปลงลดลง 1.399 เปอร์เซ็นต์

ในการศึกษาปัจจัยของการมีพรมแดนร่วมกันที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศของไทยนั้นพบว่า ลักษณะของการมีพรมแดนร่วมกันกับประเทศไทย ไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญในทั้งสองอุตสาหกรรมการผลิต แต่อย่างไรก็ตาม ผลของพรมแดนเพื่อเปรียบเทียบการค้าภายในประเทศของไทยและการค้าระหว่างประเทศของไทยต่อกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน ก็สามารถอธิบายลักษณะของการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์อื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 2899) แต่ทว่าเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์ตัวแปรหนึ่งของลักษณะการค้าภายในประเทศมีเครื่องหมายที่ตรงกันข้ามกับสมมุติฐานที่คาดการณ์ไว้

ตารางที่ 6.13 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 29)

$\text{Log}(1+\text{Trade}_{ij})$	Constant	$\text{Log}(\text{GDP}_i)$	$\text{Log}(\text{GDP}_j)$	$\text{Log}(\text{Dist}_{ij})$	HOME	BORDER	Adj R ²
ISIC 2919	1.857384 (0.6436)	0.985095 (0.1402)	0.895713 (0.0000)*	-0.992131 (0.0034)*	-0.239129 (0.7403)	-0.311017 (0.3105)	0.862002
ISIC 2930	-1.520639 (0.7604)	1.595349 (0.0824)	0.667802 (0.0000)*	-0.860680 (0.0043)*	0.457008 (0.2342)	0.406926 (0.4325)	0.674614

ค่าในวงเล็บแสดงถึงค่า p-value และ * แสดงถึงสามารถอธิบาย ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

การศึกษาผลของพรมแดนในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 29) จะประกอบไปด้วยอุตสาหกรรมย่อยๆ ดังนี้คือการผลิตเครื่องจักรที่ใช้งานทั่วไปอื่น ๆ (ISIC 2919) ซึ่งประกอบไปด้วยเครื่องปรับอากาศและชิ้นส่วน และการผลิตเครื่องใช้ในบ้านเรือน (ISIC 2930) ซึ่งประกอบไปด้วยพัดลม ตู้เย็นและหม้อหุงข้าว โดยผลที่ได้จากการประมาณค่าของแบบจำลองพบว่า รายได้ของประเทศผู้นำเข้ามีนัยสำคัญในการอธิบายผลของการเปลี่ยนแปลงการค้าระหว่างประเทศ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ในทั้งสองอุตสาหกรรมการผลิต โดยหากรายได้ของประเทศผู้นำเข้าเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซ็นต์ จะส่งผลให้

มูลค่าการค้าระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน โดยในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรที่ใช้งานทั่วไปอื่น ๆ (ISIC 2919) จะมีผลเปลี่ยนแปลงไป 0.895 เปอร์เซ็นต์ และในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องใช้ในบ้านเรือน (ISIC 2930) จะส่งผลให้การค้าเปลี่ยนแปลงไป 0.667 เปอร์เซ็นต์ และในขณะเดียวกันนั้นเองระยะทางระหว่างประเทศก็สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์เช่นกัน โดยหาระยะทางระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซ็นต์จะส่งผลให้การค้าในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรที่ใช้งานทั่วไปอื่น ๆ (ISIC 2919) เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ตรงกันข้าม 0.992 เปอร์เซ็นต์และในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องใช้ในบ้านเรือน (ISIC 2930) จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ตรงกันข้าม 0.86 เปอร์เซ็นต์

ในส่วนของการศึกษาปัจจัยของการมีพรมแดนร่วมกันที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศของไทยและผลของพรมแดนเพื่อเปรียบเทียบการค้าภายในประเทศของไทยและการค้าระหว่างประเทศของไทยต่อกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน พบว่าลักษณะของการมีพรมแดนร่วมกันและผลของพรมแดน ไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 6.14 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในการผลิตเครื่องจักรและเครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่นๆ (ISIC 31)

Log(1+Trade _{ij})	Constant	Log(GDP _i)	Log(GDP _j)	Log(Dist _{ij})	HOME	BORDER	Adj R ²
ISIC 3130	0.128974 (0.9838)	0.857225 (0.4139)	0.678182 (0.0000)*	-0.685430 (0.1844)	0.882453 (0.4415)	0.343717 (0.4781)	0.624722
ISIC 3140	5.327757 (0.0461)*	1.356261 (0.0027)*	0.339211 (0.0000)*	-1.655590 (0.0000)*	-0.263932 (0.5745)	-0.058704 (0.7675)	0.892807

ค่าในวงเล็บแสดงถึงค่า p-value และ * แสดงถึงสามารถอธิบาย ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

การศึกษาในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรและเครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่นๆ (ISIC 31) จะเป็นการศึกษาที่ประกอบไปด้วยการผลิตสายไฟและเคเบิล (ISIC 3130) และการผลิตหม้อสะสมไฟฟ้าและแบตเตอรี่ (ISIC 3140) โดยผลของการศึกษาพบว่า ในอุตสาหกรรมการผลิตสายไฟและเคเบิล (ISIC 3130) มีเพียงตัวแปรทางด้านรายได้ของประเทศผู้

นำเข้าเท่านั้นที่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ โดยหากรายได้ของประเทศผู้นำเข้าเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซนต์ จะส่งผลให้การค้าระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน 0.678 เปอร์เซนต์และ นอกจากนี้ผลการศึกษาในส่วนของปัจจัยการมีพรมแดนร่วมกันของประเทศไทยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศของไทยและผลของพรมแดนเพื่อเปรียบเทียบการค้าภายในประเทศของไทยและการค้าระหว่างประเทศของไทยต่อกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนก็ไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ และในส่วนของอุตสาหกรรมการผลิตหม้อ กระจกไฟฟ้าและแบตเตอรี่ (ISIC 3140) พบว่า ค่าคงที่ รายได้ของประเทศผู้ส่งออก รายได้ของประเทศผู้นำเข้าและระยะทางระหว่างประเทศมีอิทธิพลในการอธิบายของการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ โดยหากรายได้ของประเทศผู้ส่งออกเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซนต์จะส่งผลให้มูลค่าการค้าระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน 1.356 เปอร์เซนต์ ในขณะที่หากรายได้ของประเทศผู้นำเข้าเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซนต์จะส่งผลให้มูลค่าการค้าระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน 0.339 เปอร์เซนต์ และระยะทางระหว่างประเทศที่เป็นตัวแปรสะท้อนต้นทุนการขนส่งสินค้าก็พบว่าหากระยะทางระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซนต์ จะส่งให้มูลค่าการค้าระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม 1.655 เปอร์เซนต์ แต่อย่างไรก็ตามในส่วนของการศึกษาปัจจัยของการมีพรมแดนร่วมกันที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศของไทยและผลของพรมแดนเพื่อเปรียบเทียบการค้าภายในประเทศของไทยและการค้าระหว่างประเทศของไทยต่อกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน ก็ไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ เช่นกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6.15 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิต
อุปกรณ์และเครื่องอุปกรณ์วิทยุ โทรทัศน์ และการสื่อสาร (ISIC 32)

Log(1+Trade _{ij})	Constant	Log(GDP _i)	Log(GDP _j)	Log(Dist _{ij})	HOME	BORDER	Adj R ²
ISIC 3210	- 6.957168 (0.4427)	-0.047657 (0.9744)	1.419542 (0.0000)*	0.708185 (0.3323)	2.415676 (0.1418)	1.037261 (0.1359)	0.777630
ISIC 3230	1.253066 (0.8662)	0.384984 (0.7530)	1.063631 (0.0000)*	-0.606697 (0.3132)	0.354020 (0.7912)	1.023469 (0.0754)	0.667821

ค่าในวงเล็บแสดงถึงค่า p-value และ * แสดงถึงสามารถอธิบาย ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

การศึกษาในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์และเครื่องอุปกรณ์วิทยุ โทรทัศน์ และการสื่อสาร (ISIC 32) จะประกอบไปด้วยอุตสาหกรรมผลิตหลอดอิเล็กทรอนิกส์ และส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ (ISIC 3210) และการผลิตเครื่องรับโทรทัศน์และวิทยุ เครื่องบันทึกเสียงหรือภาพ หรือเครื่องชาวนตรีโพดิวง ซึ่ง หรือวีดิโอโพดิวง ซึ่ง และสินค้าที่เกี่ยวข้อง (ISIC 3230) ซึ่งผลจากการประมาณค่าโดยแบบจำลองพบว่า ในทั้ง 2 อุตสาหกรรมนั้น จะมีเพียงตัวแปรรายได้ของประเทศผู้นำเข้าเท่านั้นที่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ โดยหากรายได้ของประเทศผู้นำเข้าเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซ็นต์จะส่งผลให้มูลค่าการค้าระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันซึ่งในอุตสาหกรรมผลิตหลอดอิเล็กทรอนิกส์ และส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ (ISIC 3210) จะเปลี่ยนแปลงมากที่สุดโดยเปลี่ยนแปลงไป 1.419 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อุตสาหกรรมผลิตเครื่องรับโทรทัศน์และวิทยุ เครื่องบันทึกเสียงหรือภาพ หรือเครื่องชาวนตรีโพดิวง ซึ่ง หรือวีดิโอโพดิวง ซึ่ง และสินค้าที่เกี่ยวข้อง (ISIC 3230) มูลค่าการค้าจะเปลี่ยนแปลงไป 1.063 เปอร์เซ็นต์ และอย่างไรก็ตามผลการศึกษาปัจจัยของการมีพรมแดนร่วมกันที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศของไทยและผลของพรมแดนเพื่อเปรียบเทียบการค้าภายในประเทศของไทยและการค้าระหว่างประเทศของไทยต่อกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน ก็ไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ เช่นกัน ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ว่าลักษณะของการค้าดังกล่าวเป็นการผลิตเพื่อส่งออกมากกว่าการบริโภคเองภายในประเทศ และมุ่งส่งออกไปตลาดต่างประเทศ ที่ไกลกว่าประเทศต่างๆ เช่นประเทศสิงคโปร์ และมาเลเซีย ซึ่งมีมูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวจากประเทศไทยสูง

ตารางที่ 6.16 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในด้านการผลิต อุปกรณ์ที่ใช้ในการแพทย์ การวัดความเสี่ยง ปลอดภัยที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์ นาฬิกา (ISIC 33)

Log(1+Trade _{ij})	Constant	Log(GDP _i)	Log(GDP _j)	Log(Dist _{ij})	HOME	BORDER	Adj R ²
ISIC 3320	-5.651116 (0.0905)	0.010613 (0.9843)	0.558999 (0.0000)*	0.631457 (0.0205)*	0.794026 (0.1831)	1.045507 (0.0001)*	0.782988

ค่าในวงเล็บแสดงถึงค่า p-value และ * แสดงถึงสามารถอธิบาย ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

ในอุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์ที่ใช้ในการแพทย์ การวัดความเสี่ยง และอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์ นาฬิกา (ISIC 33) จะเป็นการศึกษาในส่วนของอุตสาหกรรมการผลิต อุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์และเครื่องอุปกรณ์เกี่ยวกับการถ่ายภาพ (ISIC 3320) ซึ่งจะประกอบไปด้วย เลนส์และเลนส์พลาสติก ซึ่งผลการศึกษาพบว่าตัวแปรรายได้ของประเทศผู้นำเข้า มีนัยสำคัญในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงการค้าระหว่างประเทศของอุตสาหกรรมดังกล่าว โดยหากรายได้ของประเทศผู้นำเข้าเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซ็นต์จะส่งผลให้มูลค่าการค้าระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไป 0.559 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่ตัวแปรทางด้านระยะทางระหว่างประเทศก็มีนัยสำคัญในการอธิบายของการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศได้เช่นกัน ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ แต่ทว่าเครื่องหมายของสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรระยะทางระหว่างประเทศมีเครื่องหมายที่ตรงข้ามกับสมมุติฐานที่คาดการณ์ไว้

ในส่วนของการศึกษาผลของพรมแดนที่แสดงถึงลักษณะของการค้าภายในประเทศของไทยและผลจากการมีพรมแดนร่วมที่ส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศของไทย นั้นพบว่า ผลของพรมแดนไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ แต่ผลของการมีพรมแดนร่วมกันระหว่างประเทศไทย พบว่าสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศของไทยได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ โดยหากประเทศไทยมีพรมแดนติดกับประเทศอื่นๆ จะทำให้มูลค่าการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์และเครื่องอุปกรณ์เกี่ยวกับการถ่ายภาพ (ISIC 3320) เพิ่มขึ้น เช่นการส่งออกไปยังตลาดของประเทศมาเลเซีย

ตารางที่ 6.17 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิต ยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งรถพ่วง (ISIC 34)

Log(1+Trade _{ij})	Constant	Log(GDP _i)	Log(GDP _j)	Log(Dist _{ij})	HOME	BORDER	Adj R ²
ISIC 3410	-24.21216 (0.0002)*	3.876996 (0.0002)*	0.413567 (0.0007)*	0.926893 (0.0576)	6.641132 (0.0000)*	1.315145 (0.0054)*	0.827774
ISIC 3420	-3.689223 (0.0846)	0.386919 (0.2666)	0.132203 (0.0019)*	0.198945 (0.2432)	0.911245 (0.0195)*	0.798335 (0.0000)*	0.522770

ค่าในวงเล็บแสดงถึงค่า p-value และ * แสดงถึงสามารถอธิบาย ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

การศึกษาในอุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งรถพ่วง (ISIC 34) จะประกอบไปด้วย การผลิตรถยนต์ (ISIC 3410) และการผลิตตัวถัง (Coachwork) สำหรับรถยนต์รวมทั้งการผลิตรถพ่วงและรถกึ่งรถพ่วง (ISIC 3420) โดยผลการประมาณค่าภายใต้แบบจำลองพบว่า ในอุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ (ISIC 3410) ค่าคงที่ของแบบจำลองและตัวแปรรายได้ของประเทศผู้ส่งออก สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งหากรายได้ของประเทศผู้ส่งออกเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซ็นต์จะส่งผลให้มูลค่าการค้าระหว่างประเทศในอุตสาหกรรมดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน 3.877 เปอร์เซ็นต์ และเมื่อพิจารณาถึงตัวแปรทางด้านรายได้ของประเทศผู้นำเข้าจะพบว่าสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการค้าในทั้ง 2 อุตสาหกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งหากรายได้ของประเทศผู้นำเข้าเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซ็นต์จะส่งผลให้มูลค่าการค้าระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน โดยในอุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ (ISIC 3410) จะเปลี่ยนแปลงไป 0.414 เปอร์เซ็นต์ และในอุตสาหกรรมการผลิตตัวถัง (Coachwork) สำหรับรถยนต์รวมทั้งการผลิตรถพ่วงและรถกึ่งรถพ่วง (ISIC 3420) จะเปลี่ยนแปลงไป 0.132 เปอร์เซ็นต์ แต่ทว่าอย่างไรก็ตามตัวแปรระยะทางระหว่างประเทศก็ไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการค้าระหว่างประเทศในทั้ง 2 อุตสาหกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญ

ในส่วนของผลการศึกษามูลค่าของพรมแดนที่อธิบายลักษณะการค้าของไทยในอุตสาหกรรมดังกล่าว พบว่าตัวแปรที่แสดงถึงการค้าภายในประเทศสามารถอธิบายลักษณะการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ แสดงให้เห็นว่า ลักษณะการค้าที่

เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมนี้ เป็นลักษณะของการค้าที่เกิดขึ้นภายในประเทศไทยมากกว่าลักษณะที่เป็นการค้าระหว่างประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน ซึ่งในอุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ (ISIC 3410) จะมีขนาดการค้าภายในประเทศไทยที่มากกว่าการค้าระหว่างประเทศไทยต่อประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 765.09 เท่า ในขณะที่อุตสาหกรรมการผลิตตัวถัง (Coachwork) สำหรับรถยนต์ รวมทั้งการผลิตรถพ่วงและรถกึ่งรถพ่วง (ISIC 3420) จะมีขนาดการค้าภายในประเทศไทยที่มากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 2.487 เท่า และนอกจากนี้ ลักษณะของการมีพรมแดนร่วมกันที่มีผลต่อการค้าระหว่างประเทศของไทย ก็สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญในทั้ง 2 อุตสาหกรรมเช่นกันซึ่งก็คือ ในอุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งรถพ่วง (ISIC 34) จะมีการไหลเวียนของสินค้าระหว่างประเทศที่มีพรมแดนติดกันมากขึ้นซึ่งนำไปสู่มูลค่าการค้าที่มากขึ้น

ตารางที่ 6.18 แสดงการประมาณค่าของผลของพรมแดนต่อการค้าของไทยในหมวดการผลิตเฟอร์นิเจอร์ รวมทั้งการผลิตซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 36)

$\text{Log}(1+\text{Trade}_{ij})$	Constant	$\text{Log}(\text{GDP}_i)$	$\text{Log}(\text{GDP}_j)$	$\text{Log}(\text{Dist}_{ij})$	HOME	BORDER	Adj R ²
ISIC 3610	-3.109740 (0.3065)	0.718772 (0.1530)	0.400597 (0.0000)*	-0.093481 (0.7009)	2.765944 (0.0000)*	0.667108 (0.0055)*	0.872091
ISIC 3691	3.635510 (0.2594)	0.376364 (0.4758)	0.430603 (0.0000)*	-0.836764 (0.0021)*	0.525992 (0.3629)	-0.620186 (0.0138)*	0.826822
ISIC 3699	-5.435102 (0.1792)	0.639756 (0.3339)	0.331428 (0.0001)*	0.293511 (0.3644)	2.942823 (0.0002)*	1.067176 (0.0010)*	0.726067

ค่าในวงเล็บแสดงถึงค่า p-value และ * แสดงถึงสามารถอธิบาย ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

ในอุตสาหกรรมการค้าในหมวดการผลิตเฟอร์นิเจอร์รวมทั้งการผลิตซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 36) จะทำการศึกษาในอุตสาหกรรมที่ประกอบไปด้วยอุตสาหกรรมการผลิตเฟอร์นิเจอร์ (ISIC 3610) อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องเพชรพลอยและรูปพรรณและของที่เกี่ยวข้องกัน (ISIC 3691) และอุตสาหกรรมการผลิตอื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 3699) ซึ่งผลการประมาณค่าโดยแบบจำลองพบว่าตัวแปรรายได้ของประเทศผู้นำเข้าสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ โดยหากรายได้ของประเทศผู้นำเข้าเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซ็นต์จะส่งผลให้มูลค่า

การค้าระหว่างประเทศในทั้ง 3 อุตสาหกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน โดยมูลค่าการค้าในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องเพชรพลอยและรูปพรรณและของที่เกี่ยวข้องกัน (ISIC 3691) จะเปลี่ยนแปลงไปมากที่สุดคือ 0.4306 เปอร์เซนต์ รองลงมาคืออุตสาหกรรมการผลิตเฟอร์นิเจอร์ (ISIC 3610) และอุตสาหกรรมการผลิตอื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 3699) คือเปลี่ยนแปลงไป 0.401 เปอร์เซนต์และ 0.331 เปอร์เซนต์ตามลำดับ อย่างไรก็ตามตัวแปรทางด้านระยะทางระหว่างประเทศก็ไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการค้าระหว่างประเทศในหมวดอุตสาหกรรมการค้าในหมวดการผลิตเฟอร์นิเจอร์ รวมทั้งการผลิตซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 36) ได้อย่างมีนัยสำคัญ

ผลของการศึกษาผลของพรมแดนต่อการค้าภายในประเทศของไทย พบว่าตัวแปรหุ่นของลักษณะการค้าภายในประเทศของอุตสาหกรรมการผลิตเฟอร์นิเจอร์ (ISIC 3610) และอุตสาหกรรมการผลิตอื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 3699) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงลักษณะของการค้าภายในประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ โดยที่มูลค่าการค้าภายในประเทศไทยของอุตสาหกรรมการผลิตเฟอร์นิเจอร์ (ISIC 3610) จะมีขนาดใหญ่กว่าขนาดของการค้าระหว่างประเทศไทยต่อประเทศสมาชิกในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 15.88 เท่า และมูลค่าการค้าภายในประเทศไทยของอุตสาหกรรมการผลิตอื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 3699) จะมีขนาดใหญ่กว่าขนาดของการค้าระหว่างประเทศไทยต่อประเทศสมาชิกในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 18.95 เท่า และนอกจากนี้ในส่วนของกรณีพรมแดนร่วมกันที่มีผลต่อการค้าระหว่างประเทศก็สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศของไทยได้อย่างมีนัยสำคัญ ในอุตสาหกรรมการผลิตเฟอร์นิเจอร์ (ISIC 3610) และอุตสาหกรรมการผลิตอื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (ISIC 3699) เช่นกันซึ่งแสดงให้เห็นว่าหากประเทศไทยมีพรมแดนติดกันกับประเทศเพื่อนบ้านแล้ว มูลค่าการค้าในอุตสาหกรรมทั้ง 2 ประเภทจะมีมูลค่าที่เพิ่มมากขึ้นได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากผลการศึกษาทั้งหมด หากกล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดการค้าระหว่างประเทศภายในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนและประเทศคู่ค้านอกกลุ่มอีกสามประเทศ พบว่าตัวแปรที่มีความสำคัญในการอธิบายการค้าระหว่างประเทศประกอบไปด้วย รายได้ของประเทศผู้ส่งออก รายได้ของประเทศผู้นำเข้า ระยะทางระหว่างประเทศ ความห่างไกลของประเทศผู้ส่งออก การเข้าร่วมเป็นสมาชิกเขตการค้าเสรีอาเซียน ลักษณะของภูมิประเทศที่ไม่มีทางออกทางทะเล ลักษณะของประเทศที่เป็นเกาะ และการใช้เงินตราสกุลเดียวกัน โดยหากรายได้ของประเทศผู้ส่งออกและรายได้ของประเทศผู้นำเข้าเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซ็นต์จะส่งผลให้การค้าระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน 1.7205 เปอร์เซ็นต์และ 0.794 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ ในขณะที่หากระยะทางระหว่างประเทศและความห่างไกลของประเทศผู้ส่งออกเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซ็นต์จะส่งผลให้การค้าระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ตรงกันข้าม 0.9877 เปอร์เซ็นต์และ 1.7317 เปอร์เซ็นต์ และในขณะเดียวกันการเข้าร่วมเป็นสมาชิกเขตการค้าเสรีอาเซียน การที่ประเทศมีลักษณะเป็นเกาะและการใช้เงินตราสกุลเดียวกัน จะส่งผลให้การค้าระหว่างประเทศเพิ่มสูงขึ้น แต่หากประเทศมีลักษณะที่ไม่มีทางออกทางทะเลก็จะส่งผลให้การค้าระหว่างประเทศลดลงได้

เมื่อศึกษาในระดับภาพรวมอุตสาหกรรมของไทยก็จะพบว่า รายได้ของประเทศผู้นำเข้าและระยะทางระหว่างประเทศ มีนัยสำคัญในการอธิบาย การค้าระหว่างประเทศ โดยหากรายได้ของประเทศผู้นำเข้าเปลี่ยนแปลงไปจะส่งผลให้การค้าระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน ในขณะที่หากระยะทางระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปก็จะส่งผลให้การค้าระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ตรงกันข้าม ในขณะที่ตัวแปรหุ่นที่แสดงถึงผลของพรมแดนต่อการค้าภายในประเทศและการค้าระหว่างประเทศของไทย รวมทั้งปัจจัยของการมีพรมแดนร่วมกันที่ส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศของไทย ก็สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน โดยผลของพรมแดนแสดงถึงลักษณะการค้าของประเทศไทยเป็นการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศคู่ค้าอื่นๆ ในอาเซียน 5.575 เท่า และผลของการมีพรมแดนร่วมกันก็พบว่าจากการที่ประเทศไทยมีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ก็จะสามารถนำไปสู่การค้าระหว่างกันได้มากกว่าประเทศที่ไม่มีพรมแดนติดกับประเทศไทย

นอกจากนี้เมื่อศึกษาเป็นรายอุตสาหกรรมของไทยแล้วพบว่า สามารถแบ่งพิจารณาการมีผลจากการมีพรมแดนร่วมกันของไทย และผลของพรมแดนที่แสดงถึงลักษณะของการค้าภายในประเทศของไทยและการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนได้ 4 กรณี คือ

1. อุตสาหกรรมที่ผลของพรมแดนต่อการค้าของประเทศไทยมีนัยสำคัญในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงการค้าซึ่งแสดงให้เห็นถึงลักษณะของการค้าภายในประเทศที่มีขนาดมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทย

2. อุตสาหกรรมที่ลักษณะของการมีพรมแดนร่วมกันสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งการมีพรมแดนร่วมกันกับประเทศเพื่อนบ้านจะสามารถนำสู่มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของไทยที่เพิ่มมากขึ้นได้

3. อุตสาหกรรมที่ผลของพรมแดนต่อการค้าของประเทศไทยและลักษณะของการมีพรมแดนร่วมกัน มีนัยสำคัญในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงการค้า และ

4. อุตสาหกรรมที่ลักษณะของการค้าภายในประเทศและการมีพรมแดนร่วมกันสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ แต่มีเครื่องหมายที่ตรงกันข้ามกับสมมุติฐาน

อุตสาหกรรมที่ผลของพรมแดนต่อการค้าของประเทศไทยสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ

- อุตสาหกรรมการผลิตสิ่งพิมพ์ต่างๆ (ISIC 2221) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 1.95E+21 เท่า
- อุตสาหกรรมการผลิตมอลต์ลิกเคอและมอลต์ (ISIC 1553) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 153.22 เท่า
- อุตสาหกรรมการผลิตกระดาษลูกฟูกและกระดาษแข็งลูกฟูก (ISIC 2102) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 41.08 เท่า

- อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกาย ยกเว้นที่ทำจากขนสัตว์ (ISIC1810) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 32.71 เท่า
- อุตสาหกรรมการผลิตคอนกรีต ซีเมนต์ และปูนปลาสเตอร์ (ISIC 2695) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 21.67 เท่า
- อุตสาหกรรมการผลิตเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ (ISIC 1511) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 20.68 เท่า
- อุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ (ISIC 3699) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 18.97 เท่า
- อุตสาหกรรมการผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูป (ISIC 1533) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 13.57 เท่า
- อุตสาหกรรมการเลื่อยไม้และการไสไม้ (ISIC 2010) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 11.68 เท่า
- อุตสาหกรรมการผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์จากแก้ว (ISIC 2610) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 11.37 เท่า
- อุตสาหกรรมการผลิตเยื่อกระดาษ กระดาษและกระดาษแข็ง (ISIC 2101) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 5.21 เท่า
- อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทอบ (ISIC 1541) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 4.32 เท่า

- อุตสาหกรรมเครื่องไม้ที่ใช้ในบ้าน และเครื่องประกอบอาหารที่ทำจากไม้ (ISIC 2022) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 3.94 เท่า และ
- อุตสาหกรรมการผลิตรองเท้า (ISIC 1920) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 3.41 เท่า

อุตสาหกรรมลักษณะของการมีพรมแดนร่วมกันสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ

- อุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพ (ISIC 3320)

อุตสาหกรรมที่ลักษณะของการมีพรมแดนร่วมกันสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญแต่มีเครื่องหมายที่ตรงกันข้ามกับสมมุติฐาน

- อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นน้ำมันปิโตรเบียม (ISIC 2320)

อุตสาหกรรมที่ผลของพรมแดนต่อการค้าของประเทศไทยและลักษณะของการมีพรมแดนร่วมกันสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ

- อุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ (ISIC 3410) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 765.96 เท่า
- อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์จากดินชนิดไม่ทนไฟ ซึ่งใช้ในงานก่อสร้าง (ISIC 2693) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 418.92 เท่า

- อุตสาหกรรมการผลิตมะกะโรนี เส้นบะหมี่ (ISIC 1544) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 189.11 เท่า
- อุตสาหกรรมการผลิตน้ำตาล (ISIC 1542) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 32.11 เท่า
- อุตสาหกรรมการผลิตเซรามิกชนิดที่ไม่ทนไฟ (ISIC 2691) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 26.48 เท่า
- อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องดัดที่ไม่มีแอลกอฮอล์ (ISIC 1554) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 20.62 เท่า
- อุตสาหกรรมการผลิตสตาร์ช (ISIC 1532) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 19.97 เท่า
- อุตสาหกรรมการแปรรูปผลไม้และผัก (ISIC 1513) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 18.96 เท่า
- อุตสาหกรรมการผลิตเฟอร์นิเจอร์ (ISIC 3610) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 15.87 เท่า
- อุตสาหกรรมการผลิตน้ำมันจากพืช น้ำมันจากสัตว์ (ISIC 1514) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 13.72 เท่า
- อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากนม (ISIC 1520) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 10.27 เท่า

- อุตสาหกรรมการผลิตยางนอกและยางใน (ISIC 2511) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 5.07 เท่า
- อุตสาหกรรมการผลิตสิ่งทออื่นๆ (ISIC 1729) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 3.21 เท่า
- อุตสาหกรรมการผลิตตัวถังรถยนต์ (ISIC3420) มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน 2.487 เท่า

ดังนั้นจากลักษณะของอุตสาหกรรมบางประเภทที่มีขนาดการค้าภายในประเทศไทยมากกว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน แล้วพบว่าสาเหตุของขนาดของผลของพรมแดน (Border Effect) ที่มีขนาดมากขึ้นนั้น อาจเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ เช่น

1. ลักษณะเฉพาะของอุตสาหกรรมบางประเภทที่เป็นลักษณะของการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการภายในประเทศจึงส่งผลให้มูลค่าการค้าภายในประเทศมากกว่าการส่งออกไปยังต่างประเทศ เช่นในอุตสาหกรรมการพิมพ์สิ่งพิมพ์ต่างๆ (ISIC 2221) ซึ่งประกอบไปด้วย เค็ตตาลีอก ไบปลิว โปรซ์ัวร์ ฉลาก สติกเกอร์ กระดาษฟอรัม บิล โบเสิร์จ สมุด และหนังสือ ก็มีขนาดของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศถึง $1.95E+21$ เท่า หรือในอุตสาหกรรมการผลิตมอลต์ลิกเคอและมอลต์ (ISIC 1553) ซึ่งได้แก่การผลิตเบียร์ หรือในอุตสาหกรรมการผลิตเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ (ISIC 1511) ก็เป็นอุตสาหกรรมที่เป็นการผลิตเพื่อบริโภคภายในประเทศเป็นหลัก ดังนั้นลักษณะของอุตสาหกรรมเหล่านี้ก็มีผลทำให้ขนาดของพรมแดนต่อการค้าของประเทศไทยมีขนาดที่สูงเนื่องจากความจำเป็นในการใช้อุปโภคบริโภคภายในประเทศเป็นหลัก

2. ลักษณะของอุตสาหกรรมที่เป็นการผลิตสินค้ากึ่งวัตถุดิบ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตอุตสาหกรรมอื่นๆ ก็นำไปสู่ขนาดของผลของพรมแดนต่อการค้าของประเทศไทยที่เพิ่มสูงขึ้น เช่น อุตสาหกรรมการผลิตกระดาษลูกฟูกและกระดาษแข็งลูกฟูก (ISIC 2102) อุตสาหกรรมการผลิตเยื่อกระดาษ กระดาษและกระดาษแข็ง (ISIC 2101) ก็เป็นการผลิตสินค้ากึ่งวัตถุดิบเพื่อนำไปใช้ในการผลิตกล่องเพื่อใช้ในการบรรจุภัณฑ์ในอุตสาหกรรมอื่นๆ หรือในกรณีของอุตสาหกรรมการเลื่อยไม้และการไสไม้ (ISIC 2010) ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า มีขนาดของการค้า

ภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศถึง 11.68 เท่า สาเหตุมาจากการที่อุตสาหกรรมดังกล่าวเป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำของอุตสาหกรรมการผลิตเฟอร์นิเจอร์ หรืออุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์จากไม้

3. ลักษณะของอุตสาหกรรมที่เป็นมีการผลิตผลิตภัณฑ์หรือสินค้าที่มีน้ำหนักมาก เช่น อุตสาหกรรมการผลิตคอนกรีต ซีเมนต์ และปูนพลาสเตอร์ (ISIC 2695) หรือเป็นสินค้าที่มีคุณสมบัติที่เปราะบางและแตกหักง่าย เช่น อุตสาหกรรมการผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์จากแก้ว (ISIC 2610) ก็จะนำมาสู่ปัญหาของการขนส่งระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากสินค้าน้ำหนักมากก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งที่สูง หรือในกรณีที่หากสินค้าแตกหักง่ายก็เกิดความไม่คุ้มค่าแก่การขนส่งไปยังแหล่งตลาดที่ไกลได้

4. อัตราภาษีของอุตสาหกรรมบางประเภทยังไม่ลดลงอย่างเต็มที่ แม้ว่าประเทศคู่ค้าจะเป็นสมาชิกเขตการค้าเสรีอาเซียนก็ตาม เนื่องจากประเทศภาคีที่เข้ามาเป็นสมาชิกเขตการค้าเสรีอาเซียนในภายหลัง ซึ่งได้แก่ เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา ก็ได้รับการปรับลดภาษีที่ต่ำกว่าประเทศที่เข้ามาเป็นสมาชิกก่อนโดยในเวียดนาม อัตราภาษีจะถูกกำหนดให้ลดลงเหลือ ร้อยละ 0-5 ภายในปี 2549 ลาวและพม่าต้องลดลงเหลือ ร้อยละ 0-5 ในปี 2551 และกัมพูชาต้องลดลงภายในปี 2553 ทำให้บางอุตสาหกรรมยังมีขนาดของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างอยู่มาก เช่น อุตสาหกรรมการผลิตรองเท้า (ISIC 1920) ซึ่งในปี 2548 ประเทศเพื่อนบ้านทั้ง 4 ประเทศมีอัตราการเรียกเก็บภาษีนำเข้าอยู่ในช่วงร้อยละ 15-20 หรือในอุตสาหกรรมการผลิตเซรามิคชนิดที่ไม่ทนไฟ (ISIC 2691) ซึ่งประกอบไปด้วยผลิตภัณฑ์ของใช้บนโต๊ะอาหารและสุขภัณฑ์ โดยกลุ่มประเทศดังกล่าวมีการเรียกเก็บอัตราภาษีอยู่ในช่วงร้อยละ 0-20 ในปี 2548 และเมื่อพิจารณาถึงมาตรการที่มีใช้ภาษีแล้ว ก็จะพบว่าบางประเทศยังดำเนินมาตรการที่ส่งผลให้การส่งออกของไทยน้อยลง เช่น ในกรณีของประเทศลาว ก็ยังมีการดำเนิน มาตรการที่มีใช้ภาษี เช่น การห้ามการนำเข้า การขอใบอนุญาตการนำเข้าซึ่งก็ยังคงดำเนินการไปอย่างซับซ้อนและคลุมเครือ หรือการใช้ระบบการเก็บ turnover tax ที่สูงในสินค้าบางประเภท เช่น ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นน้ำมันถูกเก็บภาษี turnover tax ร้อยละ 50-60 เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์หรือไม่มีแอลกอฮอล์เก็บภาษี turnover tax ร้อยละ 30 บุหรี่และยาสูบ ร้อยละ 50 น้ำหอมและผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง ร้อยละ 20 รวมทั้งยานยนต์มีการเก็บภาษีที่สูงถึงร้อยละ 10-104 ซึ่งมาตรการที่มีใช้ภาษีที่กล่าวมาทั้งหมดก็มีส่วนทำให้การบริโภคสินค้านำเข้าในประเภดังกล่าวของประเทศลาวลดน้อยลงไปด้วย

5. หากพิจารณาในภาพรวมของสินค้าไทยที่เป็นสินค้าในระดับล่าง(คุณภาพต่ำ ราคาถูก)บางประเภทนั้นก็ยังมีราคาสูงกว่าสินค้าจากประเทศจีนเนื่องจากการจัดเก็บอัตราภาษีนำเข้าวัตถุดิบ และเครื่องจักรของกรมศุลกากรไทย มีอัตราที่สูงทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น และส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยในระดับล่างที่จะไม่สามารถส่งออกไปขายในตลาดต่างประเทศได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 7

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

7.1 สรุปผลการศึกษา

แม้ว่าประเทศไทยจะได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกเขตการค้าเสรีอาเซียนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 แต่มูลค่าการค้าของประเทศไทยกับประเทศสมาชิกในเขตการค้าเสรีอาเซียนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 จนถึง พ.ศ. 2547 มีมูลค่าโดยเฉลี่ยเพียง 19 เปอร์เซ็นต์ของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศทั้งหมดของไทย ซึ่งสาเหตุของมูลค่าการค้าภายในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนที่มีอัตราที่น้อย อาจมีสาเหตุมาจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจดังกล่าวยังไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ กล่าวคือ บางสินค้ายังไม่ได้รับการลดภาษีลงอย่างหมดสิ้นหรืออาจจะเป็นสาเหตุจากการพัฒนาประเทศในกลุ่มสมาชิกที่ไม่เท่าเทียมกัน ก็ไม่สามารถนำไปสู่การค้าระหว่างประเทศได้อย่างเต็มที่ และที่สำคัญที่สุด หากพิจารณาถึงขนาดเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าและระยะทางระหว่างประเทศคู่ค้าแล้วก็เป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งเช่นกัน ที่นำไปสู่การลดลงของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศได้ สิ่งที่น่าสนใจในการศึกษาก็คือ การหาขนาดของผลทางพรมแดน (Border Effect) ที่มีผลต่อการค้าภายในประเทศของไทยและการค้าระหว่างประเทศของไทยในประเทศในกลุ่มสมาชิกการค้าเสรีอาเซียน เพื่อเปรียบเทียบการค้าภายในประเทศและการค้าระหว่างประเทศของไทย

วัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้ ก็เพื่อศึกษาปัจจัยที่กำหนดการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน โดยทำการศึกษาในทั้ง 10 ประเทศในอาเซียนและ 3 ประเทศนอกกลุ่มอาเซียนซึ่งประกอบด้วย สหรัฐอเมริกา จีน และญี่ปุ่น และเพื่อประมาณถึงผลกระทบของพรมแดน (Border Effect) ต่อการค้าภายในประเทศไทยและเปรียบเทียบกับการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคอาเซียน โดยศึกษาทั้งในภาพรวมของทุกอุตสาหกรรม และระดับกลุ่มอุตสาหกรรมภายใต้แนวคิดแบบจำลอง Gravity

จากการวิเคราะห์เพื่อศึกษาปัจจัยกำหนดการไหลเวียนของการค้าภายในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในการอธิบายการไหลเวียนของการค้า ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์ ประกอบด้วย รายได้ของประเทศผู้ส่งออก รายได้ของประเทศผู้นำเข้า ระยะทางระหว่างประเทศ ความห่างไกลของประเทศผู้ส่งออก ในส่วนของการศึกษาถึงผลลักษณะทางภูมิศาสตร์ของประเทศในกลุ่มที่ใช้ศึกษา พบว่า ประเทศที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกการค้าเสรีอาเซียนจะมีการค้าระหว่างกันมากกว่าประเทศที่ไม่ได้เป็นสมาชิกอาเซียน ประเทศที่ไม่มีทางออก

ทางทะเลจะมีการค้าที่น้อยกว่าประเทศที่มีทางออกทางทะเล ประเทศที่เป็นเกาะจะมีมูลค่าการค้าที่มากกว่าประเทศที่ไม่ได้เป็นเกาะ รวมทั้งประเทศที่มีการใช้เงินตราสกุลเดียวกันก็จะมีการค้าที่มากกว่าประเทศที่ไม่มีการใช้เงินตราร่วมกัน

ผลการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบการค้าภายในประเทศไทยและการค้าระหว่างประเทศของไทยในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนในระดับภาพรวมของประเทศ พบว่ารายได้ของประเทศไทย ไม่มีนัยสำคัญในการกำหนดการค้าระหว่างประเทศ แต่ในขณะที่รายได้ของประเทศผู้นำเข้าซึ่งประกอบด้วยประเทศสมาชิกต่างๆ ในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนนั้น สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ระยะทางระหว่างประเทศของคู่ค้าก็มีนัยสำคัญในการอธิบายด้วยเช่นกัน และในส่วนของตัวแปรหุ่นที่แสดงถึงผลของพรมแดนในการเปรียบเทียบลักษณะของการค้าภายในประเทศไทยและการค้าระหว่างประเทศของไทย และผลจากการมีพรมแดนร่วมกันของประเทศไทย ก็พบว่าผลของพรมแดนแสดงถึงลักษณะการค้าในระดับภาพรวมของประเทศไทยนั้นมีลักษณะที่เป็นการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้ากับระหว่างประเทศคู่ค้าอื่นๆ ในอาเซียน โดยการค้าภายในประเทศของไทยมีขนาดมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ 5.57 เท่า ในขณะที่ผลจากการมีพรมแดนร่วมกันของประเทศไทยก็แสดงให้เห็นว่า การที่ประเทศไทยที่พรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านก็จะนำไปสู่มูลค่าการค้าระหว่างประเทศที่มากกว่าประเทศที่ไม่มีพรมแดนติดกับประเทศไทย

ผลการศึกษาการเปรียบเทียบการค้าภายในประเทศไทย และการค้าระหว่างประเทศของไทยในระดับอุตสาหกรรม เพื่อศึกษาถึงผลของลักษณะการค้าภายในประเทศของไทย และผลของการมีพรมแดนร่วมกัน สามารถแบ่งผลการศึกษานี้ได้เป็น 4 กรณีด้วยกัน คือ

1. อุตสาหกรรมที่ลักษณะของการค้าภายในประเทศ มีนัยสำคัญในอธิบายลักษณะของการค้า มีทั้งสิ้น 14 อุตสาหกรรม ซึ่งประกอบไปด้วย การพิมพ์สิ่งพิมพ์ต่างๆ (ISIC 2221) การผลิตมอลต์ลิกเคอและมอลต์ (ISIC 1553) การผลิตกระดาษลูกฟูกและกระดาษแข็งลูกฟูก (ISIC 2102) การผลิตเครื่องแต่งกาย ยกเว้นที่ทำจากขนสัตว์ (ISIC 1810) การผลิตคอนกรีต ซีเมนต์ และปูนปลาสเตอร์ (ISIC 2695) การผลิตเนื้อสัตว์ และผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ (ISIC 1511) การผลิตอื่นๆ (ISIC 3699) การแปรรูปผักและผลไม้ (ISIC 1533) การเลื่อยไม้และการไสไม้ (ISIC 2010) การผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์จากแก้ว (ISIC 2610) การผลิตเยื่อกระดาษ กระดาษ และกระดาษแข็ง (ISIC 2101) การผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทอบ (ISIC 1541) เครื่องไม้ที่ใช้ในบ้าน และเครื่องประกอบอาหารที่ทำจากไม้ (ISIC 2022) และ การผลิตรองเท้า (ISIC 1920) โดยอุตสาหกรรมทั้งหมดดังกล่าว มีลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่าง

ประเทศ เมื่อกำหนดให้ รายได้ของประเทศผู้ส่งออก รายได้ของประเทศผู้นำเข้า และระยะทางระหว่างประเทศคงที่

2. อุตสาหกรรมที่ลักษณะของการค้าภายในประเทศและการมีพรมแดนร่วมกันที่สามารถอธิบายการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ มีทั้งสิ้น 14 อุตสาหกรรม ประกอบด้วย การผลิตรถยนต์ (ISIC 3410) การผลิตผลิตภัณฑ์จากดินชนิดไม่ทนไฟ ซึ่งใช้ในงานก่อสร้าง (ISIC 2693) การผลิตมะกะโรนี เส้นไหม (ISIC 1544) การผลิตน้ำตาล (ISIC 1542) การผลิตเซรามิกชนิดไม่ทนไฟ (ISIC 2691) การผลิตเครื่องตีที่ไม่มีแอลกอฮอล์ (ISIC 1554) การผลิตสตาร์ช (ISIC 1532) การแปรรูปผลไม้และผัก (ISIC 1513) การผลิตเฟอร์นิเจอร์ (ISIC 3610) การผลิตน้ำมันจากพืช น้ำมันจากสัตว์ (ISIC 1514) การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากนม (ISIC 1520) การผลิตยางนอกและยางใน (ISIC 2511) การผลิตสิ่งทออื่นๆ (ISIC 1729) และ การผลิตตัวถังรถยนต์ (ISIC 3420) ซึ่งอุตสาหกรรมทั้งหมดดังกล่าว มีลักษณะของการค้าภายในประเทศมากกว่าการค้าระหว่างประเทศ เมื่อกำหนดให้ รายได้ของประเทศผู้ส่งออก รายได้ของประเทศผู้นำเข้า และระยะทางระหว่างประเทศ คงที่ และในขณะเดียวกันนั่นเอง อุตสาหกรรมดังกล่าว ทั้งหมดก็พบว่า มีแนวโน้มที่จะมีการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดกับประเทศไทยเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน โดยพิจารณาจากสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพรมแดนติดกัน ซึ่งอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มที่จะมีการค้ากับประเทศที่มีพรมแดนติดกับไทยมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากนม (ISIC 1520) โดยมีสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพรมแดนติดกัน เท่ากับ 1.44 รองลงมาคือ การผลิตน้ำตาล (ISIC 1542) ซึ่งมีสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพรมแดนติดกัน เท่ากับ 1.42 และการผลิตรถยนต์ (ISIC 3410) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพรมแดนติดกัน เท่ากับ 1.31

3. อุตสาหกรรมที่พรมแดนสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ มีเพียง 1 อุตสาหกรรมเท่านั้น คืออุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพ (ISIC 3320) โดยมีสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรพรมแดนที่แสดงถึงการมีพรมแดนร่วมกัน เท่ากับ 1.04

4. อุตสาหกรรมที่พรมแดนสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ แต่สัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรพรมแดนร่วมกันมีเครื่องหมายที่ตรงข้ามกับสมมุติฐาน คืออุตสาหกรรมอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม (ISIC 2320) โดยมีสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรพรมแดนที่แสดงถึงการมีพรมแดนร่วมกัน 2.719 ซึ่งหมายความว่า การมีพรมแดนร่วมกันกับประเทศเพื่อนบ้านของไทยจะมีผลทำให้มูลค่าการค้า

ของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียมลดลงกล่าวคือประเทศไทยไม่ได้มีการค้าในอุตสาหกรรมดังกล่าว กับประเทศที่มีพรมแดนติดกับประเทศไทย

7.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของการศึกษาในเรื่องของบทบาทของพรมแดนต่อการค้าของไทยกับประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียนจะแบ่งพิจารณาเป็น 2 ด้านคือ การลดขนาดของบทบาทของพรมแดนต่อการค้าของไทย และการส่งเสริมการค้ากับประเทศที่มีพรมแดนติดกับประเทศไทย

1.ยุทธศาสตร์ในการลดขนาดของบทบาทของพรมแดนต่อการค้า

ขนาดของการค้าภายในประเทศที่มากกว่าการค้าระหว่างประเทศนั้นอาจจะมีสาเหตุมาจากในเรื่องของต้นทุนการขนส่ง มาตรการทางศุลกากรและมาตรการที่มีใช้ศุลกากร ดังนั้นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการส่งเสริมให้ขนาดของการค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นได้นั้นทำได้โดย

1.1 การเร่งพัฒนาความร่วมมือในการพัฒนาประเทศในกลุ่มการค้าเสรีอาเซียน ให้มีทิศทางการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน โดยการประชุม พบปะกันมากขึ้นเพื่อเพิ่มโอกาสในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความร่วมมือในการกำหนดยุทธศาสตร์ร่วมกันเพื่อให้เกิดการประสานงานในทางนโยบายมากที่สุด และการพิจารณายกเลิกมาตรการที่มีใช้ภาษีศุลกากรของประเทศสมาชิก ซึ่งเป็นอุปสรรคทางการค้า มาตรฐานทางด้านสุขอนามัยของสินค้า รวมไปถึงการเร่งสร้างสร้างการอำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างประเทศ เช่นกระบวนการทางด้านพิธีการศุลกากร เป็นต้น

1.2 การพัฒนาเส้นทางในการขนส่งให้มีความเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน จะสามารถลดต้นทุนในด้านการคมนาคมขนส่งได้ ซึ่งโครงการที่น่าจะมีประโยชน์มหาศาลในอนาคตคือการเร่งสร้างเส้นทางหมายเลข 9 และสะพานข้ามแดนไทย-ลาว แห่งที่ 2 ที่จะสามารถเชื่อมโยงระบบการคมนาคมในภูมิภาคอาเซียนได้ตามแนวตะวันออก-ตะวันตก ซึ่งจะเชื่อมโยงระหว่างเกาะมะม่วง-เมียวดี(พม่า)- แม่สอด-พิษณุโลก-มุกดาหาร(ไทย)-สะหวันนะเขต(ลาว)-ดงฮา-ดานัง(เวียดนาม)

2.ยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดกับประเทศไทย

ซึ่งจากลักษณะของการมีพรมแดนติดประเทศเพื่อนบ้านของไทยนั้น สามารถนำไปสู่การเพิ่มมูลค่าการค้าระหว่างประเทศได้ ยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่จะนำไปสู่การค้าที่เพิ่มขึ้นนั้นสามารถทำได้โดย

2.1 การให้ความสำคัญในการพัฒนาเมืองตามชายแดนต่างๆที่สำคัญของประเทศไทยให้มีการพัฒนาทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้เกิดความพร้อมในการเป็นฐานการค้าที่สำคัญกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ชายแดน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ชายแดนอำเภอแม่สายและชายแดนอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จังหวัดหนองคาย จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดอุบลราชธานี

2.2 การผลักดันการค้าอนุกระบบที่ไม่ผ่านการตรวจสอบของศุลกากร ให้มาอยู่ในระบบที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยการลดขั้นตอนการนำเข้า-ส่งออกสินค้าและอัตราภาษีที่สูง ก็จะสามารถสร้างปริมาณการค้าให้เพิ่มขึ้นได้

2.3 การเร่งจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Special Economic Zone) ในพื้นที่ชายแดนสำคัญของไทย เช่นบริเวณจังหวัดเชียงราย ตาก กาญจนบุรี และมุกดาหาร เพื่อให้เกิดการลงทุนส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือทางการค้า ณ บริเวณชายแดนของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

7.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการทำการศึกษาในอนาคต ควรพิจารณาถึงข้อมูลการค้าระหว่างประเทศที่ใช้ในการวิเคราะห์ เนื่องจากในการวิเคราะห์ของงานชิ้นนี้ มูลค่าการค้าระหว่างประเทศอยู่ภายใต้สมมุติฐานที่ว่าเป็นมูลค่าการค้าระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นจากเมืองหลวงของทั้ง 2 ประเทศ ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว เศรษฐกิจของบางประเทศอาจจะไม่ได้ถูกขับเคลื่อนโดยมูลค่าการค้าของเมืองหลวง ก็เป็นไปได้ เช่น ในกรณีของประเทศเวียดนามมีเมืองหลวง คือเมืองโฮจิมินห์ ซิตี้ แต่เมืองที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ คือเมืองฮานอย เป็นต้น และการสมมุติการค้าระหว่างประเทศว่าเป็นการค้าระหว่างเมืองหลวงทั้ง 2 แห่งก็ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาทางระหว่างประเทศด้วยเช่นกัน ดังนั้นหากมีข้อมูลสถิติการค้าระหว่างประเทศที่สามารถเอื้อถึงแหล่งนำเข้าและแหล่งส่งออกในระดับเล็กที่สุดก็อาจจะสามารถให้ผลการวิเคราะห์ที่ชัดเจนได้มากขึ้น

ในการศึกษาการค้าภายในประเทศของไทยด้วยเช่นกัน หากสามารถทราบถึงมูลค่าการค้าภายในประเทศที่เกิดขึ้นทั้งหมดและสามารถทราบถึงแหล่งที่ทำการค้าภายในประเทศว่าเป็นการค้าระหว่างจังหวัดใดไปสู่จังหวัดใด ก็อาจจะสามารถแสดงถึงผลของพรมแดนได้ดีกว่าด้วยเช่นกันและในการศึกษารายอุตสาหกรรม การพิจารณาถึงน้ำหนักของสินค้า ก็อาจจะแสดงถึงสาเหตุของผลของพรมแดนได้อย่างชัดเจนด้วยเช่นกัน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

เยาวเรศ ทัพพันธ์.(2542). การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ. กรุงเทพมหานคร : คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อภิรัฐ ตั้งกระจ่าง.(2543). ธุรกิจระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ, สำนักพิมพ์ Diamond in Business World.

ภาษาอังกฤษ

Anderson, J.E. (1997). A theoretical foundation for gravity equation. American Economic Review (March) : p106-116.

Anderson,J.E.and van Wincoop, E. (2001). Gravity with gravitas: a solution to the border puzzle. NBER Working Paper, 8079 , January .

Bergstrand, J.H. (1985).The gravity equation in International Trade: some microeconomic foundations and empirical evidence. The Review of Economics and Statistics . 67(issue 3): p 474-481.

Ceglowski ,J. (2000). Has the border narrowed? North American Journal of Economics and Finance .11: p 61-75.

Chen, N. (2002). Intra-national versus international trade in the European Union: why do national borders matter? Journal of International Economics ,63 :p 93-118.

Deardorff, A. (1995). Determinants of bilateral Trade: Does Gravity work in a Neoclassical World? NBER Working Paper, 5377, December.

Engle, C.,Roger, J.H. (1996). How wide is the border? American Economic Review. 86(5) :p1112-1125.

- Evenett ,S.J. and Keller ,W. (1998). On Theories Explaining the Success of the Gravity Equation. NBER Working Paper ,6529.
- Filippini, C. and Molini, V. (2003). The determinants of East Asian trade flow: a gravity equation approach. Journal of Asian Economics , 14 : p 695 – 711.
- Helliwell, J. (1996). Do national borders matter for Quebec's trade? NBER Working Paper, 5215 , August
- Helliwell, J.F. (1998). How much do national borders matters? The Brookings Institution, Washington D.C.
- Helpman, E. and Krugman, P. (1985). Market Structure and Foreign Trade, Cambridge, MA:MIT Press.
- Hillberry, R and Hummels, D. (2002). Intra –national home bias: some explanations. NBER Working Paper, 9022, June.
- Krugman, P and Obstfeld, M. (1994). International Economics : Theory and policy (3-rd Ed)., Harper Collins.
- Leaer, E.E. (1997). Access to western markets, and eastern effort level. In: Zecchini, S. (Ed.), Lessons from the economic Transition: Central and Eastern Europe in the 1990s. Kluwer Academic Publishers : p 503-526.
- McCallum,J. (1994). National bordeer Matter: Canada-US regional trade patterns. American Economic Review. 85(3): p 615-623.
- Tinbergen.J. (1962). Shaping the World economy: New York, Twentieth Century Fund.
- Victor ,I.O. and cacphee, C.R. (1994). Gravity Models: a reformulation and an application to discriminatory trade arrangements. Applied Economics; 26 : p 107-120.

Wei , S.-J. (1996). Intra-national versus international trade: how stubborn are nations in global integration? NBER Working Paper, 5531 , April .

Wolf, H, C. (2000). Intra – national home bias in trade. The Review of Economics and Statistics. 82(4): p 555.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กำหนดการลดภาษี

สินค้าอุตสาหกรรมและเกษตรแปรรูป แบ่งออกเป็น 2 บัญชี

1. บัญชีลดภาษี (Inclusion List : IL) แยกเป็น 2 ประเภท

1.1 สินค้าเร่งลดภาษี (Fast Track) จะต้องลดภาษีเหลือร้อยละ 0-5 ภายในเวลา 7 ปี (ภายในวันที่ 1 มกราคม 2543 สำหรับสมาชิกเดิมและภายในวันที่ 1 มกราคม 2543-2550 สำหรับสมาชิกใหม่) ประกอบด้วยสินค้า 15 กลุ่มได้แก่ น้ำมันพืช เคมีภัณฑ์ ปุ๋ย ผลิตภัณฑ์ยาง เยื่อกระดาษ ผลิตภัณฑ์เซรามิคและแก้ว แครอทที่ทำจากทองแดง เพอร์นิเจอร์ไม้และหวาย ปูชีเมนต์ แก๊สซิภัณฑ์ พลาสติก ผลิตภัณฑ์หนัง สิ่งทอ อัญมณีและเครื่องประดับ และเครื่องอิเล็กทรอนิกส์

1.2 สินค้าลดภาษีปกติ (Normal Track) จะต้องลดภาษีลงเหลือร้อยละ 0-5 ภายในเวลา 10 ปี (ภายในวันที่ 1 มกราคม 2546 สำหรับสมาชิกเดิม และภายในวันที่ 1 มกราคม 2549-2553 สำหรับสมาชิกใหม่)

2. บัญชียกเว้นลดภาษีชั่วคราว (Temporary Exclusion List : TEL)

สมาชิกสามารถขอยกเว้นการลดภาษีชั่วคราวสำหรับสินค้าบางรายการได้โดยนำสินค้านั้น ไปไว้ในบัญชียกเว้นลดภาษีชั่วคราวแต่ต้องเริ่มทยอยลดภาษีนำเข้าปีละ 20% ของจำนวนรายการที่ขอยกเว้นทั้งหมดโดยเริ่มลดภาษีช้ากว่ารายการใน IL 3 ปี และลดภาษีเหลือร้อยละ 0-5 ภายในเวลา 7 ปี (วันที่ 1 มกราคม 2539 - วันที่ 1 มกราคม 2546 สำหรับสมาชิกเดิม และวันที่ 1 มกราคม 2542-2546 ถึงวันที่ 1 มกราคม 2549-2553 สำหรับสมาชิกใหม่)

สำหรับสินค้าเกษตรไม่แปรรูปสามารถเริ่มนำเข้ามาลดภาษีช้ากว่าสินค้าอุตสาหกรรมและเกษตรแปรรูปคือเริ่มในปี 2539 (สมาชิกเดิม) และปี 2542-2546 (สมาชิกใหม่) แต่จะต้องสิ้นสุดพร้อมกันกับสินค้าอุตสาหกรรมและเกษตรแปรรูปคือในปี 2546 (สมาชิกเดิม) และปี 2549-2553 (สมาชิกใหม่) ยกเว้น สินค้าอ่อนไหวและอ่อนไหวสูง ทั้งนี้การลดภาษีแบ่งออกเป็น 3 บัญชี ได้แก่

1. **บัญชีลดภาษี (Inclusion List : IL)** ประเทศสมาชิกจะต้องลดภาษีสินค้าในบัญชีนี้ลดลงเหลือร้อยละ 0-5 ภายในเวลา 7 ปี (วันที่ 1 มกราคม 2539 – วันที่ 1 มกราคม 2546

สำหรับสมาชิกเดิมและวันที่ 1 มกราคม 2542-2546 ถึงวันที่ 1 มกราคม 2549-2553สำหรับสมาชิกใหม่)

2. **บัญชียกเว้นลดภาษีชั่วคราว (Temporary Exclusion List : TEL)** ประเทศสมาชิกสามารถขอยกเว้นการลดภาษีสินค้าเกษตรไม่แปรรูปเป็นการชั่วคราวได้ โดยจัดสินค้าไว้ในบัญชียกเว้นลดภาษีชั่วคราวแต่ต้องทยอยนำสินค้าในบัญชีนี้เข้ามาลดภาษีในแต่ละปีเป็นจำนวนเท่า ๆ กันและลดภาษีเหลือร้อยละ 0-5 ภายในเวลา 6 ปี โดยเริ่มลดภาษีช้ากว่าสินค้าใน IL 1 ปี และสิ้นสุดพร้อมกับ IL (วันที่ 1 มกราคม 2540 – วันที่ 1 มกราคม 2546 สำหรับสมาชิกเดิมและวันที่ 1 มกราคม 2543 - 2547 ถึงวันที่ 1 มกราคม 2549-2553 สำหรับสมาชิกใหม่)

3. **บัญชีอ่อนไหวและอ่อนไหวสูง (Sensitive List : SL / Highly Sensitive List : HSL)** ประเทศสมาชิกจะนำสินค้าเกษตรที่อยู่ในบัญชีนี้เข้ามาลดภาษีได้ช้าที่สุดโดยสินค้า **บัญชีอ่อนไหว (SL)** ต้องลดภาษีเหลือร้อยละ 0-5ภายในเวลา 10 ปี และสินค้า **บัญชีอ่อนไหวสูง (HSL)** ซึ่งได้แก่ ข้าว ต้องทยอยลดอัตราภาษีลงแต่มีอัตราภาษีสุดท้ายสูงกว่าร้อยละ 5 และมีมาตรการคุ้มกันพิเศษได้ ปัจจุบันมีเพียง 3 ประเทศที่มีสินค้าอ่อนไหวสูง ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ ทั้งนี้ประเทศอาเซียนเดิม 6 ประเทศมีกำหนดต้องย้ายสินค้าบัญชีอ่อนไหวเข้าสู่บัญชีลดภาษีในปี 2546 และต้องย้ายสินค้าบัญชีอ่อนไหวสูงเข้าสู่บัญชีลดภาษีในปี 2548

ตารางสรุปกำหนดเวลาการลดภาษีภายใต้อาฟต้า

ประเทศ	สินค้าอุตสาหกรรมและเกษตร		สินค้าเกษตรไม่แปรรูป		
	IL	TEL	IL	TEL	SL
สมาชิกเดิม 6 ประเทศ	2536-2546	2539-2546	2539-2546	2540-2546	2544-2553
เวียดนาม	2539-2549	2542-2549	2542-2549	2543-2549	2547-2556
ลาวและพม่า	2541-2551	2544-2551	2544-2551	2545-2551	2549-2558
กัมพูชา	2543-2553	2546-2553	2546-2553	2547-2553	2551-2560

นอกจากสินค้าในกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งอาเซียนต้องลดอัตราภาษีระหว่างกันตามกำหนดการข้างต้นแล้ว มีสินค้าบางรายการที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ คือ ธรรมชาติและจริยธรรมของสังคม ชีวิตและสุขภาพของประชาชน ทรัพย์สินอันมีค่าทางประวัติศาสตร์ สัตว์และพืช ศิลปวัตถุโบราณ ซึ่งประเทศสมาชิก **ไม่จำเป็นต้องนำ**มาลดภาษี แต่ต้องนำสินค้านั้นไปใส่ไว้ในบัญชีหนึ่งเรียกว่า **บัญชียกเว้นทั่วไป** หรือ General Exception List (GE)

เงื่อนไขการได้รับสิทธิประโยชน์อาฟตา

1. ต้องเป็นสินค้าที่อยู่ในบัญชีลดภาษีหรือ IL ของทั้งประเทศผู้ส่งออกและนำเข้า และลดภาษีลงเหลือร้อยละ 20 หรือต่ำกว่า
2. เป็นสินค้าที่มีการผลิตในอาเซียนประเทศใดประเทศหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งประเทศ (ASEAN Content) รวมกันแล้วคิดเป็นมูลค่าอย่างน้อยร้อยละ 40 ของมูลค่าสินค้า

สถานะล่าสุดของการลดภาษีอาฟตา

เนื่องมาจากวิกฤติการณ์เศรษฐกิจในอาเซียนเมื่อปี 2540 ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 6 ในเดือนธันวาคม 2541 ผู้นำอาเซียนจึงได้ประกาศใช้มาตรการระยะสั้นเพื่อเร่งรัดการลงทุนจากต่างประเทศและฟื้นฟูเศรษฐกิจที่เรียกว่า **มาตรการเข้มข้น หรือ Bold Measures** ซึ่งรวมถึงการเร่งรัดการดำเนินการของอาฟตา โดย

- ให้ประเทศสมาชิกเดิม 6 ประเทศ ลดภาษีสินค้าในบัญชีลดภาษีทุกรายการให้เหลือร้อยละ 0-5 ในปี 2546 และนอกจากนี้สำหรับประเทศสมาชิกใหม่จะต้องลดภาษีสำหรับสินค้าจำนวนร้อยละ 60 ให้เหลืออัตราร้อยละ 0 สำหรับเวียดนามให้พยายามลดภาษีลงเหลือร้อยละ 0-5 ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ในปี 2546 สำหรับลาวและพม่า ในปี 2548 และสำหรับกัมพูชาในปี 2550
- ให้ประเทศสมาชิกลดภาษีลงเหลือร้อยละ 0 ภายในปี 2553 สำหรับประเทศสมาชิกเดิม 6 ประเทศ และภายในปี 2558 สำหรับประเทศสมาชิกใหม่ 4 ประเทศ

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2546 ประเทศอาเซียนเดิม 6 ประเทศ รวมทั้งไทยได้ลดภาษีสินค้าทุกรายการลงเหลือร้อยละ 0-5 (ยกเว้นสินค้าเกษตรไม่แปรรูปที่อ่อนไหว) เป็นจำนวนกว่า 49,000 รายการ โดยสินค้าน้อยกว่า 60 มีอัตราภาษีที่ร้อยละ 0 (สำหรับสินค้าเกษตรไม่แปรรูปที่อ่อนไหวสามารถลดภาษีลงเหลือร้อยละ 0-5 ได้ถึงปี 2553)

สำหรับไทย ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2546 ได้นำสินค้าอ่อนไหวที่เหลือจำนวน 7 รายการเข้ามาอยู่ในบัญชีลดภาษีในอาฟตา นอกจากนี้ ไทยได้ปฏิบัติตามมาตรการเข้มข้นโดยลดภาษีสินค้าน้อยกว่า 60 ให้มีอัตราภาษีที่ร้อยละ 0 โดยสินค้าน้อยกว่า 60 มีอัตราภาษีอยู่ที่ร้อยละ 0-5 สำหรับสินค้าอ่อนไหว 7 รายการ (4 ชนิดสินค้า) นั้น ไทยจะทยอยลดภาษีลงเหลือร้อยละ 5 ในปี 2553

ตารางแผนการลดภาษีสินค้าเกษตรไม่แปรรูปที่อ่อนไหว 7 รายการ

รหัสพิกัด (HS)	รายการสินค้า	อัตราเริ่มต้นปี 2546	หน่วย : ร้อยละ						
			2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
0603.10.000	ไม้ตัดดอก	30	30	30	20	20	20	10	5
0701.10.000	มันฝรั่งสดแช่เย็น ใช้สำหรับเพาะปลูก	30	30	30	20	20	20	10	5
0701.90.000	มันฝรั่งสดแช่เย็น	30	30	30	20	20	20	10	5
0901.11.000	กาแฟที่ไม่ได้คั่ว ไม่ได้แยกคาเฟอีน	40	40	40	30	30	30	20	5
0901.12.000	กาแฟที่ไม่ได้คั่ว แยกคาเฟอีน	40	40	40	30	30	30	20	5
0901.90.001	เปลือกและกาก กาแฟ	40	40	40	30	30	30	20	5
1203.00.000	เนื้อมะพร้าวแห้ง	35	35	35	25	25	25	15	5

โดยที่อาเซียนเริ่มใช้ระบบพิกัดอัตราศุลกากรฮาร์โมนิในอาเซียน (ASEAN Harmonization Tariff Nomenclature : AHTN) มาตั้งแต่ ปี 2547 เพื่อให้ทุกประเทศสมาชิกใช้พิกัดอัตราศุลกากรที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในระดับตัวเลข 8 หลัก จำนวนรายการในบัญชีลดภาษีและบัญชีอื่น ๆ ภายใต้อาฟตาของแต่ละประเทศสมาชิกจึงเปลี่ยนไปจากเดิมเล็กน้อย ปัจจุบันไทยมีจำนวนสินค้าในบัญชีลดภาษีในอาฟตาทั้งสิ้นรายการเป็น 11,030 รายการ สินค้าที่มีอัตราภาษีร้อยละ 0 จำนวน 5,380 รายการ สินค้าที่มีอัตราภาษีระหว่างร้อยละ 0-5 จำนวน 5,650 รายการ สำหรับสินค้าเกษตรไม่แปรรูปที่อ่อนไหว 7 รายการ นั้นเปลี่ยนแปลงจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 10 รายการ

สำหรับประเทศอาเซียนใหม่ 4 ประเทศ ปัจจุบันมีรายการอยู่ในบัญชีลดภาษี (IL) รวบรวม 37,500 รายการ คิดเป็นกว่าร้อยละ 80 ของรายการทั้งหมด โดยในจำนวนนั้นรวบรวมร้อยละ 70 มีอัตราภาษีอยู่ที่ร้อยละ 0-5

การยกเลิกมาตรการที่มีใช้ภาษี (Non-Tariff Barriers : NTBs)

นอกจากการลดภาษีแล้ว ยังมีเรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่ต้องดำเนินการภายใต้ความตกลงอาฟตา คือ การยกเลิกมาตรการจำกัดปริมาณ (Quantitative Restrictions) และมาตรการที่มีใช้ภาษีอื่นๆ (NTBs) ซึ่งความตกลง CEPT กำหนดว่า เมื่อสินค้าหนึ่งๆ มีการลดภาษีลงเหลือร้อยละ 20 หรือต่ำกว่า ก็ต้องยกเลิกมาตรการจำกัดปริมาณนำเข้าทันทีและให้ทยอยยกเลิกมาตรการที่มีใช้ภาษีอื่น ๆ เช่น non-automatic licensing และการกำหนดเงื่อนไขพิเศษสำหรับธุรกิจ (enterprise specific restrictions) เป็นต้น ภายในเวลา 5 ปีต่อมาแม้ว่าการดำเนินการเพื่อยกเลิก NTBs ระหว่างสมาชิกอาเซียนด้วยกันไม่มีความคืบหน้าเท่าที่ควรแต่ก็อยู่ระหว่างการเริ่มดำเนินการอย่างจริงจัง เริ่มจากการจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษีของอาเซียนรายประเทศจัดหมวดหมู่ของมาตรการเหล่านั้นว่ามาตรการใดที่ประเทศสมาชิกสามารถกระทำได้ และไม่สามารถกระทำได้ ก่อนเข้าสู่ขั้นตอนการพิจารณายกเลิกมาตรการซึ่งมีลักษณะที่กีดกันการค้าโดยตรงต่อไป

ในขณะเดียวกัน อาเซียนก็ได้เร่งปรับประสานมาตรฐานสินค้าและจัดทำความตกลงการยอมรับร่วม (Mutual Recognition Arrangements : MRAs) เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าซึ่งเท่ากับเป็นการลดอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษีระหว่างกันโดยได้เริ่มดำเนินการปรับประสานมาตรฐานสินค้า 20 กลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นเครื่องใช้ไฟฟ้าเช่น เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น วิทยุ และโทรทัศน์ เป็นต้น ในส่วนของการจัดทำ MRAs นั้น ปัจจุบันอาเซียนได้จัดทำความตกลงว่าด้วยการยอมรับร่วมรายสาขาสำหรับอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (Electrical and Electronic Equipment) และความตกลงว่าด้วยการยอมรับร่วมว่าด้วยการรับรองการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง (ASEAN MRA on Product Registration Approvals for Cosmetics) และอยู่ระหว่างการจัดทำ MRAs สำหรับสินค้ายา และอาหาร (prepared foodstuff) ซึ่งคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านมาตรฐานและคุณภาพผลิตภัณฑ์อาเซียน (ASEAN Consultative Committee on Standard and Quality – ACCSQ) ได้กำกับดูแลการดำเนินการโดยต่อเนื่อง

สำหรับสินค้าเกษตรก็ได้มีการปรับประสานมาตรการด้านสุขอนามัยพืชในสินค้าเกษตร 14 ชนิด เช่น ข้าว มะม่วง มะพร้าว ชিং กาแฟ เป็นต้น และได้ปรับประสานระดับสูงสุดของสารตกค้างจากยาฆ่าแมลงในพืชผักต่างๆ นอกจากนี้เพื่อลดอุปสรรคและขยายการค้าในอาเซียนสำหรับวัคซีนสัตว์ อาเซียนยังได้จัดพิมพ์ชุด คู่มือวัคซีนสัตว์ที่ประกอบด้วย คู่มือหลักเกณฑ์การรับรองห้องทดสอบวัคซีนสัตว์ มาตรฐานวัคซีนสัตว์ มาตรฐานอาเซียนสำหรับ อุตสาหกรรมวัคซีนสัตว์ และกฎระเบียบการจดทะเบียนวัคซีนสัตว์ในอาเซียน

การให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรแก่ประเทศ CLMV ภายใต้โครงการ AISP

มาตรการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรแก่ประเทศสมาชิกใหม่อาเซียนใหม่ (ASEAN Integration System of Preferences : AISP) ได้แก่ กัมพูชา ลาว พม่า และ เวียดนาม (CLMV) ภายใต้กรอบความร่วมมือเพื่อการรวมตัวของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration : IAI) ซึ่งเป็นกรให้ลักษณะทวิภาคีเป็นการให้ฝ่ายเดียวโดยไม่มีการเจรจาต่อรอง

ที่มาของการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรแก่ประเทศสมาชิกใหม่อาเซียนใหม่ มติการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการครั้งที่ 7 เมื่อวันที่ 3-4 พฤษภาคม 2544 ณ เมืองเสียมราฐ ประเทศกัมพูชา เห็นชอบให้ประเทศสมาชิกเดิมทั้ง 6 ประเทศ (บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย) ลดภาษีให้ประเทศสมาชิกใหม่อาเซียนเพื่อเป็นการช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้การค้าและการลงทุนภายในภูมิภาคขยายตัวมากขึ้นและลด ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจกับสมาชิกใหม่อาเซียนโดยมีกรอบระยะเวลาในการ ดำเนินงาน 8 ปี โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2545 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2552

วิธีการใช้สิทธิ AISP ประเทศผู้ส่งออก (ประเทศผู้ได้สิทธิ AISP) จะต้องแจ้ง รายการสินค้าที่ต้องการจะได้รับสิทธิ AISP แก่ประเทศสมาชิกเดิม 6 ประเทศโดยพิจารณาให้เป็น รายสินค้าปีต่อปี อัตราภาษีที่จัดเก็บอยู่ระหว่างร้อยละ 0 - 5 โดยในการส่งออกสินค้าทุกครั้งผู้ ส่งออกจะต้องใช้ Form AISP ซึ่งออกโดยผู้ได้รับมอบอำนาจของประเทศผู้รับสิทธิ

ประโยชน์ที่ไทยจะได้รับ

1. เร่งรัดให้สมาชิกใหม่อาเซียนนำสินค้าในกลุ่มยกเว้นภาษีชั่วคราว (Temporary Exclusion List : TEL) มาลดภาษีในกลุ่ม Inclusion List : IL เพิ่มมากขึ้น
2. กระตุ้นให้การค้าระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเข้าสู่ระบบสากล ภายใต้ กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน และลดมาตรการที่มีใช้ภาษี ปรับปรุงการบริหารจัดการ ภายในที่อำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน ในกลุ่มอาเซียน
3. การขยายตัวทางการค้า การบริการ การลงทุน การส่งออกและการจ้างงานใน ประเทศเพื่อนบ้าน และเพิ่มความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ
4. เป็นแหล่งวัตถุดิบเพื่อการผลิตสินค้าเกษตร และสินค้าอุตสาหกรรมของไทย

รายการสินค้าที่ประเทศไทยให้ AISP กับประเทศ CLMV ปี 2545- ปัจจุบัน

หน่วย : รายการ

ปี(พ.ศ.)	จำนวนรายการสินค้าที่ไทย AISP			
	กัมพูชา	ลาว	พม่า	เวียดนาม
2545	48	26	72	19
2546	49	27	72	19
2547	309	187	160	34
2548	340	300	850	63

หมายเหตุ : ปี 2548 จำนวนรายการสินค้าอาจมีการคลาดเคลื่อน เนื่องจากการปรับเปลี่ยนระบบเป็น AHTN และรายการสินค้าที่ปรากฏนั้นตาม Tariff Lines.

รายการสินค้าสำคัญ

1. **กัมพูชา** ประกอบด้วย โค กระบือ ลูกปลาสำหรับทำพันธ์ กุ้ง (สดหรือแห้ง) ปู ข้าวโพดหวาน ลำไย ลิ้นจี่ พริกแห้ง ถั่วเหลือง เมล็ดงา ขวดนม เสื้อ ผ้าทอทำด้วยเส้นใยเทียม สิ่งทอ (ทำด้วยฝ้ายเส้นใยสังเคราะห์ เส้นใยประดิษฐ์ ขนสัตว์) กางเกงชั้นใน รองเท้า โครงสำหรับโรงซ่อม เป็นต้น
2. **ลาว** ประกอบด้วย โค กระบือ พลาสติก กะกอลำปาลี พืชตระกูลถั่ว หน่อไม้ฝรั่ง ข้าวโพดหวาน ถั่วแขก ลำไย ลิ้นจี่ ก้อยสด/แช่แข็ง ข้าวโพด ถั่วลิสง ผลไม้กระป๋อง หินแกรนิต หินอ่อน ไม้จำพวกสน ผ้าทอทำด้วยเส้นใยเทียม สิ่งทอ(ทำด้วยฝ้าย เส้นใยสังเคราะห์ เส้นใยประดิษฐ์ ขนสัตว์) ถู่น่อง กางเกงชั้นใน เฟอร์นิเจอร์ไม้ เฟอร์นิเจอร์ทำจากกก ไม้ไผ่ ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเซรามิก เป็นต้น
3. **พม่า** ประกอบด้วย ปลาสดขงาม ปู กุ้ง ปลา หอยสดหรือแช่แข็ง ไช้สัตว์ปีก (เป็ด ไก่) น้ำผึ้ง รังนก พืชตระกูลถั่ว หัวหอม ข้าวบาร์เลย์ ข้าวชอร์กัม แป้งข้าวโพด ฝรั่ง มะม่วง มังคุด เมล็ดดอกทานตะวัน ไขมันและน้ำมันจากพืช ขนมบั้ง น้ำผลไม้ น้ำอัดลม เหล้า น้ำหอม ยากันยุง แชมพู ยางที่ใช้ในรถจักรยานยนต์ กระเป๋านักเรียน เครื่องใช้บนโต๊ะอาหารและเครื่องใช้ในครัวทำด้วยไม้ ผ้าทอ(ทำด้วยฝ้าย เส้นใยสังเคราะห์ เส้นใยประดิษฐ์ ขนสัตว์) ไม้ พรม สิ่งทอ

(ทำด้วยฝ้าย เส้นใยสังเคราะห์ เส้นใยประดิษฐ์ ขนสัตว์) ถูงน่อง กางเกงชั้นใน รองเท้า
แผงวงจรไฟฟ้า เป็นต้น

4. **เวียดนาม** ประกอบด้วย พริก เมล็ดยี่ห่วย่า มะม่วงหิมพานต์ เครื่องดับหรือ
เครื่องขัด กระจาดขี้เหล็ก พิมพ์ด้วยแสง หนังกุ้งแห้ง และชิ้นหรือส่วนส่วนตัวของหนังดังกล่าว
ประกอบรวมถึงแผงวงจรไฟฟ้า พื้นรองเท้า เป็นต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายวงศ์พรหม พรหมวงศ์ เกิดเมื่อวันอาทิตย์ที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2524 ที่จังหวัดเชียงใหม่ สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนปรินส์รอยแยลส์ วิทยาลัย และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี เศรษฐศาสตรบัณฑิต จากคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปี 2545 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ที่คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี 2546 โดยในขณะที่ทำวิทยานิพนธ์ได้รับทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์จาก ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย